

ORSON SCOTT CARD

VZPOMÍNKY NA ZEMI

PRVNÍ KNIHA O NAVRATU DOMŮ

Vzpomínky na Zemi

ORSON SCOTT CARD

Memory of Earth
Homegoing I.

Copyright © 1992 by Orson Scott Card

All rights reserved, which includes
to reproduce this book or portions
any form whatsoever.

AND CLASSIC spol. s.r.o. 1996

Translation © Milena Trísková, 1996, Babriela Zronková 1996

Cover Art by Jim Burns / via Agentur Schuck

ISBN 80-85782-49-9

Distribuce – LA, spol. s.r.o.

Čestmírova 27, Praha 4, 140 00

tel: (02) 691 33 57

Z dodané sazby vytiskly Tiskárny Vimperk, a. s.

Dobrému čtenáři, dobrému příteli,
a co je nejdůležitější, dobrému člověku
Jeffovi Altonovi.

PODĚKOVÁNÍ

Jsem velkým dlužníkem, co se týče tohoto díla, očividně větším než u jiných.

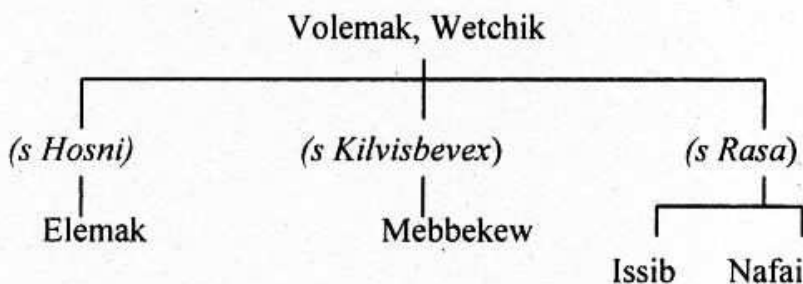
Jako obvykle byla mým čtenářem v první řadě moje žena Kristine; avšak u této knihy se při práci spojila s naším nejstarším synem Geoffreyem, který se projevil jako čtenář s obrovským vhladem a jako editor s dobrým okem pro detaily. Na světě je příliš málo dobrých editorů. Jsem pyšný na to, že jsem jednoho z nich našel.

Musím také poděkovat mnoha přátelům, kteří se mnou pracovali na jiných projektech a trpělivě čekali, dokud jsem knihu nedokončil a mohl se vrátit k ostatní práci, tak dlouho odkládané. A díky zas a znovu mé agentce Barbaře Bova, která dokázala, že je možné dělat dobré obchody s dobrými přáteli.

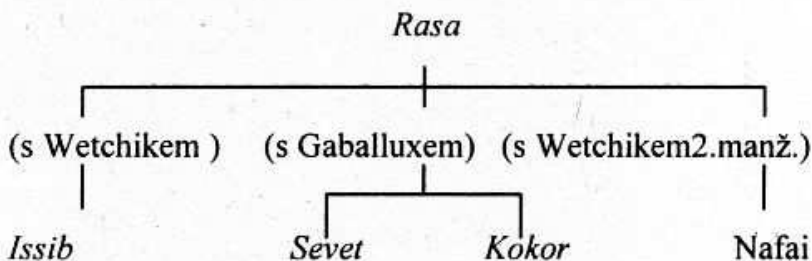
POZNÁMKY K RODOKMENU

Díky obyčejům při uzavírání sňatků ve městě Basilica, mohou byt rodinné vztahy poněkud komplikované. Snad by tyto rodokmenové stromy mohly pomoci věci ujasnit. Ženská jména jsou psána kurzívou.

VETCHIKOVA RODINA

RASINA RODINA

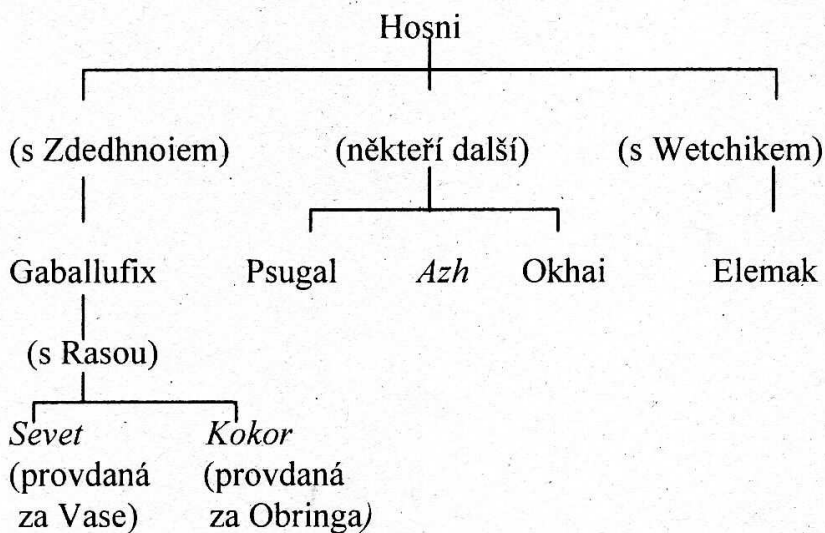

RASIINY NETEŘE

(její nejlepší studentky, 'adoptované' do trvalého sponzorského vztahu)

Shedemei Dol Eiadh Hushidh a Luet (sestry)

HOSNIINA RODINA

PŘEZDÍVKY

Mnohá jména mají zdrobnělé nebo familiární formy. Například Gaballufixe blízcí příbuzní, důvěrní přátelé, staří známí a jeho současná oficiální partnerka mohou nazývat Gabya. Zde jsou uvedeny další přezdívky. (Opět, protože tato jména jsou tak neobvyklá, jsou tato ženská vytištěna kurzívou.)

Dhelenbuvex – Dhel

Dol – Dolya

Drotik – Dorya

Eiadh – Edhya

Elemak – Elya

Hosni – Hosya

Hushidh – Shuya

Issibn – Issya

Kokor – Koya

Luet – Luty

Mebbekew – Meb (titul Volemakovy rodiny)

Obring – Briya

Rasa – bez přezdívky

Rashgallivak – Rash

Roptat – Rop

Sevet – Sevy

Shedemei – Shedy

Truzhnisha – Truzhya

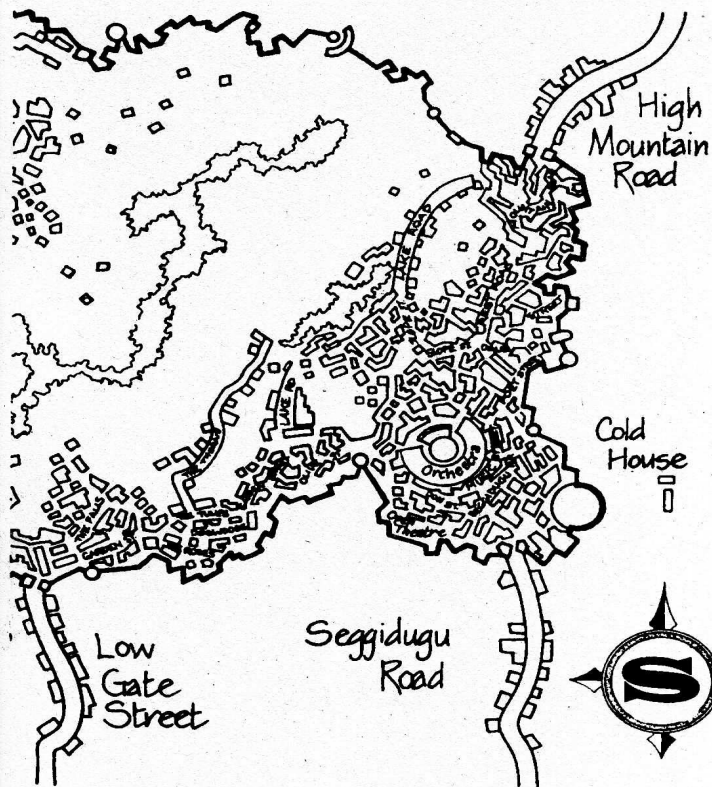
Vas – Vasya

Volemak – Volya

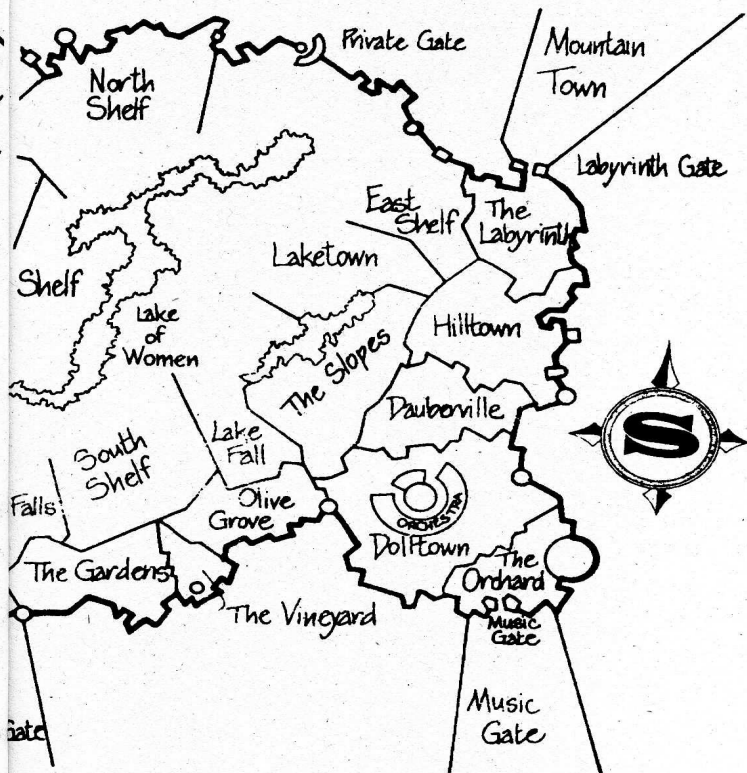
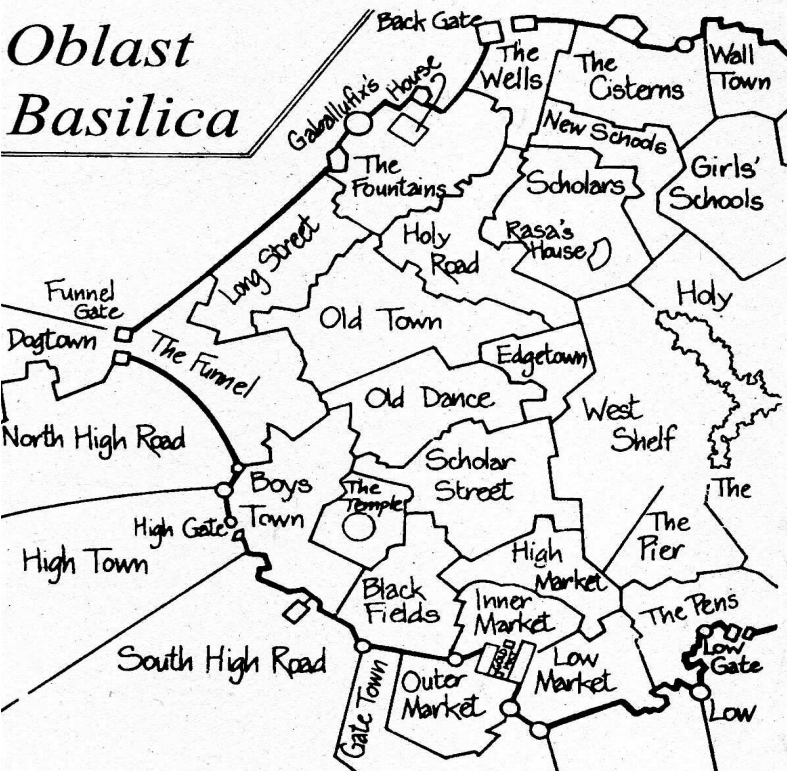
Wetchik – bez přezdívky

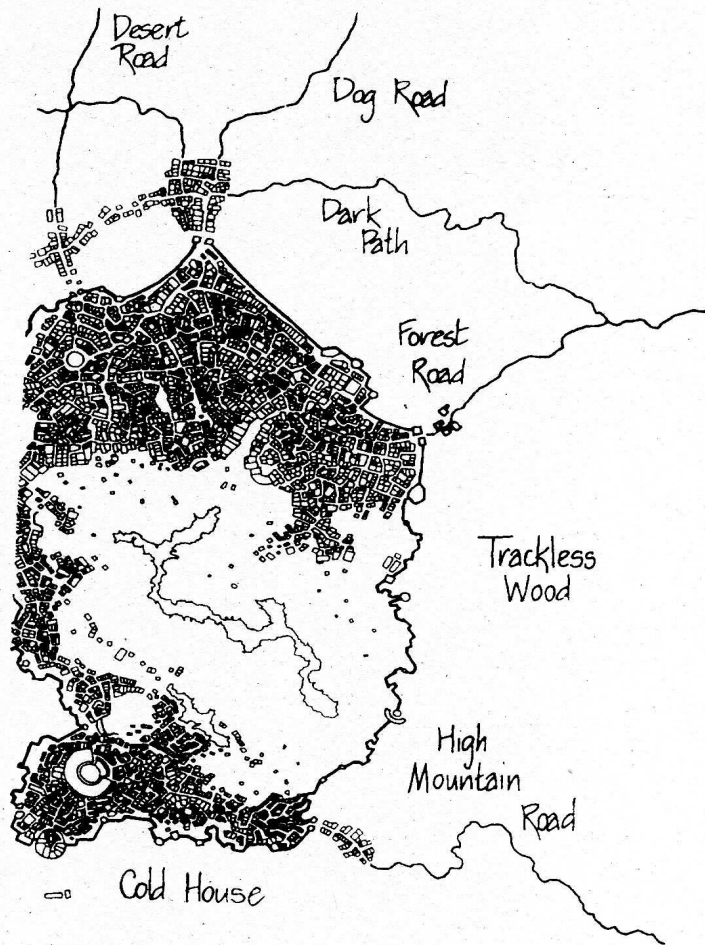
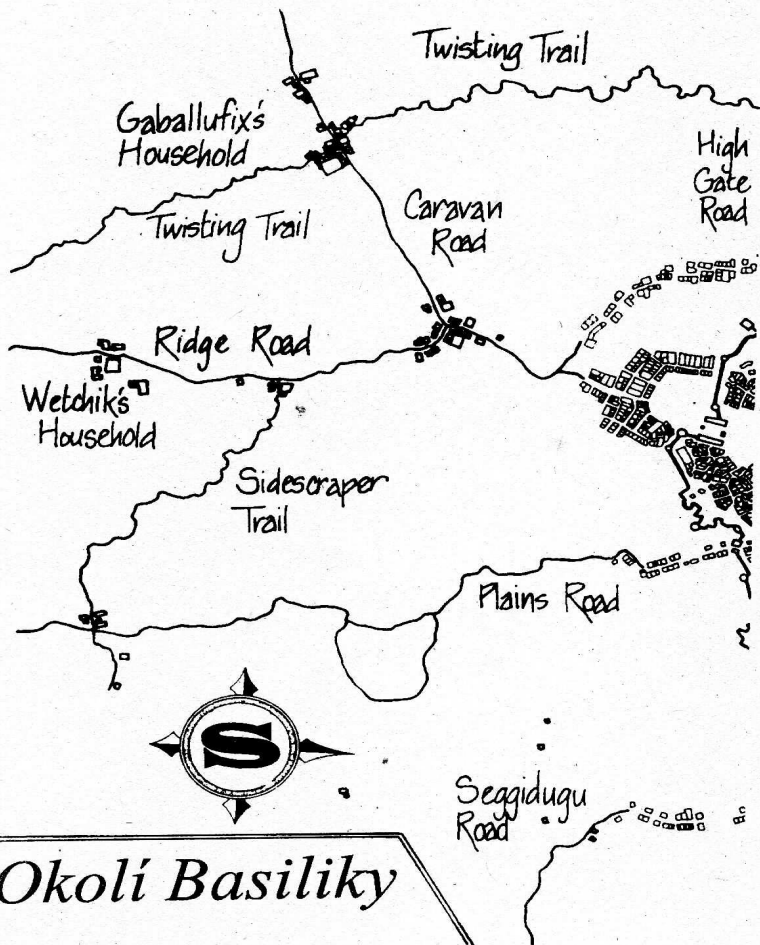
Nafai – Nyef

Zdorab – Zodya

Oblast Basilica

PROLOG

Centrální počítač planety Harmonie se bál. Žádným ze způsobů, jakým by to dala najevo kterákoli lidská bytost – žádné vlhké dlaně, žádné sucho v ústech, žádné nepříjemné pocity kolem žaludku. Byl to jen stroj bez pohyblivých údů, čerpající sílu ze slunce a data ze svých satelitů, své paměti a mysli půl bilionu lidí. A přece jen pociťoval jistý druh strachu, míval pocit, že věci se vymkly jeho kontrole, že už nemá sílu ovlivňovat svět, jak tomu bylo dřív.

Ve zkratce: to, co cítil, byl strach ze smrti. Ne jeho vlastní smrti, protože centrální počítač neměl žádné ego a nestaral se, zda bude dále existovat, nebo ne. Namísto toho měl poslání, naprogramované před miliony let, být strážcem lidstva na tomto světě. Když počítač zeslábl natolik, že už dále nemohl plnit své poslání, potom věděl bez pochybností – každý projekt byl schopný to potvrdit – že během několika tisíců let se lidstvo opět setká tváří v tvář s jediným nepřítelem, který ho může zničit: Bude jím ono samo, vyzbrojeno několika zbraněmi, které mohou vyvraždit celou planetu.

Ted' je na čase, rozhodl se centrální počítač. Ted' musím jednat, dokud mám ještě na tomhle světě nějaký vliv, jinak ten svět znovu zahyne.

V tu dobu ještě centrální počítač žádný nápad, *jak* to udělat, neměl. Jedním z příznaků jeho vlastního úpadku byl velký zmatek, který mu bránil dojít k nějakému rozhodnutí.

Nemohl se spolehnout na své vlastní závěry, dokonce i když k nějakým dospěl. Potřeboval vedení. Potřeboval pročistit, přeprogramovat, nebo snad dokonce nahradit jiným, složitějším strojem, schopnějším lépe se vyrovnat s novými problémy, které vznikaly uvnitř lidské rasy.

Problém byl v tom, že existoval jen jeden zdroj, který si mohl troufnout dávat mu účelné rady, a ten zdroj byl tak daleko, že by se k němu musela vyslat Nadduše, aby se to stihlo. Kdysi byla Nadduše schopná pohybu, to bylo před čtyřiceti miliony let, ale i tak se uvnitř

statického pole rozpadala. Nadduše nemohla podniknout výpravu sama. Potřebovala pomoc lidí.

Dva týdny hledal centrální počítač ve své rozsáhlé databázi, hodnotil potencionální užitečnost každé lidské bytosti, která byla dosud naživu. Mnozí byli příliš hloupí nebo nevnímaví; mezi těmi, kteří ještě stále mohli přímo komunikovat s centrálním počítačem, jich bylo jen málo v pozici, kdy mohli udělat to, co bylo třeba.

A tak se stalo, že centrální počítač obrátil svou pozornost k hrstce lidí ve starověkém městě Basilica. V temnotě noci, kdy se jeden z nejspolehlivějších satelitů centrálního počítače dostal nahoru, začal svou práci, vysílaje plynulý tok informací a instrukcí směřujících k těm, kteří mohli být užiteční při úsilí zachránit svět zvaný Harmonie.

OTCŮV DŮM

Nafai se probudil před úsvitem v Otcově domě na své rohoži. Bylo mu čtrnáct let a v domě své Matky už spát nemohl. Žádná žena mající nějakou sebeúctu by v Basilice neposlala svou dceru do Rasiny domácnosti, pokud by byl v domě čtrnáctiletý hoch – obzvláště od doby, kdy Nafai začal ve věku dvanácti let náhle růst a nezdálo se, že by přestal, přestože již měřil téměř dva metry.

Právě včera zaslechl Matku, když hovořila se svou přítelkyní Dhelembuvex. „Lidé začínají spekulovat nad tím, kdy mu začneš hledat tetičku,“ říkala Dhel.

„Je to ještě chlapec,“ odporovala Matka.

Dhel se začala smát: „Raso, má drahá, to se *tak* bojíš zestárnout, že nemůžeš připustit, že z tvého malého chlapečka už je muž?“

„To není obava z věku,“ řekla Matka. „Na tetičky a partnerky a všechny ty obchody je času dost, až o nich začne přemýšlet on sám.“

„Ale on už o tom *přemýšlí*,“ namítla Dhel. „On o tom jen nemluví před *tebou*.“

To byla víc než pravda; Nafai se začerveněl hanbou, když ji slyšel o tom mluvit, a zarděl se znovu, když si na to vzpomněl. Jak Dhel věděla, že se jeho myšlenky tak často odvracely právě k ‘tomuto obchodu’, vždyť na něj ten den jen na chvíli pohlédla?

Ale ne, Dhel nic z toho nezjistila, když se dívala na Nafaie. Věděla to, protože znala muže. Jsem právě v tom věku, pomyslel si Nafai. Všechny chlapce přece začínají napadat takové myšlenky právě v tomto věku. Kdokoli může ukázat na muže, který sice měří dva metry, ale ještě stále je to holobrádek, a říci: „Ten chlapec právě teď myslí na sex,“ a většinou bude mít pravdu.

Ale já *nejsem* jako všichni ostatní, říkal si Nafai. Poslouchal jsem Mebbekewa a jeho kamarády a bylo mi z toho zle. Nelíbí se mi, když se mluví o ženách tak hrubě, když se hodnotí jako muly, aby se vidělo, k čemu mohou být dobré. Mám naložit na to zvíře náklad, nebo si je mohu osedlat? Je to tahoun, nebo spolu můžeme jezdit tryskem? Mám ji nechat ve stáji, nebo ji vzít ven a ukázat přátelům?

To nebyl způsob, jakým by Nafai uvažoval o ženách. Možná proto, že byl dosud ve škole a stále ještě den co den hovořil s ženami o intelektuálních věcech. Nejsem zamilovaný do Eiadh proto, že je to ta nejkrásnější mladá žena v Basilice, a tudíž s velkou pravděpodobností i v celém širém světě. Miluji ji, protože spolu můžeme o všem mluvit, pro způsob jejího myšlení, pro její hlas, pro to, jak napřimuje hlavu, když poslouchá věci, se kterými nesouhlasí, a pro způsob, jakým pokládá své dlaně na mé, když se mě pokouší přesvědčit.

Nafai náhle zjistil, že obloha venku za oknem začíná blednout a on tu leží v posteli a sní o Eiadh; přitom, kdyby měl trochu rozumu, vstal by a šel do města a mohl by ji *spatřit*.

Sotva ho to napadlo, udělal to. Narovnal se, klekl si vedle své rohože, naházel své ošuntělé věci do skříňky, obětoval Nadduši, pak si sroloval postel a dal ji do skříňky v rohu pokoje. Já ve skutečnosti žádnou postel nepotřebuji, pomyslel si Nafai. Kdybych byl skutečný muž, spal bych na podlaze a nevadilo by mi to. Jen tak mohu být jednou stejně tak tvrdý a nevybíravý jako Otec. Jako Elemak. Dneska v posteli spát nebudu.

Vyšel na dvůr a zamířil k nádrži s vodou. Ponořil ruce do malé prohlubně, navlhčil mýdlo a začal se drhnout. Vzduch byl chladný a voda ještě víc, ale on dělal, že to nevnímá, alespoň dokud nebyl namydlený. Věděl, že tahle zima není ničím ve srovnání s tím, co přijde za chvíli. Postavil se pod sprchu a sáhl po šňůrce – a pak zaváhal, připravoval se na tu hrůzu, co měla přijít.

„No tak, jen zatáhni,“ zavolal Issib.

Nafai se podíval nahoru k Issibovu pokoji. Ten se vznášel ve vzduchu v prostoru nade dveřmi. „*Tobě se to lehce řekne,*“ odpověděl mu Nafai.

Issib byl mrzák a sprchu používat nemohl; jeho plováky se nesměly namočit. A tak každý večer k němu přicházel jeden ze sluhů, sundával mu jeho plováky a koupal ho.

„Chováš se jako dítě s tou vodou,“ řekl Issib.

„Připomeň mi u večere, abych ti hodil za krk kus ledu.“

„Jestli se k tomu vůbec dostaneš s tím svým třesením se a jektáním tady...“

„Ani jsem nepípnul,“ bránil se Nafai.

„Rozhodl jsem se, že s tebou půjdu dnes do města.“

„Fajn, fajn. To je skvělý,“ odpověděl Nafai.

„Chystáš se nechat to mejdlo zaschnout? To dodá tvé pleti šarmantní bělost, ale po několika hodinách by to mohlo začít štípat.“

Nafai zatáhl za šňůrku.

V ten moment se mu okamžitě začala valit na hlavu z nádrže ledově studená voda. Zalapal po dechu – pokaždé to byl šok – a potom se nakláněl, točil, kroutil, cákal vodu na každé místočko na svém těle, jen aby dostal to mýdlo pryč. Měl na to jen třicet sekund, než se sprcha zastaví, a kdyby to do té doby nestačil, musel by s tím nespáchnutým mýdlem žít po zbytek dne – a to by štípalo jako tisíc blech – nebo by počkal pár minut, než se znovu naplní malá nádrž na sprchování z velké cisterny, a mrznul. Ani jedno z těch řešení nebylo zrovna příjemné a trvalo dlouho, než se naučil té rutině natolik dobře, že byl vždy čistý dřív, než se sprcha zastavila.

„Miluju pozorovat tě při tomhle tanečku,“ řekl Issib.

„Tanečku?“

„Ohnout doleva, opláchnout v podpaží, ohnout na druhou stranu, opláchnout levé podpaží, sehnout se a vystrčit zadek, abys ho spláchl, nastavit záda...“

„Dobrá, je mi to jasný,“ řekl Nafai.

„Myslím to vážně, připadá mi to jako skvělý čísl. Měl bys to ukázat manažerovi v Open Theatre. Nebo dokonce v Orchestra. Mohla by být z tebe hvězda.“

„Nahý čtrnáctiletý tanečník pod proudem vody,“ řekl Nafai.
„Zdá se mi, že by to ukazovali v úplně jiným podniku.“

„Ale pořád by to bylo v Dolltownu! Byl bys v Dolltownu hitem.“

Mezitím už se Nafai utíral dosucha – kromě vlasů, které už byly trochu namrzlé. Chtělo se mu běžet do jeho pokoje, jak to dělával, když byl malý, a brebentit nesrozumitelná slova – ‘ooga-booga looga-booga’ patřila k nejoblíbenějším – zatímco si natahoval šaty a třel se, aby se zahřál. Ale teď už z něj byl muž a byl teprve podzim, nebyla ještě zima, takže se přinutil jít ke svému pokoji rozvážně. Proto byl ještě na dvoře, úplně nahý a studený jako led, když sem branou vešel Elemak.

„Sto dvacet osm dní!“ zahřměl.

„Elemaku!“ rozplakal se Issib. „Ty ses vrátil!“

„Ale ne díky těm banditům z hor,“ řekl Elemak. Šel rovnou ke sprše a už cestou se svlékal. „Přepadli nás teprve před dvěma dny na cestě do Basiliky. Myslím, že jednoho z nich jsme tentokrát zabili.“

„Ty to nevíš určitě?“ ptal se Nafai.

„Samozřejmě jsem použil pulsní zbraň.“

Samozřejmě? pomyslel si Nafai. Použít loveckou zbraň proti člověku?

„Viděl jsem ho padat, ale nezabýval jsem se tím, že bych se vracel a zjišťoval to, takže možná jenom klopýtl a upadl právě v momentě, kdy jsem vystřelil.“

Elemak zatáhl za šňůru od sprchy *předtím*, než se namydлил. Ve chvíli, kdy na něj dopadla voda, zaječel a potom si odbyl svůj vlastní cákavý tanec, třásl hlavou a rozstříkoval vodu po celém dvoře, zatímco brebentil ‘ooga-booga looga-booga’ úplně jako malé dítě.

Pro Elemaka to bylo v pořádku se takhle chovat. Bylo mu dvacet čtyři, právě se se svou karavanou bezpečně vrátil z obchodní cesty po exotických místech ve městě – džungli Tishchetno; poprvé se *tam* po letech vydal někdo z Basiliky. A cestou opravdu mohl zabít banditu. Nikdo si nemohl o Elemakovi myslet nic jiného, než že je to muž. Nafai znal tohle pravidlo: Když se muž chová jako dítě, je to klukovina a každý to bere jako rozmar; když se stejně tak bude chovat chlapec, je dětinský a každý mu řekne, aby byl jako pravý muž.

Elemak se namydлил až teď. Nafai – stále ještě mrznul, přestože měl ruce složené na prsou – se právě chystal jít do svého pokoje a naházet na sebe šaty, když Elemak začal znovu mluvit.

„Vyroslt jsi, Nyefe, zatímco jsem byl pryč.“

„To teprve nedávno.“

„Dobře se na sebe podívej. Pěkně jsi zesílil. Jsi po starém pánovi, ve všech směrech. Ale máš, myslím, matčinu tvář.“

Nafaiovi se líbil tón uznání v Elemakově hlase, ale bylo nějak zvláštní a ponižující stát tu jako prostáček, zatímco ho bratr hodnotil.

Issib samozřejmě ještě k dovršení všeho dodal: „Má ty Otcovy nejdůležitější rysy, náhodou.“

„Správně, my *všichni* je máme,“ řekl Elemak. „Všechny děti starého pána jsou chlapci – nebo alespoň všechny, o kterých *víme*, smál se.

Nafai nemohl vystát, když Elemak takhle mluvil o Otci. Každý věděl, že Otec je čestný muž, který spal jen se svými zákonnými družkami. A v posledních patnácti letech tou družkou byla Rasa, Nafaiova a Issibova Matka, se kterou obnovoval smlouvu každý rok. Byl tak věrný, že když ta smlouva vypršela, ženy už vzdaly všechny ty návštěvy a přestaly uvažovat o jeho dostupnosti. Samozřejmě i Matka mu byla věrná. A to byla stále ještě spousta mužů, kteří ji zasypávali dárky a nabídkami – ale takoví už muži jsou, věrnost jim připadá ještě lákavější než nemravnost, jako kdyby Rasa zůstávala věrná Wetchikovi jen proto, aby je podněcovala v jejich snaze. A navíc, partnerství s Rasou znamenalo patřit k nejlepší rodině, jak se mnozí domnívali, a každý soudil, že v Basilice mají oni ty nejlepší *vyhlídky*. Já nikdy neuzavřu smlouvu s nějakou ženou kvůli její rodině, uvažoval Nafai.

„Jsi blázen nebo co?“ ozval se Elemak.

„Cože?“ zeptal se Nafai.

„Je tady zima jako v psinci a ty tu stojíš promočený a nahý jen tak.“

„No jo,“ řekl Nafai. Ale neběžel do pokoje – to by bylo doznání, že ho ta zima sužuje. Tak se nejdřív zazubil na Elemaka. „Vítej doma,“ řekl.

„Nepředváděj se tak, Nyefe,“ řekl Elemak. „Vím, že umíráš zimou – úplně se scvrkáváš v partiích, které ti plandají.“

Nafai došel volným krokem do svého pokoje a natáhl si kalhoty a triko. Štvalo ho, že Elemak se vždycky chová tak, jako by přesně

věděl, co se odehrává v Nafaiově hlavě. Elemak si nedovedl představit, že by snad Nafai tak zesílil a zmužněl, že by mu ta zima opravdu nevadila. Ne, Elemak vždycky předpokládal, že pokud Nafai dělá něco jako opravdový muž, je to jen divadýlko. Samozřejmě, jen to hrál, Elemak měl pravdu; ale o to víc mu to vadilo. Jak člověk zmužní, když ne tak, že to předstírá do té doby, dokud se to pro něj nestane zvykem, a tak se takovým opravdu nakonec stane? A navíc to nebylo divadýlko tak *úplně*. Na pár minut, když viděl Elemaka zase doma a poslouchal jeho vyprávění o tom, jak při své cestě asi zabil člověka, zapomněl Nafai, že je mu zima. Zapomněl v tu chvíli na všechno.

Ve dveřích se objevil stín. Byl to Issib. „Neměl by sis to tak brát, Nafaii.“

„Co tím myslíš?“

„Naštval ses, když si tě dobíral.“

Nafai byl vážně zmaten. „Co tím myslíš? Jak naštval? Já nebyl naštvanej.“

„Když žertoval o tom, jaká je ti zima,“ řekl Issib. „Myslel jsem, že vyletiš a urazíš mu hlavu.“

„Ale já nebyl vzteklej.“

„Potom jsi opravdu případ pro psychiatra, můj hochu,“ řekl Issib. „Já myslel, že jsi rozběsněnej. *On* myslel, že jsi rozběsněnej. *Nadduše* si myslela, že jsi rozběsněnej.“

„Nadduše ví, že jsem se vůbec nenaštval.“

„Potom se tedy nauč ovládat svou tvář, Nyefe, protože ta očividně ukazuje emoce, které ty vůbec nepocítuješ. Jakmile ses otočil zády, ukázal na tebe prstem, aby bylo vidět, že si o tobě myslí, že jsi šílenec.“

Issib odplul. Nafai si nazul sandály a tkaničkami si omotal spodní část nohavic. Podle módy nosili mladíci v Basilice dlouhé tkanice a svazovali je k sobě na stehnech těsně pod rozkrokem, ale Nafai tkaničky zkrátil a nosil je pod kolena jako vážený dospělý muž. Tlustý kožený uzel mezi stehny dovoloval mladým mužům pyšně si vykračovat, kolébat se při chůzi ze strany na stranu, jak se snažili, aby se neodírali a netřeli o uzel. Nafai se nenaparoval a nemohl vystát módu, která by oblečení *znepohodľňovala*.

Samozřejmě takové opovrhování módou znamenalo, že si tak dobře nerozuměl s chlapci svého věku, ale to ho netrápilo. Byly to spíše ženy, jejichž společnost mu nejvíce vyhovovala, a vážil si názorů jen takových, které se nenechaly ovládat marnotratnou módou. Eiadh například mnohokrát ocenila jeho zesměšňování vysoko šněrovaných sandálů. „Představ si takovou *jízdu na koni*,“ řekla jednou.

„Dost na to, udělat z býka vola,“ zavtipkoval Nafai a Eiadh se smála a zopakovala ten jeho vtip ještě několikrát za den. Jestliže jsou na světě ženy jako tahle, proč by se měli muži obtěžovat s nějakou hloupou módou?

Když se Nafai dostal do kuchyně, Elemak už dával do trouby zmražený rýžový pudink. Bylo ho dost, aby stačil pro všechny, ale Nafai ze zkušenosti věděl, že Elemak to všechno chystá jen pro sebe. Cestoval celé měsíce, většinou jedl jen studená jídla, přesouvali se výhradně v noci – Elemak zhltně všechn pudink asi tak v šesti soustech, pak se svalí na postel a bude spát až do zítřejšího rozbřesku.

„Kde je Otec?“ zeptal se Elemak.

„Na krátkým výletě,“ řekl Issib, který rozklepával syrová vejce na toust a chystal se je dát do trouby. Dělal to celkem šikovně, uvážíme-li, že už jenom na to, aby vzal vejce do ruky, vydal veškerou svoji sílu. Podržel vejce kousíček nad stolem, pak jen zatnul pravý sval, aby se spustil plovák, který nadzvedával jeho paži, a vejce i všechno ostatní upadlo na desku stolu. Vajíčko se samozřejmě hned nakřápló – pokaždé – nato zapnul další sval a plovák mu vyšvihl paži nad talíř, pak s pomocí druhé ruky vajíčko otevřel a to se rozlilo po toustu. Nebylo toho moc, co by si Issib nedokázal udělat sám díky plovákům, které regulovaly jeho zemskou přitažlivost. Ale nikdy nemohl vyrazit na cesty tak jako Otec a Elemak a občas i Mebbekew. Jednou se Issib dostal mimo magnetické pole města a musel jezdit na svém křesle. Ten nemotorný stroj ho mohl jen přemísťovat z místa na místo, k ničemu jinému mu nebyl. Mimo město, odkázaný na své křeslo, byl Issib *skutečný* mrzák.

„Kde je Mebbekew?“ zeptal se Elemak. Pudink byl hotový – až dost, ale přesně tak si Elemak vždy připravoval snídani. Pudink musel být takový, že vůbec nebylo třeba při jídle kousat. Nafai usoudil, že to dělal proto, aby ho tak mohl rychleji zhltnout.

„Zůstal na noc ve městě,“ řekl Issib.

Elemak se začal smát: „Přesně tohle řekne, až se vrátí. Ale podle mne Meb vždycky jen orá a nikdy neseje.“

Pro muže Mebbekewova věku existovala jen jedna cesta, jak strávit noc mezi zdmi Basiliky, a to pokud si ho nechala u sebe doma nějaká žena. Elemak si mohl dobírat Mebbekewa, když tvrdil, že měl více žen, než byla pravda, ale Nafai viděl, jak to Meb na *několik žen* válel, přinejmenším. Mebbekew nemusel předstírat, že strávil noc ve městě; určitě přijal míň pozvání, než jich dostal.

Elemak si nabral obrovský kus pudinku. Pak zařval; otevřel pusu a pořádně si loknul přímo ze džbánu na stole. „Horký,“ řekl, když mohl zase konečně promluvit.

„To tak bejvá, ne?“ zeptal se Nafai.

Myslel to jako vtíp, takový malý žert mezi bratry. Ale z nějakého důvodu si to Elemak přebíral špatně, jako že z něj Nafai dělá hlupáka, protože si nabírá taková sousta.

„Poslouchej, chlapečku,“ řekl mu, „kdybys byl na cestách, jedl studený jídlo, spal v prachu a blátě šest neděl, možná bys taky zapomněl, jak může bejt takovej pudink horkej.“

„Promiň,“ řekl Nafai, „nemyslel jsem tím nic špatnýho.“

„Tak si dávej pozor, z koho si děláš legraci,“ řekl Elemak, „koneckonců jsi můj bratr jen *napůl*.“

„To je v pořádku,“ řekl Issib vesele. „To je, jako by byl tvůj bratr úplně.“ Issib se obvykle snažil všechno zlehčovat a hádky uklidnit dřív, než mohly přerůst v něco nebezpečnějšího.

Elemak ale vypadal, že chce zajít ještě dál: „Zdá se mi, že *k tobě* je to tvrdší. Je lepší bejt mrzák jako ty, nebo se jako Nafai nedožít ani osmnácti?“

Jestli se Issiba zmínka o tom, že je mrzák, dotkla, nedal to znát. Ale Nafai to dohnalo k zuřivosti. Issib se tu snažil udržet klid a Elemak ho za to urážel. Jestli Nafai předtím neměl nejmenší úmysl pustit se do boje, tak *ted'* byl připravený. To, že ho Elemak počítal

mezi dospělé místo mezi mládež, byla záminka víc než dobrá. „Je mi čtrnáct,“ řekl Nafai, „ne osmnáct.“

„Dospělý nedospělý,“ řekl Elemak. „Kdybys byl kůň, už by ti osmnáct bylo.“

Nafai popošel a zastavil se krok od Elemakovy židle. „Ale já nejsem žádnej kůň,“ řekl.

„Ty dokonce ještě ani nejsi muž,“ řekl Elemak, „A já jsem moc unavený na to, abych měl chuť zmlátit tě hlava nehlava právě teď. Takže si udělej snídani a mě nech dojíst tu mou.“ Otočil se k Issibovi: „Otec vzal Rashgallivaka s sebou?“

Nafai byl tou otázkou překvapený. Jak mohl Otec vzít s sebou správce farmy, když Elemak byl také pryč? Truzhnisha samozřejmě mohla udržovat v chodu domácnost, ale kdo se měl bez Rashgallivaka starat o skleníky, stáje, stánky a zprávy ze společnosti? Určitě ne Mebbekew, toho každodenní záležitosti Otcových obchodů ani v nejmenším nezajímaly. A chlapi by asi jen těžko přijímali rozkazy od Issiba – dívali se na něj s lítostí a soucitem, ale ne s respektem.

„Ne, Otec nechal na Rashovi veškerou zodpovědnost,“ řekl Issib. „Rash dneska asi přespál někde mimo. Víš přece, že Otec nikdy neodjede, pokud se nepřesvědčí, že je všechno v pořádku.“

Elemak vrhl na Nafaie letmý, nedůvěřivý pohled: „Jen jsem se divil, jak některý lidi zpychli.“

Ted' Nafaiovi svítilo: Elemakova otázka byla opravdu jen takovou kousavou poznámkou – divil by se, kdyby Otec za své nepřítomnosti přenechal zodpovědnost Nafaiovi. A Elemakovi se očividně nezamlouvala představa toho, že by měl Nafai získat jakýkoli podíl na Wetchikových rodinných obchodech.

„Nemám nejmenší zájem na těch kšeftech se semeny,“ řekl Nafai, „jestli je to to, z čeho máš strach.“

„Já *nemám strach* z ničeho,“ řekl Elemak. „A není už náhodou čas, abys šel k mamince do školy? Určitě bude mít strach, jestli jejího chlapečka někde na cestě neokradli nebo nezabili.“

Nafai věděl, že by měl Elemakovu narážku přejít bez povšimnutí, neprovokovat už ho. Udělat si z Elemaka nepřítele by bylo to poslední, o co by stál. Ale právě fakt, že k Elemakovi tolik

vzhlížel, tolik chtěl být jako on, mu bránil nezareagovat na jeho posměšky. Protože už stál čelem ke dveřím na dvůr, otočil se, aby řekl: „Já mám v životě podstatně vyšší cíle než se plížit při honičkách se zloději, spát s velbloudy a pěstovat tropické rostliny z těch, co rostou v tundře, a zase pak přizpůsobovat ty tropické ledovci. Tuhle hru přenechám tobě.“

V tu chvíli letěla Elemakova židle přes celou kuchyň, jak najednou vyskočil. Dvěma skoky byl u Nafaie a drtil mu tvář o rám dveří. Bolelo to, ale Nafai tu bolest téměř ani nezaznamenal, dokonce ani strach, že by ho Elemak mohl zranit ještě víc. Namísto toho měl pocit vítězství. Já ho rozčílil! Už nevydržel předstírat, že si mě nevšímá.

„Z té hry, jak ty tomu říkáš, se platí všechno, co máš a čím jsi. Kdyby nebylo peněz, které Otec, Rash a já vyděláme, myslíš, že by si tě v Basilice vůbec někdo všimnul? Myslíš snad, že tvoje matka se těší takové vážnosti, že by se přenesla i na jejího syna? Jestli si tohle opravdu myslíš, pak nevíš nic o tom, jak to na světě chodí. Tvá matka může být schopná dostat své dcery do vyšších kruhů, ale jediná věc, kterou může udělat pro syna, je udělat z něj školáka.“ Při slově *školák* si Elemak skoro odplivl. „A věř mi, chlapče, že to je to jediné, čím kdy budeš. Nevím, proč se Nadduše vůbec obtěžovala dát ti něco z chlapce, ty naše malá holčičko, protože na tomhle světě budeš mít vždycky jen to, co dostanou i ženy.“

Nafai i teď věděl, že by měl být zticha a dopřát Elemakovi poslední slovo. Ale to odseknutí se mu dostalo dřív na jazyk než do hlavy. „Je snad to, že ze mě děláš ženu, způsob, jak mi jemně naznačit, že v tobě podněcuji žárlivost? Vypadá to, že jsi byl na cestách hodně dlouho, když i já ti připadám neodolatelný.“

Najednou ho Elemak pustil. Nafai se otočil a čekal, že ho uvidí, jak se směje a pokyvuje hlavou nad tím, jak se jim občas ta jejich hra vymkne z rukou. Ale namísto toho tady jeho bratr stál, v obličeji rudý vzteky, a ztěžka dýchal jako zvíře, které se chystá k útoku. „Vypadni z tohoto domu,“ říkal, „a nevracej se, dokud já tu budu.“

„Tohle není tvůj dům,“ poznamenal Nafai.

„Až tě tady příště uvidím, zabiju tě.“

„No tak, Elyo, víš, že jsem si dělal legraci.“

Issib mezi ně nedbale vplul a neobratně položil Nafaiovi ruku kolem ramen: „Přijďme do města pozdě, Nyefe. Matka se o nás bude bát.“

Tentokrát měl Nafai tolik rozumu, aby byl zticha a nechal to být. On *věděl*, jak držet jazyk za zuby, jen si na to nikdy nevzpomněl dostatečně brzy. Ted' měl na něj Elemak vztek. Možná se bude zlobit celé dny. Kde ale budu spát, když nemůžu domů? ptal se Nafai sám sebe. Okamžitě mu hlavou bleskla představa Eiadh, jak mu šeptá: „Proč nezůstaneš na noc u *mě*! Koneckonců jednoho dne tak jako tak budeme manželé. Žena vede přece své nejmilejší neteře k tomu, aby byly dobrými manželkami pro její syny, nebo ne? Věděla jsem to od první chvíle, co tě znám, Nafaii. Proč tedy ještě čekat? A vůbec, ty jsi ta nejjednodušší bytost v celém Basilice.“

Nafai se vrátil ze své říše snů do reality. Ten, kdo na něj mluvil, nebyla Eiadh, ale Issib: „Přece víš, že jediný, co Elemak může dělat, je ovládat se, aby tě nezabil!“

„Přemejšlíš si o určitéjch věcech a občas je řeknu nahlas, i když bych neměl,“ řekl Nafai.

„Ty přemejšlíš o *hloupostech* a jseš tak hloupej, že je řekneš *vždycky* nahlas.“

„Ne, vždycky ne.“

„To chceš říct, že se zabýváš ještě většíma blbostma, který neříkáš? Co ty v té hlavě máš? Úplnej poklad!“ Issib mu přeletěl nad hlavou. Dělal to pokaždé, když se dostali na nějakou hrbolatou cestu, a zapomínal, že pro lidi, kteří se musí potýkat se zemskou přitažlivostí, by pomalejší chůze mohla být o dost pohodlnější.

„Mám Elemaka rád,“ řekl Nafai nešťastně. „Nevím, proč on nemá rád mě.“

„Povím mu, aby ti z toho jednou udělal seznam,“ řekl mu na to Issib. „Přilepím ho na konec toho svýho.“

MATČIN DŮM

Byla to dlouhá, ale důvěrně známá cesta z Wetchikova domu do Basiliky. Dokud ještě nebylo Nafaiovi osm, Matka ho společně s Issibem vždy na prázdniny posílala k Otcí a on podnikal výlety po okolí všemi možnými směry. Tenkrát to bylo něco fascinujícího, žít v domácnosti plné mužů. Otec s tou svou bílou hřívou vypadal téměř jako bůh – no vážně, do svých pěti let si Nafai myslel, že Otec *je* Nadduše. Mebbekew, jen o šest let starší než Nafai, byl vždycky ničemný, neúprosný rejpal, ale Elemak tehdy býval milý a hrával si s ním rád. Elyovi bylo jen o deset let víc, ale už v prvních Nafaiových vzpomínkách vypadal jako muž; nepřipomínal však nadpozemský Otcův vzhled, vypadal spíše jako tmavý, drsný bojovník, který byl milý jen proto, že chtěl, a ne proto, že by nebyl schopný krutosti ve chvílích, kdy to bylo třeba. Tenkrát Nafai úpěnlivě prosil, aby mu dovolili odejít z Matčina domu a žít s Wetchikem – a Elemakem. To, že by byl neustále ve společnosti Mebbekewa, bral jednoduše jako nutné zlo a cenu za to, že bude moci žít s bohy.

Matka s Otcem si ho tenkrát zavolali, aby mu vysvětlili, proč ho ze školy nepustí. „Chlapci, kteří jsou v takovém věku posílání k otcům, nemají žádnou šanci pro budoucnost,“ řekl Otec. „Jsou to jen ti, kteří jsou příliš hrubí na to, aby pokračovali dál ve studiu, nejsou dost uctiví, aby mohli dál zůstat v domácnosti žen.“

„A v osmi letech také odchází k otcům ti hloupí,“ pokračovala Matka. „Základy čtení a matematiky, jaký smysl to má pro hlupáky?“

Ještě teď, když si na to Nafai vzpomene, pocítí náhle radost – protože Meb se vždycky vychloubal, že *on* odešel k Otcí už v osmi

letech, ne jako Nyef a Issya ani svého času Elya. Nafai si byl jistý, že Meb splňoval všechna kritéria předčasného odchodu do mužské domácnosti.

Podařilo se jim tedy Nafaie přesvědčit, že je pro něj dobré, když zůstane u Matky. A byly tu ještě jiné důvody – dělat společníka Issibovi, prestiž Matčina domu, společný život se sestrami – ale byla to hlavně Nafaiova ctižádost, která ho přiměla zůstat. Já jsem jeden z těch nadějných, se skutečným příslibem. Já budu užitečný basilické zemi, možná celému světu. Možná jednoho dne vyše Nadduše mé spisy do vesmíru, abychom se o ně podělili s lidmi z jiných měst, hovořícími jinými jazyky. Možná budu jedním z těch velikánů, jehož myšlenky se zašifrují do skla a budou se uchovávat v archivech, aby se četly po celý zbytek historie lidstva na Harmonii. Nakonec tedy, když tak naléhavě prosil, aby mohl žít s Otcem, trávili alespoň s Issibem do třinácti let téměř každý víkend ve Wetchikově domě a seznámili se s ním stejně tak dobře jako s tím Rasiným ve městě. Otec trval na tom, aby tvrdě pracovali a okusili, jak si muž musí vydělat na živobytí, takže ty víkendy pro ně nebyly žádný svátek.

„Studujete šest dní, zaměstnáváte jen svůj mozek, zatímco vaše těla odpočívají. Tady budete pracovat ve stájích a ve sklenících, budete namáhat svá těla a vaše mysl se bude přitom učit tomu klidu, který se rodí z poctivé práce.“

To byl způsob, jakým Otec mluvil, jakýsi druh nepřetržitého řečnění; Matka říkala, že volil takový tón jen proto, že nevěděl, jak vlastně přirozeně mluvit s dětmi. Ale Nafai vyslechl dost rozhovorů i s dospělými, aby věděl, že Otec tak mluví s každým, kromě Rasy samotné. To ukazuje, že Otec nikdy nebyl nenucený, nikdy nebyl opravdu sám sebou; ale za ty roky se Nafai naučil, že nezáleží na tom, jak byla Otcova řeč povýšená a napomínající. Nikdy nemluvil jako blázen; jeho slova nebyla prázdná nebo hloupá nebo ignorantská. Takhle muži mluví, mýslíval si Nafai, když byl malý, a cvičil se tak v elegantním stylu a snažil se naučit klasickou Emeznetyi stejně jako hovorový Basyat, což byl toho času jazyk většiny umělců a obchodníků v Basilice. Nafai zjistil velmi brzy, že pokud chce komunikovat s obyčejnými lidmi, musí mluvit hovorově – ale rytmus a melodie Emeznetyi jsou cítit z jeho psaní a slyšet z

jeho mluvy. Dokonce i v hloupých vtipech, které mu vynesly Elemakův vztek.

„Na něco jsem přišel,“ řekl Nafai.

Issib neodpovídal – byl dost daleko, Nafai si ani nebyl jistý, jestli ho vůbec mohl slyšet. Ale Nafai pokračoval, stejně to řekl, i když mluvil tišeji, protože to pravděpodobně říkal jen sám sobě. „Myslím, že říkám takové věci, které lidi rozzuří, ne proto, že bych si to opravdu *myslel*, ale protože prostě přemýšlím, jak jim to říci co *nejmoudřeji*. Je to jakýsi druh umění přemýšlet o dokonalém způsobu sdělování myšlenek, a když o tom přemýšlíš, musíš to říct, protože slova neexistují, dokud je nevyslovíš.“

„Pěkně uhozený umění, Nyefe, a myslím, že by ses měl na něj vykašlat dřív, než tě zabije.“

Issib tedy přece jen *poslouchal*.

„To určitě kvůli tý tvý urostlý postavě ti tak trvá, než vylezeš tuhle Ridge Road k Market Street, vid’?“ řekl, Issib.

„Zamyslel jsem se,“ odpověděl Nafai.

„Měl by ses naučit přemýšlet a chodit zároveň.“

Nafai se dostal na vrcholek cesty, kde na něj Issib čekal. Vážně jsem se *loudal*, říkal si. Dokonce ani nejsem zadýchaný.

Ale protože Issib ještě pořád stál, Nafai se taky zastavil a otočil se jako on, aby se podíval dolů na cestu, kterou právě urazili. Ridge Road byla pojmenována výstižně, vedla podél hřebenu, který se svažoval k obrovské přímořské pláni. Bylo jasné ráno a oni z vrcholku viděli celý prostor až k oceánu, se všemi těmi dečkami farem a sadů, slátanými nitkami cest, zauzlovanými v městech a vesnicích, celé to bylo rozprostřené jako obrovský přehoz mezi horami a mořem. Shora mohli vidět dlouhý zástup farmářů, kteří mířili na trh a táhli za sebou na provázcích stáda zvířat. Kdyby se Nafai s Issibem zpozdili třeba jen o deset minut, museli by podniknout tenhle výlet mezi hlučnými a zapáchajícími koňmi, osly, mulami a kurelami, klením chlapů a klevetěním ženských. Kdysi to bývalo příjemné, ale Nafai s nimi cestoval už mockrát na to, aby věděl, že ty nadávky a drby byly pokaždé stejné. Ne každá kytka utržená v zahradě je hned růže.

Issib se otočil na druhou stranu a Nafai stejně tak, aby se podívali na krajinu tolik odlišnou: neuspořádaná skalnatá plošina Besporyadok, téměř vyschlá pustina, která postupovala neustále k západu. Přinejmenším tisícovka básníků si už všimla, jak slunce vstává z moře, obklopené klenoty světla tančícího po hladině, pak se noří do rudých plamenů na západní straně a nakonec mizí v prachu, který neustále poletuje nad pouště. Nafai byl ale vždy přesvědčený, že kdyby se slunce jen trochu snažilo, mohlo by putovat jinou cestou. Takhle nepřinášelo pro zemi vodu z oceánu – přinášelo jen vyprahlý oheň z pouště směrem k moři.

Předvoj trhovců už byl teď natolik blízko, že byli slyšet kočí i osli. Takže se otočili a vykročili k Basilice, ke čtvrtím za zdmi z červeného kamene, zářícími v prvních ranních slunečních paprscích. K Basilice, ze severu obklopené zalesněnými horami, které na západě přecházely v poušť a na východě v zahrady. Takto opěvovali básníci ta místa: Basilica, město žen, přístav zahalený v oparu, v červenostěnných zahradách Nadduše, útočiště světla i všech vod, které se tu hromadí, aby se tu přerodily v oblaka a znovu zalily zem svěžestí.

Nebo, jak to viděl Mebbekew, to nejlepším město na světě, co se týče povalení ženy na záda.

Cesta vyšlapaná mezi Wetchikovým domem a basilickou Market Gate se za ta léta vůbec nezměnila – Nafai věděl o každém kamenu, který se kdy pohnul z místa. Když se ale završil Nafaiův třináctý rok, byl to rozhodující okamžik, který pozměnil smysl celé téhle cesty. Ve třinácti většina hochů, dokonce i těch nadějných, odešla, odcházela žít ke svým otcům a navždy opouštěla školu. Zůstali jen ti, kteří se rozhodli, že nebudou obchodníky, ale stanou se z nich studenti. Když bylo Nafaiovi osm, toužil po životě s Otcem, ale ve třinácti si už stál za něčím úplně jiným. Ne, nechci být student, říkal, ale taky jsem se ještě nerozhodl, že bych jím *nebyl*. Proč se mám rozhodnout už teď? Budu žít tedy s tebou, Otče, je-li to nutné – ale dovol mi chodit dál k Matce do školy, dokud se věci nevyjasní. Nepotřebuješ mě při svých obchodech, od toho máš Elemaka. A já nechci, aby byl ze mne další Mebbekew.

Takže, i když se cesta mezi Otcovým domem a městem nezměnila, změnil se pro Nafaie směr cesty. Nepodnikal teď výlety z Rasina domu na venkov a zase zpátky; teď to byla dlouhá, namáhavá cesta z venkovského Wetchikova domu do města. Přestože v Matčině domě měl většinu svého majetku – všechny knihy, spisy, nářadí a hračky – a často tu trávil tři nebo čtyři noci v týdnu, jeho domov byl nyní u Otce.

Bylo to nevyhnutelné. Žádný muž nemohl říci, že by v Basilice bylo něco opravdu jeho; všechno to byly dary od žen. A dokonce ani muž jako Otec, který měl dostatek důvodů cítit se se svou dlouholetou družkou bezpečně, nemohl být v Basilice opravdu doma – a to kvůli jezeru. Tato hluboká příkopová propadlina v samém srdci města byla vlastně hlavním důvodem, proč se Basilica postavila. Zabrala polovinu prostoru uprostřed basilických zdí a žádný muž sem nikdy nesměl vkročit, žádný muž se dokonce ani nesměl procházet v blízkých lesích, odkud by jen letmo pohlédl na blyštící se vodu. Kdyby se tedy *blyštěla*. Pokud Nafai věděl, příkopová propadlina byla tak hluboká, že vod jezera se sluneční paprsky nikdy nedotkly.

Žádné místo se nemůže stát tvým domovem, je-li tam jen kousek prostoru, do něhož máš zakázaný přístup. Žádný muž *ve skutečnosti* nemůže být občanem Basiliky. A ze mne se pomalu stává v Matčině domě cizinec.

Elemak dříve často mluvíval o městech, kde mužům patří všechno, o městech, kde má muž mnoho žen a ty nemohou rozhodovat o znovuoobnovení manželských smluv, dokonce mluvil i o místech, kde manželství vůbec neexistuje a každý muž si může přivlastnit jakoukoli ženu, která mu nesmí odepřít poslušnost, dokonce i kdyby byla těhotná. Nafai pochyboval, že některá z těch historek by byla pravdivá. Proč by se ženy kdy samy podřídily takové dohodě? Mohly by snad být ženy v Basilice o tolik silnější než ženy z jiných měst? Nebo snad byli místní muži slabší a bázlivější než jinde?

Najednou ta otázka získala na důležitosti: „Issyo, už jsi někdy spal se ženou?“

Issib neodpověděl.

„Jen mě to zajímalo.“

Issib stále neříkal nic.

„Snažím se přijít na to, co je tak skvělého na ženách v Basilice, že muži jako Elya se sem pořád vracejí, když by mohli žít na některém z těch míst, kde by si mohli dělat všechno po svém.“

Až teprve teď Issib odpověděl: „Tak za prvý, Nafaii, *není* žádný takový místo, kde by si muži dělali, co by chtěli. *Jsou* místa, kde muži předstírají, že si dělají, co chtějí, a ženy předstírají, že jim to dovolují, přesně jako tady předstírají ženy nezávislost a *muži je nechávají.*“

To byla zajímavá myšlenka. Nafaie nikdy nenapadlo, že by věci snad nebyly tak jednostranné a jednoduché, jak se zdály. Ale Issib ještě neskončil a Nafai chtěl slyšet i zbytek: „A za druhý?“

„A za druhý, Nyefe, Matka s Otcem mi před pár lety *našli* tetičku, a jestli mám bejt upřímněj, není třeba to tak do nebe vychvalovat.“

To nebylo právě to, co chtěl Nafai slyšet: „Ale Meb tvrdí, že jo.“

„Meb je hlupák,“ řekl Issib, „on prostě jenom jde tam, kam ho vede ta vyčnívající část jeho těla. Někdy se tím může myslet třeba taky nos, ale většinou něco úplně jinýho.“

„Jaký to bylo?“

„Pěkný. Ona byla hrozně sladká. Ale já ji nemiloval.“ Zdálo se, že to Issiba trochu rmoutí. „Cítil jsem, že je to něco, co se mi dělá, místo abysme to dělali společně.“

„Bylo to proto, že...?“

„Protože jsem mrzák? Částečně, předpokládám, i když mě učila, jak rozkoš oplácet, a říkala, že to dělám překvapivě dobře. Ty si to užiješ nejspíš jako Meb.“

„Nemyslím.“

„Matka říká, že ty nejlepší muži si to s tetičkou nijak zvlášť neužijou, protože oni nechťejí dostat rozkoš při nějaký výuce, chtějí ji dostat jen tak, dobrovolně, z lásky. Ale taky říká, že tetičky neradi ani ty nejhorší, protože nemůžou vystát, že by kdokoliv kromě nich měl mít nad věcma kontrolu.“

„Já tetičku nechci vůbec,“ řekl Nafai.

„No skvěle, to je vynikající. Jak se to chceš tedy všechno naučit?“

„Chci se to naučit se svou ženou.“

„Ty jseš romantickej idiot,“ řekl Issib.

„Ptáky ani ještěrky to taky nikdo neučí.“

„Nafai z Wetchika a Rasy, slavný ještěrčí milovník!“

„Jednou jsem při tom pozoroval párek ještěrek celou hodinu.“

„A přiučil ses něco?“

„Jistě. Ale dá se to použít jedině, když budeš rostlej přibližně jako oni.“

„Ale?“

„Mají to dlouhý asi tak jako polovinu jejich celého těla.“

Issib se smál. „Představ si jenom takovej nákup kalhot.“

„A představ si šněrování sandálů!“

„Musel by sis to obtočit kolem pasu.“

„Nebo si to hodit přes rameno.“

Tahle konverzace jim vydržela až k trhu, kde lidé právě otvírali stánky a čekali na farmáře. I Otec si držel několik stánků hned na kraji tržiště, ačkoli žádný z farmářů neměl ani peníze, ani zkušenosti na to, aby kupoval rostliny, které dají člověku spoustu námahy, jen aby je udržel při životě, a navíc teď nebyla žádná dobrá úroda. Na vnějším trhu se uzavíraly obchody jen mezi samotnými obchodníky z Basiliky, nebo výjimečně s bohatými cizinci, kteří si jen nezávazně prohlíželi zboží na své cestě z města nebo do něj. Když byl Otec na cestách, na přípravu stánků dohlížel Rashgallivak a uvnitř mrazicího předváděcího pultu uspořádal téměř výstavku chladnomilných rostlin. Zamávali na něj, ačkoli on se na ně sotva podíval a ani jim nekývl na pozdrav. To byl celý Rash – byl vždy po ruce, když měli nějaký problém. Ale v tuhle chvíli měl za úkol připravit rostliny, a tak tomu věnoval veškerou svoji pozornost. Nebyl žádný spěch. Na ty nejlepší obchody dojde až pozdě odpoledne, kdy Basiličané budou shánět působivý dárek, který by přinesli své družce nebo milence nebo který by jim pomohl získat si někoho, komu nadbíhali.

Meb si jednou dělal legraci, že lidé si nikdy nekoupí exotické rostliny sami pro sebe, protože do nich nic není, jen jsou s nimi starosti, aby nezašly – a kupují je druhým jako dárek, protože jsou

drahé. „Vybírají skvělejší dárek, protože ta kytky je krásná a impozantní právě tak dlouho, jako ta jejich milostná pletka – obvykle asi tak tejdou. Pak ta kytky zajde, když *nás* obdarovaná nepřinutí, abysme se o ni starali. Tak jako tak ale srovnává pocity spojený s kytkou s citama milence, kterej jí daroval. Buď přetrvává rozmrzelost, protože on je pořád někde poblíž, nebo odpor ke špatnejm, vyschlej m vzpomínkám. Jestli má bejt ta láska vopravdu stálá, měl by nápadník místo toho koupit strom.“ Takhle začal mluvit Meb k zákazníkovi a Otec ho od stánku vyhnal. Neví se, co tím Meb vlastně ve skutečnosti zamýšlel.

Nafai rozuměl jeho touze vyhnout se výpomoci v obchodě. Nebylo nic zajímavého na prodávání ležáků, trsů přecitlivělých kytek.

Až skončím se studiem, uvažoval Nafai, budu den co den dělat takovou nějakou mizernou práci. A nikam to nepovede. Až Otec zemře, Wetchikem se stane Elemak a ten mi nikdy nesvěří vlastní karavanu, což by bylo na tom všem nejzajímavější. Nechci strávit celý život v pařeništi, sušárně nebo mrazárně, roubovat, pěstovat a propagovat rostliny, které zajdou téměř ve stejnou chvíli, kdy se prodají. To nemá žádnou vejšku...

Vnější trh končil u první brány, její obrovská vrata byla otevřena jako vždy – Nafai si říkal, jestli vůbec půjdou ještě někdy zavřít. Vlastně na tom moc nezáleželo, protože tahle brána byla střežena nejpečlivěji ze všech.

Byla totiž nejrušnější. Podle seznamu měšťanů a držitelů práv tu pečlivě zkoumali a ověřovali sítnice každého. Issib s Nafaiem, jakožto synové měšťanů, byli vlastně také měšťané, i když tu nemohli vlastnit žádný majetek, ale mohli volit, až dosáhnou toho správného věku. Strážci se k nim tedy chovali s patřičnou úctou, když je mýjeli.

Uprostřed červených zdí mezi vnější a vnitřní branou, střeženo hlídkami ze všech stran, provozovalo město Basilica svůj nejvýnosnější obchod. Zlatý trh. Ve skutečnosti nebylo zlato to hlavní, co se tu prodávalo a kupovalo, i když zastaváren jako vždy byla spousta. Na zlatém trhu se obchodovalo s majetkem v jakékoli podobě, s majetkem, který byl lehce přenosný a dal se tedy lehce

ukrást. Šperky, zlato, stříbro, platina, databáze, bibliotéky, majetkové listiny, obchodní smlouvy, certifikáty o standardním vlastnictví a směnky na nevymahatelné dluhy. S tím vším se tu obchodovalo a u každého stánku měli počítač, prostřednictvím kterého se registrovaly všechny transakce u městského soudce – městského centrálního počítače. A navíc holografické displeje, neustále se pohybující nad všemi počítači, vyvolávaly rychlý mihotavý efekt, takže nehledě na to, kam se člověk díval, měl neustále dojem, že v koutku oka vidí jakýsi pohyb. Meb tvrdil, že právě proto jsou si všichni věřitelé i prodavači na zlatém trhu jistí, že je neustále někdo sleduje.

Nafaie i Issiba bezpochyby zaznamenala většina počítačů hned ve chvíli, kdy u brány prověřovali jejich sítnice, na displejích se okamžitě objevila jejich jména, postavení a finanční situace. Nafai věděl, že jednoho dne to bude mít význam, ale teď to bylo úplně k ničemu. Od loňska, kdy Meb dosáhl plnoletosti a upadl do obrovských dluhů, se zavedla na kreditní platby celé Wetchikovy rodiny přísná omezení, a dokud právě tento úvěr bude pro Nafaie jediným způsobem, jak se dostat k většímu obnosu peněz, nikdo o něj nebude jevit zájem. Otec by snad s těmi omezeními mohl něco udělat, ale dokud vyřizoval všechny své obchody v hotovosti a nikdy si nemusel půjčovat, tak ho nijak nevzrušovala – a navíc si už nemohl půjčovat Meb.

Nafai vyslechl všechno to kňourání, křik, trucování a nářky, které tenkrát vypadaly, že nebudou brát konce, až Meb konečně pochopil, že se Otec nedá obměkčit a *nikdy* mu nepovolí finanční nezávislost. V posledních měsících už o tom Meb nemluvil. A když se objevil v nových šatech, pokaždé tvrdil, že si je půjčil od přátel, kteří s ním měli soucit. Ale Nafai tomu moc nevěřil. Meb pořád utrácel peníze, jako by nějaké měl, a protože si Nafai nedovedl představit, že by Meb cokoli dělal, bylo nasnadě, že našel někoho, kdo mu dal peníze jako protihodnotu na podílu z Wetchikových statků.

To byl celý Meb – půjčoval si, jako by už Otec ležel na smrtelné posteli. Ale Otcí bylo teprve padesát, byl zdravý a plný života. Věřitele mohlo kdykoli čekání na splátky omrzet a Meb by znovu musel jít za Otcem a žebrot, aby ho vytáhl z dluhů.

U vnitřní brány se prováděla ještě jedna zkouška sítě. Protože patřili k obyvatelům města a počítač ukázal, že si nejen nic nekoupili, ale že se ani nezastavili u žádného stánku, nemuseli se podrobit osobní prohlídce, které se šetrně říkalo „neoprávněná půjčka“. Ve chvíli tedy byli za branou, v městě jako takovém.

Abychom byli přesnější, byli na vnitřním trhu. Byl skoro tak velký jako ten vnější, ale tím veškerá podobnost končila. Místo aby se tu prodávalo maso a jídlo, štučky látek a svazky dříví, nabízel vnitřní trh hotové výrobky: cukrovinky a zmrzlinu, koření a bylinky; nábytek, postele, drapérie a goblény; kvalitně ušitá trika a kalhoty, sandály, rukavice, náušnice a prstýnky a cetky a exotická zvířata i rostliny, přivezené ze všech koutů světa. Právě tady Otec nabízel své nejlepší kytky. Ten stánek byl otevřený ve dne v noci.

Ale nic z toho Nafaie nijak zvlášť nepřítahovalo – už několik let mu to připadalo všechno stejné, jak tak chodil po trhu a v kapse měl jen pár šestáků. Pro něj měly význam jen stánky, ve kterých prodávali mychixy, malé skleněné koule, na nichž byly zaznamenány hudební nahrávky, tance, sochy, obrazy; tragédie i komedie jen recitované nebo v podobě záznamů z divadelních her a oper; historické studie, vědecká i filosofická pojednání, projevy řečníků, proroků i satiriků; lekce s popisem techniky a ukázkami jakéhokoli umění, na které si jen člověk vzpomněl; a samozřejmě skvělé milostné písně, kterými byla Basilica vyhlášená po celém světě. Kombinovala se v nich hudba a jakési pantomimické erotické hry, nekonečně se opakující bez jakéhokoliv systému. A ještě také sochy ze soukromých zahrad a ložnic každé domácnosti ve městě.

Nafai byl samozřejmě příliš mladý na to, aby si sám mohl některou z milostných písní koupit, ale už jich pár viděl, když byl na návštěvě u svých přátel, jejichž matky nebo učitelé nebyli tak rezervovaní jako Rasa. Fascinovaly ho, a mnohem více kvůli hudbě a příběhu jako takovému než kvůli erotice. Na tržišti vždy strávil spoustu času. Vyhledával nová díla basilických básníků, hudebníků, umělců a herců, nebo i ta stará, která byla znovu oživena, nebo zajímavá díla z cizích zemí, ať už v originále, nebo přeložená. Otec mohl nechat své děti bez prostředků, zato Matka jim pokaždé dala

celkem slušnou částku peněz – její synové a neteře dostali sice jen tolik jako její ostatní žáci, ale na myachiksy to bylo dost.

Nafai zůstal ohromeně stát u stánku, kde vynikajícím sladkým tenorem zpíval jakýsi mladý muž; vypadalo to, že melodie je od skladatele, který si říkal Sunrise – nebo alespoň od nějakého jeho imitátora.

„No tak,“ říkal Issib, „vždyť se sem můžeš vrátit odpoledne.“

„Tak běž napřed,“ odpověděl mu Nafai.

„Už zase jdeme pozdě.“

„Tak už to tu chvíli taky počká.“

„Prober se, Nafaii,“ říkal Issib. „Každou hodinu, kterou propásneš, musíš tak jako tak dohnat.“

„Já se stejně nikdy všechno učit nebudu. Teď chci slyšet tu písničku,“ odsekl Nafai.

„Tak si poslouchej, ale zkus přitom i jít. Nebo to snad neumíš najednou?“

Nafai se tedy nechal přemluvit a šel. Píseň se mu rychle ztrácela, zapadla mezi hudbou z jiných stánků, povídačkami a řečmi. Na rozdíl od vnějšího trhu se ten vnitřní nikdy nezavíral, nebyl totiž závislý na příchodu farmářů z okolních plání; Nafai si byl jistý, že alespoň taková polovina lidí tady vůbec předešlou noc nespala a teď si tu kupují pečivo a čaj, ještě než se vydají domů do postele. Možná je tu někde mezi nimi i Meb. A Nafai mu najednou záviděl tu jeho volnost. Budu já někdy takhle svobodný, když ze mne bude velký vědec anebo historik? Vstát si až odpoledne, do soumraku se věnovat psaní a pak se vydat do noční Basiliky, postávat a sledovat tance, představení, poslouchat koncerty, popřípadě předčítat úryvky ze svých vlastních prací před náročným publikem, které, až bude odcházet, bude vzrušeně diskutovat, dohadovat se, oceňovat nebo kritizovat mou práci – jak by se vůbec kdy mohly Elemakovy cesty plné špíny a prachu s něčím takovým srovnávat? A pak se vracet do Eiadhina domu, milovat ji, šeptat si o těch nočních zážitcích a vítězstvích a smát se jim.

Chybělo jen pár drobností, aby se ty sny uskutečnily. Tak předně, Eiadh neměla žádný dům, a i když dostávala jako zpěvačka a recitátorka jakousi malou mzdu, bylo jasné, že její kariéra nebude

právě oslnivá; nebyla žádný zázrak, takže její dům určitě nebude v nejbližších letech z těch nejmodernějších. Nevadí, pomůžu jí k lepšímu, než jaký by si sama mohla dovolit, i když v Basilice může muž ženě něco koupit, jen dá-li jí peníze darem. Eiadh je ale natolik čestná, že se mnou bude obnovovat kontrakt stále a nezavře přede mnou dveře, takže jí můžu klidně pomáhat.

Tou další věcí, která mu stála v cestě ke splnění jeho snu, bylo to, že zatím nikdy nenapsal nic, co by bylo opravdu dobré. Samozřejmě, to proto, že si ještě přesně nevybral, co bude dělat, takže to pořád ještě jen zkoušel, ještě pořád tak trochu do všeho jen fušoval. Kdyby se už dřív zaměřil na něco konkrétního, dávno by se ukázalo jeho nadání a teď by se na trhu prodávaly myachiksy s jeho pracemi.

Na Holly Road se utvořilo jakési procesí až dolů k Rift Valley, takže oni jako muži to museli celé obejít, i když už byli skoro v Matčině domě. Issib ho okamžitě opustil a namířil si to přímo do učebny s počítači, kde poslední dny trávil všechen čas. Žáci nižšího ročníku už byli shromážděni venku v jižním křídle podloubí a snažili se zachytit sluneční paprsky, které sem dopadaly. Všichni se modlili, chlapci pak do sebe navzájem vráželi a dívky si mezi sebou jen tak pobrukovaly. Jeho třída někde uvnitř bude dělat to samé a Nafai zrovna nespěchal, aby se k nim připojil. Zdálo se mu to být dost bezbožné, rušit uprostřed modlitby.

Šel tedy pomalu, vyhnul se mladšímu ročníku v podloubí, zastavil se na chvíličku, opřel se o sloup a naslouchal té příjemné hudbě dívčích hlásků, které brebentily, hned z nich byl hotový sbor, hned se zase úplně ztrácely; a také staccatu, kterým chlapci rušili rytmus a do toho se plácali do nohou navlečených do kalhot, přes ruce a hrudníky zahalené do trik a přes holé tváře.

Jak tam tak stál, najednou se vedle něj vynořila dívka. Znal ji z tělocvičny. Byla to Luet – čarodějka, pověstná svými pozoruhodnými vizemi, pro které ji už dnes některé dámy ze Shelfu nazývaly věštkyní. Nafai moc na tyhle kouzelnické řeči nedal – ani Nadduše nevěděla o budoucnosti o nic víc než lidé, a i když se některé vize vyplnily, lidé si vždy pamatovali jen ty, které se náhodou staly a trochu odpovídaly realitě.

„Jsi ten, který je zahalen ohněm,“ řekla.

O čem to mluví? Co jí má na tohle odpovědět?

„Ne, já jsem Nafai.“

„Ne ohněm v pravém slova smyslu, ale máš na sobě diamantové jiskřičky, které se točí za světlem, když máš vztek.“

„Já už musím jít.“

Dotkla se jeho rukávu; bylo to, jako by ho pevně chytla za ruku: „Ona si tě nikdy nevezme, to přeci víš.“

„Kdo?“

„Eiadh. Bude chtít, ale ty odmítneš.“

Tak tohle byla hloupost. Jak mohla taková holka, nejspíš jí bylo teprve dvanáct a podle výšky i tvarů ani ještě nebyla ženou, vědět něco o jeho citech k Eiadh? Že by o jeho lásce věděli všichni? No dobrá, s tím se nic nenadělá. Byla to vlastně pocta, když se o něm vědělo, že miluje takovou ženu. A co se týče věštectví téhle holky, nebude to s ním tak žhavé, pokud může říct něco takového, jako že Eiadh se mu sama *nabídne* a on ji odmítne! To si radši useknu prst, než bych zavrhl nejlepší ženu v Basilice!

„Promiň,“ řekl Nafai a odtáhl ruku. Dotek té dívky mu byl nepříjemný. Její matka prý bývala divoška, jedna z těch nečistých nahých samotářek, které přišly do Basiliky odkudsi z pouště; snad bývaly svaté, ale Nafai dobře věděl, že se vyspaly s každým mužem, který si o to řekl. Přímo ve městě na ulici. A každý muž to mohl udělat, dokonce i když měl družku. Ušlechtilí a urození muži to samozřejmě nedělávali – dokonce ani Meb nikdy nezavadil o „pouštní ženu“ ani nešel na „pouštní party“, jak se nehezky říkávalo souloži s divoškami. Nafai na tom neviděl nic svatého a ať to bylo, jak chtělo, Luet byla panchart, který vzešel z šílené ženské a bestiálního chlapa, panchart, který vznikl z pohlavního aktu spíše podobného znásilnění než milování se. S *tímhle* nemohla mít Nadduše opravdu nic společného.

„Ty jsi panchart,“ řekla dívka a odešla. Ostatní mezitím skončili s modlitbou – nebo možná že přestali, když slyšeli, co Luet řekla Nafaiovi. To by znamenalo, že se to celé roznese po domě ještě do večere, hned nato po celé Basilice a bezpochyby to uslyší celou cestu domů od Issiba a Meb s Elemakem mu s tím nedají pokoj *nikdy*. A

on si bude moci jen přát, aby se takoví šílení jako Luet drželi pod zámkem, namísto aby se braly vážně nesmysly, které vykládají.

3.

PLAMENY

Když vešel dovnitř, namířil si to přímo k místnosti s fontánou, kde se měla scházet po celý podzim jejich třída. Z kuchyně sem zavanula vůně připravovaného oběda a Nafaie úplně bodlo při vzpomínce na hádku s Elemakem. V té chvíli tam docela zapomněl na jídlo a až dosud nepocítil ani ten nejmenší hlad; ale teď byl najednou hladový jako vlk. Vlastně se mu tak trochu zatočila hlava. Věděl, že by se měl posadit. Do místnosti s fontánou to bylo už jen pár kroků; určitě všichni pochopí, že jde pozdě, když tam vejde a bude na něm znát, že mu není dobře. Nikdo se na něj nebude moct zlobit. Nikdo si nebude moct myslet, že je flákač, když je *nemocný*. Nikdo přece nemusí vědět, že je mu špatně hladý.

Celý zubožený se dopotácel do třídy, opřel se o zeď a chvíli mu trvalo, než se pustil kliky. Cítil na sobě pohledy všech, ale oči nezvedl; měl utkvělou představu, že pokud je člověk opravdu nemocný, vyhýbá se pohledu druhých. Byl si téměř jistý, že učitelka promluví sama. Co se děje, Nafaii? Není ti snad dobře?

Namísto toho bylo ve třídě úplné ticho až do chvíle, kdy se svezl podél zdi k zemi a posadil se na dřevěnou podlahu.

„My pošleme pro pohřebáky, kdybys náhodou umřel, Nafaii.“

Ale ne! To přeci nebyla učitelka, jedna z těch mladých bláhových žen, které byly tolik ohromené tím, že Nafai byl vlastním synem Rasy. Dneska tu byla Matka. Zvedl oči a setkal se s jejím pronikavým pohledem. Pobaveně se na něj smála, nebyla ani trochu vylekaná, že by mu mohlo něco opravdu být.

„Čekala jsem na tebe. Issib už u mě v hale byl. Nezmínil se, že bys umíral, ale to on se určitě přehlédln.“

Nezbývalo mu nic jiného, než to vzít s humorem. Povzdechl si a vstal: „Ty víš, Matko, že tvá neochota neukazovat tak okatě svou nedůvěru v mé herecké schopnosti zdrží mou kariéru na několik let.“

„To je v pořádku, Nafaii. Tvá herecká dráha by zdržela basilické divadlo o celá staletí.“

Všichni se smáli. Nafai se také zazubil, ale přitom si prohlédl pozorně celou třídu, aby zjistil, kdo se baví nejlíp ze všech. Byla tam i Eiadh, seděla blízko fontány a pár drobných kapek se jí zachytilo ve vlasech tak, že se teď ve světle blyštěly jako nejvzácnější klenoty. Ona se neposmívala. Namísto toho se jen nádherně usmála a přimhouřila oči. Znovu se zazubil – byl si jistý, že vypadá jako idiotský klaun – a málem zakopl o schod, který vedl ke dveřím do zadního koridoru. Všichni se smáli samozřejmě ještě víc, otočil se tedy a hluboce se uklonil. Pak důstojně a rozvážně kráčel ke dveřím, aby si vysloužil ještě větší smích, než se konečně dostane ven.

„O co jde?“ ptal se Matky, zatímco spěchal za ní.

„Rodinné záležitosti,“ řekla.

Pak prošli dveřmi, které vedly do Matčina soukromého podloubí. Zůstanou jako obvykle v části, odkud není žádný výhled, blízko dveří, hned vedle balustrády; toto podloubí nabízelo překrásný výhled na Rift Valley, přístup jakémukoli muži sem byl tedy přísně zakázán. Nutno dodat, že v soukromí se tento zákaz často ignoroval – Nafai znal několik chlapců, kteří o Rift Valley mluvili a prohlašovali, že to není nic tak moc zvláštního. Jen příkrá skalnatá stráň, celá pokrytá stromy a vínem, schovaná v oparu mlhy nebo mezi chomáči mraků, které zakrývaly prostor, v němž mělo podle všeho ležet to posvátné jezero. Ale v Matčině domě se vždy pravidla dodržovala a Nafai si byl jistý, že dokonce ani Otec se nikdy nedostal do míst, odkud byl výhled ven.

Teď najednou, když se rozkoukal, uviděl Nafai, kdo všechno je v podloubí. Samozřejmě Issib; ale k Nafaiovu velkému překvapení také sám Otec, který se právě musel vrátit z cesty. Proč přišel do města k Rase, místo aby šel domů?

Otec vstal, aby se s ním objal a přivítal.

„Elemak je doma, Otče.“

„Issya už mě informoval.“

Otec vypadal velmi vážně a odměřeně. Něco mu leželo v hlavě. To nevěstilo nic dobrého.

„Teď, když je tu konečně i Nafai,“ řekla Matka, „mohli bychom už tohle celé vysvětlit.“

Až teď, když se Nafai usadil na pěkné místo ve stínu, které ještě nebylo obsazené, si všiml, že jsou tu s nimi ještě dvě dívky. I v oslnivém slunečním světle v nich na první pohled poznal své sestry, Rasiny dcery Sevet a Kokor – bylo to tedy shromáždění Rasiných dětí. Ale v tom případě byla velmi překvapivá Otcova přítomnost, protože jeho dětmi byli jen Issib a Nafai, ne ty dvě dívky. Jenže kromě Sevet a Kokor tu byly ještě další dvě dívky ze školy – Hushidh, další z Matčiných neterí, stejně stará jako Eiadh; a navíc ta čarodějka Luet, kterou potkal v podloubí. Koukal na ni jako u vytržení – jak se sem mohla tak rychle dostat? Ne že by on tak spěchal. Matka tedy ale pro ni musela poslat ještě dřív, než věděla, že Nafai přijde.

Co dělaly Luet a Hushidh na tomhle rodinném shromáždění?

„Můj drahý manžel Wetchik by nám rád něco řekl. Doufáme, že můžeš – no, alespoň tedy, jestli tady Luet a Hushidh smí...“

„Proč jednoduše nezačneme?“ řekl Otec.

Matka se usmála a jen půvabně pokrčila rameny.

„Dneska ráno jsem viděl něco znepokojivého,“ začal Otec. „Úplně nad ránem, abych byl přesný. Šel jsem domů po Desert Road – včera jsem byl v poušti, trochu jsem přemýšlel a rozjímal sám se sebou a také s Nadduší – když jsem pocítil silnou touhu, dokonce potřebu opustit cestu, i když je to bláznivý nápad takhle ve tmě, ve chvíli, kdy nesvítí měsíc ani slunce. Nešel jsem nijak daleko. Musel jsem jen obejít jakousi větší skálu a bylo mi celkem jasné, jak jsem se dostal na to místo, kde jsem se ocitl.“

Najednou jsem před sebou uviděl Basiliku. Ale ne takovou, jakou bych čekal, plnou slavnostních světél z Dooltownu nebo z vnitřního trhu. Já viděl Basiliku v plamenech.“

„V plamenech?“ zeptal se Issib.

„Byla to samozřejmě vize. To jsem ale hned nepochopil, vybavil jsem si okamžitě vás a vrhl jsem se za vámi; nutilo mě to hnát se do

města – hnát se sem a přesvědčit se, že vy všichni jste v pořádku, vy všichni mí nejdražší.“

„Přesně to bych od tebe očekávala,“ řekla Matka.

„Město se pokaždé najednou ztratilo a pak hned zase objevilo. Jen ty plameny vždy zůstaly, zvedaly se na skále přede mnou v podobě pilíře stále výš a výš. Tyčil se tam hrozně dlouho ten sloup z plamenů. A byl horký – tak horký, jako by byl skutečný. Úplně jsem cítil, jak mě spaluje, i když na šatech nemám samozřejmě po ohni ani památky. A pak se ten ohnivý sloup začal zvedat k obloze, nejdřív pomalu, potom stále rychleji a rychleji, až vypadal jen jako hvězda, která se pohybuje po nebi, pak to zmizelo úplně.“

„Byl jsi určitě unavenej, Otče,“ řekl Issib.

„Už mockrát jsem byl unavený,“ řekl Otec. „Ale ještě nikdy jsem neviděl ohnivé sloupy. Ani hořící města.“

Znovu promluvila Matka: „Váš Otec přišel sem ke mně, Issyo, protože doufal, že bych mu mohla pomoci objasnit tohle všechno. Jestli je to vnuknutí od Nadduše, nebo jen nějaká šílená podoba snu s otevřenýma očima.“

„Jsem pro ten sen,“ řekl Issib.

„Od Nadduše přichází dokonce i šílenství,“ namítla Hushidh.

Všichni se na ni otočili. Bývala vždy spíše nevýrazná, ve třídě patřila mezi ty tiché. Ted', když ji Nafai viděl sedět vedle Luet, všiml si, že jsou si velmi podobné. Byly to snad sestry? A vůbec, co ona tady vlastně dělá, jakým právem mluví do našich rodinných záležitostí?

„To *by mohlo* přijít od Nadduše,“ řekl Otec. „Ale přišlo? A když ano, tak co to znamená?“

Nafai postřehl, že se tou otázkou Otec neobracel ani k Rase, dokonce ani k Hushidh, ale k Luet! On přeci nemohl věřit tomu, co o ní říkaly ženské! Nebo snad ano? Copak může taková obyčejná vize udělat z rozumně uvažujícího obchodníka pověřivého sedláka, který hledá skrytý význam ve všem, co vidí?

„Já vám neřeknu, co ten váš sen znamená,“ řekla Luet.

„Ale,“ začal Otec, „já nemyslel přímo...“

„Když někomu Nadduše sešle sen a chce, aby tomu ten dotyčný rozuměl, pak mu sešle i vysvětlení.“

„Ale tady žádné vysvětlení *nebylo*.“

„Nebylo?“ zeptala se Luet. „To bylo prvně, co jste měl takový sen, že?“

„Naprosto. Nestává se mi, že bych měl vize, když se toulám po nocích.“

„Takže nerozpoznáte smysl, který přichází spolu s vizí.“

„Nemyslím.“

„Vy už jste ale *dostal* zprávu.“

„Dostal?“

„Ještě než jste viděl plameny, věděl jste, že máte sejít z cesty.“

„No, *to* ano.“

„Jak si myslíte, že zní hlas Nadduše? Myslíte si snad, že mluví jako Basyati nebo že vás povede po cestě plné ukazatelů?“

Luet mluvila trochu opovržlivě – právě tím urážlivým tónem svého hlasu se přizpůsobovala muži Wetchikova postavení. V té chvíli to vypadalo, že se ani neurazil a přijal její výtku, protože měla pravdu a právo ho pokárat.

„Nadduše nám sesílá do našeho vědomí čisté myšlenky, nijak nepomíchané s žádnou z lidských řečí,“ pokračovala. „Vždy dostaneme víc, než jsme schopni pochopit, ale jsme schopni pochopit víc, než umíme vyjádřit slovy.“

V Luetině hlase zněla čistá síla. Nebyl to ten dramatický tón, jakým se Čarodějky a věštkyně snažily na vnějším trhu nalákat své zákazníky. Mluvila, jako by si byla jistá, jako by nebylo o čem pochybovat.

„Dovolte, pane, abych se tedy na něco zeptala. Když jste uviděl město v plamenech, jak jste věděl, že je to právě Basilica?“

„Viděl jsem ji už alespoň tisíckrát, zrovna z tohotohle pohledu, zrovna z téhle cesty, která vede z pouště.“

„Ale viděl jste nejdříve obrysy města a podle toho jste ho poznal, nebo jste už předem věděl, že v těch plamenech je Basilica, a teprve potom jste si vyvolal z paměti její obraz, který tam byl už dříve?“

„Já nevím, jak bych mohl tohle vědět?“

„Vraťte se v myšlenkách zpátky. Předcházelo vaše vědomí vizi, nebo to bylo naopak?“

Místo aby Otec to děvče odbyl, zavřel oči a snažil se rozpomenout.

„Když se na to mám dívat takhle, myslím – věděl jsem to ještě předtím, než jsem se tím směrem podíval. Nemyslím, že bych to opravdu viděl dřív, než jsem se k tomu rozběhl. Viděl jsem *plameny*, ale ne hořící město uprostřed nich. Až teď, když se ptáš, si také uvědomuji, že jsem věděl, že Rasa i mé děti jsou v hrozném nebezpečí. To bylo to první, co jsem věděl, už když jsem šel kolem těch skal – bylo v tom cosi naléhavého, neodbytného. Věděl jsem, že je mohu uchránit toho nebezpečí, jestli sejdu z cesty a dojdou do těch míst, kam jsem měl namířeno. Teprve potom mi přišlo na mysl, co mělo být to nebezpečí, a úplně naposled jsem viděl plameny a město v nich.“

„To je pravá vize,“ řekla Luet.

Jenom proto? To poznala jen podle tohohle? Ona by nejspíš řekla to samé, ať už by si Otec vzpomněl na *cokoli*. A možná si Otec vzpomněl právě na tohle, protože ho Luet k tomu nasměrovala. Nafaie to rozzuřilo, protože Otec kýval hlavou a akceptoval, když s ním ta dvanáctiletá holka jednala blahosklonně jako s nějakým učedníkem v profesi, ve které ona byla uznávaným a respektovaným odborníkem.

„Ale nebyla to pravda,“ řekl Otec. „Když jsem tam dorazil, tak tam žádné nebezpečí *nebylo*.“

„Ne, tak jsem to nemyslela,“ vysvětlovala Luet.

„Vraťte se tam, kde jste poprvé ucítil, že vaše žena a děti jsou v nebezpečí. Co jste chtěl *udělat*?“

„Šel jsem jim samozřejmě na pomoc.“

„*Jakou* konkrétně?“

Znovu zavřel oči: „Nechtěl jsem je tahat z hořícího domu. To mě napadlo až mnohem později, až po cestě do města. V tu chvíli jsem chtěl jen křičet, že město hoří, že musíme...“

„Co?“

„Chtěl jsem říci, že musíme pryč z města. Ale to nebylo to pravé, co jsem měl původně na mysli. Když to začalo, cítil jsem, že musím jít do města a každému říci, že se blíží požár.“

„A oni museli pryč.“

„Myslím, že ano,“ odpověděl Otec. „No samozřejmě, co jiného?“
Luet neříkala nic, ale nespustila z něj oči ani na minutku.

„Ne,“ ozval se znovu Otec. „Ne, tak to *nebylo*.“ V Otcově hlasu bylo slyšet překvapení. „Nešel jsem je varovat, nešel jsem jim říci, že musí pryč.“

Luet se předklonila, dívala se teď tak nějak pozorněji, už ne tak hloubavě: „Pane, před chvilkou jste říkal, že jste je chtěl varovat, aby utekli z města...“

„Ale to *nebylo* přesně to, co jsem se chystal udělat.“

„Ale když jste si v tu chvíli myslel – spíš *předstíral* jste – že jim jdete říct, aby odešli z města, jak jste se cítil? Vy jste nám o tom říkal, jak to, že jste věděl, že je to špatně?“

„Nevím, prostě jsem to tak cítil... *špatně*.“

„To je moc důležité,“ řekla Luet. „Co to znamená cítit špatně?“

Znovu zavřel oči: „Nejsem zvyklý přemýšlet o tom, jak myslím. A teď se tu pokouším vzpomenout si, jaký to byl pocit, když jsem si myslel, že si vzpomínám na něco, co si ve skutečnosti vůbec nepamatuji...“

„Nemluvte,“ přerušila ho Luet.

Ztichl.

Nafai měl chuť na někoho zařvat. Co to tu dělají, poslouchají tu zlou, hloupou malou holku, dovolují jí, aby okřikovala Otce – samotného Wetchika – ona po něm klidně chtěla, aby zmlknul! Něco takového nikdo nepamatoval.

Ale všichni ostatní to sledovali tak pozorně, že i Nafai sám radši nechal pusu zamčenou na zámek. Issib byl na něj v tu chvíli hrdý, že se ovládl a neřekl to, co si právě myslel.

„Jestli chcete vědět, co jsem v té chvíli cítil, tak *nic*,“ řekl Otec a pomalu pokýval hlavou. „Hned, jak jsi mi položila otázku, odpověděl jsem na ni – samozřejmě jak taky jinak – potom ses posadila támhle, pozorovala mě a já měl najednou v hlavě naprosto pusto.“

„Hlupák,“ řekla.

Wetchik povytáhl obočí. Nafaiovi se ulevilo, že Otec konečně zaznamenal, jak neuctivě s ním Luet mluví.

„Cítil jste se jako hlupák,“ řekla, „a proto jste věděl, že to, co jste právě řekl, bylo špatně.“

Přikývl. „Ano, myslím, že je to tak.“

„Co to je tohle?“ zeptal se Issib. „Analyzujete snad tvou analýzu analýzy naprosto subjektivní halucinace?“

Dobrá práce, Issyo, řekl Nafai potichoučku. Vzal jsi mi ta slova přímo z pusy.

„Myslím, že tuhle hru si můžete hrát klidně celý ráno, ale jenom tím přikládáte význam úplně bezvýznamný události. Sny nejsou nic víc než obyčejnej sled myšlenek, který mozek potom interpretuje v úplně náhodnejch spojeních a dělá příběh z *ničeho*.“

Otec se na Issiba dlouze zadíval a pak zavrtěl hlavou. „Máš samozřejmě pravdu,“ řekl. „I když jsem byl jistojistě vzhůru a nikdy jsem žádné halucinace neměl, nebylo to nic víc, než náhodný podnět synapsím v mém mozku.“

Nafai věděl, že Issib i Matka jsou si jisti, že Otec mluví ironicky a že Issibovi vlastně říká, že jeho vize ohně na skalách byla *víc než* jen bezvýznamný noční sen. Ale Luet Otce neznala, takže si myslela, že utíká ze světa mystiky zpátky do reality.

„To se mýlíte,“ řekla, „to byla skutečná vize, přišla tou správnou cestou. Pochopení přišlo *dřív* než vize – proto jsem vám dávala všechny ty otázky. Nejdřív je tu význam a teprve potom mozek podá obraz, který to má pomoci vysvětlit. To je způsob, jakým k nám Nadduše promlouvá.“

„Chceš říct, promlouvá k šílencům,“ řekl Nafai.

Okamžitě toho litoval, ale už bylo pozdě.

„Šílencům, jako jsem třeba já?“ zeptal se Otec.

„Ujišť'uji tě, že Luet je při smyslech přinejmenším tak jako ty,“ přidala se Matka.

Issib si nemohl nechat ujít příležitost někoho popíchnout: „Při smyslech jako Nyef? Tak to má tedy docela velkej problém.“

Otec okamžitě zarazil Issibovy nářázky: „Ty sám jsi říkal to samé ani ne před minutou.“

„Já neřekl nic o šílencích,“ odporoval Issib.

„Ne, ty jsi neměl Nafaiovu – jak to jen nazvat – *trefnou výřečnost*.“

Nafai věděl, že se má sám zachránit tím, že teď bude zticha a nechá Issiba vychladnout. Ale on byl skeptik a sebeovládání nebylo

jeho silnou stránkou. „Copak nevidíte, Otče, jak vás tahle holka tahá za nos?“ řekl. „Ptá se vás na něco, ale nikdy neřekne předem, co znamená odpověď – takže nehleďte na to, co odpovíte, ona může říct: ‘To je ono, to je skutečná vize, rozhodně promlouvá Nadduše’.“

Otec neměl hned po ruce pohotovou odpověď. Nafai se zadíval na Luet, měl pocit vítězství a přál si ji vidět potit se. Ale ona se nepotila. Jen se na něj chladně dívala. Její vášnivé úsilí opadlo a teď už byla prostě jen chladná. Neochvějnost jejího pohledu ho zmátla.

„Na co tak koukáš?“ zeptal se.

„Na blázna,“ odpověděla.

Nafai vyskočil na nohy: „Nemusím poslouchat, jak mě někdo nazývá...“

„Posad’ se!“ zařval Otec.

Nafai se posadil, ale vřelo to v něm.

„Ona taky poslouchala *tebe*, když jsi *o ní* řekl, že je podvodnice,“ řekl Otec. „Těší mě, že oba mí synové dělají přesně to, co jsem chtěl – zajišťují mi skeptické posluchače při vyprávění mého příběhu. Tys velmi chytře rozebral celý proces a tvá verze objasňuje všechno tak jasně a zřetelně jako ta Luetina.“

Nafai byl připraven pomoci dojít ke správnému závěru: „Pak se po tobě tedy podle pravidel jednoduchosti vyžaduje...“

„A podle zásad, jak se chovat k otci, se po tobě vyžaduje, abys držel jazyk za zuby, Nafaii. Oba zapomínáte na to, že mezi vámi a mnou je přece jen trochu rozdíl.“

Otec se k Nafaiovi naklonil.

„Já ten oheň viděl.“

A zase se posadil zpátky.

„Luet mi nevykládala, co bych měl cítit nebo si myslet v té chvíli. A její otázky mi pomohly se rozpomenout – *mně* pomohly si ujasnit, jak to opravdu bylo. Namísto toho, abych si zase všechno přizpůsobil svým předsudkům. Ona *věděla*, že to bude neobvyklé. Přesně tak, jak to pak opravdu probíhalo. Já tě ale samozřejmě nemůžu přesvědčit.“

„Ne, ty můžeš přesvědčit jen sám sebe,“ řekl mu Nafai.

„Koneckonců, Nafaii, každý sám je tou jedinou osobou, kterou může o něčem přesvědčit.“

Když Otec začal s aforismy, byla už bitva prohraná. Nafai si zase sedl, aby počkal, jak to celé dopadne. Utěšoval se faktem, že to všechno byl přece jenom sen. Nevypadalo to, že by to změnilo jeho život ani cokoli jiného.

Ale Otec ještě k takovému závěru nedošel: „Ty snad víš, co jsem chtěl udělat ve chvíli, kdy jsem cítil to silné nutkání vydat se do města? Chtěl jsem varovat lidi – aby se vrátili ke starému způsobu života, ke všem příkázáním Nadduše, nebo to místo lehne popelem.“

„Jaké místo?“ zeptala se Luet, které se zase vrátilo její vášnivě úsilí.

„Tohle místo. Město. Basilica. To, které jsem viděl hořet.“

Otec se zase odmlčel a díval se do jejích spalujících očí.

„Ne, město ne. To byl jen obraz, který se mi vybavil, že? Město ne. Ale celý svět. Celá Harmonie. Všechno to shoří.“

Rasa se zajíkla. „Země,“ zašeptala.

„Ale prosím vás,“ ozval se Nafai. Matka hodlala spojit Otcovu vizi s tím starým příběhem domovské planety, kterou Nadduše spálila, aby potrestala lidstvo za všechnu tu nestoudnost a hanebnost, při kterých se ještě dnes každý vypravěč znovu a znovu křížuje. Byl v tom jakýsi druh mystického nátlaku: Když neděláte to, co vám říkám – myslím tím, co říká *Nadduše* – potom tedy *celý svět* shoří.

„*Já* sama jsem ten oheň neviděla,“ řekla Luet. Nafaie úplně ignorovala. „Možná ani nevidím tu stejnou věc.“

„Co jsi *viděla* ty?“ zeptal se Otec. Nafai pocítil odpor, když viděl, s jakým respektem se Otec choval k té holce.

„Viděla jsem Hluboké jezero v Basilice pokryté krví a popelem.“

Nafai čekal, že to dokončí. Ale ona tam jen tak seděla.

„Jenom tohle? To je všechno?“ Nafai se zvedl a chystal se k odchodu. „To je vážně skvělý poslouchat vás dva, jak si tu porovnáváte vize. *Já* viděl město v plamenech. No dobrá, *já* viděla zakalený jezero.“

Luet si stoupla a hleděla mu zpřímá do očí. Ne, ona ho vyloženě zastrašovala – což bylo absurdní, protože byl skoro o půl metru vyšší než ona.

„Ty se jen stavíš proti mně,“ řekla rozvážně, „a to proto, že nechceš věřit tomu, co jsem ti vyprávěla o Eiadh.“

„To je směšný,“ ohradil se Nafai.

„Ty jsi měla nějakou vizi o Eiadh?“ zeptala se Rasa.

„Co má Eiadh s *Nyefem*?“ zajímal se Issib.

Nafai ji nenáviděl za to, že se o tom znovu zmínila, navíc před celou rodinou. „O ostatních si můžeš vymejšlet, co se ti zachce, ale bejt sebou, tak *mě* z toho vynechám.“

„Tak dost,“ vpadl do toho Otec. „Končíme.“

Rasa se na něj podívala dost překvapeně: „Ty *mě* vyhazuješ v mém vlastním domě?“

„Vyhazuju své syny.“

„Autoritu u svých synů, tu ty samozřejmě máš.“ Matka se smála, ale Nafai podle její jemné řeči poznal, že se zlobí. „Já ale nevidím ve *svém* domě nikoho kromě svých studentů.“

Otec přikývl, že výtku přijímá, potom vstal a chystal se k odchodu. „Vyhodím tedy sebe – *to* snad smím, doufám.“

„Ty můžeš odejít kdykoli, můj zbožňovaný muži, pokud ale slíbíš, že se ke mně zase vrátíš.“

Místo odpovědi ji políbil na tvář.

„Co chceš teď dělat?“ zeptala se.

„Co mi řekla Nadduše.“

„A to je co?“

„Varovat lidi, aby se zase chovali podle příkázání Nadduše, nebo svět shoří.“

Issib se na něj otočil: „To je šílenost, Otče!“

„Unavuje mě poslouchat takové řeči od svých synů.“

„Ale – zvěstovatelé Nadduše nic takového nehlásají. Jsou to spíš básníci, jen je vždycky v každý jejich metafore nějaký morální poučení, nebo opěvují Nadduši, nebo...“

„Issyo,“ řekl Wetchik, „celý život jsem poslouchal tahle – jak se říká – prorocství a žalmy a historky a řeči kněží – a vždycky jsem přemýšlel, že jestli je *to* opravdu všechno, co nám má Nadduše sdělit, proč bych se měl obtěžovat to poslouchat? Proč by se Nadduše vůbec obtěžovala *mluvit*, jestli by to bylo všechno, co má na mysli?“

„Proč jsi *nás* potom tedy učil s Nadduší rozmlouvat?“ zeptal se Issib.

„Protože věřím ve staré zákony. A já sám *mluvil* s Nadduší, i když spíše proto, abych si utřídil své vlastní myšlenky, než že bych si myslel, že mě opravdu *poslouchá*. A dneska v noci – nebo spíš ráno – jsem měl zkušenost, o které se mi nikdy předtím ani nezdálo. Nikdy jsem po ničem takovém netoužil. Dokonce jsem nevěděl, co *to je*, ještě před pár minutami ne, dokud jsem nemluvil s Luet. Teď to vím – teď vím, jaký je to pocit slyšet uvnitř sebe samého hlas Nadduše. Nemá to nic společného s těmi básníky, snílky a podvodníky, kteří napíší, co je napadne, a pak to chtějí vydávat za proroctví. Co se dělo se mnou, to jsem nebyl já, a Luet mi ukázala, že *ona* má v sobě ten hlas také. To znamená, že Nadduše opravdu je a že žije.“

„Možná, že vážně je,“ řekl Issib. „To nám ale nevysvětluje, co to je.“

„Je to ochránce světa,“ řekl Wetchik. „A on mě poprosil o pomoc. Řekl mi, že mám pomoci. A já to udělám.“

„To jsou všechno řečičky fláterníků,“ namítl Issib. „Ty o tom nic nevíš. Ty pěstuješ exotický rostliny.“

Otec odbyl Issibovy námítky jedním gestem. „O všem, co se bude Nadduší zdát důležité, že bych měl vědět, mi řekne.“ Nato zamířil k hlavním dveřím.

Nafai šel za ním, ale po pár krocích se zastavil a řekl: „Otče.“

Otec počkal.

Problém byl ale v tom, že Nafai nevěděl, co říci. Věděl jen, že něco říci musí. Ve vzduchu visela jedna dost důležitá otázka, na kterou musel znát Nafai odpověď dřív, než Otec odejde. Jen ještě přesně nevěděl, co je to za otázku.

„Otče,“ řekl znovu.

„No?“

A protože Nafai pořád nemohl přijít na tu pravou, zásadní a nejdůležitější otázku, zeptal se na to první, co ho napadlo: „Co bych měl udělat já?“

„Drž se všech starých zásad Nadduše,“ řekl Otec.

„Co to znamená?“

„Nebo svět shoří,“ řekl a byl pryč.

Nafai chvilku zíral do prázdných dveří. Nic se nedělo, otočil se tedy a vrátil se k ostatním. Všichni se na něj dívali, jako by čekali, že *on* něco udělá.

„Co je?“ vyjel na ně.

„Nic,“ řekla Matka. Zvedla se ze židle a vyšla ze stínu kaplyovníků. „Vrátíme se každý ke své práci.“

„To je všechno?“ zeptal se Issib. „Náš Otec – tvůj muž – nám právě vykládal, že k němu promluvila Nadduše, a od nás se chce, abysme se vrátili k učení?“

„Ty jsi opravdu nic nepochopil, že ne?“ řekla Matka. „Celé ty roky jsi prožil jako můj syn, jako můj *student*, ale pořád jsi jen obyčejný kluk, co bloumá po ulicích Basiliky a doufá, že najde poddajnou ženskou a volnou postel na noc, nic víc.“

„Cože, my nic nechápeme?“ ptal se Nafai. „Jenom proto, že vy všichni berete tuhle malou čarodějnici moc vážně, tak to ještě neznamená...“

„Já sama byla tam dole u vody,“ přerušila ho Matka a její hlas zněl ostře. „Vy muži můžete klidně předstírat sami před sebou, že Nadduše je šílená nebo spící nebo že je to jen stroj, který sbírá zprávy o nás a posílá je do knihoven ve vzdálených městech. Ať se přikloníte ke kterékoli z těch teorií, k jaké jen budete chtít, nic to nezmění na *pravdě*. Protože já vím, stejně jako to ví většina žen ve městě, že Nadduše je živá a skutečná až dost. Přinejmenším alespoň jako opatrovnice pamětí tohoto světa. My všechny ty paměti vstřebáváme, když vstupujeme do vody. Někdy jen nahodile, někdy přesně tak, jak opravdu potřebujeme. Nadduše schraňuje historii světa, tak jak byla viděna očima druhých. Jen některé z nás – jako Luet a Hushidh – čerpají z vody i moudrost a ještě méně je těch, na které sesílá Nadduše vize a vidění skutečných věcí, které se ještě ani nestaly. Od doby, kdy zemřela velká Izumina, vím v Basilice o jediné věštkyni, o Luet – takže je to tak, jak říkáš, bereme ji vážně, velmi vážně.“

Ženy vstupují do vody a mají vidění? To bylo poprvé, kdy Nafai slyšel popisovat od ženy jednu z částí jezerní bohoslužby. Vždycky si myslel, že ženské bohoslužby jsou stejné jako ty mužské – fyzický,

asketický a věcný způsob plný bolesti, jak se zbavit emocí. A přitom byly plné mystiky. To, co připadalo mužům jen jako staré legendy nebo jako šílenství, bylo zřejmě to nejhlavnější v životě žen. Nafai měl pocit, jako by zjistil, že ženy jsou úplně jiný živočišný druh. Zůstávalo jen otázkou, kdo z nich, muži nebo ženy, jsou lidi? Racionálně uvažující, ale brutální muži? Nebo iracionální, ale jemné ženy?

„Existuje jen jedna věc vzácnější než dívka jako Luet,“ říkala Matka, „a to je *muž*, který by slyšel hlas Nadduše. Teď už víme, že tvůj Otec ho slyší – to mi Luet potvrdila. Já nevím, co Nadduše chce, ani proč promlouvá k tvému Otci, *ale jsem* dost chytrá, abych poznala, že se to opravdu děje.“

Jak mívela Nafai, zvedla ruku a chytila ho sice pevně, ale ne bolestivě za ucho. „Co se týče mýtického požáru Země, můj milý, tak já ho viděla na vlastní oči. Ono se to opravdu stalo. Mohu jen hádat před jakou dobou – předpokládáme, že lidstvo je na tomto světě, který nazýváme Harmonie, alespoň třicet milionů let. Já viděla létat rakety, explodovat bomby, vybuchnout samotný svět v plamenech. Nebe bylo plné dýmu, úplně zakryl slunce a vespod bylo všechno pokryto temnotou, oceány zamrzly, celý svět byl pokrytý ledem a jen několik lidí to přežilo, vyhrabali se z temna, svět umíral a oni přenesli své touhy, smutky a geny na jiné planety a přitom věřili, že začnou znovu. Povedlo se jim to. Jsme tady. Teď Nadduše varuje tvého Otce, že by to s námi mohlo skončit jako tehdy.“

Nafai znal tu Matčinu tvář, kterou nosila na veřejnosti – hravou, psychoanalytickou, půvabnou, i tu na doma – upřímnou, vždy milou, kdykoli připravenou se naštvat, ale ještě rychleji udobřit. Vždycky předpokládal, že když je s rodinou, tak je opravdu sama sebou a nic neskrývá. A přitom vedle těch, o kterých si myslel, že je zná, skrývala ještě jednu celou tu dobu, svou hořkou vizi o zkáze Země. „O tom jsi nám nikdy nevyprávěla,“ zašeptal.

„Zcela určitě už jsem vám o tom povídala,“ řekla Rasa. „To není *moje* chyba, že jste si mysleli, že vám povídám pohádky, když jste mě poslouchali.“ Pustila mu ucho a vrátila se do domu.

Issib plul za ní a mumlal něco o jednom ránu, kdy se člověk probudí a zjistí, že prožil celý život v blázinci. Hushidh za ní také

šla, ani se Nafaiovi nepodívala do očí; dovedl si představit ty klepy, co bude vyprávět ve třídě po celý zbytek dne.

Zůstal sám s Luet.

„Neměla jsem s tebou předtím mluvit,“ řekla.

„A neměla bys ani teď,“ doporučil jí.

„Někteří lidé slyší lež, i když se jim říká pravda. Jsi tak pyšný na své postavení, na to, že jsi syn Rasy a Wetchika, a přitom ty geny, které jsi po nich zdědil, určitě nejsou ty nejlepší.“

„Zato ty máš ty nejlepší, co vůbec mohli tví rodiče nabídnout.“

Podívala se na něj se zřejmým opovržením a byla pryč.

„No, to je ale úžasnej den,“ řekl. Mluvil sám k sobě, protože nikdo jiný tam nebyl. „Celá moje rodina mě nenávidí.“ Na chvíli se zamyslel: „Vlastně si nejsem jistej, jestli *chci*, aby mě měli rádi.“

Jak tak stál sám v podloubí, došel dokonce až tak daleko, že si pohrával s nebezpečnou myšlenkou vypadnout odsud, dojít až na hranici, přehoupnout se přes hradbu a dopřát si zakázaný pohled na Údolí svatých žen, občas označované jako Rift Valley, jindy tak trochu obhrouble jako Kañon babizen. Podívám se a vsadím se, o co chcete, že o zrak nepřijdu.

Ale neudělal to, i když o tom přemýšlel dost dlouhou dobu. Bylo to, jako by ho pokaždé, když už vykročil tím směrem, začala jeho mysl varovat a on zaváhal, byl zmatený a na chvíli úplně zapomněl, co chtěl udělat. Nakonec o to ztratil úplně zájem a vrátil se do domu.

Měl jít zpátky do třídy – a to také myslel, že udělá, když vcházel dovnitř. Ale nemohl se k tomu přinutit. Namísto toho se vydal k hlavním dveřím a vyšel z verandy ven do ulic Basiliky. Matka bude určitě zuřit, to bude zlé.

Musel dávat pozor, kudy jde, aby do nikoho nenarazil, ale vůbec nevnímal, co vidí a kde je. Zastavil se ve čtvrti Fountains, nedaleko od Rasina domu; ve své mysli se probíral neustále dokola stejnými myšlenkami a nakonec skončil tam, kde začal.

Jednu věc věděl: Nemůže hodit tohle všechno za hlavu jako šílenství. Otec *nebyl* blázen, i když se zdál být někým novým, podivným; a co se týče Matky, tak jestli *její* vize o požáru Země byly projevem šílenství, tak musela být bláznivá ještě dřív, než se on narodil. Takže ono *bylo* něco, co sesílalo do mysli jeho rodičů

myšlenky, touhy a vize – a také do Luetiny, na *tu* samozřejmě nemohl zapomenout. Lidé to něco nazývali Nadduše, ale to bylo jen slovo, pojmenování. Co to *bylo*? Co to *chtělo*? Co může opravdu *udělat*? Když může mluvit k některým lidem, proč nemluví prostě ke všem?

Nafai se zastavil na dost hlučné ulici, ze které pocházela asi největší z rodin Basiliky. Dobře věděl, že se ženou, která tu žila, byl oddán vůdce klanu Palwashantu. Nafai si nemohl vzpomenout *na její* jméno – ona nic neznamenal, každý věděl, že si koupila tenhle přepychový dům za peníze svého manžela a že kdyby s ním neobnovila smlouvu, potom by i s tím domem byla zase nikým – ale *on* by byl stále Gaballufix. Byli vlastně příbuzní – jeho matkou byla Hosni, která kdysi byla Wetchikovou tetičkou a je to Elemakova matka. Díky tomuto pokrevnímu příbuzenskému vztahu a díky faktu, že Otec byl asi druhým nejdůležitějším mužem z klanu Palwashantu v Basilice, navštěvovali tento dům alespoň jednou, ale spíše dvakrát nebo třikrát do roka už tolik let, kam jen sahala Nafaiova paměť.

Jak tam tak stál a přihloupě zíral na tu výstavní budovu, najednou zbystřil, zaznamenal totiž na ulici nějaký pohyb. Elemak by měl být přece v posteli, vždyť cestoval celou noc, ne? Ale on byl tady. A v poledne. Na chvílku zpanikařil, dostal strach, jestli Elya nehledá *jeho* – bylo možné, že Matka zjistila, že je pryč, bála se o něj a teď celá rodina pročešává město a hledá ho – možná i Otcovi zaměstnanci.

Ale ne. Elemak nehledá nikoho. Na to se pohybuje dost bezcílně, bezstarostně. Nešel žádným určitým směrem.

A pak zmizel.

Ba ne, zahrnul do mezery mezi Gaballufixovým domem a barákem vedle. Takže *on měl* nějaký cíl.

Nafai musel zjistit, co Elemak dělá. Popoběhl k místu, odkud měl dobrý rozhled po té úzké cestičce. Dostal se tam včas, aby viděl, jak Elemak mizí v nízkém postranním vchodu Gaballufixova domu.

Nafai si nedovedl představit, co mohou mít mezi sebou Elya a Gaballufix – a hlavně co bylo tak důležité, že sem musel jít ještě ten samý den, co se vrátil z tak dlouhé cesty. Pravda, byly vlastně napůl bratři, ale byl mezi nimi rozdíl šestnácti let a Gaballufix nikdy

nedával veřejně najevo, že je Elya jeho bratr. To ale neznamenal, že by se najednou nemohli začít chovat jako blízcí příbuzní. Ale i tak Nafaie mátl, že se o tom Elemek nikdy nezmínil, a navíc to teď vypadalo, že to tají.

Ať už ho to mátl, nebo ne, Nafai věděl, že by to nebyl nejlepší nápad zeptat se na to Elemaka otevřeně. Kdyby Elya chtěl, aby kdokoli věděl, co má s Gaballufixem, řekl by mu to. Do té doby to zůstane tajemstvím skrytým v Elyově hlavě. Tajemství skrytá v něčí hlavě.

Luet věděla, že Nafai miluje Eiadh. Dobrá, to nebylo zas *tak* tajné – Luet to mohla poznat z toho, jak se na ni díval. Ale tam v podloubí v Matčině domě řekla Luet: „*Ty jsi panchart.*“ Jako kdyby reagovala na to, že on to řekl o ní. Jenže on byl *zticha*. On si jen *myslel*, že panchart je ona. Nebylo to nic, co už by řekl někdy předtím. Jen na to v tu chvíli myslel, protože měl na Luet vztek. A ona už to věděla.

To má taky na svědomí Nadduše? Nejen vnuknout lidem myšlenku, ale i ji dostat ven z hlavy a říct o ní druhým? Nadduše tedy nebyla jen dodavatelem neobyčejných snů, ale taky pěkná drbna a slídil.

Představa, že Nadduše je nejen opravdová, ale že má dokonce schopnost přechít si jeho nejtajnější přání, přenést jeho myšlenky a říct o nich ostatním, mu naháněla hrůzu. A navíc někomu tak odpornému, jako byl ten malý čarodějnický panchart.

Vyděsilo ho to stejně, jako když se vydal tenkrát sám do moře. Otec si tehdy vzal všechny syny na prázdniny dolů na pláž. To první odpoledne šli k moři všichni společně, a když měl kolem sebe Otce a bratry – kromě Issiba samozřejmě, ten je pozoroval ze svého křesla ze souše – měl pocit, že si s ním moře hraje, vlny ho strkají nabřeh a pak ho zase stahují nazpět. Byla to legrace, zábava. Dokonce se odvážil plavat až do míst, kde už skoro vůbec nestačil, a dováděl tam s Mebem, Elyou a Otcem. Krásný, skvělý den, kdy ho měli jeho starší bratři ještě rádi. Druhý den ráno ale vstal dřív, vylezl ze stanu a šel sám dolů k vodě. Plaval jako ryba; žádné nebezpečí mu nehrozilo. Ale už když vstoupil do vln, pocítil nevysvětlitelnou stísněnost. Voda se s ním prala, tlačila na něj; byl jen pár metrů od břehu, a jak tam

byl teď v té vodě sám bez ostatních, měl pocit, jako by se ztratil, jako by už byl smetený do moře a drželo ho něco tak obrovského, že ho to mohlo kdykoli pohltit. Pak zpanikařil. Utíkal ke břehu, zápasil s vodou, přesvědčený, že už ho nikdy nepustí, potopí ho, vtáhne pod hladinu. A najednou stál na písku, na suchém písku, za hranicí přílivu. Sesul se na kolena a brečel, protože věděl, že je zachráněný.

Ale během těch několika momentů ve vodě zakusil drásající pocit, kdy si uvědomil, jak je malý a bezmocný, kolik síly je na světě a jak jednoduše si s ním ta síla udělá, co jen bude chtít, a on se tomu nijak neubrání.

Stejný strach pocítil teď. Ne tak silný, ne tak konkrétní jako tenkrát na pláži – ale taky už mu nebylo pět a se strachem se uměl vyrovnat o něco lépe. Nadduše nebyla jen starou legendou, byla živá a mohla vnucovat vize jeho vlastním rodičům, a dokonce mohla vytáhnout tajemství z Nafaiovy hlavy a říct o nich ostatním, lidem, které neměl Nafai rád a kteří neměli rádi jeho.

Nejhorší ze všeho bylo vědomí, že Luet ho pravděpodobně neměla ráda právě *kvůli* tomu, co jí o jeho myšlenkách řekla Nadduše. Jeho nejosobnější představy byly vydány napospas téhle malé nesympatické příšeře. Co teď? Budou se další Otcovy vize týkat Nafaiových představ o Eiadh? Nebo ještě hůř, ukáží se Matce?

Na té pláži mohl tenkrát utéct zpátky na břeh. Kam ale utéct před Nadduší?

Neutečeš. Nemáš se kde schovat. A navíc – jak můžeš chtít nějak zamaskovat své vlastní myšlenky, když ani nevíš, co tě napadne?

Jediné, o co se mohl pokusit, bylo zjistit, co je to ta Nadduše zač, pokusit se zjistit, co chce, co zamýšlí s jeho rodinou, s *ním*. Musí Nadduši pochopit, a bude-li to možné, tak ji přesvědčit, ať ho nechá na pokoji.

MASKY

Ted' už by nemělo žádný smysl vracet se do Matčina domu takhle pozdě. Samo vysvětlování by určitě zabralo čas až do konce vyučování. A omluva do rána taky počká.

A možná se Nafai už nikdy nevrátí. To byl nápad. Koneckonců Mebbekew do školy taky nechodí. Ve skutečnosti nedělá *nic*, dokonce ani nechodí domů, když se mu zamane.

Kdy to začalo? Dělal Meb takové věci už ve čtrnácti? No co, ať dělal, nebo nedělal, Nafai může začít teď a kdo mu v tom zabrání? Byl velký jako kdejaký mužský a na mužské obchody byl už taky starý dost. Ne pro Otcův obchod – nikdy se nepustí do pěstování kytek. Jestli v *tomhle* budeš pokračovat, začneš mít vize a vidiny ve tmě uprostřed pouště.

Je ale přece spousta jiných obchodů. Možná by se Nafai mohl dát do učení k nějakému umělci. K básníkovi nebo zpěvákovi – Nafai měl sice mladý hlas, ale zpívat uměl a s dobrým učitelem by z něj opravdu mohlo něco být. Nebo mohl být taky dobrý tanečník nebo herec, nehledě na to, jak dnes ráno žertovala Matka. Takle umění nemají nic společného s chozením do školy – kdyby si měl vybrat, tak zůstat s Matkou bylo jen plýtvání času.

Takle myšlenka ho zaujala na celé odpoledne a zavedla ho nejdříve na jih, k vnitřnímu trhu, kde mohl poslouchat nejrůznější písně a básně, možná si také koupit nějaký myachiks a pak si ho poslechnout doma. No samozřejmě, kdyby přestal chodit do školy, tak mu Matka bezpochyby zarazí veškeré kapesné na myachiksy. Ale zase jako uředník by si také mohl přijít na nějaké peníze. A když ne,

tak co? On sám by dělal skutečné umění. Brzy už ani nebude *stát* o nějaké nahrávky na malých skleněných koulích.

Než došel na vnitřní trh, přesvědčoval sám sebe, že ho nahrávky ale vůbec nezajímají, že on se teď připravuje na svou vlastní kariéru, na to, že bude sám dělat skutečné umění. Otočil se na východ, zamířil do míst, kterým se říkalo Pens Gardens a Olive Grove, prošel několika úzkými uličkami mezi městskými hradbami a okrajem údolí, kam muži neměli přístup. Nakonec se dostal do míst ze všech nejužších, byla to obyčejná ulice s vysokými bílými zdmi kolem domů, takže muži, kteří stáli na červených městských zdech, nemohli přes domy vidět dolů do údolí. Po téhle cestě šel jen několikrát za celý svůj život a nikdy sám.

Nikdy nebyl sám, protože Dolltown bylo místo, kde se scházela společnost, přátelé, kde sedávalo početné publikum a sledovalo tance a hry nebo poslouchalo recitace a koncerty. Teď ale přicházel Nafai do Dolltownu jako umělec, ne jako jeden z publika. Nehledal tady přátele, ale příležitost.

Slunce bylo ještě pořád dost vysoko, takže ulice Dolltownu nebyly přelidněné. Soumrak sem přivede rozpustilé učně a školáky a tma pak přivábí milence, znalce a flamendry. Ale dokonce i teď v pozdní odpoledne byla některá divadla otevřená a také galeriím se i za denního světla dařily obchody.

Nafai se v několika galeriích zastavil, ale spíše proto, že byly otevřené, než že by vážně uvažoval o tom, jít do učení k malíři nebo sochaři. Nafaiovy výtvarné pokusy nebyly nikdy nic moc, a když jako dítě párkrát zkusil vytvořit sochu, vždycky musela mít takový název, aby podle něj mohli lidé bezpečně říct, na co se to dívají. Bloumal po galeriích, snažil se sice prohlížet všechna díla pozorně, jako by je studoval, ale obchodníci s uměním nebyli nikdy žádní hlupáci – Nafai mohl být klidně vysoký jako muž, ale ještě pořád byl příliš mladý na to, aby ho brali vážně jako zákazníka. Takže nikdy k němu nepřišli a nevěnovali se mu, jako to dělávali, když přišel nějaký dospělý. Informace si dával dohromady jen podle toho, co zaslechl. Ceny ho ohromily. Hodnota originálu byla pro něj samozřejmě zcela nedostupná, ale i dobře udělané holografické kopie byly tak drahé, že si mohl nechat jen zdát o tom, že by si některou z

nich koupil. Nejhorší ze všeho bylo, že právě ty obrazy a sochy, které by se mu líbily nejvíce, byly vždy ty nejdražší. Možná to značilo, že má vybraný vkus. Nebo možná taky to, že umělci, kteří vědí, jak zapůsobit na hlupáky, byli schopni vydělat nejvíce peněz.

Chodil po galeriích a snažil se zjistit, který druh umění pro něj v budoucnu bude tím nejvhodnějším, pak šel pomalu dolů k otevřenému divadlu s několika malými jevišti. Několik her se právě nacvičovalo. Protože tu zatím nebylo žádné pořádné obecenstvo, klototání tu neznělo nijak zvlášť vzrušeně, a jak Nafai přecházel od jeviště k jevišti, hlasy toho vzdálenějšího se vždy vmíchaly do každé pauzy té bližší scény. Ale po chvíli Nafai zjistil, že když se zastaví a sleduje zkoušku jen jedné jediné hry dostatečně dlouho na to, aby ho zaujala, přestává vnímat ostatní zvuky.

Nejvíce ho zajímala skupinka satiriků. Vždy si myslel, že satira musí být nejzajímavější ze všech her, protože scénáře jsou pokaždé zcela nové, stejně jako nejčerstvější drby. A tady, přesně jak si to představoval, seděl satirik přímo na zkoušce a psal na papír verše – na *papír* – a hned ten cár dal klukovi, ten s ním utíkal na jeviště a předal ho hercům, kteří už na něj netrpělivě čekali. Ti herci, kteří právě v tu chvíli nestáli na scéně, buď přecházeli tam a zpátky, nebo se krčili na trávníku a přeříkávali si své řádky stále dokola, aby si je lépe zapamatovali pro večerní představení. Proto byli satirikové vždy opilí a nikdy neměli dost času, při představení docházelo k náhlým odmlkám a trapným pauzám.

On ale nikdo od satiriků nečekal *dobrý* výkon – muselo to být jen zábavné a nové a nestoudné.

Tahle hra vypadala, že bude o jakémsi starci, který prodává elixír lásky. Ten, co hrál toho starého muže, vypadal dost mladě, nebylo mu víc jak dvacet a napodobit stařecký hlas se mu zrovna dvakrát nedařilo. Ale v tom byl částečně ten vtip – pod maskou byli většinou herečtí učedníci, kteří ještě neměli na to, hrát s pořádným souborem. Oni sami *tvrdili*, že používají masky namísto líčidel jen proto, aby je chránily před pomstou rozzlobených obětí jejich satirických představení – ale jak tak na ně Nafai koukal, začal ty mladé herce podezřívát, že je mají masky chránit spíš před posměchem jejich kolegů.

Slunce začalo v tuhle odpolední hodinu dost připalovat a pár herců tedy sundalo triko; ti se světlou pokožkou zřejmě zapomněli, že by mohli za chvíli chytit barvu zralých rajčat. Nafai se potichu smál při představě, že tihle maskovaní herci jsou asi jediní v celé Basilice, kteří se mohou opálit úplně všude *kromě* obličejů.

Poslíček podal nové verše herci, který seděl schoulený na trávě. Mladík se na to podíval, pak vstal a šel za satirikem.

„Tohle neřeknu,“ prohlásil.

Satirik seděl k Nafaiovi zády, takže Nafai neslyšel jeho odpověď.

„Copak je moje role tak bezvýznamná, že se *moje* replika ani nebudu rýmovat?“

Ted' mu satirik odpověděl nahlas, takže Nafai zachytil několik frází, které končily dost rázně: „Tak si to napiš sám!“

Mladík si vztekle strhl z obličejů masku a rozkřičel se: „Horší než *tyhle* by určitě nebyly!“

Satirik se mohl potřhat smíchy. „No, to určitě ne,“ řekl. „Běž a zkus to, já nemám čas piplat se s *každou* scénou, aby byla dokonalá.“

Mladík se uklidnil a zase si nasadil masku. Ale Nafai už viděl dost. Ten pod maskou, co chtěl přepsat svou repliku, nebyl totiž nikdo jiný než jeho bratr Mebbekew.

Tak tohle byl jeho zdroj příjmů! Nepůjčoval si tedy. Ten nápad dát se do učení k umělcům a vydělat si tak na nezávislost, který připadal Nafaiovi tolik chytrý a neotřelý, už dávno předtím vymyslel Mebbekew – a navíc ho i *uskutečnil*. Na jednu stranu to bylo povzbuzující – jestli to dokázal Mebbekew, proč ne já? – ale na druhou stranu nebylo zrovna radostné, že ze všech lidí si vybral právě Mebbekewa, se kterým chtěl udržet krok. S Mebem, bratrem, který ho nenáviděl celý svůj život, ne jako Elya, který ho začal nenávidět teprve nedávno. Kvůli tomuhle jsem přišel na svět? Abych se stal druhým Mebbekewem?

Pak dostal ten nejodpornější nápad. Nebylo by to legrační, kdyby se dal na herectví až po Mebovi a hned nato dostal práci u pořádné společnosti? To by bylo skvělé ponížení; Meb by se z toho zbláznil!

Dobrá, možná by to tak nebylo. Meb by měl asi spíš chuť vraždit.

Nafaie vyrušila z jeho malého škodolibého snění scéna na jevišti. Starý prodavač elixírů se snažil přesvědčit zdráhající se mladou ženu, aby si od něj koupila jakousi bylinu.

*Dej mu ty lístky do čaje,
kvítky sama sobě pod polštář
a asi tak kolem půl čtvrté
bude z něho nebožtík – ne, promiň, jsem lhář,
to mi jen tak přišlo na jazyk.*

Zápletka konečně dávala smysl. Ten stařec chtěl otrávit milence té dívky tak, že ji přesvědčí, že ta zázračná bylina je elixír lásky. Ona to očividně nepochopila – všechny postavy v satirických hrách byly úžasně hloupé – ale přece jen ještě z nějakého důvodu odolávala té koupí.

*To se radši oběsit,
než vás elixír použít.
Od vás nechci zhola nic.
Chci jeho pravou lásku a nic víc.*

Najednou se stařec dal do zpěvu, spustil jakousi operetní píseň. Neměl zas tak špatný hlas, i když to trochu přeháněl.

Sny o lásce jsou tak kouzelné!

V tu chvíli Mebbekew, jehož maska zas byla na svém místě, vpadl na jeviště a promluvil k publiku.

„Poslouvejte pozorně, jak se ten stařec chvástá!“

Pak provozovali společně jakýsi zvláštní duet, starý prodavač elixírů pokračoval ve zpěvu a postava, kterou představoval Mebbekew, mu přizvukovala, komentovala to pro publikum.

*Ale láska může mít různé podoby.
(Já už toho chláпка dlouho sleduji.)
Jednomu milenci by chtěla svoji lásku dát!*

*(On by však byl nejraději jeho vrah.)
Tím druhým však jen tvrdě smýká!
(Poslouchejte toho osla, jak tu hýká!)
Bud' opatrná, nebo se špatně rozhodneš!
(Chlapče, tomu hlupákovi nějakou vizi nabídneš.)
Já splnil bych každé tvoje přání!
(Bude si myslet, že je od Nadduše. Páni!)
Nic nebude nemožné pro mě.
(Krize potřebuje trochu ohně...)
Nezáleží na tom, jak toho dosáhneš,
když už do toho jednou svoje srdce zatáhneš.
A pak už jsi ztracená a jen mě na věky věků
miluješ.*

Vize seslaná Nadduší. Oheň. Nafaiovi se vůbec nelíbil ten obrat, který to vzalo. Nelíbilo se mu, že maska toho starého prodavače elixíru měla bílou hřívu a úplně bílý plnovous. Je možné, že už by se ta slova roznesla tak rychle až sem? Někteří satirici byli proslulí tím, že věděli o všech klevetách dřív než jiní – lidé chodili na tyhle hry velmi často právě proto, aby se dozvěděli, co je kde nového – a často odcházeli z představení a ptali se jeden druhého: O čem to vlastně bylo ve skutečnosti?

Mebbekew si hrál na jevišti s nějakou krabicí. Satirik na něj volal: „Ten efekt s ohněm není důležitý. Budeme předstírat, že to funguje.“

„Musíme aspoň něco zkusit,“ odpověděl mu Mebbekew.

„Ale ne teď.“

„A kdy tedy?“

Satirik vyskočil, udělal několik kroků a zastavil se na jevišti přímo tváří v tvář Mebovi, přiložil si dlaně k ústům a zařval: „Uděláme...ten...efekt...později!“

„Dobrá,“ řekl Meb.

A jak se vracel zpátky na svoje vyvýšené místo, satirik poznamenal: „A ty se do toho vůbec nebudeš v žádném případě plést.“

„Promiňte,“ řekl Meb. Vrátil se na své místo vedle krabice, která podle všeho bude dneska večer chrlit plameny. I ostatní se vrátili na svá místa.

„Konec písně,“ řekl Meb, „ohnivý efekt.“

Prodavač elixíru i děvče okamžitě spráskli ruce v údivu – takové fraškovité gesto to bylo.

„Sloup z plamenů!“ vykřikl prodavač.

„Kde se vzal oheň na těch holých skalách uprostřed pouště?“ křičela dívka. „To je *zázrak*!“

Prodavač se na ni otočil: „Nevíš, o čem mluvíš, ty děvko! *Já jsem jediný, kdo to může vidět! To je vize!*“

„Ne!“ křičel Mebbekew nejhlubším hlasem, jakým jen mohl. „To je jen speciální jevištní efekt!“

„Jevištní efekt!“ hulákal prodavač elixíru. „To ty potom musíš být...“

„Jen to řekni!“

„Ta stará podvodnice Nadduše!“

„Jsem na tebe hrdý, ty starý podfukáři! Hlupačka – skoro jsi ji dostal.“

„Ale, to není nic moc dostat *tuhle* – ty jsi mistr na podvody!“

„Ne!“ zařval satirik. „Ne ‘dostat *tuhle*’, ty idiote! To má být ‘*dostat ji*’, důraz je na tom *dostat*, jinak se to nebude rýmovat s ‘*podvody*’!“

„Promiňte,“ omlouval se mladík s maskou prodavače elixírů.

„Ono to sice nedává *smysl*, ale bude se to alespoň *rýmovat*.“

„To nemá nic společného se smyslem, ty mladej kohoute, tady jde o peníze!“

Všichni se smáli – i když bylo jasné, že herci nemají satirika zrovna v lásce. Vrátili se zpátky na scénu a už o několik chvil později se Meb a prodavač pustili zase do zpívání o tom, jak chytré všechny napálili a jak je většina lidí neuvěřitelně naivní – obzvláště ženy. Vypadalo to, že každý kuplet má být namířený na nějaký smrtelný hřích či na některou část publika a že budou brát píseň po písni, dokud nepřijdou na přetřes všechny možné skupiny v Basilice. A zatímco ti dva zpívali a tančili, děvče se snažilo orestovat v plamenech jakýsi kus masa.

Meb zapomínal text podstatně méně než ostatní masky, a i když Nafai věděl, že tohle všechno je namířeno proti Otci, že ho chtějí zesměšnit, nemohl si pomoci, ale musel přiznat, že Meb je vlastně dost dobrý. Zvláště když zpíval, bylo mu dobře rozumět. Taky bych to dokázal, pomyslel si.

V písni se často opakoval refrén:

*U ohně tu stojím
s nejoblíbenějším lhářem mým.
Nikdo se mu nevyrovná,
když takhle do tance se dá.*

Když píseň skončila, Nadduše – Meb – přesvědčovala obchodníka s elixíry, že nejlepší cesta, jak dostat každou ženu v Basilice, je přesvědčit ji o tom, že měl vidiny, seslané samotnou Nadduší: „Ony jsou připravené na to, že budou klamány,“ říkal Meb. „Přesvědčíme všechny ty holky tady.“

Scéna končí tím, že prodavač pokládá dívku na jeviště a vykládá jí o své vizi, o tom, jak viděl Basiliku v plamenech. Satirikovy verše Nafaiovi moc vtipné nepřipadaly, i když asi měly být zábavné tím, jak autor opakoval stejné hlásky na začátku slov a veršů. „Ty bys chtěla ty poslední týdny trvání tohoto světa tratit tím, že se na krok nehneš od toho neopeřeného nedochůdčete? Bylo by lepší dát lásku litému letitému silákovi, který se shodne se samotnou Nadduší.“

„Dobrá,“ řekl satirik. „To bude dobrý. Teď se dáme do pouliční scény.“

Na scénu přišla nová skupinka masek. Nafai si to hned namířil přes trávník přímo k Mebbekewovi, který měl ještě pořád na obličeji masku a už zase čmáral na kus papíru nějaký nový dialog.

„Mebe,“ oslovil ho Nafai.

Meb zvedl poplašeně hlavu a snažil se uvidět trochu víc skrz ty malé díry pro oči: „Jak jsi mi to řekl?“ Pak si všiml, že je to Nafai. Okamžitě vyskočil na nohy a vydal se pryč. „Jdi ode mě, ty malá kryso.“

„Mebe, chtěl jsem s tebou mluvit.“

Mebbekew šel dál.

„Dřív, než budeš hrát večer v tý hře,“ pokračoval Nafai.

Meb se na něj otočil: „To není hra, je to satira. A já nejsem herec, jsem maska. A ty nejsi můj bratr, ale idiot.“

Mebův vztek ho ohromil. „Co jsem ti udělal?“ zeptal se.

„Já tě znám, Nyefe. Je úplně jedno, co udělám nebo co ti řeknu, nakonec stejně půjdeš a řekneš to Otcí.“

Jako kdyby to Otec stejně nezjistil, že jeho syn hraje v satire, která byla napsána jen proto, aby ho zesměšnila před celým městem. „Dělá se mi zle z toho,“ řekl Nafai, „že jediné, o co se staráš, je to, jestli se ty dostaneš do nepříjemností. Nejsi ani dost málo loajální k rodině.“

„Tohle můj rodině nijak neublíží. Satira je skvělejší způsob, jak se stát legitimně hercem, a vydělávám si tak na živobytí a dodává mi to čas od času aspoň trochu uspokojení a respektu, což je mnohem víc než dělat to, co dělal celý život Otec!“

O čem to Meb mluvil? „Mně je jedno, že jsi maska. Vlastně mi to připadá skvělý. Potloukal jsem se tady kolem dneska odpoledne, protože jsem si myslel, že bych to moh’ sám zkusit.“

Meb si sundal masku a prohlédl si Nafaie odshora dolů. „Máš postavu, která by mohla na jevišti vypadat dobře. Ale ještě pořád máš dětské hlas.“

„Mebbekewe, na tom teď nezáleží. Ty maska, já maska – tady jde o to, že tohle nemůžeš Otcí udělat!“

„Já Otcí nic nedělám, tohle dělám pro sebe.“

Takhle to bylo vždycky, když mluvil s Mebbekewem. Pokaždé to vypadalo, že když jste mu něco říkali, úplně ignoroval všechny argumenty. „Bejt maska, prosím,“ řekl Nafai, „ale zesměšňovat svého vlastního Otce, to je dost přízemní dokonce i na tebe!“

Meb se na něj nepřítomně podíval: „Zesměšňovat Otce?“

„Nechtěj mi tvrdit, že o ničem nevíš.“

„Co by *jeho* v týhle satire mohlo zesměšnit?“

„Scéna, kterou jsi právě dohrál, Mebe.“

„Otec není *jedinej* člověk v Basilice, kterej věří, že Nadduše existuje. A vůbec, kolikrát se mi zdá, že *on* v ni vlastně ani nevěří.“

„Ta vize, Mebe! Oheň v poušti, proroctví o konci světa! O kom si *myslíš*, že to je?“

„Nevím. Starej Drotik nám nevykládal, o čem ty věci jsou. Neslyšeli jsme ty drby, tak co? My prostě odříkáváme ty řádky.“ Pak se Mebovi objevil na tváři podivný tázavý výraz: „Co má celá tahle věc o Nadduši společnýho s Otcem?“

„On měl vizi,“ řekl Nafai, „dneska ráno za úsvitu na Desert Road, když se vracel z cest. Viděl sloup z plamenů na skalách, hořící Basiliku a je přesvědčenej, že to značí konec světa, tak jako kdysi shořela Země podle tý starý legendy. Matka mu věří a on už teď určitě chodí a vypráví o tom lidem, protože jak jinak by o tom moh váš satirik psát v týhle hře?“

„To je ta nejbálsnivější věc, jakou jsem kdy slyšel,“ řekl Mebbekew.

„Já si to nevymyslel,“ řekl Nafai. „Dneska ráno jsem seděl v podloubí v Matčině domě a...“

„Scéna v podloubí! To je... on napsal scénu, kde apatykář... to má bejt Otec!“

„A co ti tady asi celou dobu vykládám?“

„Bastard,“ zašeptal Meb. „Ten bastard. A mě obsadil do role *Nadduše*.“

Meb se otočil a hrnul se k herci, který hrál apatykáře. Chvilku před ním stál a prohlížel si masku i kostým: „Vždyť je to tak jasný, určitě mi něco stojí na vedení – ale vize!“

„O čem to mluvíš?“ ptal se herec.

„Dej sem tu masku,“ řekl Mebbekew. „Dej ji sem!“

„Dobrá, jistě, tady je.“

Meb ji vytrhl tomu muži z rukou a běžel nahoru k satirikovi. Nafai utíkal za ním. Meb mával satirikovi maskou před nosem: „Jak se, Drotiku, opovažuješ, ty všiváku!“

„Ale nedělej, žes to nevěděl, chlapče.“

„Jak bych to asi tak věděl? Spal jsem až do zkoušky. A tys mě poslal na jeviště, abych tam zesměšnil svýho vlastního *Otce* a jen shodou okolností sis toho náhodou nevšiml, no jistě, samozřejmě ti to věřím.“

„Hej, to přitáhne diváky.“

„Co chceš dělat, řekneš lidem, kdo jsem, přes všechny svoje sliby, že zůstanu v anonymitě? Co mají tady tyhle masky *znamenat*?“

Meb se otočil na ostatní, kteří byli tím vším očividně zmateni. „Poslouchejte, lidi, víte, co se chystá tohle vimrle udělat? Chtěl zesměšnit mého otce a pak lidem říct, že *já* jsem hrál Nadduši. Jednoduše mě chtěl odmaskovat!“

Satirik byl očividně znepokojený tím, jaký vzaly události obrat. I když většina herců ještě měla tváře zakryté maskou, určitě byli naštvaní při představě, že by satirik odhalil jejich identitu. Satirik musel nad situací získat kontrolu. „Vůbec se nezatěžujte takovýma nesmyslami,“ řekl ostatním. „Ten chlapec se naštval jenom proto, že měl tu drzost přepisovat po mně text, a teď by chtěl sabotovat celý představení.“

Herci si viditelně oddychli.

Meb pochopil, že tohle kolo prohrál – herci *chtěli* věřit satirikovi, protože v opačném případě by přišli o práci. „Můj Otec není žádnéj lhář,“ řekl Meb, „ale *ty* jo.“

„Ta hra je výborná, ne?“ řekl Drotik. „Dokud neuhodí do toho domu.“

Meb zvedl ruku s bělovlasou maskou apatykáře nad hlavu, jako by měl v úmyslu praštit s ní satirika. Drotik si zakryl obličej a uhnul stranou. Ale Meb nikdy neměl v úmyslu ho uhodit. Namísto toho vzal masku a rozlomil ji o koleno vejpůl. Pak mrsknul oběma částmi satirikovi do klína.

Ten spustil ruce a znovu se setkal očima s Mebbekewem. „Bude to trvat jen deset minut, než můj výrobce masek udělá novou. Nebo to snad měla být jen taková metaforická výhrůžka?“

„Nevím,“ řekl Meb. „Zkoušel jsi mě snad donutit metaforicky zavraždit mého Otce?“

Satirik odmítavě zavrtěl hlavou. „To je *hloupost*, chlapče. To jsou jen slova. Trošku legrace.“

„A pár lístků navíc.“

„Na tom závisí taky tvoje mzda.“

„Ty na tom bohatneš.“ Meb se otočil a šel pryč. Nafai ho následoval. Ještě zaslechl, jak Drotik nařizuje poslíčkovi, aby došel ke stěně a sehnal nějakou novou masku, která si myslí, že je schopná naučit se text během tří hodin.

Mebbekew nestál o to, aby ho Nafai dohonil. Šel stále rychleji a rychleji, až nakonec oba dva běželi, hnali se po ulicích jako o závod, dolů a zase nahoru. Ale Mebbekew neměl dost vytrvalosti na to, aby Nafaiovi utekl, tak se nakonec zastavil na rohu jednoho z domů, předklonil se, funěl, lapal po dechu.

Nafai nevěděl, co říct. Vůbec neměl v úmyslu Meba honit, jen mu chtěl povědět, co si myslel – že z něj šla hrůza, když se přirůtil k satirikovi a když mu vmetl do tváře, že je lhář, a potřel všechny argumenty, se kterými se Drotik vytasil na svoji obranu. Když jsi přelomil tu masku vejpůl, chtěl jsem radostí křičet – to bylo to, co chtěl Nafai říct.

Ale když doběhl k Mebovi tak blízko, že už spolu mohli mluvit, všiml si, že bratr už nelapá po dechu. Křičel, ne ze zoufalství, ale vzteky, a když doběhl k Mebovi úplně, všiml si, že mlátí zaťatými pěstmi do zdi: „Jak tohle mohl *udělat!*“ Meb mlel pořád dokola: „Ten stupidní, starej zkurvysyn!“

„Tak už si z toho nic nedělej!“ řekl Nafai, aby ho trochu uklidnil. „Drotik ti za to nestojí.“

„Ne Drotik, ale ty jsi idiot,“ odpověděl mu Meb. „Drotik je přesně takovej, jak jsem si vždycky myslel, až na to, že já teď přišel o práci a už *nikdy* nedostanu žádnou další. Drotik se postará, aby všichni věděli, že jsem odešel ze scény tři hodiny před začátkem představení.“

„Tak na koho máš takovej vztek?“

„Na Otce! Na koho asi tak myslíš! Vize – nemůžu tomu uvěřit. Myslel jsem, že mi Drotik řekne, že nešlo o Otce, že chce zesměšnit někoho jinýho. Ale kdo jinej než ten blázen s hlavou plnou pilin by moh’ přijít s nápadem, že ten vznešený *Wetchik* dostal vizi od úžasný, neuvěřitelný *Nadduše*, než *Wetchik* sám!“

„Ale Matka mu věří, víš?“ odporoval Nafai.

„Jenže Matka obnovuje jeho kontrakt každěj rok od doby, kdy ses narodil, *samozřejmě* se teda stará o všechno, co se ho týká! Ty mu věříš? Víš o někom, s kým ještě nespál?“

„To já nevím. Ani neznám nikoho, kdo by se o to staral.“

„Počkej, něco ti řeknu. Nejdýl do šesti hodin bude celá Basilica o tomhle vědět – stejně jako ví o jeho avantýrách. Nejradši bych ho *zabil*, toho nadutce starýho!“

„Uklidni se, to přeci tak vůbec nemyslíš...“

„Že ne? Nevěříš, že bych mu nedal s ohromným potěšením jednu pěstí rovnou do ksichtu?“ Meb se otočil a tu další větu zakřičel na kolemjdoucí; „Já ti ukážu vizi, ty zapráskanej přepravce plevle!“

Lidé se na ulici zastavovali a vytřeštěně na něho zírali.

„Dobrá,“ řekl Nafai. „Otec tedy uvedl *tebe* do rozpaků.“

„Neprosil jsem se tě, abys za mnou chodil. *Ty jseš* ten, co běžel za mnou, takže jestli chceš bejt se mnou, klidně se zadav svejma vlastníma smrkancema. Jo, to je přesně ono.“

„Půjdeme domů,“ řekl Nafai. Nejspíš proto, že ho v tu chvíli vůbec nic jiného nenapadlo...

VOZY

Domov rozhodně nebylo to místo, kde by Nafai chtěl být, alespoň ne dneska večer, Doufal, že Otec bude někde pryč, takže Meb bude mít dost času vychladnout dřív, než spolu budou mluvit. Ale ne, no samozřejmě, Otec si *chtěl* promluvit s Mebem. S Elemakem vedl už hodinový rozhovor – Nafaie ani nijak zvlášť nemrzelo, že o *tuhle* scénu přišel – a teď si určitě myslí, že by mohl o své vizi přesvědčit i Meba, alespoň tak vypadal.

Hned ve chvíli, kdy Mebbekew zastihl Otce ve studovně, začal řev. Nafai už věděl, jaké jsou tyhle hádky, tak se rychle odklidil do svého pokoje. Jak šel přes dvůr, jen letmo si všiml Issiba, který opatrně vykukoval ze dveří. Další uprchlík, pomyslel si Nafai.

Celou další hodinu, nebo možná i déle, bylo slyšet jen hluboké mumlání Otce, který se podle všeho snažil vysvětlit tu záležitost se svou vizí, přerušované každých pár minut Mebbekewovým jasným ostrým křikem a komentáři, které se stupňovaly od obviňování až k výsměchu. Pak to naštěstí všechno umlklo, uprostřed všech těch dohadů o tom, jak Otec ponížil celou rodinu, a zase naopak o tom, jak Meb chtěl přivolat hanbu na celou rodinu tím, že se živil jako herec. Pak zase začal křičet Otec a Mebbekew se snažil vysvětlovat, což zabralo dobře další hodinu, kdy se ti dva hádali, až nakonec Meb odešel z domu celý vzteky bez sebe a Otec se vydal do stájí, aby obstaral dobytek, než se uklidní.

Teprve potom si Nafai troufl vrátit se zpátky do kuchyně, úplně vyhladovělý, protože vlastně ten den ještě nic nesnědl. K jeho velkému překvapení tu byl i Elemak, seděli spolu s Issibem za stolem.

„Jé, Elyo, nevěděl jsem, že tu budeš,“ řekl Nafai.

Elemak se na něj nepřítomně podíval a pak se rozpomněl. „Zapomeň na to,“ řekl. „Ráno jsem se naštval, ale to nic. Nech to plavat.“

Díky tomu všemu, co se od té doby stalo, Nafai už *opravdu* zapomněl, že ho Elemak varoval, aby už se sem nikdy nevracel. „Myslím, že už jsem to udělal,“ řekl.

Elemak se na něj dost ošklivě zatvářil a pak se vrátil ke svému jídlu.

„Co jsem řek’?“

„To nic,“ řekl Issib, „snažíme se přijít na to, co bysme měli udělat.“

Nafai se otočil k lednici a začal prohlížet jídlo, které tu Truzhnisha schovávala pro příležitosti, jako byla tahle. Umíral hladu a nemohl si nic vybrat: „To je všechno, co tu zbylo?“

„Ne, zbytek jsem si schoval do kalhot,“ odpověděl Issib.

Nafai nakonec vyndal něco, na co neměl dneska večer sice právě největší chuť, ale už dřív to jednou jedl a pamatoval si, že to nebylo špatné. Mezitím, co se to ohřívalo, se otočil na ostatní, podíval se na ně a zeptal se: „Tak co, k jakýmu jsme došli rozhodnutí?“

Elemak ani nezvedl hlavu.

„My jsme k žádnému rozhodnutí nedošli,“ odpověděl mu Issib.

„Aha, nejsem já náhodou jediný dítě v tomhle baráku, zatímco ostatní *muži* tu o všem rozhodnou?“

„Velmi správně, asi tak,“ řekl Issib.

„A k jakýmu závěru jste došli vy? Kdo už k nějakému závěru došel, kromě Otce? Je to jeho dům, jeho obchody, jeho peníze a taky jeho jméno, kterému se teď vysmívá úplně celá Basilica.“

Elemak pokýval hlavou: „Zas *úplně* celá Basilica ne.“

„Myslíš někoho, kdo o tom ještě doted’ neslyšel?“

„Chci říct,“ poznamenal Elemak, „že se tomu každé nesměje.“

„Ale bude, jestli se bude dál hrát ta hra. Viděl jsem zkoušku. Meb byl vážně dobřej. Samozřejmě šel od toho, když zjistil, že je to o Otci, ale myslím, že má vážně talent. Věděli jste, že taky zpívá?“

Elemak se na něj podíval s opovržením: „Jsi vážně tak povrchní, Nyefe?“

„Jo,“ řekl Nafai. „Jsem tak povrchní, že si myslím, že naše ostuda není zas tak důležitá, jestli Otec vážně tu vizi měl.“

„My víme, že Otec ji *měl*,“ řekl Elemak. „Problém je, co s tím teď chce udělat.“

„Cože, Nadduše mu seslala vizi, která varovala před zničením světa, a on by si to měl nechat pro sebe?“

„Víš co, radši si sněz to svoje jídlo,“ řekl mu Elemak.

„Chodí kolem a vypráví lidem, že Nadduše po nás chce, abychom se vrátili ke starým zákonům,“ řekl Issib.

„Ke kterým?“

„Ke všem.“

„Myslím, který z nich už teď nedodržujeme?“

Elemak se zřejmě rozhodl jít rovnou k jádru věci: „Šel za radou klanu a stavěl se proti našemu rozhodnutí bojovat po boku Potokgavanů v jejich válce s Mokryma hlavama.“

„S kým?“

„Gorayni. Mokré hlavy.“

Dostali tuhle přezdítku, protože jsou zvyklí chodit s dlouhými vlasy, samá lokýnka, pokapanými vonnými olejíčky. Byli to proslulí válečníci, zvyklí masakrovat své vězně, kteří prokázali statečnost tím, že utrhli několik zranění dřív, než se vzdali. „Ty jsou ale stovky kilometrů severně odtud,“ řekl Nafai, „a Potokové leží od nás jižně. O co tedy spolu válčí?“

„Co tě proboha učí v tý tvý školičce?“ ptal se Elemak. „Potokové vzali pod svou ochranu všechny přímořský pláně až k řece Mochai.“

„Dobrá, jasně. A ochranu proti čemu?“

„Před kmenem Goraynů. My ležíme mezi nima. Tomu se říká zeměpis.“

„V zeměpise se vyznám,“ řekl Nafai, „já jen nevidím důvod, proč spolu musí Gorayni a Potokové pořád válčit, a když už, tak jak to dělají. Mám na mysli to, že Potokgavani mají loďstvo – *domovem* všech jsou lodě, proboha – ale dokud Gorayni nebudou mít přístup k pobřeží...“

„*Nemívali* přístup k moři. Podrobili si Usluvaty.“

„Zdá se mi, že jsem vo tom něco slyšel.“

„No, jsem si jistě, že slyšel,“ řekl Elemak. „Mají koňský potahy. Tos taky slyšel?“

„Vozy,“ řekl Nafai. „Koně tahají muže do bitev v bednách.“

„A tahají zásoby potravin pro celou armádu na jejich dlouhých pochodech. Na *hodně* dlouhých pochodech. Koňský potahy všechno změni.“ Najednou zněl Elemakův hlas nadšeně. Bylo to už pár let, co viděl Nafai Elyu něčím vzrušeného. „Dovedu si živě představit, jak jednoho dne budeme rozšiřovat Ridge Road a Plains Road i Market Street, aby sem farmáři mohli tahat svoje produkty koňskejma potahama. Stačí jim pár koní, aby toho mohli přitáhnout desetkrát tolik. Jeden člověk, dva koně a potah toho přivezou stejně jako teď tucet chlapů s dvaceti koňma. Cena potravin klesá. S cenama *našich* potravin to půjde z kopce ještě rychlejc – jde tu o peníze. Představuju si silnice, který se vlečou stovky kilometrů přímo přes poušť – míš zvířat v karavanách, tedy míš žrádla, který s sebou musíš vláčet, a nebude vůbec třeba cestou hledat vodu. Svět se zmenšuje a Otec se to snaží zastavit.“

„Tohle všechno má co dělat s jeho vizí?“

„Starý zákony Nadduše. Kola pro jakékoli jiné účel než jako náradí a hračky jsou zakázaný. Svatokrádež. Hnus. Už jsi zaznamenal, že koňský potahy jsou známý tisíce a tisíce let a *nikdo* tu ještě žádnéj nepostavil?“

„Až doteď,“ řekl Issib.

„Možná pro to měli dobrej důvod,“ namítl Nafai.

„Jedinej důvod je tady pověřivost, nic víc,“ řekl Elemak, „ale teď máme šanci postavit těch koňskejch potahů dvě stovky spolu s Potokgavany, zaplatí za to a pomůžou nám s projektem. A ta cena, kterou Gaballufix vyjednal, je dost vysoká na to, abysme si i my sami postavili dalších dvě stě.“

„Proč si je Potokové nepostaví sami?“

„Oni sem připlavou na lodích,“ řekl Elemak. „Místo aby si je postavili v Potokgavaně a pak je sem dopravovali všechny po moři, tak sem jednoduše pošlou jenom svoje vojáky a na ty už tu budou potahy čekat.“

„Proč *tady*?“

„Protože zrovna tady se chystají udělat hranice. Gorayni dál nepostupují, jinak by narazili na Potoky a jejich pomstu. Nesnaž se to pochopit, Nafaii, to je mužská záležitost.“

„Zní to, jako by se to Otec snažil zarazit čistě jen z principu,“ řekl Nafai. „Myslím tím, že až Gorayni zjistí, že stavíme koňský potahy pro Potoky, tak sem pošlou armádu, aby nám v tom zabránila.“

„Nedoví se to včas.“

„Proč by se to neměli dovědět? Copak v Basilice se udrží nějaký tajemství?“

„I kdyby na to přišli, Nyefe, tak Potokové tu budou, aby je zastavili, kdyby se pokusili nás nějak trestat.“

„Ale kdyby Potokové nepřišli a my tedy pro ně nestavěli ty povozy, neměli by nás Gorayni *za co* trestat.“

Elemak sklonil hlavu ke stolu, aby ukázal, jak je to beznadějně snažit se Nafaiovi cokoli vysvětlit.

„Svět se mění,“ řekl Issib. „My jsme válčili, když jsme měli nějaký spory v blízkým okolí, ale Gorayni to změnili. Podrobují si ostatní země, který jim nikdy nijak neublížily.“

Elemak jim to vysvětlil: „Jednou by došli až k nám, ať už nás tu budou Potokové chránit, nebo ne. Co se mě týče, nechal bych radši Potoky, ať si bojujou.“

„Nemůžu uvěřit, že se tohle všechno děje a nikdo o tom ve městě neřekne ani slovo,“ řekl Nafai. „Já vážně *nemám* uši plný bahna, ale neslyšel jsem nic o tom, že stavíme povozy pro Potokgavany.“

Elemak pokýval hlavou: „Je to tajemství. Nebo aspoň *bylo*, dokud s tím Otec nevylez před radu klanu.“

„Chceš říct, že někdo udělal něco takovýho a rada klanu o tom ani neví?“

„Bylo to *tajemství*,“ řekl Elemak. „Kolikrát ti to mám ještě říkat?“

„Takže někdo tohle udělal jménem Basiliky a Palwashantů a neporadil se s nikým z rady klanu ani městský rady?“

Issib se žalostně zasmál: „Když to podáš takovýmhle způsobem, zní to dost zvláštně, nebo ne?“

„Nezní to zas až tak zvláštně,“ řekl Elemak. „Vidím, že už jste v kontaktu s Roptatovou partou.“

„Kdo je Roptat?“

Issib mu odpověděl: „Je to Palwashantuec, starej jako Elya, kterej se snaží využít týhle války, aby si dobyl jméno jako prorok. Ne jako Otec, on neměl žádný vize seslaný od Nadduše, on jen píše proroctví, který čte tak, jako by ti žralok trhal nohu. A pořád říká ty samý věci právě jako ty teď.“

„Chcete říct, že tenhle tajnej plán je už tak známej, že dokonce skupina vedená nějakým Roptatem se ho snaží zastavit?“

„To nebylo to tajemství,“ řekl Elemak. „To nejsou žádný pletichy, není to žádný spiknutí. Je tu jen pár dobřejch lidí, který se snaží udělat něco, na čem by Basilica mohla mít zájem, a nějakej zrádce dělá všechno možný, aby to zastavil.“

Elemak měl na věci zcela určitě jen jednostranný pohled. Nafai musel přijít s jiným pohledem na věc: „Nebo jsou to možná nějaký šmelináři, skety, co posílají naše město do strašně nebezpečný situace, sami tak zbohatnou a některý dobrý lidi se naopak pokoušejí město zachránit tím, že to překazí. Jen to podotýkám jako možnost.“

Elemak se rozzuřil: „Lidi, co na tomhle projektu pracujou, jsou už natolik bohatý, že by ještě těžko potřebovali nějaký peníze,“ řekl. „A co mě udivuje, jak čtrnáctiletej *školák*, kterej nikdy v životě ještě nedělal žádnou chlapeckou práci, se najednou stará o politický problémy, i když ještě před deseti minutama nevěděl, že existujou.“

„Jen jsem se zeptal,“ řekl Nafai. „Z ničeho jsem vás neobviňoval.“

„No jistě, *mě* jsi z ničeho neobviňoval,“ řekl Elemak. „Já s tím nemám co dělat v žádným případě.“

„Samozřejmě že ne,“ řekl Nafai, „je to *tajný* projekt.“

„Měl jsem z ty tvý pusy dneska ráno vymlátit všechny zuby,“ řekl Elemak.

Proč to vždycky skončí u výhrůžek? „Vymlátíš zuby někomu pokaždý, když se tě někdo zeptá na otázku, na kterou neumíš pořádně odpovědět?“

„Dřív nikdy,“ řekl Elemak a vstal. „Ale teď si chci vynahradiť všechny ty promarněný příležitosti.“

„Nech toho!“ křičel Issib. „Nemáme i tak dost problémů?“

Elemak zaváhal, pak se zase posadil. „Neměl jsem se nechat vytočit.“

Nafai se znovu nadechl. Ani nezpozoroval, že vlastně nedýchal.

„Je to dítě, co může vědět?“ řekl Elemak. „Ale Otec by o tom měl vědět víc. Je spousta lidí, který se na něj zlobí. A jsou mezi nima i některý moc nebezpečný lidi.“

„Myslíte, že mu chtějí vyhrožovat?“ zeptal se Nafai.

„Nikdo mu *nevyhrožuje*,“ řekl Elemak. „To by bylo primitivní. Oni jen... jen jim dělá starosti.“

„Ale když se Otcí každéj posmívá, proč by se měli starat o to, co vykládá? Spíš to vypadá, že Roptat je ten, koho by se měli bát.“

„To ta vize,“ řekl Elemak. „Nadduše. Většina mužů to nebude brát zas tak vážně, ale ženy...městská rada...a tvoje Matka těžko pomůže.“

„Nebo taky možná *pomůže*, ale to záleží na tom, na čí straně budete.“

„Správně,“ řekl Elemak. Vstal od stolu, ale tentokrát nevyhrožoval. „Rád bych věděl, na čí straně jsi ty, Nyefe, a varuju tě, že jestli si Otec půjde svou cestou, padneme do rukou Goraynů.“

„Jsem si tím jistej, můj malej polopříteli, protože já se v těch věcech vyznám. Až vyrosteš, tak možná pochopíš, zjistíš, co to znamená. Ale já tě o tom ujišťuju.“ A Elemak odešel z kuchyně.

Issib si povzdechl. „Má v týhle rodině taky někdo *rád* někoho jinýho?“

Nafaiovo jídlo bylo už převařené, ale o to se teď nestaral. Tak strašně se trásl, že jen stěží došel na místo a sedl si ke stolu.

„Proč se tak třeseš?“

„Nevím,“ řekl Nafai, „asi se bojím.“

„Elemaka?“

„Proč bych se ho měl bát?“ zeptal se Nafai. „Jen proto, že mi může zlomit krk?“

„Tak proč ho pořád provokuješ?“

„Možná se taky bojím *o něho*.“

„Proč?“

„Nezdá se ti to legrační, Issibe? Elya tu může sedět a vyprávět o tom, v jakém je Otec nebezpečí před silnýma lidma – ale pak to vyřeší tak, že ty lidi neobžaluje, ale pokouší se umlčet Otce.“

„Každej není tak rozumnej.“

„Já vážně politice *rozumím*,“ řekl Nafai, „celou tu dobu se zabývám historií. Skončil jsem kurs před rokem. Já *vím* něco o tom, jak začínají války a kdo v nich vítězí. A tohle je ten nejstupidnější plán, o kterém jsem kdy slyšel. Potokgavan nemá žádnou šanci získat tohle území a ani žádnéj závažnej důvod se o to pokusit. Jediný, co se stane, je to, že sem pošlou armádu, vyprovokujou Gorayny k útoku, pak zjistí, že nemůžou vyhrát, tak se vrátí domů do povodňový oblasti, kam za nima Mokrá hlavy nemůžou, a nechají nás nést břemeno hněvu Goraynů. Stavba těch válečnejch vozů pro ně je tak očividně odsouzená ke katastrofě, že jenom člověk úplně zaslepenej lakotou by tohle moh’ nevidět. A jestli Nadduše vypráví Otci, jak zabránit stavění těch povozů, má Nadduše pravdu.“

„Jsem si jistej, že Nadduše si oddechla, když má tvůj souhlas.“

„Rád s čímkoli pomůžu.“

„Nafaii, je ti čtrnáct.“

„Takže?“

„Elemak od tebe neslyší rád takový řeči.“

„A já taky ne, jasný?“

„Jsem vážně unavenej. Byl to dlouhej den.“ A Issib odplul pryč z kuchyně.

Nafai se dal konečně do jídla. Díky těm ošklivostem úplně ztratil chuť, i když věděl, že má ještě pořád hlad. Musí jíst, nemůže jíst. Zapomeň na to. Seškrábal zbytky do odpadků a talíř položil do dřezu na nádobí.

Vyšel ven na dvůr a namířil si to do svého pokoje. Noční vzduch byl už dost chladný – byli dostatečně blízko pouště na to, aby teplota hodně klesla, jakmile zajde slunce. Ještě pořád se třásl. Nevěděl proč. Nebylo to kvůli té Otcově vizi o zničení světa a nebylo to ani kvůli té válce, která na Basiliku pravděpodobně dolehne, jestli budou dál v tom idiotském spolku s Potokgavany. Byli nebezpeční, ale taky dost daleko. A ani to nebylo kvůli Elemakovým výhrůžkám o násilí, na ty byl zvyklý celý život.

Nepřestalo to, ani když se uložil na rohož, stále se klepal, i když v pokoji *nebyla* zima, až nakonec zjistil, co ho znepokojuje. Elemak se zmínil, že Gaballufix měl na starosti dohodnout cenu s Potoky. Očividně celý tenhle plán Gaballufix podporoval – kdo jiný než vůdce klanu by si mohl myslet, že se může zavázat Palwashantům k takové nebezpečné akci, aniž by se vůbec poradil s radou? Takže bylo logické předpokládat, že jestli Elya varoval, jaké nebezpečné nepřátele si Otec dělá, byl to právě Gaballufix, o kom se zmiňoval.

Gaballufix, jehož dům dnes Elemak navštívil.

Kde zůstala Elemakova loajalita? S Otcem především? Nebo snad se svým polovičním bratrem Gaballufixem? Zcela jasně byl do tohoto válečného plánu s Potoky zavlečen i Elya. Jak jinak by se do toho zapletl? Ti nebezpeční lidé *nevyhrožovali*, řekl. Tak co tedy *dělali* – plány? Měl Elya v plánu udělat něco moc špatného Otcí a dostal pokyny pokusit se Otce varovat?

Právě dneska Mebbekew mluvil v metaforách o otcovraždě.

Ne, pomyslel si Nafai. Ne, jsem prostě jen zmatený, protože se to všechno seběhlo tak najednou, v jeden den.

Otec měl vizi a najednou se zapletl do záležitostí města tak, jak ještě nikdy dřív, jako by mu Nadduše poslala tu vizi hlavně *kvůli* stupidnímu provokativnímu projektu Gaballufixe, protože se to musí překazit *hned*.

Proč? Co má společného Nadduše s osudem Basiliky? Nespočetně měst a národů se pozvedlo a zase upadlo – tucty za každé století, tisíce a tisíce za celou dobu historie lidstva. Možná miliony. Nadduše nehnula ani prstem. Nebyla to válka, o co se Nadduše stará, rozhodně jí nejde o to, ubránit lidstvo před utrpením. Tak co se do toho plete Nadduše teď? Co je na tom tak *urgentního*? Stálo to za to, aby se členové jejich rodiny stavěli proti sobě? A i kdyby stálo, kdo to rozsoudí? Nikdo o to Nadduši nežádal, takže kdyby náhodou narazili na část nějakého mistrovského plánu, bylo by od Nadduše hezké, kdyby jim dala vědět, co zamýšlí.

Nafai ležel na rohoži a třásl se.

Pak si vzpomněl. Dneska v noci přece nechtěl ležet na rohoži, chystal se na zkoušku být opravdovým mužem.

Skoro se začal smát nahlas. Spát na holé podlaze – *tohle* že by ze mě mělo udělat chlapa? Jsem to ale idiot. Hlupák jsem.

Vysmíval se sám sobě, až konečně usnul.

NEPŘÁTELÉ

„*Kde jsi včera byl celý den?*“

Nafai o tuhle konverzaci nestál, ale nemohl se tomu vyhnout. Matka nebyla z těch, kteří by nechali zmizet svého studenta na celý den, aniž by k tomu měl důvod.

„Procházel jsem se.“

Přesně podle jeho očekávání tohle vysvětlení Matce nestačilo. „Nemyslela jsem, že *utíkáš*,“ řekla, „ale jsem překvapená, že neležíš někde stočený do klubíčka a nespíš. Kam ses vypravil?“

„Na jedno velmi poučné místo,“ řekl Nafai. Měl na mysli Gaballufixův dům a Open Theatre, ale Matka si *samozřejmě* vysvětlovala jeho slova po svém, jak chtěla.

„Do Dolltownu?“ zeptala se.

„Nemá žádnou cenu chodit tam ve dne, Matko.“

„A ty bys tam neměl chodit vůbec,“ řekla. „Nebo si snad myslíš, že už víš úplně všechno o světě, takže už nepotřebuješ chodit do školy?“

„Jsou ale věci, který ty mě tady nenaučíš, Matko.“ Zase pravda – a zároveň lež.

„Ach jo,“ řekla, „Dhelembuvex měla pravdu.“

No jistě, skvěle. Je čas najít pro tebe tetičku, ty můj malý.

„Měla jsem si všimnout, že už to přišlo. Tvé tělo vyrostlo tak rychle, příliš rychle, bojím se, že předčilo tvé dozrávání ve všech ostatních směrech.“

To už bylo příliš, aby to vydržel. Plánoval si, že si všechno, co Matka řekne, vyslechne v klidu, nechá ji, ať si sama dojde k nějakému závěru, a pak se vrátí zpátky do třídy a bude to všechno

vyřízené. Ale její názory, že mu pohlavní žlázy řídí život a že, když už nic jiného, tak jeho mysl je podstatně vyzrálejší než tělo...

„Jsi si jistá, že je to tak chytrý, jak si myslíš, Matko?“

Povytáhla obočí.

Hned věděl, že to přehnal, ale už začal, řekl to, co si myslel: „Vidíš, že se děje něco pro tebe nevysvětlitelného, a jestli to dělá kluk, jsi hned přesvědčená, že to má co dělat s jeho sexuálními touhami.“

Pousmála se: „O mužích už něco vím, Nafaii, a je spousta důkazů, kterými můžu podložit svůj názor, že chování čtrnáctiletého kluka má spojitost s jeho sexuální potřebou.“

„Ale já jsem tvůj syn a ty mě z týchle stránky vůbec neznáš.“

„Takže ty nejdeš do Dolltownu?“

„Ne kvůli tomu, co si ty představuješ.“

„Víš, já si dovedu představit *spoustu* důvodů. Ale ani jeden z nich, proč bys měl chodit do Dolltownu, nenaznačuje, že bych o tom soudila něco dobrého.“

„No, to zas jo, ty jsi expert na dobré úsudky, dovedu si to představit.“

Ten jeho sarkasmus asi nebyl na místě: „Myslím, že zapomínáš, že jsem tvá matka a také tvoje učitelka.“

„Tos byla ty, Matko, kdo včera pozval na *rodinné* shromáždění ty dvě holky, ne já.“

„A to svědčí o mých špatných úsudcích?“

„Úplně špatnejch. Mimochodem, včera ještě pár hodin před setměním jsem se dostal k Open Theatre a až tam se mluvilo o Otcově vizi.“

„To mě nepřekvapuje,“ řekla Matka. „Otec šel odtud přímo za radou klanu. Pak už se to jen těžko mohlo utajit.“

„Nejen o jeho *vizi*. Už na té zkoušce – jedné z Drotikových, kromě dalších – jsem viděl krátkou fascinující scénu v podloubí. Byly tam představeny jen dvě osoby, který *nepatřily* do rodiny, ty dvě čarodějnice...“

„Zmlkni!“

Zmlknul okamžitě, ale měl nepopiratelný pocit vítězství. Ano, Matka zuřila, ale on zabodoval už tím, že ji dokázal takhle naštvat.

„Tvůj postoj k nim je extrémně útočný, protože zlehčuje slova *mužů*,“ řekla Matka. Už zase měla klidný hlas, byla *vážně* našťvaná. „Luet je věštkyně a Hushidh je popleta. A kromě toho, obě dvě jsou naprosto diskrétní, nic z toho nikomu neřeknou.“

„Aha, takže tys je měla na očích každíčkou sekundu od chvíle, kdy...“

„Řekla jsem ti, abys byl zticha.“ Měla hlas jako kus ledu. „Pro tvou informaci, ty můj moudrý, chytrý a *vyspělý* chlapečku, důvod, proč byla ta scéna z podloubí v Drotikově satíře – kromě jiného jsem ji *viděla* a byla udělaná dost špatně, což mě znepokojilo – tak ten důvod, proč tam ta scéna z podloubí byla, je ten, že mezitím, co tvůj Otec šel za radou klanu, já šla do městské rady, a když jsem jim *já* vyprávěla, co se stalo, tak jsem neopomenula ani události v podloubí. Proč, ptá se můj dokonalý syn s úžasně stupidním výrazem ve tváři? Protože jediná věc, která přinutí radu brát vážně Otcovu vizi, je fakt, že Luet mu věří a našla mezi jeho a svou vizí spojitost.“

Matka to řekla. To *Matka* přivolala posměch a zkázu na celou rodinu. Neuvěřitelné. „No,“ povzdychl si Nafai.

„Myslela jsem si, že se na to budeš dívat trochu jinak.“

„Vidím jenom, že nebylo nic špatného na tom pozvat na rodinnou poradu Luet a Hushidh,“ řekl Nafai, „ale že vyloučená si z ní měla být *ty*.“

Ruka jí vystřelila proti jeho obličejí. Kdyby mířila přímo na tvář, minula by, snad proto, že Nafai instinktivně zaklonil hlavu. Místo toho sjely její nehty po Nafaiově bradě a rozdrápaly kůži. Pálilo to a tekla mu krev.

„Zapomněl jste se, pane,“ řekla.

„Ne tak hrozně, jako jste se neovládla vy, Madam,“ odpověděl jí. Nebo spíše *měl v úmyslu* jí tak odpovědět. Dokonce i *začal* takhle mluvit, ale uprostřed věty se rozbřečel, otřesený a raněný ohavným způsobem, jakým ho uhodila, ponížený tou fackou. „Promiň,“ řekl. I když měl chuť říct: Jak se opovažuješ, na tohle jsem už dost starý, nenávidím tě. Bylo nemyslitelné říct něco tak ostrého, když brečel jak malé dítě, bohužel. Nemohl vystát to, jak jednoduše se mu vždy nahrnuly slzy do očí, a s přibývajícím věkem se to nijak nelepšilo.

„Možná si budeš pro příště pamatovat, že máš se mnou mluvit s patřičným respektem,“ řekla. Ale i jí dalo práci zachovat ten ostrý tón hlasu, dokonce i ucítil, jak mu dala mezi řečí ruku kolem ramen a sedla si vedle něj, aby ho utěšila.

Nemohla samozřejmě vědět, že to, jak si položila hlavu na jeho rameno, jen zvětší jeho pocit ponížení a utvrdí ho v jeho rozhodnutí dívat se na ni jako na nepřítele. Jestliže má nad ním takovou moc, že ho dokáže rozplakat jen kvůli jeho lásce k ní, zbývalo mu potom už jen jedno: přestat ji mít rád. To je naposledy, kdy ho k něčemu takovému donutila.

„Ty krvácíš,“ řekla mu.

„To nic,“ namítl.

„Nech mě ti to setřít – tady, podívej, mám čistý kapesník, ne ten příšerný hadr, co nosíš po kapsách, ty můj nemožný kluku.“

To je to, čím už navždycky budu v tomhle domě, co? Nemožnej malej kluk. Odtáhl se od ní, aby se nemohla dotknout kapesníkem jeho brady. Ale ona si nedala říct, zlehka se dotkla rány a bílá látka byla najednou celá od krve – vzal jí tedy kapesník z ruky a přiložil si ho na ránu. „Myslím, že je to celkem hluboký,“ řekl.

„Kdybys nezakláněl hlavu, nikdy bych tě nemohla do brady nehtama takhle škrábnout.“

Kdybys mě nefackovala, zůstaly by ti ruce i s nehtama ležet v klíně. Ale radši mlčel.

„Vidím, že si bereš naši rodinnou situaci příliš k srdci, Nafaii, ale máš tak trochu pokřivené hodnoty. Co znamená posměch nějakého satirika? Všichni vědí, že každá velká osobnost Basiliky byla alespoň jednou nebo i vícekrát takhle zesměšněná – a obvykle právě kvůli těm věcem, které ji dělaly velkou. To snad sneseme. Tady jde o to, že Otcova vize byla velmi zřetelným varováním od Nadduše, které se dá přesně aplikovat na chod věcí v našem městě pro příštích pár dnů, týdnů a měsíců. Nastanou potíže. A mezi ženami, na kterých v tomhle městě opravdu záleží, je Otec považován za dosti významného muže – jejich úcta k němu roste. Pokus se tedy ovládnout své rozpaky nad tím, že tvůj Otec je středem pozornosti. Všechny děti tvého věku jsou na takové situace bolestně vnímavé, ale časem zjistíš, že kritika ani výsměch nemusí být vždycky tak

špatné. Když si získáš nepřátelství zlých lidí, tak ono to o tobě také mnohé vypovídá.“

Nemohl uvěřit, že o něm toho věděla tak málo, když si mohla myslet, že potřebuje lekci, jako byla tahle. Copak ona vážně věřila, že to, z čeho má strach, jsou rozpaky? Kdyby ho radši namísto té přednášky poslouchala, mohl by jí říct o nebezpečí, které hrozí Otci a o kterém mu vyprávěl Elemak, a také o jeho tajné návštěvě v Gaballufixově domě. Ale bylo jasné, že v jejích očích není nic, jen malé děcko. Nebrala by jeho varování vůbec vážně. A navíc by mu asi dala další přednášku o tom, že má nechat všechny obavy i strach plavat a raději se soustředit na své studium a nechat dospělé, aby se zabývali *opravdovými* problémy tohoto světa sami.

V její mysli je mu šest let a vždycky už to tak zůstane. „Je mi to líto, Matko. Víckrát už s tebou takhle mluvit nebudu.“ Ve skutečnosti pochybuju, že ti ještě kdy řeknu něco důležitýho nebo závažnýho, co živ budu.

„Přijímám tvou omluvu, Nafaii, a doufám, že ty přijmeš tu mou za to, že jsem se po tobě ve vzteku tak ohnala.“

„Samozřejmě, Matko.“ Přijmu tvou omluvu, *když* mi ji nabídneš a *když* budu věřit, že to myslíš vážně. Ale ty, ty nejdražší pupku, ze kterého jsem vyskočil, ses ve skutečnosti vůbec neomluvila ani v nejmenším za nic z celý tý naší konverzace. Tys jenom řekla, že doufáš, že bych přijal omluvu, která vlastně nebyla nikdy vyřčená.

„Doufám, Nafaii, že se vrátíš ke studiu a nenecháš tyhle události, aby ti narušily tvoje normální zvyky a život. Máš velmi pronikavé názory a neexistuje žádný zvláštní důvod, proč by tě mělo něco od nich odvrátit.“

Díky za takovou pochvalu, Matko. Právě jsi mi řekla, že jsem dětinský a taky že jsem otrok svého chťice a moje názory by se měly umlčet a ne poslouchat. Budeš věnovat pozornost každému slovíčku, který vypadne z pusy těm dvěma malejm *čarodějnicím*, ale když posloucháš mě, vycházíš z toho, že cokoli řeknu já, je to bezcenný.

„Dobře, Matko,“ řekl nahlas, „ale já bych přece jen teď ještě nechodil zpátky do třídy, kdyby ti nevadilo.“

„Samozřejmě že ne,“ odpověděla. „Úplně ti rozumím.“

Drahá Nadduše, nedopuť, abych se teď začal smát.

„Nemůžu tě ale nechat, aby ses zase toulal po ulicích, Nafaii, jsem si jistá, že to pochopíš. Otcova vize už vyvolala dost velkou pozornost, někdo řekne něco, co tě rozzuří, a já bych nerada, aby ses pral.“

Takže ty se bojíš, abych se já nepral. Ty, Matko? Dobře si pamatuju, kdo koho tady v tom podloubí dneska mlátil.

„Proč bys nemohl dnešní den strávit třeba s Issibem v knihovně? Bude mít na tebe dobrý vliv, myslím – on je vždycky takový klidný.“

Issib a klidnej? Chudák Matka – ona neví o svech vlastních synech ale vůbec nic. Ženy mužům nikdy *nebudou* rozumět. Samozřejmě, muži nerozumí ženám o nic víc – ale aspoň nemají utkvělou představu, že jo.

„Ano, Matko. Knihovna bude dobrá.“

Zvedla se: „Tak běž tedy hned teď. Ten kapesník si samozřejmě můžeš nechat.“

Odešla z podloubí, aniž by se přesvědčila, jestli poslechl.

Okamžitě vyskočil na nohy, prošel kolem stěny přímo na balustrádu, aby se podíval na Rift Valley.

Na jezeře žádné znamení nebylo. Hustá mračna zakryla spodní část údolí, a i když to vypadalo, že hradby tu rostou ještě strměji v místě, kde začíná mlha, věděl, že by odsud nebylo jezero vidět, ani kdyby tam ten opar nebyl.

Jediné, co odtud mohl vidět, byla bílá oblaka, bujný porost a hluboké lesy, které lemovaly údolí. Tu a tam spatřil stoupat z komínů kouř, protože byly ženy, které žily na svazích údolí. Otcova hospodyně, Truzhnisha, byla jednou z nich. Vlastnila dům v oblasti zvané Západní Shelf, v jednom z dvanácti okresů Basiliky, ve kterých směly bydlet jen ženy, kam dokonce jen ony mohly vůbec vstoupit. Tyto Ženské okrsky byly mnohem méně obydlené než těch zbývajících dvacet čtyři, kde mohli žít i muži (ale ani tam nemohli samozřejmě nic vlastnit), nicméně vládly v městské radě enormní silou, protože jejich představitelky hlasovaly vždy jednohlasně. Byly konzervativní, nábožensky založené – fakt, že Luet potvrdila Otcovu vizi, udělal bezpochyby největší dojem právě na tyhle členky rady. Pokud by *ony* souhlasily s Otcem ve věci těch válečných vozů, pak by bylo třeba získat už jen šest dalších hlasů, aby se to dostalo na

mrtvý bod, a sedm členek stačilo, aby se mohlo začít dělat něco proti Gaballufixovým plánům.

Byly to ty samé členky rady z Ženských okrsků, které už tisíce let odmítaly povolit další dělení hustě obydlených Otevřených okrsků nebo dát hlasovací právo kterémukoli okresu za hradbami města, dokonce nechtěly povolit vlastnit mužům nemovitosti uvnitř zdí, prostě ani cokoli jiného, co by mohlo vést k oslabení či ohrožení absolutní vlády žen v Basilice. Teď, jak se tak díval na to tajné, údolí, plný vzteku na svoji Matku, mohl si Nafai jen stěžít všimnout, jak nádherné je tohle místo, jak je plné záhad a života; jediné, co teď viděl, bylo to neuvěřitelně malé množství domků tady.

Jak tohle mohly rozdělit na tucet okresů? Určitě se tu najdou i okresy, kde ty tři ženy, co tu žijí, jsou všechny členkami rady.

A za zdmi města, v mrňavých, ale drahých krabicích, kde byli donuceni žít nezadaní muži bez hospodyň, nebylo možné najít žádné legální útočiště, kde by se muži mohli dožadovat přijatelnějšího zacházení, trvat na dodržování zákonů ochraňujících svobodné mládence před statkáři nebo před ženami, které rušily dané sliby, když ztratily o muže zájem, nebo před jinými násilnostmi. Jak tak stál a díval se na divokou zeleň v Rift Valley, na pár okamžiků chápal, jak mohou muži jako Gaballufix kolem sebe shromáždit muže ze svého okolí slibem, že se pokusí získat stejnou moc v tomhle městě, kde jsou muži ženami zbavováni svého mužství den co den, každou hodinu jejich života.

Pak, jak nad údolím trochu zavál vítr, se mračna pohnula a sem tam problesklo odražené světlo. To se leskla hladina jezera, ne přímo uprostřed v nejhlubší části rozsedliny, ale trochu výš v dálce. Aniž by nad tím přemýšlel, odvrátil Nafai instinktivně hlavu pryč. Jedna věc byla dojít třeba i navzdory Matce až k balustrádě, ale dívat se na posvátné jezero, kde se scházely ženy ke svým bohoslužbám, to byla věc druhá. Jestli na celé téhle záležitosti bylo něco jasné, tak to, že by Nadduše mohla být setsakra skutečná. Nemělo žádný smysl si ji rozzlobit kvůli takové pitomosti, jako bylo dívat se na nějaké jezero z vrcholku Matčina podloubí.

Nafai od toho výhledu odtrhl zrak a spěchal zpátky podél zdi. Měl přitom takový bláznivý pocit. Co když mě chytí? No vážně, co

když jo? Ale ne, neposlechnout není o nic horší než riskovat. Ted' má na práci něco praktičtějšího. Když Matka neměla zájem naslouchat jeho obavám z nebezpečí, ve kterém se ocitl Otec, potom tedy musí podniknout Nafai něco sám. Ale nejdřív o tom musel ještě něco vědět – o Gaballufixovi, o Nadduši, zkrátka o všem.

Chvilíčku si pohrával s myšlenkou jít za Luet a zeptat se jí na pár věcí. Ona něco o Nadduši ví. Ona má vidění pořád, ne jenom jednou jako Otec. Ona by mu to určitě mohla objasnit.

Ale byla to žena a v tuhle chvíli si byl Nafai jistý, že mu žádná z žen nepomůže. Naopak – ženy v Basilice byly od dětství cvičené v tom, jak týrat muže a jak v nich vyvolat pocit bezcennosti. Luet by se mu vysmála a pak by šla přímo za Matkou a řekla jí o všem, na co se jí ptal.

Jestli by mohl někomu dalšímu ještě v téhle záležitosti důvěřovat, pak by to byl zase muž – a bylo by jich zatraceně málo, pokud nebezpečí, které Otcí hrozí, přichází od Gaballufixe a jeho bandy. Možná by mu pomohl ten Roptat, o kterém mluvil Elya. Nebo by také mohl zjistit něco o Nadduši a o tom, co dělá, hned z první ruky.

Issib nebyl zrovna nadšený, když ho viděl: „Mám spoustu práce a nepotřebuju, aby mě někdo rušil.“

„Tohle je domácí knihovna,“ řekl Nafai, „místo, kam si vždycky zajdu, když potřebuju něco zjistit.“

„No podívejme! Už zase otravuješ?“

„Koukej, *nic* jsem neřek', já jsem jenom přišel a ty jsi začal do mě rejpat hned, jak jsem otevřel dveře.“

„Doufal jsem, že hned zase půjdeš pryč.“

„Nemůžu. Matka mě sem poslala.“ Nafai prošel kolem Issiba, který si pohodlně poletoval ve vzduchu před displejem počítače. Ten byl rozdělen asi do třiceti oken, ale v každém z nich bylo jen pár slov, takže mohl sledovat téměř všechny najednou. Vypadalo to jako partie pasiánsu, ve které Issib jen jednoduše přesouval jednotlivé části z místa na místo.

V každé té části bylo slovo v nějakém tajuplném jazyce. Ta, která Nafai rozeznal, byla velmi stará.

„Co je to za řeč?“ zeptal se a ukázal na jedno z nich.

Issib si povzdechl: „Jsem tak rád, že mě nerušíš.“

„Co je to, nějaká stará forma Vijati?“

„Velmi správně. To je Slucajan, která pochází z Obilazati, původní formy Vijati. Teď už je ten jazyk mrtvej.“

„Četl jsem Vijati, to přece víš.“

„Ne, to tedy *nevím*.“

„Ach tak, takže ty se specializuješ na starý zapomenutý jazyky, kterejma už nikdo dávno nemluví, teda kromě tebe?“

„Já se *neučím* tyhle jazyky, hledám jenom zapomenutý slova.“

„Jestli je ten jazyk mrtvej, potom jsou *všechny* slova zapomenutý.“

„Slova, který mívaly nějaký význam, ale teď buď zmizely nebo přežily jenom v idiomech a ustálených spojeních. Jako například ‘tancovat jako medvěd’. Víš, co je to *medvěd*?“

„Nevím. Vždycky jsem si myslel, že je to nějaký překrásnej druh ptáka.“

„Špatně. Je to prastarej savec. Známý jenom na Zemi, myslím, kterýho sem nikdy nepřevezli. Nebo vymřel už dřív. Byl větší než člověk, hrozně silnej. Šelma.“

„A on *tancoval*?“

„Ten výraz se používá pro někoho hrozně nemotornýho. Asi jako pes, kdyby chodil po zadních.“

„A teď to znamená pravej opak. To je divný. Jak se to mohlo tak změnit?“

„Protože tady žádný medvědi nejsou. Význam byl dřív každému jasnej, protože každý věděl, jak medvěd vypadá a jak nemotorně by to vypadalo, kdyby měl tancovat. Ale když medvědi zmizeli, může to znamenat cokoli. Teď to používáme jako označení pro člověka, kterej je neobyčejně obratnej a ví, jak se dostat z každý trapný společenský situace. Je to jedinej případ, ve kterým ještě slovo *medvěd* používáme. A potkáš spoustu lidí, který to i špatně napíší.“

„Skvělá práce. Děláš na projektu z lingvistiky?“

„Ne.“

„Pro koho to tedy děláš?“

„Pro sebe.“

„Jen tak si sbíráš starý výrazy?“

„Ztracený slova.“

„Jako třeba *medvěd*? To *slovo* ale přeci není ztracený, Issyo. Jsou to *medvědi*, co zmizeli.“

„Moc dobře, Nyefe. Na zápočet máš plnej počet kreditů. A teď už jdi pryč.“

„Ty nehledáš starý ztracený slova. Ty hledáš slova, který ztratily svůj význam, protože věci, kterejm odpovídají, už neexistujou.“

Issya pomalu otočil po Nafaiovi hlavu a podíval se na něj: „Ty si teď myslíš, že sis rozšířil mozek, co?“

Nafai ukázal na obrazovku: „*Koleshnisha*. To je slovo v jazyce Kunic. A hned tady máš u toho i význam – válečný vůz. Tímhle jazykem se už nemluvalo miliony let. Teď už je to jenom psanej jazyk. A už měli výraz pro válečný vozy. A přitom byly teprve teď vynalezený. To tedy znamená, že válečný vozy už musely existovat dávno předtím.“

Issib se smál. Vlastně se jen tak pro sebe chichotal, ale pořád dál a dál.

„Co jsem řek’ špatně?“

„No to mě prostě zabije. To je všechno. Jak je to jasný. Dokonce i ty jenom tak projdeš kolem počítače, podíváš se a hned to celý vidíš. Tak jak to, že si toho ještě nikdo předtím nevšimnul? Proč nikdo nepřišel na to, že když už máme slovo *vůz* a všichni víme, co to znamenalo, že není možný, aby tu *nikdy* žádný potahy ani vozy nikde nebyly?“

„To je vážně divný, že jo?“

„To není divný, to je děsivý. Podívej se na Mokré hlavy, co dělají s těma jejich válečnýma vozama – s těma *koleshnishama*. Jaký jim to přináší obrovský výhody při taženích. Budujou si opravdový impérium, nejenom takovej systém aliancí, ale oni vážně *ovládají* národy, který jsou šest dní cesty daleko od jejich města. Když teda válečný vozy něco *takovýho* dokážou a lidi je už mívali před miliony let, *jak je možný, že se vůbec na ně kdy zapomnělo?*“

Nafai o tom chvilku přemýšlel. „Ty ale musíš bejt vážně hlupák,“ řekl. „Myslím, že lidi na takový věci nezapomínají. Dokonce i když už je mír tisíce let, ještě pořád se dá najít v knihovně obrázek.“

„Nejsou tu žádné obrázky válečných vozů,“ řekl Issib.

„Připadá mi to *hloupý*,“ řekl Nafai.

„A tohle slovo?“ zeptal se Issib.

„*Zrakoplov*,“ přečetl Nafai. „To je určitě slovo v Obilazati.“

„Správně.“

„Co to znamená? Něco se ‘vzduchem’?“

„Havarované – volně přeloženo. No ano, znamená to vlastně vzdušný plavec.“

Nafai chvilíčku přemýšlel. Sestavoval si v duchu obrázků – ryby, která se pohybuje ve vzduchu. „Létající ryba?“

„Ne, to je stroj,“ řekl Issib.

„Opravdu rychlá loď?“

„Poslouchej sám sebe, Nafaii. Mělo by ti to bejt divný. A teď se snaž zavrhnout všechny jasné představy.“

„Podvodní plavidlo?“

„Jak by to pak moh’ bejt *vzdušnej* plavec, Nyefe?“

„Nevím.“ Nafai si připadal hrozně hloupě. „Zapomněl jsem na ten ‘vzduch’.“

„Tys na něj zapomněl – a to jsi na to předtím přišel sám, na to o tom ‘vzduchu’. *Věděl* jsi, že *Zraky* byl v Obilazati kořen pro *vzduch*, a teď tu část ‘vzduch’ zapomeneš.“

„No jo, jsem *vážně* úplně pitomej.“

„Ale ne, *nejsi*, Nyefe. Ty jseš opravdu, opravdu *bystrej* – a teď ty jen tak stojíš, koukáš na to slovo, já ti o něm už všechno řek’ a ty *pořád* nemůžeš přijít na to, co to slovo znamená.“

„Dobrá, co je *tohle* za slovo?“ zeptal se Nafai a ukázal na *pusceni prah*. „Nemůžu přijít nato, v jakým je to jazyce.“

Issib pokýval hlavou: „Kdybych neviděl na vlastní oči, že se ti to stalo, nevěřil bych tomu.“

„Co?“

„Ty už nejsi *zvědavej*, co znamená *zrakoplov*?“

„Už jsi mi to přece řek’. *Vzdušnej* plavec.“

„*Stroj*, kterému se říká *vzdušný plavec*.“

„No jistě, dobrá. Tak co je to *pusceni prah*?“

Issib se pomalu otočil na Nafaie a podíval se mu do tváře: „Posad’ se, ty můj nejdražší, nadaný, stupidní bratříčku, ty pravý

služebníku Nadduše. Povím ti něco o strojích, který si plavou vzduchem.“

„Myslel jsem, že tě ruším,“ namítl Nafai.

„Chci ti o tom povědět,“ řekl Issib, „to není obtěžování. Chci ti jen vysvětlit princip lítacího...“

„Radši už bych měl jít.“

„Proč? Co jseš tak nedočkavej odsud vypadnout?“

„Nevím.“ Nafai už se chystal ke dveřím. „Potřebuju trochu na vzduch. Jdu ven.“ Vyšel z místnosti. Okamžitě se cítil lépe, závrať ho přešla. Co to mělo všechno znamenat? V knihovně bylo hrozně dusno. Přeplněno. Bylo tam příliš mnoho lidí.

„Proč jsi odešel?“ ptal se Issib. Nafai se prudce otočil. Issib za ním potichoučku vyletěl z knihovny. Nafai už zase pocítil jakousi klaustrofobii, stejnou, jaká ho předtím vyhnala z haly.

„Bylo tam moc lidí,“ řekl Nafai, „potřeboval jsem být sám.“

„Byl jsem tam jenom já,“ řekl Issib.

„Vážně?“ Nafai se pokusil rozpomenout. „Chci jít ven. Nech mě teď být.“

„Přemejšlej,“ řekl Issib. „Pamatuješ se, jak spolu včera mluvili Luet a Otec?“

Nafai se okamžitě vzpamatoval. Klaustrofobie byla pryč. „No jistě.“

„A Luet zkoušela Otce – jeho paměť. A když ty vzpomínky o vizi, kterou viděl, byly nesprávný, cítil se tak trochujako hlupák, je to tak?“

„Říkal to.“

„Hlupák. Bylo to úplně nesouvislý. Jen zíral do prázdna.“

„Myslím, že jo.“

„Stejně jako ty,“ řekl Issib. „Když jsem se ti snažil vysvětlit význam slova *zrakoplov*.“

Najednou se Nafai cítil, jako by neměl v plicích vůbec žádný vzduch. „Musím jít ven!“

„Ty jsi *opravdu* na tohle citlivej,“ řekl Issib. „Dokonce ještě víc než Otec s Matkou, když jsem se *jim* o tom pokusil vyprávět.“

„Nechod’ za mnou!“ křičel Nafai. Ale Issib dál plul za ním dolů do haly, po schodech a ven na ulici. Tady na otevřeném prostranství

mohl Issib Nafaie následovat mnohem snáz, poletoval před ním sem a tam. Jako by ho chtěl zahnat zpátky do domu.

„Nech toho!“ křičel Nafai. Ale nemohl se pohnout z místa. Ještě nikdy předtím nezažil takový pocit paniky. Otočil se, zakopl a padl na kolena.

„To je v pořádku,“ promluvil na něj Issib jemně. „Uklidni se. To nic není. Odpočívej.“

Nafaiovi se dýchalo mnohem lépe. Issibův hlas mu teď zase zněl bezpečně. Panika byla pryč. Nafai zvedl hlavu a rozhlédl se kolem. „Co děláme tady venku na ulici? Matka by mě zabila.“

„Utek’ jsi sem, Nafaii.“

„Já?“

„To je Nadduše, Nafaii.“

„Co je to Nadduše?“

„Síla, která tě vyhnala ven, aniž bys poslouchal, co ti povídám o věcech, o kterých Nadduše nechce lidem nic prozradit.“

„To je hloupost,“ řekl Nafai. „Nadduše šíří informace, nezatajuje je. Předkládáme jí naše spisy, naši hudbu, prostě všechno a Nadduše to rozesílá z města do města, z knihovny do knihovny, po celém světě.“

„Tvoje reakce byla mnohem silnější než u Otce,“ řekl Issib. „Samozřejmě, taky jsem na tebe tlačil víc.“

„Co tím myslíš?“

„Nadduše je ukrytá uvnitř v tvé hlavě, Nafaii. Uvnitř hlavy každého z nás. Ale u někoho je to silnější. Je tady a sleduje, o čem přemýšlíme. Já vím, že je těžký tomu uvěřit, ale je to tak.“

Nafai si najednou vzpomněl, jak Luet věděla, co nosí v hlavě. „Ne, Issyo, už jsem o tom věděl.“

„Vážně?“ divil se Issib. „Tak dobrá. Jakmile Nadduše zjistila, že jsi se přiblížil k zakázané oblasti, zařídila, že ses cítil jako hlupák.“

„Jaká zakázaná oblast?“

„Když ti to připomenu, jen tě zase dostanu zpátky tam, kde jsi byl,“ řekl Issib.

„Kdy jsem tak otupěl?“

„Věř mi. Byl jsi *hodně* hloupej. Snažil jsi se změnit předmět hovoru, aniž by sis o tom udělal jasnou představu. Ty se normálně

dostaneš až na úplnou podstatu věci, Nafaii. Jseš bystřej. *Chápeš* věci. Ale tentokrát jsi tam nahoře v knihovně jen tak stál jako idiot, pravda úplně bila do očí, a tys to ani nepostřeh'. Když jsem ti to připomněl, když jsem na tebe *naléhal*, měl jsi klaustrofobický pocit, že jo? Těžce se ti dýchalo, musel jsi ven z místnosti. Letěl jsem za tebou, znovu jsem ti to připomněl, no a teď jsme tady.“

Nafai se snažil rozpomenout, co se to stalo. Issib měl pravdu, takhle to šlo za sebou. Jen si nemohl spojit to nutkání utéct z domu s tím ostatním, co Issib říkal. Ve skutečnosti si ani za nic na světě nemohl vzpomenout, o čem to Issib mluvil. „Tys na mě tlačil?“

„Já vím,“ řekl Issib. „Taky jsem to cítil, když jsem na to před lety poprvý narazil. Jen tak jsem si pohrával se ztracenýma slovy jako teď s tím tancujícím medvědem. Dělal jsem si seznam. Už jsem měl pěknou řádku slov jako tyhle, s definicí a vysvětlením pro každý z nich, myslel jsem, že mám o všech představu, že vím, co znamenají. A pak jsem si jednoho dne prohlížel seznam, o kterém jsem byl přesvědčen, že je kompletní, a zjistil jsem, že je v něm pár slov, který vůbec nic neznamenají. To je hloupost, pomyslel jsem si. Kazí to moji práci. Tak jsem všechny ty slova vymazal.“

„Vymazal jsi je?“ vyděsil se Nafai. „Místo abys je dohledal?“

„Vidíš, jak tě to může zblbnout?“ řekl Issib. „A ve chvíli, kdy jsem vymazal poslední z nich, mi to došlo – co jsem to udělal! Dostal jsem se teda k nevymazatelným datům, ale místo abych zmáčk' klávesu, reflexivně jsem dal příkaz k likvidaci, kompletně jsem to celý smazal a uložil jen ty starý.“

„Je to moc komplikovaný, než aby to byla jen nešikovnost,“ řekl Nafai.

„Přesně. Věděl jsem, že to byla chyba je vymazat, a pak místo abych tu chybu napravil a vyvolal si to všechno zpátky, úplně jsem je zlikvidoval, vyřadil z celého systému.“

„A myslíš, že to za tebe udělala Nadduše?“

„Nafaii, tys nikdy nepochyboval, co to je Nadduše? Co dělá?“

„Jistě.“

„Já taky. Ale teď už to vím.“

„Kvůli těm slovům?“

„Nedostal jsem je všechny zpátky, ale udělal jsem, co se dalo, a mám jich už osum. Nedovedeš si představit, jaká to byla práce, protože se mi na ně zvyšovala vnímavost. Nejdřív jsem se na ně podíval a v tu chvíli jsem otupěl – stejně jako Otec, když si tak špatně vybavoval tu vizi od Nadduše. To když se prvně dostaly na můj seznam, ale bez definicí – zpitoměl jsem, kdykoli jsem na ně začal myslet. Ale když jsem se na ně potom díval, cítil jsem, že potřebuju na vzduch. Musel jsem ven z knihovny. Ale přinutil jsem se jít zase zpátky dovnitř. To bylo to nejtěžší, co jsem kdy udělal. Nutil jsem se zůstat a přemýšlet o nemyslitelných věcech. Nevadilo mi to, že Nadduše nechce, abysme si je zase připomněli. Pojmy, který byly tak rozšířený, že každá řeč na celém světě pro ně měla svůj vlastní výraz. Starý slova. Ztracený slova.“

„Nadduše před námi něco tají?“

„Jo.“

„Jako třeba co?“

„Když ti to povím, Nafaii, zase upadneš do toho stavu.“

„Neupadnu.“

„Ale jo,“ řekl Issib. „Myslíš si, že to nevím? Myslíš, že já sám jsem se s tím v posledních letech nepotýkal? Dovedeš si představit moje překvapení, když Elemak včera v noci seděl v kuchyni a vysvětloval nám jednu z těch zakázanejších věcí? Válečný vozy!“

„Zakázanejších? Jak to může bejt zakázaný, vždyť to není ani zastaralý.“

„Vidíš? Už jsi zapomněl. To slovo *koleshnisha*.“

„No jo. To je pravda. Ne, už si vzpomínám.“

„Ale *nevzpomněl* sis, dokud jsem to neřek’.“

To je pravda, pomyslel si Nafai. Výpadek paměti.

„Minulou noc jste s Elemakem seděli a mluvili o válečných vozech, i když mně to trvalo *měsíce*, než jsem to slovo *koleshnisha* prostudoval, aniž bych se u toho po celou dobu nedusil.“

„My ale *neřekli* koleshnisha.“

„Co se ti snažím říct, Nafaii, je to, že Nadduše selhává.“

„To je stará teorie.“

„Ale pravdivá,“ řekl Issib. „Nadduše má určitý pojmy, který si chrání a odmítá je seslat lidem jako myšlenku. Jen Mokré hlavy před

pár lety byly náhodou schopný o jedný z těch věcí přemejšlet, a stejně tak Potokové. A taky *my* můžeme. A včerejší noc, když jsem slyšel Elemaka o tom mluvit, nepocítil jsem najednou žádný bodnutí, paniku.“

„Ale pořád zapomínám to slovo. *Koleshnisha*.“

„To je vleklej reziduální efekt. Pamatuješ si to v *tuhle* chvíli, rozumíš tomu? Nafaii, Nadduše se snažila oddálit nás od pojmu ‘válečný vůz’. Po milionech let to teď přestala dělat.“

„A co dál?“ ptal se Nafai. „Jaký jsou ty další pojmy?“

„Na to teď není čas. A vypadá to, že ty jsi *opravdu* na Nadduši dost citlivej, Nyefe. Nevím, jestli ti to mohu říct a jestli si to vůbec budeš ještě za pět minut pamatovat, když ti to řeknu.“

„Chceš říct, že můžu vědět, že nás Nadduše chrání od některých pojmů, ale nesmím vědět od *ktorejch*, protože Nadduše mi v tom ještě pořád brání.“

„Správně.“

„Proč potom Nadduše tedy nezabrání lidem myslet na *vraždu*? Proč nebrání Nadduše lidem přemýšlet o válce, znásilnění, krádežích? Když může *tohle* se mnou dělat, proč nedělá taky něco užitečného?“

Issib pokýval hlavou. „Vypadá to tak. Ale přemejšlel jsem o tom – nezapomeň, že jsem měl na to celý roky – a tohle je to nejlepší, na co jsem přišel. Nadduše nám nechce bránit, abysme byli lidi. Včetně těch mizernejch věcí, který provádíme navzájem jeden druhýmu. Jen se snaží trochu zmírnit tu naši *zkaženost*. Všechny ty zakázaný věci – jak ti to jenom přiblížit, abych tě zase nedostal do toho stavu? – pokud budeme mít ty stroje, kterým odpovídají ty zakázaný slova, bude to tak, že všechno dojde ještě dál a každá zbraň nadělá ještě víc škody a všechno se to *urychlí*.“

„Čas by se zrychlil?“

„Ne,“ řekl Issib. Očividně vybíral co nejopatrněji každé slovo. „Co když... co kdyby jednoho dne přivedli Gorayni pětitisícovou armádu z Yabrev do Basiliky?“

„Nechtěj mě rozesmát.“

„Ale kdyby *přivedli*?“

„Byli bysme bezmocný, samozřejmě.“

„Proč?“

„No, neměli bysme dost času dát dohromady armádu.“

„Takže kdybysme věděli, že to nějaký národ může udělat, vydržovali bysme si armádu po celý čas, že jo, jen tak *pro případ*, že by nás náhodou někdo napad.“

„Myslím, že jo.“

„Takže když tohle víme, předpokládejme, že Gorayni shromáždili ne pětistícovou, ale padesátistícovou armádu, a ne za den, ale během šesti hodin.“

„To je nemožný.“

„Co když ti povím, že se to stalo?“

„Kdokoli by tohle dokázal, ovládl by celý svět.“

„Přesně, Nyefe, dokud se nenajde někdo další, kdo to taky dokáže. Ale co by to pak bylo za svět? Bylo by to, jako by se svět smršknul a každý by byl na dosah ostatním. A krutej, tyranský, dominantní národ jako Gorayni by mohl poslat armádu *komukoli* přímo před brány. Takže všechny ostatní národy světa by se měly spojit, aby jim v tom zabránily. A namísto toho, aby zemřelo pár tisíc lidí, umíraly by ve válkách miliony, desetimiliony lidí.“

„Takže proto nám Nadduše brání přijít na...tak rychle...na to, jak dostat vojáky z místa na místo.“

„Bylo to těžký vyslovit to, co?“

„Já... má mysl se tomu bránila.“

„Je to těžký najít si ten pojem v mysli, a to ještě ani nepřemejšliš o ničem konkrétním.“

„Nenávidím to,“ řekl Nafai. „Ty mi ani nemůžeš říct, jak někdo může něco takovýho vůbec udělat. A já stěží uchovávám ty slova v hlavě. *Nenávidím to*.“

„Nemyslím, že by Nadduše nechala někoho, aby jsi toho všímal. Myslím, že ten fakt, že si schopnej přemejšlet o nemyslitelným, znamená jen to, že Nadduše ztrácí kontrolu.“

„Issyo, nikdy ve svém životě jsem se necítil tak bezmocnej a hloupej.“

„A to ještě nejsou žádný války a armády,“ řekl Issib. „Vybavuješ si tu historku o Klatim?“

„O tom porážce na jatkách?“

„Šplhal se ženám v noci do oken a vykuchal jim vnitřnosti jako dobytku v řeznictví.“

„Proč *jemu* Nadduše neotupila mozek, když začal přemýšlet o něčem takovém?“

„Protože není její práce dělat z nás dokonalý tvory,“ odpověděl Issib. „Ale představ si, že Klati by byl schopnej pokračovat – moh’ by se rychle přemísťovat z města do města během několika hodin.“

„Vědělo by se o něm, že je divnej, a sledovali by ho tak pečlivě, že by nemoh’ něco takovýho dělat.“

„Ale ty tomu nerozumíš – tisíce, milióny lidí den co den dělají to samý...“

„Kuchají ženské?“

„Přelítávají z místa na místo.“

„To je šílená představa!“ křičel Nafai. Vyskočil na nohy a dal se na cestu k domu.

„Pojď zpátky!“ volal Issib. „To si přeci vůbec nemyslíš, *přinutilo* tě to, aby sis to myslel!“

Nafai se opřel o jeden ze sloupů předního podloubí. Issib měl pravdu. Byl v pořádku a pak najednou Issib něco řekl, to už je jedno co, a Nafai musel *odejít*, musel se dostat pryč a teď je tady, těžce oddechuje, opírá se o sloup a srdce mu tluč tak silně, že by ho určitě slyšel každý, kdo by stál metr od něj. Může být tohle opravdu Nadduše, která ho tak otupí a nahání mu strach? Jestli je to tak, pak je Nadduše jeho nepřítel. Nafai se odmítal vzdát. On si *může* uvažovat o věcech, ať se to Nadduši líbí, nebo nelíbí. On si *může* přemýšlet o věcech, o kterých mluvil Issib, a může to dělat, aniž by musel utíkat pryč.

Nafai si znovu v duchu vybavil několik posledních momentů svého rozhovoru s Issibem. Mluvili o Klatim. Jak se dostane z města do města během několika hodin. V ostatních městech by to zaznamenali, samozřejmě – ale pak Issib řekl, co kdyby tisíce lidí... mohly... létat.

Obraz, který se Nafaiovi vybavil, byl směšný. Představil si lidi ve vzduchu jako ptáky, jak vzlétají a zase se vrhají střemhlav dolů. Měl by se smát – ale místo toho cítil, jak se mu stahuje hrdlo. Hlavu měl jako sevřenou v kleštích. Ostrá bolest jako by mu vyrůstala z

krku a tlačila se do hlavy. Ale dokázal na to myslet. Lidé, co létají. A teď už mohl dokončit Issibovu myšlenku. Lidé létají z města do města, tisíce lidí, takže žádná moc nemůže žádným způsobem ve městě nikoho sledovat.

„Klati by mohl zavraždit v každém městě jednu ženu a nikdo by ho nikdy nechtyl,“ řekl Nafai.

Issib už byl zase vedle něj, paži měl jen tak zlehka položenou na jeho ramenou, jak tam ještě pořád stál opřený o sloup. „Jo,“ řekl. „Co by to ale pak znamenalo, bejt občanem nějakýho města?“ ptal se Nafai. „Kdyby tisíc lidí...přiletělo...sem do Basiliky...dneska.“

„To je dobrý,“ řekl Issib. „Nemusíš mluvit.“

„Ale jo, musím,“ řekl Nafai. „Já si můžu myslet, *co chci*. Nemůže mi v tom nic zabránit.“

„Chtěl jsem jen vysvětlit – že Nadduše nechce zlikvidovat ze světa zlo – chce jen zabránit tomu, aby se jí to vymklo z rukou. Dohlíží na to, aby se nešířilo z místa na místo. Ale zas na druhý straně – ty dobrý věci, všimni si, Nafaii – jako naše obrazy, hudbu a povídky, který jí dáme, nabídne všem ostatním národům. Ty dobrý věci *rozešle*. Takže ona *dělá* ze světa lepší místo.“

„Ne,“ řekl Nafai. „V některých směrech lepší, to jo, ale k čemu je to dobrý, nemuselo by bejt tak špatný žít ve světě...kde lidi můžou ...*lítat*.“

Při tom slově se téměř zalknul, ale vyslovil ho, a i když jen stěží vydržel zůstat na jednom místě, vzduch byl tak těžký a nedýchatelný, že vlastně bylo úplně jedno, kde *stál*.

„Jseš dobřej,“ řekl Issib, „překvapuješ mě.“

Ale Nafai si nijak ohromující nepřipadal. Cítil se dost špatně, naštvaně a zrazeně. „Jakým *právem* to Nadduše *dělá*?“ řekl Nafai. „Tohle všechno nám vzít.“

„Co? Armády, který se objeví u našich bran bez varování? Jsem dost rád, že tohle nemám.“

Nafai pokýval hlavou. „To záleží na tom, jak se to *vezme*.“

„Nyefe, já ten pocit znám, už jsem si tím vším prošel před měsíci a *vím*, že tě to hodně štve i děsí. Ale taky *vím*, že se přes to můžeš přenést, A včera, jak Matka mluvila o své vizi, o hořící planetě. Existuje na to slovo – dobrá, ty ho teď nemůžeš slyšet, já *vím* – ale

Nadduše nás před tím chrání. Už třicet nebo čtyřicet milionů let nezdá se ti, že to je už *hodně dlouhá* doba? Delší historie, než si vůbec umíme představit. To všechno je někde uložený, co my ale můžeme nanejvýš vstřebat, co ještě tak můžeme nacpat do své hlavy, je jen ta nejzákladnější představa toho, co se stalo ve světě za posledních deset milionů let nebo tak nějak – a zabere to celý roky studia, abys to vůbec pochopil. Jen za poslední milion let bys našel spoustu království a jazyků, o kterých jsi nikdy neslyšel, a přitom se nic z toho neztratilo. Když jsem hledal v knihovně, našel jsem odkazy na práce uložené v jinech knihovnách a dostal jsem se až tak daleko, že jsem si přečetl hrubý překlady knih napsaných před třiceti dvěma milionama let, a víš, co se v nich psalo? Už tenkrát autor tvrdil, že historie je tak dlouhá a tak bohatá, že lidská mysl ji jenom těžko může celou vstřebat. Že jestli se celá historie lidstva vmáčkla do obyčejného tisícistránkového svazku, pak celý příběh lidstva na Zemi by byl jen jedna stránka. A to bylo před třiceti dvěma milionama let.“

„To jsme tady byli pěkně dlouho.“

„Kdybych to bral podle výpočtů tohohle autora, znamenalo by to, že historie lidstva na Zemi trvala jen osm tisíc let, než planeta... shořela.“

Nafai pochopil. Nadduše chránila lidské bytosti před šířením všeho, co mohlo způsobit jejich zničení, a tak lidstvo na planetě Harmonie vydrželo pět tisícínásobně déle než na Zemi.

„Tak proč ale Nadduše nechránila před zničením i Zemi?“

„Nevím,“ řekl Issib. „Jen tuším.“

„A co?“

„Nevím, jestli budeš schopnej o tom přemýšlet.“

„Zkus to.“

„Nadduše ještě tenkrát nebyla, než lidi přišli na Harmonii. Víš, že v každém jazyce to má stejnej význam – název naší planety, myslím. Sklad. Endrakt. Saglasie. Možná, že když se dostali sem, za sebou Zemi spálenou na popel, rozhodli se, že něco takového už nikdy nedopustí. Možná tak se tu tenkrát objevila – aby nám zabránila získat někdy zase takovou hroznou sílu.“

„Pak by Nadduše tedy byla – artefakt.“

„Jo,“ řekl Issib. „Tobě to nedělá problémy o tom přemejšlet?“

„Ne,“ řekl Nafai, „vůbec. To není zas tak nezvyklá myšlenka. Lidi mluví o Nadduši jako o stroji.“

„Pro mě to těžký bylo,“ řekl Issib. „Ale možná proto, že já k tomu došel úplně jiným způsobem. Takovou neobvyklou cestou. Přes genetický střídání lidských mozků, takže je možný přejímat a přenášet myšlenky z komunikativních satelitů obíhajících kolem planety.“

Nafai ta slova poslouchal, ale nedávala mu žádný smysl.

„Tys tomu nerozuměl, že ne?“ ptal se Issib.

„Ne,“ řekl Nafai.

„Myslel jsem si, že nebudeš.“

„Issy, co s náma dělá Nadduše teď?“

„To je to, na čem dělám. Snažím se dostat k zakázanejm slovům, najít vzor, snažím se zjistit, co mělo znamenat to, že Otcí seslala tu vizi o světě v plamenech. A Matka. A ten sen, co měla Luet o krvi a popelu.“

„To znamená, že jsme jenom loutky.“

„Ne, Nafaii. Nenuť se do toho, abys kvůli takovejmu věcem Nadduši nenáviděl. To nedělá dobrotu – já to už vím. Musíme na to přijít. Co to provádí? Protože svět opravdu *bude* v nebezpečí, jestli Nadduše nad ním ztratí kontrolu. A to se právě děje. Teď se to ukazuje na válečných vozech – na čem to bude příště? Jaká bude další říše, co zmizí z povrchu? Kdo teda objeví – to slovo, na který ses ptal – *puscani prah*. To je prášek, kterej, když ho zapálíš, vybuchne. Rána, jako když praskne balónek, ale asi tak tisíckrát silnější. Dost na to, aby to zbořilo zeď. Dost na to, aby to zabilo člověka.“

„Už dost, prosím,“ zašeptal Nafai. To už bylo víc, než mohl snést, bojoval s panikou, kterou cítil, když poslouchal tahle slova.

„Nadduše není náš nepřítel. Vlastně si myslím – říkám si, že navštívila Otce, protože potřebuje pomoc.“

„Proč jsi o ničem z toho nemluvil už dřív?“

„Mluvil – s Otcem. S Matkou. S několika učitelama. S dalšíma studentama. S dalšíma žákama. Dokonce jsem o tom napsal článek, ale když si někdo vůbec vybaví, že ho dostal, nikdy ho nemůže najít.“

Dokonce i když jsem ho poslal stejný osobě třeba čtyřikrát. Už jsem to vzdal.“

„Ale *mně* jsi to řekl’.“

„Objevil ses v knihovně,“ řekl Issib. „Pomyslel jsem si – proč ne?“

„*Zrakoplov*,“ řekl Issib.

„Nemůžu uvěřit, že si to slovo pamatuješ,“ řekl Issib.

„Stroj. Lidi jen tak...nelítají. Používají k tomu stroje.“

„Nenut’ se do toho,“ řekl Issib. „Jenom ti zbytečně bude zle. Už teď tě bolí hlava, vid’?“

„Ale mám pravdu, že jo?“

„Já si to představuju tak, že to bylo dutý, asi jako dům, a lidi nalezli dovnitř, aby mohli lítat. Jako lodě, jenže ve vzduchu. A mělo to křídla. Ale my je tady taky měli, myslím. Znáš okres Black Fields?“

„Jistě, přímo na západ od tržiště.“

„Dřív se to jmenovalo Skyport. Když ho přejmenovali, nikdo si nepamatoval, co to znamenalo.“

„Už na to nemůžu myslet,“ přerušil ho Nafai.

„A chceš si to aspoň pamatovat?“ zeptal se Issib.

„Jak bych to moh zapomenout?“

„Ale zapomeneš – a ty to víš. Jestli ti to nebudu připomínat. Den co den. Chceš to po mně? Ale pokaždý budeš mít stejnej pocit. Bude ti špatně. Chceš na to teda zapomenout, nebo to chceš pořád připomínat?“

„A kdo to připomíná *tobě*?“

„Já sám si dělám poznámky v počítačích v knihovně. Připomínky. Proč myslíš, že mi to zabralo celej rok, než jsem se dostal až sem?“ ptal se Issib.

„Chci si to pamatovat,“ řekl Nafai.

„Budeš se na mě vztekat.“

„Za takový připomínky ne.“

„Bude ti kvůli tomu zle.“

„Tak občas omdlím.“ Nafai se sesunul podél sloupu, usadil se na verandě a koukal se ven na ulici. „Jak to, že si nás tady nikdo nevším’? Vždyť mi přece zrovna dvakrát nešeptali.“

Issib se smál. „Ale všimli. Matka sem přišla a taky několik učitelů. Nějakou chvíli nás poslouchali, jak si povídáme, a pak tak nějak zapomněli, proč vlastně přišli.“

„To je úžasný. Když budeme chtít, aby nás nechali o samotě, jediný, co musíme udělat, je začít mluvit o *zrakoplovech*.“

„No,“ namítl Issib, „tohle ale funguje jen s lidma, který jsou úzce spojený s Nadduší.“

„Kdo není?“

„Kdokoli přemejšlí o válečných vozech, například.“

„Řek' jsi, že Nadduše jim nedala žádnou šanci.“

„Jistě, v *poslední době*,“ řekl Issib. „Ale v Basilice byli lidi, který plánovali postavit válečný vozy a jednali o tom s Potoky už dlouhou dobu. Dýl než rok. *Oni* nemají s Nadduší žádný problémy. Je to, jako by teď k ní byli hluchý. Ale většina lidí na tom tak není – a právě proto to Gaballufix a jeho muži mohli udržet tak dlouho v tajnosti. Většina lidí, co zaslechne cokoli o válečných vozech, jednoduše zapomene, že něco takovýho kdy slyšela. Ve skutečnosti,“ doplnil Issib, „by Nadduše mohla proces zapomínání ohledně týchle myšlenky úmyslně na poslední chvíli zastavit, *protože* tady se musí o věci válečných vozů otevřeně diskutovat, aby se to zastavilo.“

„Takže aby Nadduše zastavila lidi, co jsou k ní hluchý, musí přestat kontrolovat taky zbytek nás všech.“

„Všechno má rub a líc,“ řekl Issib. „Aby vyhrála, musí se Nadduše vzdát. Řek' bych, že Nadduše má vážný problémy.“

Nafaiovi to dávalo smysl, až na jednu věc: „Proč ale začala rozmlouvat s *Otcem*?“

„To je to, co musíme zjistit. Tohle, a taky co se chystá sdělit Otcí přistě.“

„Ale no tak, nech Nadduši, ať si nechá v rukávu *pár es*.“ Nafai se smál, ale ve skutečnosti si vůbec nemyslel, že by to bylo nějak zábavné.

A Issib také ne. „I kdybysme uvěřili důvodům Nadduše, Nafaii, mohli bysme taky najednou zjistit, že Nadduše nadělá víc škody než užitku. Co bysme udělali *pak*?“

„Hej, Issyo, ona teď může dělat špatný věci v těchhle dnech, ale to neznamená, že my to bez ní uděláme líp.“

„Myslím, že tohle se nikdy nedovíme, nebo snad jo?“

MODLITBA

Týden pracovali Nafai s Issibem den co den. Každou noc spali v Matčině domě – neptali se, nicméně Matka je nevyháněla. Bylo to vyčerpávající období, ne proto, že by práce byla tak těžká, ale proto, že způsob, jakým se jim v tom Nadduše snažila zabránit, byl dost bolestivý. Issib měl pravdu, bohužel. *Dalo* se to přemoci; a i když Nafaiova reakce byla silnější a nepříjemnější, než bývaly ty Issibovy, byl schopný se přes to přenést rychleji – většinou proto, že Issib byl neustále nablízku, aby mu kdykoli pomohl, a ubezpečoval ho, že to stálo za to, znovu a znovu mu to připomínat.

Začali si utvářet dost jasný obrázek o tom, co všechno už lidstvo jednou mělo a jak mu Nadduše dlouhou dobu bránila ve znovuobjevování.

Komunikační systém, pomocí něhož mohl člověk okamžitě a přímo mluvit s kýmkoli v jakémkoli městě po celém světě.

Stroje, které mohly přijímat umělecká díla a hry a povídky posílané vzduchem, ne z knihovny do knihovny, ale přímo do lidských domovů.

Stroje, které se pohybovaly rychle po zemi, bez pomoci koní.

Stroje, které létaly. Nejen vzduchem, ale i do vesmíru. „Samozřejmě, že musely existovat stroje, kterými se dalo cestovat ve vesmíru, jak jinak bychom se dostali ze Země na Harmonii?“ Ale dokud se Nafai nějakým způsobem přes tu averzi nepřenesl, nedokázal si o těch věcech nikdy udělat jasnou představu.

A válečné zbraně. Trhaviny. Střelné zbraně. Některé tak malé, že se vešly do dlaně. Jiné zase tak hrozná, že mohly zničit celá města a

spálit planetu, použily-li by se jich stovky najednou. Automutantní nemoci. Bojové plyny. Seismické změny. Rakety.

Orbitální loď a platformy. Viry poškozující geny.

Obrázek, který se jim naskytl, byl krásný a strašný zároveň.

„Už vidím, proč nám Nadduše tohle provedla,“ řekl Nafai. „Uchránila nás před téměř zbraněma. Ale ta cena, Issyo. Svoboda, který jsme se vzdali.“

Issib jen pokýval hlavou. „Aspoň něco nám Nadduše nechala. Schopnost získávat energii ze Slunce. Počítače. Knihovny. Ledničky. Všechny ty přístroje v kuchyni. Skleníky. Magnetický pole, díky kterému fungují moje plováky. A *my máme* některý pěkně sofistikovaný ruční zbraň. A nože. A pulsní zbraň. Takže ty velký silný chlapi nemají žádnou výhodu nad těma menšíma, slabšíma. Nadduše nám mohla klidně sebrat všechno. Kamenný a kovový nářadí. Všechno, co má pohyblivý části. Stromy, který pálíme kvůli teplu.“

„Pak už bysme ani nebyli *lidi*.“

„Člověk je člověk,“ řekl Issib. „Ale zcivilizovaní – to je dar od Nadduše. Civilizace bez samodestrukce.“

Jednou se pokusili to vysvětlit Matce, ale nebylo to k ničemu. Nepodařilo se jí pochopit nic z toho, o čem mluvili, a opustila je s takovou malou vtipnou poznámkou, jak je to hezké, když jsou k sobě přátelštější a hrají si společně takové hry bez ohledu na věkový rozdíl mezi sebou. Nemělo žádný smysl vykládat to Otcí.

Ale *byl tu* někdo, koho to zajímalo.

„Proč už nechodíš do třídy?“ zeptala se Hushidh.

Posadila se na schody na verandě vedle Nafai a zakousla se do svého chleba se sýrem. Ohromný kusanec, ne ta jemná vybraná sousta, jaká ukusovala Eiadh. Matka byla jediná, která učila všechny své studentky, jak používat *pusu*, když jedly, a ne ukusovat ta droboučká malá sousta, která byla v těch dnech tak v módě mezi mladými ženami v Basilice. Na Hushidhině poslušnosti vůči Matce nemuselo připadat Nafaiovi nic divného.

„Pracuju na jednom projektu s Issibem.“

„Ostatní studenti říkají, že se schováváš,“ řekla Hushidh.

Schovává se. Protože Otec byl tolik známý a tolik se o něm mluvilo. „Nestydím se za svého Otce.“

„Samozřejmě, že ne,“ řekla Hudshidh. „Oni říkají, že se schováváš. Ne já.“

„A co si myslíš ty, že dělám? Nebo ti to Nadduše řekla?“

„Já jsem šílenec,“ řekla, „ne jasnovidec.“

„Dobrá. Zapomněl jsem.“ Jako kdyby neměl mít pořád na mysli, co je to za čarodějnici.

„Nadduše mi nemusí říkat, jak se sám vplétáš do světa.“

„Protože ty to vidíš.“

Přikývla. „A ty jsi hodně odvážnej.“

Ohromeně se na ni podíval: „Sedím s Issyou v knihovně.“

„Sám se vplétáš do nejslabší z hádavých part v Basilice, a teď je to asi ta nejlepsi. Ta, která by *měla* vyhrát, i když si nikdo nedokáže představit jak.“

„Já nejsem člen *žádné* party.“

Přikývla. „Přestanu tedy mluvit, když nechceš slyšet pravdu.“

Jako kdyby chtěla být pramenem té nejpřesvědčivější moudrosti.

„Uslyším prdět prase, jestli je tohle *pravda*,“ řekl Nafai.

Okamžitě vstala a odešla pryč.

To bylo vážně hloupý, vytýkal Nafai sám sobě. Ona se jen snaží pomoci a ty si z toho děláš nejapný vtipy. Vyskočil a šel za ní. „Promiň,“ řekl.

Pokrčila rameny a ani se na něj nepodívala.

„Dělávám takový přihloupilý vtipy jako třeba teď,“ omlouval se Nafai. „Je to zlozvyk, ale nemyslel jsem to tak. Jako bych sám nevěděl, že je Nadduše skutečná.“

„Já vím, že ty to víš,“ řekla chladně. „Ale je jasný, že vědět, že Nadduše existuje, neznamená, že člověk automaticky získá rozum, laskavost, nebo dokonce slušnost.“

„Patří mi to, i ty další tři neslušný věci, na který teď myslíš.“

Nafai se postavil před ni, aby jí viděl do tváře. Tentokrát se neodvrátila.

„Vidím výjevy,“ řekla. „Vidím způsob, jakým k sobě věci patří. Vidím, jak ty začínáš do toho zapadat. Ty a Issib.“

„Já nemám nic společného s tím, co se dělo ve městě,“ řekl Nafai. „Mám dost práce s tím projektem, na kterém pracujeme. Já vážně nevím, o co jde.“

„Vyčerpalo tě to,“ řekla.

„Jo,“ odpověděl jí Nafai, „taky si myslím.“

„Gaballufix je hlavou jedný tý bandy,“ řekla. „Je to ta nejsilnější, a ne z jednoho důvodu. Teď už nejde jenom o válečný vozy, dokonce ani o spojenectví s Potokgavany. Jde o muže. Hlavně o ty z okolí města. Její síla je nejenom v počtu, ale taky v tom, že jako muži se budou prosazovat násilím.“

Nafai si vybavil rozhovory, které vyslechl několikrát při jídle. O tolchochech, mužích, kteří bez jakéhokoli důvodu už několikrát srazili ženu přímo na ulici. „*Jeho* muži jsou tolchochové?“

„On to popírá. Ve skutečnosti vlastně tvrdí, že posílá do ulic Basiliky své vlastní vojáky s rozkazem bránit ženy před tolchochy.“

„Vojáky?“

„Oficiálně je to milice klanu Palwashantů. Ale všichni podléhají Gaballufixovi a rada klanu nemá právo se sejít a prodiskutovat způsob, jakým by měla být milice využita. Ty jseš z klanu Palwashantů, že jo?“

„Jsem ještě moc mladej na to, abych byl v milici.“

„Oni už teď nejsou vůbec žádná milice,“ řekla. „Oni jsou najímaný. Muži, co žijou za hradbama města, takový ty beznadějný muži, a jen hodně málo z nich patří opravdu k Palwashantům. Gaballufix je platí. A taky platí tolchochy.“

„Jak tohle víš?“

„Byla jsem k tomu donucená. Viděla jsem vojáky. Víím, jak to do sebe zapadá.“

To bylo víc než čarodějnictví. Ale jak o tom mohl pochybovat? Nepocítil snad vliv Nadduše, kdykoli začal přemýšlet o zakázaných slovech? Zpotil se, jen když si vzpomněl na to, o čem přemýšlel celý ten poslední týden. Tak proč by se Hushidh *nemohla* prostě jen podívat na vojáka a na tolchocha a hned o nich vědět určité věci? Proč by velbloudi nemohli létat? Teď bylo možné všechno.

Kromě toho – že by vliv Nadduše zeslábl? Nepřekonali snad on i Issib tu sílu ve spojitosti s přemýšlením nad zakázanými slovy?

„A víš, že nejsem jedním z nich.“

„Ale tvý bratři jsou.“

„Tolchochové?“

„Patří ke Gaballufixovi. Ne *Issib*, samozřejmě. Ale Elemak a Mebbekew.“

„Jak je znáš? Oni sem nikdy nechodí – nejsou to synové mé Matky.“

„Elemak sem tenhle tejden několikrát přišel,“ řekla Hushidh. „Tys o tom nevěděl?“

„Proč by sem měl chodit?“ Ale Nafai to najednou věděl. Aniž by on sám něco takového vymyslel, věděl přesně, proč by Elemak chodil do Rasiny domácnosti. Matčina reputace ve městě patřila k těm největším; o přízeň jejích neterí usilovali mnozí a Elemak byl plnoletý – no, vlastně byl ve věku, kdy je na čase vážně pomýšlet na manželství, na zplození dědice.

Nafai se rozhlédl po nádvoří, kde jedla spousta dívek a několik chlapců své obědy. Všichni studenti, kteří byli odjinud, odešli, a ty mladší děti jedly už dřív. Takže většina těch dívek tady přicházela v úvahu na vdávání, v čele s Matčinými neteremi, pokud jim to Rasa dovolí. Které z nich se asi Elemak dvoří?

„Eiadh,“ zašeptal.

„Dalo by se to předpokládat,“ řekla Hushidh. „Vím jen, že to nejsem já.“

Nafai se na ni překvapeně podíval. Samozřejmě, že ona ne. Pak byl v rozpacích; co když si uvědomila, jak mu to připadalo směšné, že by její bratr mohl toužit po ní.

Ale Hushidh pokračovala, jako kdyby si ani nevšimla té jeho tiché urážky. Nepochybně si ani nevšimla, jak představa Elyi, dvořícího se Eiadh, Nafaie zraňuje. „Když tvůj bratr přišel, hned jsem věděla, že má ke Gaballufixovi hodně blízko. Jsem si jistá, že Tetu Rasu to hodně rmoutí, protože ví, že Eiadh mu řekne ‘ano’. Tvůj bratr je hodně vlivnej.“

„Dokonce i po ty Otcovy vizi, což byl skandál?“

„On je s Gaballufixem,“ řekla Hushidh. „V Partě chlapů – tý, kterou podporuje Gaballufix – čím hůř vypadá tvůj otec, tím raději

mají Elemaka. Protože pokud se něco stane tvému otci, pak by byl Elemak hodně bohatý a vlivný muž.“

Její slova znovu probudila Nafaiův strach o bratra. Ale byla to příšerná, nesnesitelná myšlenka. „Gaballufix chce Elyu využít, aby měl vliv na Otce, to je celý.“

Hushidh pokývala hlavou. Ale kývla na souhlas, nebo ho prostě jen chtěla umlčet, a tak se smířila s tím, co teď musela říct? „Další vlivná parta jsou Roptatovi muži. Teď se jim říká Parta žen, ačkoli jsou tam mezi nimi i muži. Chtějí se spojit s Gorainy. A taky chtějí odebrat hlasovací právo všem mužům kromě těch, co by byli zrovna ženatý s obyvatelkami města, a chtějí, aby všichni neženatý muži opouštěli každý večer město hned se západem slunce a nevraceli se před jeho východem. To je jejich řešení problému s tolchochy – a s Gaballufixem taky. Mají spoustu stoupenců mezi ženatými a mezi ženami.“

„To je ta skupina, ve který je Otec?“

„Každý v Partě mužů si to myslí, ale Roptatovi lidi to vědí líp.“

„Tak jaká je ta třetí skupina?“

„Oni sami si říkají Městská parta, ale to, co jsou opravdu, je Parta Nadduše. Odmítají se spojit s kterýmkoli válčícím národem. Chtějí se vrátit ke starším zvykům, aby ochránili jezero. Chtějí uchránit město od takové politiky a veškerých konfliktů. Zrušit všechno to obrovské bohatství města a žít úplně jednoduše, takže žádné jiné národy už by netoužili nás dobývat.“

„S tím nebude nikdo souhlasit.“

„To si jenom myslíš,“ řekla. „Mnozí už *souhlasí*. Tvůj otec a Teta Rasa přesvědčili skoro všechny ženy z Jezerního okresu.“

„Ale to je sotva pár lidí. V Rift Valley žije jenom hrstka lidí.“

„Mají v radě třetinu hlasů.“

Nafai se nad tím zamyslel. „Myslím, že je to pro ně dost nebezpečný,“ řekl.

„Proč myslíš?“

„Protože kromě tradic nemají vůbec nic, o co by se opřeli. Čím víc bude Gaballufix vystupovat proti tradicím, čím víc bude zastrašovat lidi tolchochy a vojáky, tím víc lidi budou požadovat, aby se *něco* udělalo. Jediný, co Matka a Otec dělají, je to, že

znemožňují komukoli získat v radě převahu. Brání Roptatovi zastavit Gaballufixe.“

Hushidh se usmála: „Tohle by ti vážně šlo moc dobře.“

„Politikou se ve škole zabývám ze všeho nejvíc.“

„Vidíš to nebezpečí. Ale neřek’ jsi mi, jak se z toho dostaneme.“

„My?“

„Basilica.“

„Ne,“ řekl Nafai. „Řekla jsi, že víš, v jaký partě jsem já.“

„Ty jsi s Nadduší, samozřejmě,“ odpověděla mu.

„To nevíš. To nevím dokonce ani já. Nejsem si jistě, že se mi líbí způsob, jakým s námi Nadduše manipuluje.“

Hushidh zavrtěla hlavou. „V mysli k takovému rozhodnutí možná ještě hodně dlouho nedojdeš, ale v srdci ses už rozhod’. Ty zavrheš Gaballufixe. A táhne tě to za Nadduší.“

„To se mejlíš,“ řekl Nafai. „Teda, chci říct, že jo, táhne mě to k Nadduši, Issib už k takovému rozhodnutí došel dávno a má pro to dobré důvody. Přes všechny ty tajný manipulace, který provádí v myslích lidí, by bylo zavržení Nadduše ještě mnohem nebezpečnější. Ale to neznamená, že sem ochotnej nechat obrátit budoucnost Basiliky k malý menšině šílených náboženských fanatiků, který žijou v Rift Valley a pořád mají nějaký vize.“

„Jsme jediný, co máme blízko k Nadduši.“

„Celej svět má Nadduši v sobě, uvnitř svý hlavy,“ řekl Nafai. „A nemůžeš se dostat nikam blíž.“

„Jsme jediný, co si *vybrali* Nadduši,“ trvala na svém. „A celej svět ji *nemá* uvnitř v mozku, protože jinak by se nikdy nezačali starat o války se vzdáleněma národama.“

Nafai na chvíli znejistěl, jestli taky ona nějakým způsobem neodhalila, jak Nadduše až donedávna blokovala objevení válečných vozů. Pak si uvědomil, že *ona* samozřejmě přemýšlela o sedmém dovětku: „Ty nemáš žádnou rozepři se sousedovým sousedem svého souseda, když se hádají, zůstaň doma a zavři si okno.“ Vzdáleně se to dá interpretovat jako zákaz zavazujících spojení či sporů se zeměmi tak vzdálenými, že na výsledku nesejde. Nafai a Issib znají účel i původ takových zákonů a také způsob, jakým je Nadduše vymáhá na lidech v jejich myslích. I když pro Hushidh to byl zákon

sám, který zamítal války a agrese říší po celá ta tisíciletí. Nevadí, že mnohé národy se *pokusily* vytvořit říši a jen nedostatek výkonných dopravních prostředků a komunikací jim v tom zabránil.

„Nejsem s váma,“ řekl Nafai, „nemůžete vrátit čas.“

„Kdybysme nemohli,“ řekla, „Jsme dobrý asi tak k tomu, abysme už byli zničený.“

„Možná,“ řekl Nafai. „Jestli Roptat vyhraje a pak dorazí loďstvo Potoků, přejdou hory a zničí nás ještě dřív, než by se sem mohli dostat Mokré hlavy. A jestli vyhraje Gaballufix, tak když pak konečně přijdou Mokré hlavy, zničí nejdřív Potoky a pak *oni* přejdou hory a na oplátku zničí nás.“

„Tak,“ souhlasila Hushidh. „Vidíš, že *jsi* s námi.“

„Ne,“ odporoval Nafai. „Protože jestli Městská parta bude udržovat situaci takhle na mrtvém bodě, buď Gaballufix, nebo Roptat ztratí trpělivost a lidi začnou umírat. Pak nebudeme *potřebovat* cizince, aby nás přišli zničit. Zvládneme to sami. Jak dlouho si myslíš, že ženy ještě budou vládnout v tomhle městě, jestli dojde k občanský válce mezi dvěma silnejma mužema?“

Hushidh se zadívala někam do prázdna. „Myslíš?“ zeptala se.

„Možná nejsem jasnovidec,“ řekl Nafai, „ale zato jsem četl dějiny.“

„Tolik století jsme udržely tohle město jako město žen, bylo místem klidu a míru.“

„Nikdy jste neměly dát mužům hlasovací právo.“

„Měli ho celý miliony let.“

Nafai přikývl: „Já vím. Co se děje teď – to je Nadduše.“

Najednou viděl, že Hushidh se dívá do prázdna, protože měla oči plné slz: „Ona umírá, že jo?“

Nenapadlo ho, že by to mohl někdo brát tak osobně. Jako kdyby byla Nadduše blízký příbuzný. Ale pro někoho jako Hushidh možná i byla. Kromě toho byla dcerou divošky, tak zvané svaté ženy. Dokonce i když každý věděl, že děti divošek byly obvykle výsledkem znásilnění nebo příležitostné soulože v ulicích města, stejně jim říkali „dětí Nadduše“. Hushidh možná opravdu o Nadduši přemýšlela jako o svém otci. Ale ne – ženy mluvily o Nadduši jako o *ní*. A Hushidh *věděla*, že její matka je divoška.

Hushidh ještě stále stěží potlačovala slzy.

„Co ode mě chceš?“ zeptal se Nafai. „Já nevím, co Nadduše dělá. Tvá sestra – jak jsi řekla, *ona* je věstkyně.“

„Nadduše na ni nepromluvila už celej tejden. Ani na nikoho jinýho.“

Nafai byl překvapen: „Máš na mysli, že ani v jezeře?“

„Já vím, že ty a Issib jste byli hodně, hodně úzce spojený s Nadduší, celej tenhle tejden. Vyčerpávala vás, tak jak to dělá s Lutyou a... a se mnou, někdy. Ženy chodívaly do vody, bývalo jich mnohem, mnohem víc, a teď vystupují bez ničeho nebo jen s přihloupými sny. To je znepokojuje. Ale já jim vyprávěla, řekla jsem jim: Nafai a Issib, *oni jsou* ve spojení s Nadduší. Takže není mrtvá. A ony mě prosily... abych to od tebe zjistila.“

„Zjistila co?“

Slzy jí konečně vytryskly a valily se jí dolů po tváři. „Já nevím,“ řekla zuboženě. „Co dělat. Co od nás Nadduše čeká.“

Dotkl se jejího ramene, aby ji utěšil – Nafai nevěděl, co jiného by měl udělat. „Já nevím,“ řekl. „Ale v jednom máš pravdu – Nadduše slábne. Vyčerpává sama sebe. Pořád mě ještě překvapuje, že by přestala sesílat vize. Možná, že je dohnaná k šílenství, rozrušená. Možná je...“

„Co?“

Pokýval hlavou: „Nech mě promluvit s Issibem, necháš?“

Přikývla, sklonila hlavu co nejniž, aby si osušila slzy. „Prosím ano,“ řekla. „*Já* nemůžu – mluvit s *ním*.“

„jPro všechno na světě, proč *ne*? Ale neptal se. Byl příliš zmatený ze všeho toho, co mu vyprávěla. Po celou tu dobu si on i Issib mysleli, že jejich pátrání je tajné, a Hushidh si tu vypráví všem ženám v Basilice, jak oni dva jsou vyčerpáni Nadduší! A teď, s tím vším, co věděly, byly ženy stejně beznadějně ignorantské – jako by on a Issib mohli vědět cokoli o důvodech, proč ustaly jejich vize?“

Nafai šel přímo do knihovny a zopakoval Issibovi všechno, co si zapamatoval z rozhovoru s Hushidh. „No, já si o tom myslím tohle: Co když Nadduše vůbec nemá takovou moc? Co když důvodem, proč vize ustaly, je to, že se Nadduše nemůže vypořádat s *námi* a ještě zároveň sesílat vize?“

Issib se smál: „No tak, Nyefe, copak my dva jsme střed světa nebo co?“

„Myslím to vážně. Kolik kapacity by Nadduše tak asi musela mít? Většina lidí je natolik ignorantská nebo stupidní nebo slabá, že i když přemejšlí třeba jen nad jedním ze zakázanejších předmětů, nic s tím nemůže dělat, tak proč by na ně měla dohlížet? To znamená, že Nadduše musí kontrolovat relativně málo lidí. A co se těch týče, tak když si je zaregistruje a občas na ně dohlídne, má spousty času odvést jejich pozornost od nebezpečnějších projektů. Ale teď, když Nadduše slábne, byls ty sám schopnej zmenšit svou citlivost. Byl to zápas mezi tebou a Nadduší a tys *vyhrál*, Issibe. Co když během celý týchle potyčky soustředila Nadduše svou veškerou pozornost jen na tebe, nesesílala nikomu žádný vize, nekontrolovala nikoho jinýho? Ale tys pokračoval dost pomalu na to, aby ještě pořád měla čas a mohla to odkládat.“

„Ale my dva jsme na tom pracovali společně,“ řekl Issib. „Musela se na nás soustředit. Prohrávala – ještě víc slábla.“

„Přesně tak to myslím, Issibe – my tady nepomáháme, ale spíš *škodíme*.“

Issib se znovu začal smát. „To ale *není* přece možný,“ řekl. „To je Nadduše, o kom to tady mluvíme, ne nějaká učitelka a pár neukázněnějších studentů.“

„Nadduše selhala už dřív. Jinak by tu nebyly žádný válečný vozy.“

„Tak co bysme měli dělat?“

„Přestat,“ řekl Nafai. „Na den. Držet se dál od zakázanejších slov. Zjistit, jestli lidi zase začnou mít vize.“

„Ty si vážně myslíš, že zrovna my dva zabereme Nadduši tolik času, že už pak nemá kdy sesílat lidem vize? Co třeba, když jíme nebo spíme? To je spousta volnýho času, aby si odpočinula.“

„Možná, že je z nás zmatená. Možná kvůli nám panikaří, protože neví, co dělat.“

„Správně,“ řekl Issib. „Tak toho přeci jen tak *nenecháme*. Co kdybysme dali Nadduši nějakou radu!“

„Proč ne?“ řekl Nafai. „Sestrojili jí přece lidi, nebo snad ne?“

„*Myslíme* si to. Snad.“

„Tak jí řekneme, aby si přestala dělat zbytečný starosti kvůli pokusům nás zastavit. Je to úplně bezpředmětný a měla by přestat plejtvat na to časem *ted' hned*, protože i když my dva můžeme bez problémů přemyslet o všech zakázanejch předmětech na světě, nehodláme o tom nikomu dalšímu vyprávět, ani se nechceme pokusit některý z nich sami sestrojít. Nebo snad jo?“

„Ne, to ne.“

„Tak to, Issibe, odpřísáhní. Já to taky udělám. Á slíbím to *ted' hned* – ty poslouvej, Nadduše – nejsme tví nepřátelé, takže už se nemusíš nad námi podruhá znepokojoval. Vrat' se a sesílej zase vize ženám. A svůj čas můžeš trávit tím, že budeš bránit těm opravdu nebezpečnejm mužskejm. Například Mokrej hlavám, Gaballufixovi. Nejspíš taky Roptatovi. A jestli tyhle nemůžeš zastavit, potom aspoň *nám* dej vědět, co máme udělat, abysme je mohli zastavit *my*.“

„Ke komu to mluvíš?“

„K Nadduši.“

„Vypadá to vážně pitomě,“ řekl Issib.

„Ona *nám* říkala celej život, co si máme myslet,“ řekl Nafai. „Co je pitomýho na tom, dát jí čas od času nějakej návrh? Zapřísahaj se, Issyo.“

„No jo, slibuju, slavnostně přísahám. Slyšíš mě, Nadduše?“

„Slyší,“ řekl Nafai. „Aspoň tohle *víme*.“

„Tak,“ řekl Issib. „Ty si myslíš, že udělá, co říkáme?“

„Nevím,“ řekl Nafai. „Ale vím *tohle* – my už toho víc nebudeme zjišťovat ani se poflakovat kolem knihovny po celej zbytek dne. Pojd'me odtud! Zůstaneme dneska na noc doma u Otce. Možná dostaneme nějakej vážně dobrej nápad. Nebo možná bude mít Otec zase nějakou vizi. Nebo tak něco.“

Až teprve odpoledne, když odcházeli z Matčina domu, si Nafai vzpomněl, že Elemak se dvoří Eiadh. Nafai vlastně neměl žádné právo ho za to nenávidět. Nafai nikdy nikomu přece nevykládal nic o tom, co k ní cítí, nebo snad ano? A ve svých čtrnácti letech byl ještě moc mladý na to, aby se o něm vážně uvažovalo jako o legálním partnerovi. Samozřejmě se mohla Eiadh na Elemaka podívat a zatoužit po něm. To by všechno vysvětlovalo – proč bývala na

Nafaie tak milá a teď už vůbec nevypadá, že by se s ním chtěla nějak sblížit. Chtěla si získat jeho náklonnost pro případ, že by měl nějaký vliv na Elemaka. Ale nikdy jí asi na mysl nepřišlo, že by mohla uzavřít kontrakt s *Nafaiem*. Koneckonců byl teprve *dítě*.

Pak si vzpomněl, jak Hushidh mluvila o Issibovi. Já s ním nemůžu mluvit. Protože by byl mrzák? Nic takového. No, Hushidh se před Issibem styděla, protože v něm viděla svého případného partnera. Dokonce i *já* toho vím o ženách dost na to, abych tohle uhádl, pomyslel si Nafai.

Hushidh bude stará asi jako já a *ona* kouká po mém starším bratrovi, když přemýšlí o manželství. Zatímco *já* jsem pro dívky v mém věku zajímavý asi tak jako strom nebo cihla, co se týče sexuálního vztahu. A Eiadh je starší než já – jedna z nejstarších v naší třídě, zatímco já patřím k těm nejmladším. Jak jsem si jenom kdy mohl myslet...

Cítil, jak se mu z rozpaků hrne krev do tváří, i když kromě něho samotného nikdo o jeho ostudě nevěděl.

Jak tak chodil po ulicích Basiliky, uvědomil si Nafai, že kromě příležitostné procházky po Rain Street neopustil Matčín dům od doby, kdy začali s Issibem ve svém pátrání. Snad proto si byl vědom změn ve městě, jak mu řekla Hushidh. Bylo tu na ulicích méně lidí? Snad – ale skutečný rozdíl byl spíš ve *způsobu*, jakým chodili. Když se lidé v Basilice někam vydali, většinou šli za určitým cílem, ale obvykle jim ten cíl nebránil v tom, aby si všímali, co se děje kolem nich. Dokonce i lidé, co spěchali, se zastavili na moment, nebo se alespoň usmáli, když na ulicích mýjeli muzikanty, žongléry nebo komiky, kteří přednášeli své kostrbaté verše. A spousta lidí se jen tak potloukala, vnímala všechno s opravdovým potěšením, rozmlouvala se svými společníky, ale také jen tak povídala na ulici s cizinci, jako by všichni lidé v Basilice byli sousedy, nebo dokonce příbuznými.

Ale tenhle večer byl jiný. Slunce na západě obkreslovalo siluety střech a vrhalo temné stíny do ulic a lidé vypadali, jako by se vyhýbali slunečním paprskům, jako by se báli, že je mohou popálit. Byli si vzdálení. Ignorovali pouliční muzikanty, a dokonce i ta hudba se zdála být váhavější, jako by byli kdykoli připraveni píseň dohrát

hned při první známce nespokojenosti mezi kolemjdoucími. Ulice byly tišší, protože téměř nikdo nemluvil.

Velmi brzy vyšla pravá příčina najevo. Po ulici klusal oddíl osmi mužů, pulsní pušky v rukou a za vestami zasunuté čepele nožů. Vojáci, pomyslel si Nafai. Gaballufixovi muži. Ne – oficiálně to byla milice Palwashantů, ale Nafai k nim nepocítil žádnou spřízněnost.

Zdálo se, že se nekoukají vlevo ani vpravo, jako kdyby jejich pochůzky měly jeden jediný cíl. Ale Nafai s Issibem najednou zaznamenali, že se ulice téměř vyprázdnily, jakmile jimi vojáci proběhli. Kam se ti lidé poděli? Ve skutečnosti se nikam neschovali ale trvalo to pár minut, než se lidé začali zase objevovat, poté, co je vojáci minuli. Zapadli do krámků a předstírali, že vyřizují nějaké obchody. Někteří jednoduše zamířili dolů po ulici. A ostatní ulici vůbec neopustili, ale stejně jako Nafai a Issib se zastavili jakoby přimražení na místě, takže se stali na pár minut součástí okolních domů, jako by vůbec nebyli živí.

Ani trochu to nevypadalo, že lidé věří, že vojáci jsou ve městě, aby ho ochraňovali. Namísto toho jim vojáci naháněli strach.

„Basilica má problémy,“ řekl Nafai.

„Basilica je *mrtvá*,“ řekl Issib. „Jsou tady ještě pořád lidi, ale tohle město už není ta stará Basilica.“

Naštěstí už to pak nebylo tak zlé, když šli dál po Wing Street – vojáci mizeli tam, kde Wing Street křižovala Wheat Street, jen pár bloků od Gaballufixova domu. Když se dostali do Old Townu, bylo na ulicích mnohem živěji. Ale změny byly ještě stále znát.

Tak třeba Spring Street byla pustá. Tahle ulice patřila k hlavním dopravním tepnám Basiliky, táhla se přímo od Funnel Gate přes Old Town až úplně na hranici Rift Valley. Ale jak už se to v Basilice stávalo, někteří průbojní stavitelé se rozhodli, že by byla věčná škoda nechat všechen ten prostor uprostřed ulice ležet ladem, když by tam přece mohli žít lidé. Mezi Wing a Temple Street stavitel postavil dlouhý blok šesti domů.

Ted', když stavitelé v Basilice začali blokovat ulice takovým typem výstavby, mohlo se stát cokoli. Kdyby ulice nebyly tak přeplněné, protestovalo by jen pár lidí. Mohli křičet, proklínat, dokonce i házet předměty na stavitele, ale dokud budou dělníci tak

urostlí, stále budou mít trochu respektu. Domy se budou rozrůstat a lidé si najdou nové cesty. Ti, co vlastnili domy nebo obchody, před kterými se měla vystavět ulice z nových bloků, byli mezi těmi, co to odnesli nejvíce. Museli se dohodnout se sousedy, aby získali právo na chodbu, která by jim umožnila přístup z ulice – nebo si museli tohle právo vzít sami, pokud byli sousedi slabí. A někdy se prostě svého majetku museli vzdát. Tak či onak se nová chodba nebo opuštěný majetek v určitém slova smyslu stanou dopravní tepnou. Nakonec nějaká podnikavá duše koupí pár prázdných nebo zchátralých domů, jejichž chodby se využívaly pro dopravu, vyrve odkrytou ulici a už tu bude nová cesta. Městská rada nedělala nic proto, aby tenhle proces zastavila – takhle se totiž město vyvíjelo a měnilo celé věky a zdálo se být bezpředmětné snažit se ve městě starém desítky milionů let zastavit čas a chod historie.

To bylo něco ale úplně jiného, když někdo začal stavět na tak rušné dopravní tepně, jako byla Spring Street. Tady kolemjdoucí získali odvahu ze svého počtu – a z násilí při pomyšlení, že ztratili cestu, kterou obvykle používali. Takže budou záměrně sabotovat stavbu, strhávat zednické konstrukce, odnášet kameny, až půjdou kolem. Pokud bude stavitel dost vlivný a rozhodný a bude-li mít dost silných zedníků, lehce se strhne nějaká potyčka, ale pak se také celá záležitost stejně lehce dostane k soudu, kde bude vinným *vždy* shledán stavitel, protože budova uprostřed ulice je dostačující podnět pro nařčení z veřejného útoku.

Stavitelka na Spring Street byla alespoň chytrá. Navrhla postavit svých šest baráků na klenbě, takže cesta se vlastně vůbec nijak nezablokovala. Samotné domy začínaly až v prvním patře nad ulicí – takže i když kolemjdoucím šly na nervy, nebylo to tak hrozné, že by je začali ničit. Takže budovy byly dokončeny ještě před koncem léta a někteří bohatí lidé se mohli nastěhovat do své nové rezidence.

Nevyhnutelně se však cesta pod klenbou zaplnila spoustou pouličních obchodníků a podnikavých restaurátérů – což stavitelka musela jistě předpokládat. Doprava se díky davu lidí zpomalila, další stavitelé tu začali natrvalo vztyčovat své obchůdky a stánky, i když už před několika týdny nebylo možné dostat se z Temple do Wing přes Spring Street – tak teď tu maličká stavení zablokovala cestu

úplně. Ostatní ulice v Basilice byly zcela vyřazené, tou dobou tohle byla hlavní dopravní tepna a spousta lidí to způsobovalo vážné problémy. Jen původní stavitelé a drobní podnikaví stánkaři z toho měli opravdu užitek. Lidé, kteří si zakoupili ty vnitřní budovy, teď zjišťovali, že je stále těžší a těžší dostat se k cestám vedoucím nahoru do jejich domovů a už se připravovali vzdát se toho, s čím se na ulicích dříve setkávali.

Teď, když Nafai a Issib procházeli Spring Street, všimli si, že někdo prošel zastavěnou částí a rychle se proplétal mezi všemi těmi maličkými staveními. Na klenbě nad ulicí tu byly ty nové budovy a peší zóna připomínala otevřené podzemí. A co bylo ještě důležitější, na obou stranách ulice stálo pár vojáků. Bylo to jasné: Žádná další budova se tolerovat nebude.

„Gaballufix není blázen,“ řekl Issib.

Nafai věděl, co tím myslí. Lidem by se nemuselo líbit, jak se vojáci potloukají po ulicích, zosobňovali totiž násilí a ztrátu svobody. Ale pohled na Spring Street dokazoval, že vojáci zatím pořád ještě nevypadali jako vnucované zlo, které by těžko někdo toleroval.

Wing Street navazovala na Temple Street a Nafai s Issibem po ní kráčeli, dokud nedošli k velkému prostranství kolem samotného Templu. To byla jedna z prvních zvěstí mužského náboženství ve městě žen, místo, kde byla Nadduše považována za muže a kde posvátnou kapalinou byla spíše krev než voda. Ačkoli nebyl uvnitř od svých osmi, kdy měl čelo pokryté vlastní krví, Nafai se z nějakého popudu zastavil u severních dveří. „Pojďme dovnitř,“ řekl.

Issib se otřásl. „Strašně tohle místo nenávidím,“ řekl.

„Kdyby užívali anestetika, byla by bohoslužba mezi dětma populárnější,“ řekl Nafai.

Issib procedil mezi zuby: „Bezbolestná bohoslužba. Možná by se pak bohoslužba na suchu uchytila i mezi ženama.“

Prošli dveřmi do zatuchlé tmavé venkovní kaple bez oken.

Ačkoli měl chrám dokonale kulatý tvar, byly vnitřní kaple navrženy tak, že připomínaly tvarem srdce: Indrawing Auricle, Airward Ventricle, Airdrawing Auricle a Outflowing Ventricle. Spirálovité síně a drobné komnaty mezi nimi byly pojmenovány po různých žilách a tepnách. Před obřízkou se chlapci museli

všechna jména naučit a dosáhli toho zapamatováním si písňe, která právě těm, co se je učili, připadala nejvíce nesmyslná. Nebylo na ní nic, co by jim třeba jen zčásti připadalo známé na jménech napsaných na vrchních prazích dveří nebo na obloucích, a Nafai s Issibem byli okamžitě ztraceni.

To nevadilo. Ony vlastně všechny ty síně a chodby směřovaly každého účastníka bohoslužby na centrální nádvoří, jediný světlý prostor chrámu pod širým nebem. Protože bylo těsně před setměním, nebylo na kamenité dlažbě nádvoří žádné přímé sluneční světlo, ale po takové tmě bylo pro ně i odražené sluneční světlo bolestně oslepující.

Když procházeli branou, zastavil je kněz. „Modlitba, nebo meditace?“ zeptal se. Issib se otřásl – u něj to byl trhavý pohyb, protože plováky přeháněly každé škubnutí jeho svalů. „Myslím, že počkám v Airdrawing Auricle.“

„Nechovej se jako malý dítě,“ řekl mu Nafai. „Jen chvilku popřemýšlej, to tě nezabije.“

„Chceš říct, že ty se jdeš *modlit*?“ ptal se Issib.

„Asi jo,“ odpověděl mu Nafai.

Pravdou bylo, že Nafai si nebyl jistý proč ani za co. Jen věděl, že jeho vztah k Nadduši byl každým dnem komplikovanější; rozuměl Nadduši lépe než předtím a ona se mu teď pletla do života, takže se pro něj stalo důležité pokusit se s ní komunikovat jasně a přímo místo pouhopouhých dohadů. Stačilo upustit od pátrání po ztracených slovech a doufat, že se Nadduše dovtípí. Muselo v tom být něco víc. Sledoval, jak kněží bodají Issiba do prstu a otírají to jeho nepatrné zranění o krvavý kámen. Issib to nesl dobře – opravdu to *nebyl* žádný strašpytel, v životě si prožil bolesti dost, takže malé škrábnutí do prstu pro něj ničím nebylo. Pro něj neměly rituály mužských bohoslužeb žádný význam. Nazýval je „krvavým sportem“ a srovnával je se souboji žraloků, které začínaly pokaždé tím, že jeden ze žraloků se poranil tak, až krvácel. Jakmile se jeho malá červená skvrna objevila na drsném kameni, pohnul se směrem k vysoké lavici naproti sluneční stěně, na kterou svítilo slunce už asi půl hodiny. Lavice byla samozřejmě plná, ale Issib jako vždy mohl

klidně zůstat v křesle vedle ní. „Dělej,“ zamumlal, když Nafai prošel kolem.

Protože tu byl Nafai kvůli modlitbě, kněz ho do prstu nebodnul. Namísto toho ho nechal sáhnout do zlatého poháru s modlitebními kroužky. Pohár byl naplněn silným dezinfekčním prostředkem, který měl dvojí účinek: zabránit šíření nemocí prostřednictvím těch ostatních modlitebních prstenů a také prodloužit každé to bodnutí o několik hořkých sekund. Nafai si obvykle brával jen dva prsteny, vždy na prostředníky obou rukou, ale tentokrát cítil, že jich potřebuje víc. I když neměl žádnou představu o tom, *za co* se modlí, chtěl si být jistý, že Nadduše pochopí, že to myslí vážně. Našel si tedy modlitební prsteny na všechny čtyři prsty i palce obou rukou.

„Nemůže to být přece tak zlé,“ řekl kněz.

„Modlím se za odpuštění,“ odpověděl Nafai.

„Nechci, abys mi tu omdlel, dneska tu nemáme dost pracovníků.“

„Já neomdlím.“

Nafai došel do středu nádvoří těsně k fontáně. Voda v ní neměla normální narůžovělou barvu – byla téměř temně rudá. Nafai si dobře pamatoval ten hrozný pocit, jak mu běhal mráz po zádech, když zjistil, jak voda získává svou barvu. Otec říkal, že když Basilica někdy byla ve velké nouzi – například v období sucha nebo když jí hrozilo nebezpečí od nepřátel – ve fontáně prý proudila téměř čistá krev, krve tam bývala spousta. Měl silný a zvláštní pocit, když si zouval sandály a svlékal se ze šatů. Pak si klekl do bazénku a věděl, že ta vlažná tekutina, která vířila kolem něj a která mu sahala téměř až do pasu, když si sedl dolů na paty, byla zahuštěná krví ostatních mužů, kteří se tu vášnivě modlili.

Dlouhou dobu před sebou držel natažené ruce plné prstenů, vyrovnával se sám se sebou a připravoval se k rozhovoru s Nadduší. Pak rázně ohnul ruce, jako to dělával při ranní modlitbě; jenže tentokrát se mu ostnaté prsteny zařízly do masa a ty rány byly dost hluboké a nepříjemné. Byl to dobře rychlý začátek a uslyšel několik vzdechů a šepot meditujících. Věděl, že slyšeli i ten pronikavý zvuk jeho pohybů a že si všimli jeho sebekontroly, jak se ovládá, aby se

ubránil vzdechům bolesti, a že ho pro jeho sílu a odvahu respektovali.

Nadduše, řekl potichu, tys to všechno začala, protože slábneš, a proto ses začala vtírat do mého rodinného života. Kdybys radši měla nějaký plán. A jestli už ho máš, neměla bys už nám dát vědět jaký?

Znovu pokrčil ruce a tentokrát se dotkl citlivějších míst na prsou. Když bolest pozvolna mizela, ucítil, jak ho krev šimrá v místech, kde jako by mu už začínaly růst nové, zatím neviditelné chloupky. Nabízím ti tuhle oběť, Nadduše, nabízím ti svou bolest, jestli ji potřebuješ, udělám pro tebe všechno, co ode mě budeš chtít, ale na oplátku od tebe očekávám slib. Že ochráníš mého Otce a taky že už máš jistě cíl a Otcí řekneš jaký. Očekávám, že uchráníš mé bratry, aby se nezapletli do nějakého strašného zločinu proti městu, konkrétně do zločinu proti mému Otcí. Když ochráníš Otce a dáš nám vědět, co se děje, pak udělám všechno, co budu moct, abych ti pomoh' uskutečnit tvůj plán, protože vím, že cílem toho, co do tebe bylo od začátku naprogramovaný, je ochránit lidstvo před sebezničením, a udělám všechno, co budu moct, abych byl při tom něco platnej. Budu tvůj, když se k nám budeš chovat čestně. Plácnul se přes břicho, pocítil ještě ostřejší bolest a uslyšel několik meditujících, jak o čemsi mluví, a kněze, jak se postavil za něj. Nepřerušuj mě, pomyslel si Nafai. Ať už to Nadduše slyší, nebo ne. A jestli mě slyší, pak chci, aby věděla, že to myslím vážně. Dost vážně na to, abych se roztrhal na cáry, když to bude třeba. Ne že bych si myslel, že tohle pouštění žilou má něco společného se svatostí, ale protože to ukazuje mojí odhodlanost udělat to, co jsem řek', i když si to vyžádá určitou oběť. Udělám, co budeš chtít, ale musíš mi věřit.

„Mladý muži,“ zašeptal kněz.

„Vypadni,“ zašeptal v odpověď Nafai.

Sandály se odšouraly po kamenné dlažbě pryč.

Dal si ruce za krk a paže spustil volně podél zad. Ted' už to nejen bodalo, doslova to v ráně škubalo, protože nebyla zrovna malá. Vidíš to, Nadduše? Jsi v mé hlavě, víš, na co myslím a co cítím. Issib a já tě ted' necháme na pokoji, takže můžeš lidem zase sesílat vize. Tak se snaž a dostaň zase věci pod svou kontrolu. A cokoli po mně budeš

chtít, to udělám. Udělám to. Když vydržím tuhle bolest, víš, že vydržím všechno, co mě necháš vytrpět. A i když budu vědět, jak to bolí, udělám to zas.

Znovu se poranil. Tentokrát se ta bolest přelila jako vlna přes tu starou a vehnala mu slzy do očí – ale z úst mu nevyšel ani hlásek.

Dost. Buď ho Nadduše slyšela, nebo ne.

Znovu se potopil do krvavé lázně, oči měl ještě stále zavřené. Hladina se mu nad hlavou zavřela a na chvilku se úplně potopil. Pak ho voda začala nadnášet a on na zádech a na zadku ucítil studený večerní vzduch, jak se mu vznášely nad hladinou.

Ještě chvilku. Vydrž s dechem ještě chvíličku. Dýl. Jen o trošku dýl. Naslouchej jí v tichu vody.

Ale žádná odpověď nepřicházela. Jen zvětšující se bolest v ranách nahoře na zádech a na ramenou.

Postavil se na nohy, nechal ze sebe stéct vodu, otočil se k okraji fontány a poprvé od chvíle, kdy vlezl do bazénku, otevřel oči. Někdo mu podával ručník. Natáhly se k němu ruce, aby mu pomohly přes okraj bazénu. Když si osušil oči, viděl, že téměř všichni medituující poodešli od stěny a teď se shromáždili kolem něj, nabízeli mu osušky, podávali jeho šaty. „Nadějná modlitba,“ šeptali. „Nadduše tě možná slyšela.“ Nenechali ho, aby se sám osušil, dokonce ani aby se sám oblékl. „Taková síla v někom tak mladém!“ Byly to další ruce, které jemně vysoušely rány na jeho zádech, a jiné, které silně třely dosucha jeho stehna. „Požehnaná Basilica, když má ve svém chrámu věřícího, který se dokáže takhle modlit.“ A byly tu další ruce, které mu přes hlavu natahovaly triko a navlékaly ho do kalhot. „Otec je jistě pyšný, když se tak mladý syn sklání s takovou zbožností a pozvedá s takovou odvahou.“ Šněrovali mu sandály kolem nohou, a když zjistili, že tkaničky mu končí pod kolena, pokyvovali a šeptali si: „Žádná bláznivá móda.“

„Sandály pracujícíchho muže.“

A jak Nafai následoval Issiba, na cestě od fontány za sebou slyšel mumlání, které ještě pokračovalo. „Nadduše tu dnes s námi byla.“

Když Nafai vstupoval do dveří vedoucích do Outflowing Ventricle, na chvilku mu kdosi zastoupil cestu, někdo, kdo tudy

vstupoval. Protože měl Nafai skloněnou hlavu, viděl jen mužovy nohy. Čekal, že když měl triko potřísněné krví od modlení, že mu muž, který mu zastoupil cestu, uvolní průchod, ale zdálo se, že se k tomu nemá.

„Mebe,“ řekl Issib.

Nafai odtrhl pohled od mužových bot. *Byl to Mebbekew.* V okamžiku se mu zdálo, že jasně vidí svého bratra celého. Nebyl oblečen do šatů, ve kterých byl zvyklý chodit už dlouhou dobu. Meb byl teď oblečen jako obchodník, v šatech, které musely stát nekřesťanské peníze. To, o co se teď Nafai staral, nebyly ani šaty, ani to, odkud vzal peníze, aby si je mohl koupit – protože *to* nebyla vůbec žádná záhada. Když se Nafai podíval Mebbekewovi do tváře, věděl – *věděl* beze slov, bez nějakého důvodu – že Mebbekew teď patřil ke Gaballufixovým mužům. Možná to byl výraz jeho tváře: Tam, kde u Meba vždycky býval jakýsi druh bezstarostného úsměvu a jiskra zlomyslné radosti v očích, byl teď vážný, důležitý a téměř nepatrný strach z – z čeho? Ze sebe samého. Z muže, jakým se teď stal.

Z muže, kterému teď patřil. Nebylo to nic v jeho výrazu ani v jeho oblečení, co by potvrzovalo, že patří ke Gaballufixovi, a přesto to Nafai věděl. Takhle to musí vždycky přijít na Hushidh, pomyslel si, takhle ona vnímá vztahy mezi lidma. Nemá k tomu žádné důvody, a dokonce nemá ani žádnou jistotu.

„Za co ses modlil?“ ptal se Mebbekew.

„Za tebe,“ odpověděl Nafai.

Do Mebbekewových očí se nevysvětlitelně vedraly slzy, ale jeho tvář a hlas jakýkoli další cit odmítaly připustit. „Modli se sám za sebe,“ řekl Mebbekew, „a za tohle město.“

„A za Otce,“ dodal Nafai.

Mebbekewovi se rozšířily oči, jen trochu, úplně maličko, ale Nafai věděl, že trefil hřebík na hlavičku.

„Uhni,“ ozval se za ním tichý, ale zlostný hlas. Snad jeden z meditujících. Určitě nějaký cizinec. „Udělej cestu tomuhle mladému muži. Kvůli jeho nadějně modlitbě.“

Mebbekew udělal krok zpátky do temného stínu chrámového interiéru. Nafai kolem něj prošel a zase se připojil k Issibovi, který čekal v koridoru hned za Mebem.

„Co tady chce *Meb*?“ zeptal se Issib, když se dostali z doslechu.

„Možná jsou věci, který nemůžeš udělat, když by sis o nich nejdřív nepromluvil s Nadduší,“ řekl Nafai.

„Nebo možná usoudil, že je užitečný vypadat v očích veřejnosti jako zbožnej muž.“ Issib se pousmál. „Je to herec, to přece víš, a vypadá to, že mu dal někdo nějaký nověj kostým. Mám strach z toho, jakou roli se to chystá hrát.“

VAROVÁNÍ

Když se Nafai s Issibem dostali domů, Truzhnisha tu ještě byla. Strávila celý den vařením a doplňováním zásob jídla v lednici. Ale nebylo tu nic čerstvého a teplého k dnešní večeři. Otec nebyl z těch, kteří by nechali svou hospodyni, aby jeho synům dopřávala.

Truzhnisha samozřejmě okamžitě viděla, jak je Nafai zklamaný. „Jak jsem mohla vědět, že přijdete dneska na večeři domů?“

„Sem tam to *děláme*.“

„Tak já tedy vezmu vašemu Otcí peníze a koupím jídlo a připravím ho, aby bylo čerstvé a dalo se jíst horké, postavím ho na stůl a pak vůbec nikdo domů nepřijde. To se už stalo tolikrát a to jídlo se pak vyhodí, protože na zmrazení to připravuju úplně jinak.“

„Jo, ty všechno převaříš,“ řekl Issib.

„A ono je to pak dobrý a jemný pro vaše nanicovatý čelisti,“ řekla.

Issib na ni zavrčel – zevnitř, jako pes. Takovým způsobem si spolu hrávali. Jen Truzhya si s ním mohla hrát a přehánět jeho slabost; jen s Truzhyou Issib vždy chrochtal nebo vrčel, posmíval se mužné síle, která pro něj bude vždy nedostupná.

„Ty tvý mražený věci jsou zaručeně dobrý,“ řekl Nafai.

„*Díky*,“ řekla. Přehnaný tón jejího hlasu mu napověděl, že ji urazilo to, co řekl. Ale on to myslel upřímně, jako kompliment. Proč si vždycky každý myslel, že je sarkastický, a napadal ho, když se jen pokouší být milý? Někde po cestě se opravdu musel začít učit ty signály, které ostatní objevovali v jeho řeči, takže si pak byli jistí, že on se je snaží urazit.

„Tvůj otec je venku ve stájích, ale chce s váma oběma mluvit.“

„S každým zvlášť?“ zeptal se Issib.

„Jak to mám vědět? Měla bych vás venku za dveřma stavět do lajny?“

„Jo, to bys měla,“ řekl Issib. Pak na ni vycenil čelisti jako pes před kousnutím. „Kdybys nebyla taková stará koza.“

„Dávej si pozor na to, komu říkáš, že je bezcennej,“ řekla s úsměvem.

Nafai to sledoval s posvátnou bázní. Issib ty urážlivé věci řekl vážně, ale ona to vzala jako hru. Nafai ji pochválil za její kuchařské umění, a ona to pokládala za urážku. Měl bych se vydat do pouště a stát se divochem, pomyslel si Nafai. Jenže, samozřejmě, jen *ženy* mohly být divošky, chráněné před zraněním, zvyky a právem. Ve skutečnosti s divokými ženami zacházeli lépe než ve městě – pouštní lidé by se svaté ženy nedotkli – a zanechávali jim vodu a jídlo, když si jich všimli. Ale *muž*, žijící sám v poušti, by byl pravděpodobně okraden a zabit během jednoho dne. Kromě toho, pomyslel si Nafai, nemám nejmenší představu, jak žít v poušti. Otec s Elemakem to vědí, ale přesto se tam nevydají, aniž by vezli spoustu věcí. Venku v poušti by bez nich zemřeli stejně rychle jako já. Rozdíl je v tom, že oni by byli *překvapený*, že umírají, protože si myslí, že vědí, jak tam přežít.

„Jsi vzhůru, Nafaii?“ zeptal se Issib.

„Mm? Jo, jistě.“

„Tak ty si chceš to jídlo takhle šetřit, sedět před ním jako kočka?“

Nafai se podíval dolů a uviděl, že Truzhya před něho postavila naložený talíř. „Díky,“ řekl.

„Dávat ti jídlo je to samý, jako ho nechat na hrobech tvejch vrahů,“ řekla Truzhya.

„Oni neděkují,“ řekl Nafai.

„Oh, on řek’ *díky*,“ zamumlala.

„Fajn, a co se ode mě *čeká*, že řeknu?“ zeptal se Nafai.

„Jen že sníš svou večeři,“ řekl Issib.

„Chci vědět, co je špatnýho na tom, že jsem poděkoval!“

„Dělala si z tebe srandu,“ řekl Issib. „Ona si *hrála*. Nemáš smysl pro humor, Nyefe.“

Nafai si kousl a vztekle žvýkal. Tak ona si hrála! Jak to měl asi vědět?

Brána se otevřela. Šoupání sandálů a pak rychlé otevření dveří. Byl to Otec, protože on se jako jediný z celé rodiny mohl dostat do svého pokoje, aniž by se objevil ve dveřích do kuchyně. Nafai se začal zvedat, aby ho šel navštívit.

„Nejdřív dojez svou večeři,“ řekl Issib.

„Neřek’, že je to naléhavý,“ dodala Truzhnisha.

„Neřek’, že *není*,“ odpověděl Nafai. A šel dál, ven z místnosti.

Issib za ním křikl: „Řekni mu, že jsem tam ve vteřině.“

Nafai vyšel na dvůr, přešel kolem brány a vešel do dveří Otcova veřejného pokoje. Nebyl tam. Místo toho se vrátil do knihovny. Na počítačovém displeji měl knihu, ve které Nafai hned poznal Naddušin Testament, pravděpodobně nejstarší svaté písmo, podle pověstí z tak dávné doby, kdy bylo mužské a ženské náboženství stejné.

„Přišla k tobě ve stínu spánku,“ řekl Nafai hlasitě, četl to na první řádce desky.

„Šeptá ti to ve strachu tvého srdce,“ odpověděl Otec.

„V jasné obavě tvých očí a ve strnulosti tvé neznalosti je její moudrost,“ pokračoval Nafai.

„Jen když mlčí, jsi sám. Jen když mlčí, nemáš pravdu. Jen když mlčí, by sis měl zoufat,“ povzdechl si Otec. „To všechno tu je, že, Nafaii?“

„Nadduše není muž ani žena,“ řekl Nafai.

„Dobře, ano, jistě, ty víš všechno o tom, co je Nadduše.“

Otcův tón byl tak protivný, že si Nafai uvědomil, že dnes večer nemá cenu se s ním o tom dohadovat. „Chtěls mě vidět.“

„Tebe a Issiba.“

„Přijde za chvíli.“

Jako na povel se Issib objevil ve dveřích, stále ještě jedl svůj chléb se sýrem.

„Děkuju ti, že jsi mi přinesl drobký do mé knihovny,“ řekl Otec.

„Promiň,“ odpověděl Issib; otočil se a chystal se vylétnout ze dveří.

„Pojď zpátky,“ řekl Otec. „Je mi jedno, jestli tu budou drobký.“

Issib se vrátil.

„V Basilice se mluví o vás dvou.“

Nafai si vyměnil pohled s Issibem. „Jenom jsme něco zkoumali v knihovně.“

„Ženy říkají, že Nadduše nepromlouvá k nikomu kromě vás.“

„Nedostáváme od ní dost jasný vzkazy,“ řekl Nafai.

„Většinou jí jenom monopolizujeme drážďením jejích odpornejch reflexů,“ řekl Issib.

„Mmm,“ řekl Otec.

„Ale přestali jsme,“ dodal Issib. „Proto jsme přišli domů.“

„Nechtěli jsme se do toho zaplíst,“ řekl Nafai.

„Ačkoli se Nafai po cestě domů modlil,“ dodal Issib. „Bylo to dost působivý.“

Otec si povzdechl. „Oh, Nafaii, pokud jsi se ode mě něco naučil, nemohl jsi pochytit také to, že pro Nadduši nemá bodání sebe samého a krvácení nic společného s modlitbou?“

„Dobře,“ řekl Nafai. „To říká muž, kterej zrovna přišel domů s vizí o plamenech na skalách. Myslel jsem, že všechny sázky zmizely.“

„Má vize byla bez krvácení,“ poznamenal Otec. „Ale to nevadí. Doufal jsem, že by vám dvěma mohla Nadduše sdělit něco, co by mi pomohlo.“

Nafai zakroutil hlavou.

„Ne,“ řekl Issib. „Většinou to, co jsme od Nadduše dostali, byly strnulý myšlenky. Snažila se uchránit nás od přemejšlení nad zakázanejma myšlenkama.“

„Dobře, pak je to tedy ono,“ řekl Otec. „Mě se to netýká.“

„Co se tě netýká?“ zeptal se Issib.

„Gaballufix mi dneska prostřednictvím Elemaka dal své slovo. Vypadá to, že Gaballufix je, co se týče situace v Basilice, stejně nešťastný jako já. Kdyby věděl, že ten válečný obchod s povozy vyvolá takový spor, nikdy by s ním nezačal. Řekl, že po mně chtěl, abych mu domluvil schůzku s Roptatem. Vše, co teď Gaballufix chce, je najít cestu zpátky, aniž by ztratil svou tvář – říká, že vše, co potřebuje, je, aby taky Roptat ztratil moc, jinak se my nedohodneme vůbec s nikým.“

„Takže si tu schůzku s Roptatem domluvil?“

„Ano,“ řekl Otec. „Za soumraku se máme sejít v chladírně na východ od Market Gate.“

„Připadá mi to,“ řekl Nafai, „jako by se Gaballufix nechal přemluvit ke způsobům Městský party.“

„No ano, tak ti to *připadá*,“ přikývl Otec.

„Ale ty mu moc nevěříš, vid’?“ ptal se Issib.

„Nevím,“ odpověděl Otec. „Jeho stanovisko vypadá rozumně, inteligentně. Ale kdy byl vůbec Gaballufix rozumný a inteligentní? Za všechny ty roky, co ho znám, ještě když byl mladý, ještě než se sám natlačil do představenstva klanu, neudělal nic, co neměl přesně naplánováno, všechno ho to mělo vždy jen povýšit nad jeho vlastní lidi. Existují dvě cesty, jak toho vždy dosáhneš – buď si vybudovat silné postavení, nebo zničit své nepřátele. Za celé ty roky jsem si všiml, že Gaballufix rozhodně upřednostňuje tu druhou cestu.“

„Takže si myslíš, že tě využívá,“ řekl Nafai. „Aby dostal Roptata.“

„On Roptata zradí a nějak ho už dostane,“ řekl Otec. „A nakonec se podívám zpátky a zjistím, jak mě využil, že jsem mu to vlastně pomohl zorganizovat. Viděl jsem to už dřív.“

„Tak proč mu pomáháš?“ zeptal se Issib.

„Protože takhle je tu ještě šance, nebo ne? Šance, že má za lubem jen to, o čem mluví. Kdybych odmítl být prostředníkem, pak by to byla *moje* chyba, kdyby věci v Basilice byly ještě horší, než bývaly kdy předtím. Takže já se mu musím podívat takhle drze do očí, ne?“

„Vše, co můžeš udělat, je jen to nejlepší,“ řekl Nafai, opakuje tak Otcovu vlastní frázi, kterou s oblibou často používal při jejich rozhovorech.

„Měj oči otevřené,“ zopakoval Issib jinou z Otcových frází.

„Ano,“ řekl Otec. „To udělám.“

Issib moudře přikývl.

„Otče,“ řekl Nafai. „Moh’ bych jít ráno s tebou?“

Otec zavrtěl hlavou.

„Chci. A možná bych si všim’ něčeho, čeho si ty nevšimneš. Třeba když budeš mluvit, nebo tak něco, budu se dívat na ostatní lidi a pozorovat jejich reakce. Opravdu můžu pomoci.“

„Ne,“ trval na svém Otec. „Nebudou mě považovat za věrohodného prostředníka, když se mnou bude ještě někdo jiný.“

Ale Nafai věděl, že to není pravda. „Myslím si, že máš strach, že se tam stane něco ošklivého, a proto mě tam nechceš.“

Otec pokrčil rameny. „Mám své důvody. *Jsem Otec.*“

„Ale já se *nebojím*, Otče.“

„Pak jsi zjevně hloupější, než jsem se obával,“ řekl Otec. „Jděte teď do postele, oba dva.“

„Na to je moc brzo,“ namítl Issib.

„Tak tedy spát *nechod'te*.“

Otec se od nich odvrátil a znovu se zadíval na počítačový displej.

Bylo to jasné odmítnutí, ale Nafai se nemohl udržet, aby se ještě nezeptal: „Pokud s tebou nemluví Nadduše přímo, Otče, proč doufáš, že najdeš v těch jejích prastarejch, mrtvejch slovech něco, co může pomoci?“

Otec si povzdechl, ale neřekl nic.

„Nafaii,“ řekl Issib, „nech Otce v klidu rozjímat.“

Nafai vyšel za Issibem z knihovny. „Proč mi nikdy nikdo neodpoví na mou otázku?“

„Protože ty se nikdy nepřestaneš ptát,“ řekl mu Issib. „A hlavně proto, že se furt ptáš, i když je všem jasné, že odpověď nikdo nezná.“

„Fajn, jak ale můžu vědět, že ji nikdo nezná, když se jich ani nezeptám?“

„Jdi do svého pokoje a mysli tam na něco neslušného, nebo tak něco,“ řekl Issib. „Proč se nemůžeš jednoduše chovat jako normální čtrnáctiletý kluk?“

„Dobře,“ řekl Nafai. „Jaksi se ode *mě čeká*, že budu jedinej normální člen v naší rodině.“

„Někdo to bejt musí.“

„Proč si myslíš, že byl Meb v chrámu?“

„Modlit se za tebe, abys dostal zlatou žílu, kdykoli se na něco zeptáš.“

„Ne, kvůli tomu jsi byl v chrámu *ty*. Dovedeš si představit Meba, jak se modlí?“

„A jak si huntuje svoje krásný tělo?“ smál se Issib. Byli na dvoře před Issibovým pokojem. Slyšeli kroky, ohlédl se a viděli, jak Meb

stojí ve dveřích do kuchyně. Kuchyně byla tmavá; uvědomili si, že Truzhnisha odešla, takže v kuchyni nikdo není. Meb musel vyslechnout tedy celý jejich rozhovor.

Nafai nevěděl, co říct. To ale samozřejmě neznamenovalo, že držel jazyk za zuby. „Předpokládám, že jsi v chrámu dlouho nezůstal, že jo, Mebe?“

„Ne,“ odpověděl Meb. „Ale *vážně* jsem se modlil, jestli vám jde o tohle.“

Nafai se zastyděl. „Promiň.“

Issib se nestydl. „No tak, ale jdi,“ řekl. „Ukaž teda strupy.“

„Nejdřív se tě na něco zeptám, Issyo,“ řekl Meb.

„Jistě,“ odpověděl mu Issib.

„Přivazuješ si plovák ke svému osobnímu klacku, aby sis ho moh’ držet, když jdeš chcát? Nebo to prostě necháš kapat dolů, jako to dělají holky?“

Byla už moc velká tma na to, aby Nafai viděl, jestli se Issib začervenel nebo ne. Jediné, čím si byl jistý, bylo to, že Issib nic neřekl, jen se přemístil ze dvora do svého pokoje.

„To je vážně statečný,“ řekl Nafai. „Dobírat si mrzáka.“

„Řek’ mi, že jsem lhář,“ odporoval Meb. „Čekalo se snad, že ho za to políbím?“

„Dělal si srandu.“

„To ale nebylo vtipný.“ Mebbekeew se vrátil do kuchyně.

Nafai šel do svého pokoje, ale nechtělo se mu spát. Cítil, že je zpocený, i když noc byla dost chladná. Svédila ho kůže. Byl to zbytek krve a dezinfekce z chrámové fontány. Nafaiovi se moc nezamlouvalo použít na své rány mýdlo, ale na druhou stranu bylo to příšerné svědění neúnosné. Takže se svlékl a šel do sprchy. Tentokrát se nejdříve opláchl šokující studenou vodou, a přestože vzduch byl v těchto dnech hodně studený, ta voda byla ještě horší. A navíc, když se mydlil, šeredně to páliło – asi ještě víc, než když ta rána byla čerstvá, i když věděl, že je to nejspíš jen jeho subjektivní pocit. Bolest je v tom momentě vždycky nejhorší, říkával často Otec.

Když se v tom strastiplném, temném tichu mydlil, viděl vcházet Elemaka. Šel přímo do Otcova pokoje, ale zanedlouho se znovu objevil, aby zamkl bránu. A nejenom tu vnější; tu vnitřní také. To

bylo neobvyklé; Nafai si opravdu nemohl vzpomenout, kdy naposledy viděl vnitřní bránu zamčenou. Možná když byla bouřka. Nebo když cvičili psa a zavřeli ho na noc mezi ně. Ale teď nebyla bouřka, ani tu nebyl žádný pes.

Elemak vešel do svého pokoje. Nafai zatáhl za šňůru a znovu se ponořil do mrazivé vody, otíral si své rány, aby dostal mýdlo pryč, ještě než přestane voda téct. Otcovo absurdní tvrdošíjné trvání na utužování jeho synů, ze kterých se snažil udělat muže! Jen ti nejchudší se museli mýt takhle pod proudem studené vody!

Tentokrát to bylo nadvakrát, mokrý musel v chladném větříku dlouho čekat, než se nádrž znovu naplnila. Když se konečně vrátil do svého pokoje, brumlal si pro sebe a třásl se zimou, a i když se osušil a znovu oblékl, nevypadal na to, že by se zahřál. Téměř zavřel dveře do svého pokoje, kterými by utíkalo teplo – se svými bratry vždycky soutěžil o to, kdo bude v zimě ty dveře zavírat jako poslední. Mínil se té bitvy dnes v noci vzdát, připustil si, že ho ta modlitba velice vyčerpala. Místo toho vytáhl své šaty na hrudník a složil si je na sebe, tak jak ležel na své matraci. Nebyla to samozřejmě žádná pohodlná pozice na spaní, ale ležení na boku nebylo tak bolestivé. Vztek a bolest a obavy mu snadno bránily ve spánku; cítil se, jako by nespal vůbec, slyšel nepatrné zvuky, jak se ostatní lidé chystali do postele, a pak i nekonečné ticho nočního nádvoří. Často pak i zpěv ptáků nebo štěkání divokých psů v kopcích nebo jemné zvuky neklidných koní ve stájích a zvířat ve chlévech.

A pak musel usnout, protože jak jinak by se mohl tak rychle probudit, celý vystrašený? Byl to nějaký zvuk, co ho probudil? Nebo sen? Zdálo se mu vůbec něco? Něco temného a strašidelného. Třásl se, ale zimou to nebylo – ve skutečnosti byl úplně zpocený pod hromadou svých šatů.

Vstal a vzal si šaty na sebe. Snažil se být potichu, když otvíral a zavíral krabici – nechtěl nikoho vzbudit – každý pohyb mu působil bolest. Určitě má horečku, napadlo ho – cítil strnulost ve svalectech a horkost po celém těle. A jeho myšlení se teď zdálo zřetelně jasné a také jeho smysly byly pozorné. Pokud to byla horečka, byla zvláštní, protože se nikdy necítil tak čile a živě. Navzdory bolesti – nebo díky ní – měl pocit, jako by slyšel i běhat ve stáji myš po trámech.

Vyšel na nádvoří a v tichosti tam stál. Měsíc se ještě neobjevil, ale v téhle jasné noci svítila spousta třpytivých hvězd. Brána byla stále zamčená. Proč měl ale strach? Čeho se bál? Toho, co *viděl* ve snu?

Mebovy a Elyovy dveře byly zamčené. To je k smíchu – já, zraněnej a nemocnej, nechávám svý dveře otevřený, zatímco tyhle dva se bez váhání zamykaj jako malý děti.

Nebo možná právě jenom malý děti se staraj o tak bezvýznamný soupeření v mužnosti.

Venku bylo chladněji než kdy jindy. A on vystřízlivěl ze své horečky, která ho přinutila vstát. Ale ještě stále se do svého pokoje nevracel, i když chtěl. Pak se mu konečně rozsvítilo, uvědomil si, že už několikrát se rozhodl vrátit do svého pokoje, ale jeho vědomí pokaždé zaváhalo a on neudělal ani krok.

Nadduše, pomyslel si. Nadduše chce, abych byl vzhůru. Možná chce, abych něco udělal. Ale co?

V této fázi měsíce fakt, že se na obloze ještě neobjevil, znamenal, že do rozbřesku zbývaly ještě dobré tři hodiny. A dvě hodiny, než měl Otec vstát a jít na schůzku do chladírny, kde pěstovali a množili rostliny ze studeného severu.

Proč má být ta schůzka *tam*?

Nafai pocítil nevysvětlitelnou touhu vyjít ven a podívat se severovýchodně přes Tsivet Valley směrem k vysokým kopcům na druhé straně, kde Music Gate označovala jihovýchodní hranici Basiliky. Bylo to hloupé, zvuk při otvírání brány by mohl přece někoho vzbudit. Ale Nafai už teď věděl, že Nadduše s ním dnes v noci počítá, snaží se mu zabránit jít spát; nemohla by i ta touha jít ven pocházet od Nadduše? Nafai se dnes modlil – nemohla být tohle odpověď? Nebylo možné, že to nutkání vyjít ven bylo něco podobného, co pocítil Otec, to, co ho zavedlo z Desert Road k místu, kde měl vizi s ohněm?

Nebylo možné, že také Nafai by mohl dostávat vize od Nadduše?

Šel klidně a tiše k bráně, zdvižené těžkým provazem. Žádný hluk; jeho smysly a reflexy byly tak ostražitě a živé, že se mohl pohybovat v dokonalé tichosti. Brána lehce zavržala, když ji otevřel – ale on ji nemusel široce otvírat, aby se protáhl skrz.

Vnější brána se používala mnohem častěji, takže šla otevřít jednodušeji a tišeji, udržovala se totiž více. Nafai vykročil ven ve chvíli, kdy se poprvé objevil srpek měsíce nad východními vrcholky Seggidugu Mountains. Rozhodl se dát kolem domu k místu, odkud mohl vidět chladírnu, ale než udělal pár kroků, uvědomil si, že z cestovní místnosti uslyšel šramot.

Jak bylo zvykem v každé domácnosti v této části světa, v každém domě byla místnost, jejíž dveře se otevíraly ven a nikdy se nezamykaly – místo, kam mohl cestující přijít a ukrýt se před bouřkou, chladem nebo únavou. Otec bral ten závazek pohostinnosti mnohem vážněji než většina ostatních, poskytoval nejen místnost, ale i postel a čisté plátno a skříň s potravinami. Nafai si nebyl jistý, který sluha za tu místnost zodpovídal, ale věděl, že se často využívala a ještě častěji doplňovala. Takže by ho neměla překvapit myšlenka, že by někdo mohl být uvnitř.

A najednou věděl, že se musí ve dveřích zastavit a nahlédnout dovnitř.

Do cestovní místnosti proniklo škvírou ve dveřích spóré světlo? Otevřel dveře ještě víc, světlo dopadlo na postel a on zjistil, že se dívá do očí – Luet.

„Ty,“ zašeptal.

„Ty,“ odpověděla. Znělo to, jako by to řekla s úlevou.

„Co tu děláš?“ zeptal se. „Kdo tu je s tebou?“

„Jsem sama,“ řekla. „Nebyla jsem si jistá, ke komu jdu. Do čího domu. Nikdy předtím jsem nebyla venku za městským zdem.“

„Kdy jsi sem přišla?“

„Teď. Nadduše mě vedla.“

Samozřejmě. „Za jakým účelem?“

„Nevím,“ řekla. „Aby mi poslala sen, myslím. Ten mě vzbudil.“

Nafai přemýšlel nad svým vlastním snem, který si nemohl zapamatovat.

„Byla jsem tak – ráda,“ řekla. „Že Nadduše znovu promluvila. Ale ten sen byl hrozný.“

„Jakej byl?“

„Jseš to ty, komu to mám říkat?“ zeptala se.

„Jak to mám vědět?“ odpověděl. „Ale jsem tady.“

„Přivedla tě sem Nadduše?“

„Jo,“ řekl. „Myslím, že jo.“

Přikývla. „Tak já ti to teda řeknu. V podstatě to dává smysl, týká se to totiž tvý rodiny. Existuje totiž spousta lidí, co nenávidí tvýho otce kvůli jeho vizím a odvaze o nich mluvit.“

„Jo,“ řekl. A pak jí napověděl; „Ten sen.“

„Viděla jsem muže, jak se procházel. Šel sněhem. Jenom já jsem věděla, že to bylo dneska v noci, i když na zemi není ani troška sněhu. Chápeš to, jak můžu něco vědět, i když se to liší od toho, co ve snu opravdu vidím?“

Nafai si vzpomněl na rozhovor v podloubí minulý týden a přikývl.

„Takže tam byl sníh a zároveň to bylo dneska v noci. Měsíc byl na obloze. Víím, že to bylo těsně před svítáním. A že ten muž šel po cestě, před něj vyskočili dva muži v kapucích a v rukách drželi nože. I přes ty kapuce se zdálo, že je zná. A on řekl: ‘Tady je mé hrdlo. Nejsem ozbrojený. Mohli jste mě zabít kdykoli, i kdybych věděl, že jste mí nepřátelé. Proč jste mě potřebovali nejdřív nalákat, abych vám věřil? Báli jste se, že bych se dost netrápil, kdybych se necítil zrazený?’“

Nafai si teď dal dohromady spojitost mezi snem a Otcovou schůzkou, do které zbývalo pár hodin.

„Gaballufix,“ řekl.

Luet přikývla. „*Ted*“ tomu rozumím – ale trvalo mi to, než jsem si uvědomila, že to má bejt dům tvýho otce.“

„Ne – Gaballufix si domluvil schůzku s Otcem a Roptatem dnes ráno v chladírně.“

„Ten sníh,“ řekla.

„Jo,“ řekl. „Na rozích už je námraza.“

„A Roptat,“ zašeptala. „To vysvětluje další část snu.“

„Povídej.“

„Jeden z těch mužů v kapuci se natáh’ a odhalil tvář svýho společníka. Chvíli jsem si myslela, že vidím úšklebek v jeho tváři, ale pak se moje vize vyjasnila a já si uvědomila, že to nebyl jeho obličej, kterej se smál. Bylo to jeho hrdlo, rozpáraný až dozadu k páteři. Jak jsem ho pozorovala, hlava se mu odvalila dozadu a ta rána

se úplně otevřela, jako by to byla tlama, která se snaží vykřiknout. A ten jeden muž v tom snu – to jsem byla já...”

„Rozumím,“ řekl Nafai. „Otec.“

„Jo. Jenom já jsem to nevěděla.“

„Dobře,“ řekl Nafai. Netrpělivě ji nutil, aby pokračovala.

„Tvůj otec, pokud to *byl* tvůj otec, řekl: ‘Předpokládám, že se bude mluvit o tom, že jsem ho zabil.’ A nato muž s kapuci říká: ‘A tys ho zabil, vážně,– můj drahý příbuzný.’“

„On *by* to řekl,“ souhlasil Nafai. „Takže Roptat má taky umřít.“

„Ještě jsem neskončila,“ řekla Luet. „Nebo spíš ten sen neskončil. Protože ten muž – tvůj otec – řekl: ‘A co řeknou na to, kdo zabil *mě*?’ A muž s kapuci řekl: ‘Já ne. Nikdy bych proti tobě ruku nevztáhl’, protože tě mám rád. Já tu jenom najdu tvoje tělo. A tvoje vrahy se zkrvavenějma rukama, jak nad tebou budou stát.’ Pak se zasmál a znovu zmizel ve stínu.“

„Takže on *nezabije* Otce.“

„Ne. Tvůj otec se pak otočil a za sebou uviděl jiný dva muže v kapucích. A i když nemluvili, ani neodkryli svoje kapuce, věděl, kdo to je. Cítla jsem ten strašnej smutek. ‘Nemohl jsi to vydržet,’ řekl tomu jednomu. ‘Nemohl jsi mi odpustit,’ řekl tomu druhýmu. A oni pak vytáhli své nože a zabili ho.“

„Ne, ne podle Nadduše,“ řekl Nafai. „To by neudělali.“

„Kdo? Ty to víš?“

„Nikomu neříkej o týchle poslední části snu,“ řekl Nafai. „Slib to tou nejsvatější přísahou.“

„Nic takovýho neudělám,“ řekla.

„Všichni mí bratři jsou dneska v noci doma,“ řekl Nafai. „Neleží, nečekaj na Otce.“

„Jsou to teda potom ty muži v kapucích? Tví bratři?“

„Ne!“ trval na svém. „Nikdy.“

Přikývla. „Nic ti neodpřisáhnou. Jenom slíbím. Pokud tvůj otec unikne smrti díky tomu, že jsem sem přišla, pak nikomu jinýmu o týchle části snu neřeknu.“

„Ani Hushidh ne,“ vymáhal na ní.

„Ale slíbím ti něco jinýho,“ řekla. „Když tvůj otec umře, budu vědět, žes ho nevaroval. A že ty jsi patřil k těm dvěma v kapucích –

protože vědět o takovém spiknutí a nevarovat ho před ním je přesně to samý jako držet tu čepel ve své ruce.“

„Myslíš si, že to nevím?“ řekl Nafai. Chvilku byl našťvaný, že si myslela, že *on* potřebuje být poučován, jak se chovat v takové situaci. Ale pak ho takové myšlenky přešly, protože Luetino varování objasnilo všechno, co se ten den stalo. „Tak proto se šel Meb modlit,“ řekl Nafai, „a proto Elya zamknul vnitřní bránu. Oni to věděli – nebo jen možná měli podezření – a báli se to říct. Tak tohle ten sen znamenal – ne že by kdy pozvedli ruku proti Otci, ale spíš to, že se báli varovat ho.“

Přikývla. „Tak to často ve snech bejvá,“ řekla.

„To je ten opravdovej význam, ale v hlavě nemám o nic víc jasno, když na to myslím.“

„Možná že Nadduše o tom sama neví.“

Natáhla se a poplácala ho po ruce. To způsobilo, že si připadal jako dítě, i když ona byla mladší a mnohem menší než on. Nesouhlasil s ní.

„Nadduše to ví,“ řekla.

„Ne všechno,“ poznamenal.

„Všchno, co *může* vědět,“ řekla. Popošla ke dveřím cestovní místnosti. „Nikomu neříkej, že jsem tady byla,“ prosila ho.

„Kromě Otce,“ řekl.

„Nemůžeš říct, že to byl *tvůj* sen?“

„Proč?“ zeptal se Nafai. „*Tvému* snu bude věřit. Můj by – pro něho nic neznamenal.“

„Podceňuješ svého otce. A Nadduši taky, podle mého. I sám sebe.“ Vykročila ven na dvorek naproti domu, který byl zalitý měsíčním světlem. Zahnula doprava směrem k Ridge Road.

„Ne,“ zašeptal a chytil ji za ruku – malou a slabou, opravdu to byla ještě dívka, tak mladá a křehká. „Nechod' kolem brány.“

Tázavě se na něho podívala širokýma očima, ve kterých se odrážel měsíc, napůl skrytý za jeho zády.

„Pravděpodobně jsem někoho vzbudil, když jsem jí otvíral,“ vysvětloval.

Přikývla. „Obejdu dům z druhé strany.“

„Luet,“ řekl.

„No?“

„Bude to bezpečný, jít teď domů?“

„Svítí měsíc,“ řekla. „A strážé u Funnel Gate mi nebudou dělat problémy. Nadduše zajistila, aby spaly, už když jsem předtím procházela.“

„Luet,“ zavolal na ni znova.

Zase se zastavila a čekala na jeho slova.

„Děkuju ti,“ řekl. Ta slova nebyla ničím ve srovnání s tím, co cítil ve svém srdci. Zachránila život jeho Otcí – a to bylo statečné od děvčete, které nikdy neopustilo město a nepodniklo takovou cestu za měsíčního svitu, vedené pouze snem.

Pokrčila rameny. „Nadduše mě poslala. Poděkuj jí.“ A pak zmizela.

Nafai se otočil k bráně, ta tentokrát určitě nějaký zvuk vydala, když jí procházel a zavíral. Kdyby jeden z jeho bratrů poslouchal nebo se díval, nechtěl by, aby se vrátil, aby ho překvapil. Nechám ho, ať poslouchá a vrátí se do svého pokoje dřív, než projdu vnitřní branou.

Nádvoří, jak doufal, bylo prázdné, když se vrátil. Šel rovnou za Otcem do jeho pokoje přes společný pokoj a knihovnu k soukromému místu, kde spal. Tam ležel na holé zemi, bez jakékoli matrace, s bílým vousem splývajícím až na podlahu. Nafai tam chvíli stál, představoval si rozříznuté hrdlo a ten vous, potřísněný hnědnoucí zasychající krví.

Pak si všiml, že Otcovy oči září. Byl vzhůru.

„Jsi ty ten...?“ zašeptal Otec.

„Co tím myslíš?“ zeptal se Nafai.

Otec se posadil. Pomalu, bázkivě. „Měl jsem sen. To nic nebylo – jen můj strach.“

„Ještě někdo měl dneska sen,“ řekl Nafai. „Právě teď jsem s ní mluvil v cestovní místnosti. Ale bude lepší, když nikomu neřekneš, že tu byla.“

„Kdo?“

„Luet,“ odpověděl. „A její sen tě má odradit od dnešní noční schůzky. Když tam půjdeš, bude tam na tebe čekat vrah.“

Otec vyskočil a rozsvítil. Nafai zamrkal proti tomu ostrému světlu. „Pak to byl přesně ten sen, jaký jsem měl já.“

„Začínám si myslet, že *nejsou* žádný bezvýznamný sny,“ řekl Nafai. „Taky jsem měl sen, kterej mě vzbudil, a Nadduše mě vyvedla ven, abych s ní mluvil.“

„Vrah, který na mě čeká. Zbytek si mohu domyslet. Zabije i Roptata a udělá to tak, aby to vypadalo, že my dva jsme zabili navzájem jeden druhého a teprve potom dorazil Gaballufix, pravděpodobně s několika věrohodnými svědky, kteří budou moci odpřisáhnout, že mrtví jsme byli ještě předtím, než přišel Gabya. Řeknou, jak byl tou krvavou scénou šokován. Proč jsem to neviděl sám? Jak jinak by mohl dostat mě a Roptata na stejné místo ve stejnou dobu, bez jakýchkoli svědků a společníků?“

„Takže tam nepůjdeš,“ ujišťoval se Nafai.

„Ale ano,“ řekl Otec. „Půjdu tam.“

„Ne!“

„Ale ne do chladírny,“ řekl Otec. „Protože *můj* sen mi ukázal něco jiného.“

„Co?“

„Stany,“ odpověděl. „Mé stany, postavené v pouštním slunci. Když zůstaneme, Gaballufix se o to pokusí znovu nějakým jiným způsobem. A – jsou tu ještě jiné důvody k odchodu. K tomu dostat své syny pryč z města dřív, než je zničí.“

Nafai věděl, že Otcův sen musel být opravdu hrozný. Ukázal mu, že ho jeden ze synů zabije? To by vysvětlovalo ta první Otcova slova – Jsi to ty?

„Takže jdeme do pouště?“

„Ano,“ odpověděl mu Otec.

„Kdy?“

„Teď, samozřejmě.“

„Teď? Dneska?“

„Teď. *Dnes v noci*. Před svítáním. Tak budeme za hřebenem dříve, než nás budou moci jeho muži spatřit.“

„Nepůjdeme ale přímo kolem Gaballufixova domu, tam co se kříží Twisting Trail a Desert Road?“

„Je tu zadní cesta. Pro velbloudy není zrovna nejlepší, ale budeme to muset udělat. Napojíme se na Desert Road až za Gabyovým domem. Teď mi pojd' pomoci, musíme vzbudit tvé bratry.“

„Ne,“ řekl Nafai.

Otec se po něm otočil. Byl na vážkách, ale pak počkal, aby nedal najevo svůj vztek kvůli Nafaiově neposlušnosti.

„Luet mě prosila – aby se nikdo nedověděl, že to byla ona. A měla pravdu. Neměli by vědět ani o mně. Měl by to, měl by to být *tvůj* sen.“

„Proč?“ ptal se Otec. „Mít tři, kteří byli dnes v noci ve spojení s Nadduší...“

„Protože když to bude tvůj sen, nebudou si jistý, co víš, co jsi viděl. Ale když tu budou i další, pak se jim bude zdát, že tě obkládáme a manipulujeme s tebou. Budou se hádat a odporovat ti. Ale ty je musíš vzít s sebou, Otče.“

Otec přikývl. „Jsi moudrý, na čtrnáctiletého kluka, velmi moudrý.“

Ale Nafai věděl, že není moudrý. Jednoduše využil toho, že znal zbytek Luetina snu. Kdyby za tím vším stáli Meb a Elya, skočili by na tyhle Gaballufixovy machinace, přišli by o zbytek slušnosti, která v nich ještě je. A v nich *musí* být něco dobrého. Možná dokonce chtěli Otce varovat. Možná proto zamkl Elya vnitřní bránu, aby se vzbudil tím hlukem, který by Otec při odchodu nadělal – pak by mohl vyjít ven a Otce varovat, aby nikam nechodil!

Nebo možná hodlal Otce sledovat, aby mohl být u toho, až se bude Otec sklánět v chladírně nad Roptatovou mrtvolou.

Ne! zakřičel Nafai v duchu. Elemak ne! Je ode mě hnusný jenom na to vůbec pomyslet, že by to moh' udělat. Mí bratři nejsou vrahové, ani jeden z nich.

„Jdi do svého pokoje,“ řekl Otec. „A nebo ještě lépe na toaletu. A pak vyjdi ven a dej najevo ukázkovou slepou poslušnost. Ne mně, ale Elyovi. On ví nejlépe, jak se na tenhle výlet zabalit.“

„Dobrá, Otče,“ řekl Nafai.

V mžiku proletěl z Otcova pokoje přes knihovnu a společenskou místnost ven na dvůr. Elemakovy a Mebbekewovy dveře byly stále

zamčené. Nafai zamířil na latrínu, jejíž dvě stěny nebyly nijak kryté. Dorazil tam právě ve chvíli, když Otec klepal na Mebbekowovy dveře.

„Vzbud’ se, ale buď potichu,“ říkal Otec. Pak se to znovu opakovalo u Elemakových dveří. „Pojďte na dvůr.“

Slyšel je všechny vycházet – také Issiba, i když jeho nikdo přímo nevolal.

„Kde je Nyef?“ zeptal se Issib.

„Na toaletě,“ odpověděl mu Otec.

„Teď, *to je* nápad,“ řekl Meb.

„Můžeme snad chvilku počkat,“ řekl Otec.

Nafai vyšel, klozet se za ním automaticky spláchl. Alespoň v něčem je Otec nenutil žít tak *úplně* primitivním způsobem.

„Omlouvám se,“ řekl Nafai. „Nechtěl jsem vás nechat čekat.“ Meb se na něho zamračeně podíval, ale Nafai byl příliš ospalý na to, aby to bral jako výhrůžku nebo začátek hádky.

„Odcházíme,“ prohlásil Otec, „do pouště.“

„My všichni?“ zeptal se Issib.

„Je mi líto, ale ano,“ odpověděl Otec. „Ty zůstaneš ve svém křesle. Není to to samé jako tvé plováky, to vím, ale lepší něco než nic.“

„Proč?“ zeptal se Elemak.

„Nadduše mě ve snu varovala,“ řekl Otec.

Meb vydal opovržlivý zvuk a zamířil zpátky do svého pokoje.

„Zůstaneš tu a budeš poslouchat,“ přikázal Otec, „protože pokud tu nezůstaneš, nejsi už můj syn.“

Meb zůstal a poslouchal, ačkoliv byl stále otočen k Otcí zády.

„Chtějí mě zabít,“ řekl Otec. „Dnes ráno. Chystal jsem se jít na schůzku s Gaballufixem a Roptapem a tam jsem měl zemřít.“

„Gabya mi slíbil, že nikomu neublíží,“ prohlásil Elemak. Tak Elemak teď říkal Gaballufixovi jeho chlapeckým jménem?

„Nadduše zná jeho srdce dobře, ví, že se jeho slovům nedá věřit,“ namítl Otec. „Když tam půjdu, zemřu. A i kdybych tam nešel, byla by to pouze otázka času. Teď, když Gaballufix přikázal mě zabít, můj život tu nemá cenu. Zůstal bych ve městě, kdybych znal

jeden jediný účel, kterému by posloužila moje smrt – nebojím se jí, ale Nadduše mi řekla, abych odešel.“

„Ve snu,“ odsekl Elemak.

„Nepotřebuji sen na to, aby mi prozradil, že Gaballufix je nebezpečný, když se ti postaví do cesty,“ řekl Otec, „a nepotřebujete ho k tomu ani vy. Když se ráno v chladírně neobjevím, není pochyb o tom, co Gaballufix udělá, až to zjistí. To už musím být daleko pryč v poušti. Půjdeme po Redstone Path.“

„To velbloudi nemůžou zvládnout,“ odporoval mu Elemak.

„Mohou, protože musí,“ usadil ho Otec. „Vezmeme toho s sebou dost na to, abychom tam mohli žít celý rok.“

„To je přišerný,“ řekl Mebbekew. „To neudělám.“

„A co budeme dělat za rok?“ zeptal se Elemak.

„Do té doby mi to Nadduše ukáže,“ odpověděl Otec.

„Možná se věci v Basilice uklidní natolik, že se budeme moci vrátit,“ navrhl Issib.

„Když teď odejdeme,“ řekl Elemak, „Gabya si bude myslet, žeš ho zradil, Otče.“

„Bude?“ podivil se Otec. „Ale když tu zůstanu, on zradí mě.“

„Řek’ sen?“

„Řekl *můj* sen,“ odpověděl Otec. „Potřebuju tě. Jestli chceš, zůstaň si, ale ne jako můj syn.“

„Bylo mi dobře i tak,“ řekl Meb.

„Ne,“ odporoval mu Elemak. „Bylo ti dobře, když jsi *předstíral*, že nejsi jeho syn. Ale každý to věděl.“

„Vyžil jsem ze svého talentu.“

„Žil jsi z toho, že lidi v divadle doufali, že z tvého Otce dostanou peníze, který můžou investovat do svezích představení – nebo z tebe v budoucnosti, z tvého dědictví.“

Mebekew vypadal, jako by ho někdo vzal po hlavě. „Ty taky, vid’, Elyo?“

„Vyřídím si to s tebou pozdějc,“ pohrozil mu Elemak. „Když Otec řekne, že jdeme, tak jdeme – a nemůžeme ztrácet čas.“ Otočil se k Otci. „Ne proto, že jsi vyhrožoval, že mě vydědíš, starouši. Ale proto, že jsi můj Otec a já tě nenechám odejít do pouště jen tak. *Tohle* dělám proto, že ti chci pomoci zůstat naživu.“

„Naučil jsem tě všechno, co víš, Elyo,“ řekl Otec.

„Když jsi byl mladší,“ řekl Elemak. „A vždycky jsme měli s sebou sluhy. Předpokládám, že teď je tu všechny necháme.“

„Všechny sluhy propustím,“ souhlasil Otec. „Až budeš připravovat zvířata a zásoby, Elyo, nechám tu instrukce pro Rashgallivaka.“

Tu další hodinu pracoval Nafai tak rychle, jak si nikdy ani nemyslel, že by to bylo možné. Každý, dokonce i Issib, měl své úkoly a Nafai se znovu obdivoval Elemakovým schopnostem v téhle oblasti. Vždy přesně věděl, co je třeba udělat a kdo by to měl udělat a jak dlouho by to mělo trvat, věděl také, jak přimět Nafaie, aby se cítil jako idiot, protože to nebyl schopný dělat rychleji, i když si byl jistý, že to dělá alespoň tak dobře, jak se od něho očekává, bere-li se v úvahu, že to dělá poprvé.

Nakonec byli připraveni – opravdová pouštní karavana, nic než velbloudi, protože byli nejtemperamentnější ze všech jejich zvířat, i když nejméně pohodlní na cestování. Issibovo křeslo bylo přivázáno k boku jednoho z velbloudů, rance sušené vody k druhému. Voda byla pro případ nouze; v první části cesty znali Otec s Elemakem všechna místa, kde se dala najít voda, a kromě toho na podzim na poušti občas pršelo, takže by tam vody mělo být dost. Ale co kdyby je pronásledovali a zahnali na neznámé místo v poušti? Pak by potřebovali nějaký prášek, který by zahřáli na pánvi a dávali na něj pozor, dokud by se nezměnil na vodu, získáváje ze vzduchu kyslík, aby to mohli vůbec provést. Nafai to ochutnal jen jednou – něco odporného a příšerného, do čeho se musí přidat chemikálie, aby to potlačilo chuť vodíku v prášku. Ale kdyby ho potřebovali, byli by za něj ještě vděční.

Bylo to Issibovo křeslo, které působilo nejmenší radost. Nafai věděl, že ta cesta bude nejtěžší právě pro Issiba, zbaveného svých plováků a připevněného do křesla. Plováky způsobovaly, že si připadal lehký a silný, ale v křesle si uvědomoval, jak ho gravitace táhne dolů, a stálo ho všechny síly ho ovládat. Na konci každého dne stráveného v křesle byl Issya vyčerpaný a unavený. Co kdyby to trvalo den za dnem, týden za týdnem, měsíc za měsícem? Možná by

zesílil. Možná by zeslábl, možná by zemřel, možná by ho podpořila Nadduše.

Možná by přiletěli andělé a přenesli ho na Měsíc.

Zbývala ještě hodina do rozednění, když vyrazili. Snažili se být potichu, aby nevzbudili žádného sluhu – i když oni se možná vzbudili, ale protože je nikdo nežádal o pomoc a protože neměli zájem dobrovolně pomáhat v téhle noční hodině jakémukoli bláznovi, taktně se převalovali a zůstali ležet.

Redstone Path byla vražedně zrádná, ale díky měsíčnímu svitu a Elemakovým instrukcím ji dokázali projít. Nafai byl znovu naplněn obdivem ke svému staršímu bratrovi. Nebylo nic, co by Elya nedokázal. Byla tu nějaká naděje, že by se kdy Nafai stal také tak silným a schopným?

Nakonec přešli Twisting Path, vedoucí přímo přes vrchol nejvyššího hřebene. První světlo, ohlašující svítání, už na východě hodně sílilo, ale i tak získali dost času. Teď je čeká sice obtížný, ale ne dlouhý sestup, než se dostanou k velké plošině v západní poušti. Nikdo by je tu nemohl snadno pronásledovat – alespoň nikdo z města ne. Elemak všem podal pulsní zbraně a donutil je, aby si procvičovali míření na paprsek na skále, na který ukázal. Issib byl poměrně k ničemu – nemohl zbraň dost dobře držet – ale Nafai byl pyšný na to, že se mu dařilo zasáhnout cíl lépe než Otcí.

Jestli by tím opravdu dokázal zabít zloděje, to už byla jiná věc. Určitě by nemusel. Byli tady v poušti kvůli poselství Nadduše, ne? Nadduše by zavedla zloděje pryč od nich. Stejně jako by je zavedla k vodě a k potravě, kdyby jim došly jejich cestovní zásoby.

Pak si Nafai vzpomněl, že to celé začalo vlastně proto, že Nadduše už nebyla tak schopná, jak tomu bývalo. Jak tedy věděl, že by Nadduše *cokoli* z toho mohla udělat? Nebo že vůbec měla nějaký plán? Ano, poslala Luet, aby je varovala, a vzbudila Nafaie, aby si to varování šel vyslechnout, a seslala Otcí jeho sen. Ale to neznamenal, že Nadduše opravdu měla v úmyslu jim pomáhat, nebo je dokonce vést pryč z města právě po téhle cestě. Kdo znal Naddušiny plány? Možná všechno, co potřebovala, bylo zbavit se Wetchika a jeho rodiny.

S touto krutou myšlenkou se Nafai usadil vysoko nad pouští s nohama zavěšenýma do sedla a kolem dokola pátral po zlodějích, po pronásledovateli z města, po čemkoli podivném, po znameních od Nadduše. Jedinou hudbou byly Mebbekewovy stížnosti a Elemakovy příkazy a občasné čvachtání, když velbloudi vyprazdňovali své útroby. Nafaiovo zvíře, zapomínající vše kromě toho, kam složit hnáty, čekalo v pojízdné kleci na horko druhého dne.

LŽI A PŘEDSTÍRÁNÍ

S měsícem nad hlavou bylo pro Luet mnohem snazší najít cestu zpátky do města než předtím do Wetchikova domu. Kromě toho teď *znala* cíl své cesty; vždy je jednodušší vracet se domů než hledat nějaké podivné místo.

Bylo však zvláštní, že i teď cítila jisté nebezpečí, dokud se nedostala zpět do samotného města. Strážci na Funnel Gate nebyli na svých místech – nejspíš je přepadl spánek nebo je možná Nadduše přiměla k přemýšlení nad nějakým náhlým poselstvím. Luet se musela v duchu zasmát při pomýšlení, že se Nadduše obtěžuje přinutit muže k tomu, aby cítil náhlou potřebu vyprázdnit si svůj měchýř jen proto, aby Luet mohla bezpečně projít.

Ve městě už však měsíc takovým pomocníkem nebyl. Protože nestál moc vysoko, vrhal hluboké stíny a ulice vedoucí z jihu na sever se neustále topily v naprosté temnotě. V tuto dobu se teď mohl venku pohybovat kdokoli. Tolchochové byli známí tím, že chodili ven spíše v noci, kdy se na ulicích pohybovalo stále ještě dost žen. Ale teď v této pusté hodině těsně před svítáním by tu mohl být i někdo mnohem horší, než jsou tolchochové.

„No není hezká?“

Ten hlas ji polekal. Ačkoliv byl hrubý, patřil ženě. Luet chvíli trvalo, než ji objevila ve stínu. „Nejsem hezká,“ řekla. „Tvoje oči tě ve tmě klamou.“

Musela to být jedna ze svatých žen, jinak by nebyla venku na ulici v tuto dobu. Když vystoupila z tmavého rohu, kde se ukrývala před nočním větříkem, ukázalo se, že její kůže je bledší, než se zdálo být v tom stínu. Byla nahá od hlavy až k patě. Když ji Luet viděla,

úplně ucítila ten chlad podzimní noci, dokud se totiž nezastavila, zahřívala se pohybem. Teď se pozastavovala nad tím, jak ta žena může takhle žít bez čehokoli, co by bylo mezi její kůží a mrazivým vzduchem, kromě té její špíny.

Matka byla divoška, pomyslela si Luet. Narodila jsem se ženě, jako je tahle. Spala v poušti, když jsem byla v její děloze, přinesla mě tak, jak byla, úplně nahá do města, aby mě tam nechala u Tety Rasy. Ale tahle žena to nebyla. Moje matka, ať už je kdekoli, už není svatá. Jen rok po mém narození opustila Nadduši a odešla s mužem, farmářem, a vede nelehký život na skalnatém pozemku v Chalvasankhra Valley. Nebo to aspoň říkala Teta Rasa.

„Nádherné jsou oči svatého dítěte,“ zdůraznila žena, „které vidí ve tmě a září jako jasný oheň v mrazivé noci.“

Luet dovolila ženě dotknout se jejího obličej, ale když se její studené ruce začaly dotýkat jejích šatů, položila na ně ty své. „Prosím,“ řekla. „Nejsem svatá a Nadduše mě před chladem nechrání.“

„Ani před pátrajícíma očima,“ řekla svatá žena. „Nadduše vidí až do tvého nitra – a ty jsi svatá, ano, jsi.“

Čí měly být ty pátrající oči? Naddušiny? Oči mužů, kteří se k ženám chovali, jako by to byli koně? Oči pomlouvačů? Nebo oči téhle ženy? A co se týče té svatosti – to musela vědět Luet sama nejlíp. Nadduše si vybrala ji, to ano, ale ne kvůli její ctnosti. Ono to bylo vlastně spíš za trest být neustále obklopena lidmi, kteří v ní viděli věstkyni místo děvčete. Hushidh, její vlastní sestra, jí jednou řekla: „Chtěla bych mít takový nadání jako ty, tobě je všechno tak jasné.“ Nic mi není jasné, chtěla jí odpovědět Luet. Nadduše mi nedůvěřuje, využívá mě k předávání vzkazů, kterým já sama nerozumím. Stejně tak nechápu, co ode mě chce ta svatá žena nebo proč ji Nadduše ke mně poslala – jestli ji vůbec poslala.

„Neboj se vzít ho k vodě,“ řekla svatá. žena.

„Koho?“ zeptala se Luet.

„Nadduše si přeje, abys mu zachránila život, ať už je to jakkoli nebezpečné. Není to svatokrádež, když posloucháš Nadduši.“

„Koho?“ znovu se ptala Luet. Tenhle zmatek ji děsil, zmatek, že musí rozluštit slovní hádanku nebo trpět nějakou strašnou ztrátou – cítili to samé lidé, když jim vyprávěla své vize?

„Myslíš si, že všechny vize mají přicházet *k tobě*,“ řekla svatá žena, „ale některé věci jsou pro tebe tak jasné, že je vidíš sama, co?“

Nemyslím si nic o tý laskavý svatý ženě. Nikdy jsem se o vize neprosila a často jsem si přála, aby je měli i ostatní. Ale jestli trváš na tom předávat mi vzkazy, snaž se, jak jen můžeš, aby byly srozumitelný. To je to, o co se snažím já.

Luet se chtěla zdržet jakéhokoli projevu odporu, ale musela trvat na objasnění té odpovědi. „Kdo je *ten*, o kom pořád mluvíš?“

Žena ji uhodila přímo do tváře. Luet vstoupily slzy do očí – byly to spíše slzy studu než bolesti. „Co jsem udělala?“

„Potrestala jsem tě za to, co provedeš,“ řekla svatá žena. „Už se stalo a nikdo nemůže žádat, abys zaplatila víc.“

Luet neměla sílu zeptat se znovu. Žena pro ni pravděpodobně odpověď neměla. Na místo toho ji pozorovala a snažila se rozpoznat, jestli je v jejích očích pochopení. Bylo to vůbec pravé šílenství? Vážně to byl skutečný hlas Nadduše? Šílenství bývá mnohem jednodušší.

Stará žena znovu pozvedla ruku k Luetině tváři. Ta trochu ucouvla, ale dotyk ženy byl tentokrát velice jemný, otřela jí slzy z důlku přímo pod okem.

„Neboj se krve na jeho rukou. Nadduše to přijme jako modlitbu, jako vodu vizí.“

Pak se obličej svaté ženy pozměnil – byl ochablejší a unavenější a z jejích očí zmizelo světlo. „Je zima,“ řekla.

„Ano.“

„Jsem už příliš stará,“ povzdechla si žena.

Její vlasy sice nebyly vůbec šedé, Luet si ale pomyslela, ale jo, ty jsi stará, moc stará.

„Nic není věčné,“ řekla svatá žena. „Zlaté nebo stříbrné. Ukradené nebo prodané.“

Byla básník. Luet věděla, že si hodně lidí myslí, že když svatá žena veršuje, tak skrz ni promlouvá Nadduše. Ale tak tomu nebylo – rýmování bylo druhem hudby, hlasem transu, který působil to, že se

svatých žen nedotýkal jejich smutný a hrozný život. Když *přestaly* rýmovat, znamenalo to, že je tu šance, že by mohly mluvit smysluplně.

Svatá žena kráčela pryč, jako by na Luet zapomněla. Protože to vypadalo, že si nemůže vzpomenout, kde má úkryt, Luet ji vzala za ruku a zavedla ji zpátky, pomohla jí sednout si a přitisknout se ke stěně, která ji chránila před větrem. „Pryč z větru,“ zašeptala svatá žena. „Jak zhřešili.“

Luet ji tu nechala a znovu vykročila do tmy. Měsíc teď byl výš a to lepší světlo ji trochu povzbudilo. Ačkoli svatá žena byla sama o sobě neškodná, připomněla Luet, kolik by tu mohlo být lidí skrytých ve stínu. A také, jak *ona* byla zranitelná. Povídalo se tu o mužích, kteří se k obyvatelkám města chovali tak, jak dovolovalo právo jednat se svatými ženami. Ale ani z toho neměla ten největší strach.

Ve městě je vrah, pomyslela si Luet. Vrah na tomto místě svátosti, a je to Gaballufix, který na to myslel jako první. Kdybych nepřišla s vizí a s varováním od Nadduše, zemřel by dobrý člověk. Znovu se otřásla při vzpomínce na podříznuté hrdlo ve svém snu.

Nakonec se dostala k místu, kde se Holy Road rozšiřovala, jako by přecházela do údolí, neměnila se v cestu, ale v kaňon, se starými schody, vytesanými do skály a vedoucími rovnou dolů k městu, kde z jezera vycházela horká pára s příměsí síry. Na těch, které tu prováděly bohoslužby, se ten zápach udržel několik dní. Mohlo být svaté, ale Luet to místo shledala neobyčejně nepříjemným, takže sama se tam nikdy modlit nechodila. Dávala přednost místům, kde se smíchávala horká voda se studenou a kde vznikala ta nejhustší mlha, kde proudy vířily kolem jejího těla vodu různých teplot, takže jí připadalo, že se na hladině vznáší. Tak tomu bylo, když její tělo samo tancovalo na vodě, aniž by to ona sama chtěla, a kdy se mohla zcela oddat Nadduši.

O kom ta svatá žena mluvila? ‘Ten’ s krví na rukou, ‘ten’, kterého by mohla zavést k vodě – pravděpodobně k jezeru.

Ne, to nic nebylo. Svatá žena byla jednou z těch šilených, jejichž řeč byla beze smyslu.

Jediný muž, kterého si vybavila, že má ruce od krve, byl Gaballufix. Jak by si mohla Nadduše přát, aby se někdo jako on

dostal do blízkosti posvátného jezera? Nastane snad doba, kdy bude muset ona zachránit Gaballufixovi život? Jak by mohlo něco takového zapadat do Naddušiných plánů?

Na Tower Street zatočila doleva, pak doprava k Rain Street, která se stáčela k Rasinu domu. Doma, v pořádku. Samozřejmě. Nadduše ji přece chrání. Ten vzkaz, který předala, *nebyl* tím jediným, co pro ni Nadduše měla; Luet bude žít, aby mohla vykonat ještě něco jiného. To pro ni znamenalo obrovské ulehčení. Neřekla snad její vlastní matka Tetě Rase ten den, kdy ji zanechala v Rasině opatrování: „Ta bude žít tak dlouho, dokud bude sloužit Matce všech Matek.“? Ta Matka Matek ji podržela i dnes v noci.

Luet počítala s tím, že se dostane zpátky do Rasina domu, aniž by někoho vzbudila, ale nevzala v úvahu, jak ta nová atmosféra strachu změnila ve městě domácnosti dokonce i těch nejdůležitějších žen Basiliky. Hlavní dveře byly zamčeny zevnitř. Stále doufala, že se dostane do domu nepozorovaně, a hledala okno, kterým by mohla prolézt. Teprve teď si opravdu uvědomila, že okna vedoucí na ulici byla určena pouze k průchodu světla a vzduchu – byla to spousta vodorovných štěrbin zatočených a vytesaných v jemné ornamenty, ale žádná z nich nebyla dost široká na to, aby se tudy dala prostrčit hlava a ramena dítěte. Není to poprvé, co v Basilice panuje strach, pomyslela si. Tento dům byl navržen tak, aby se do něj v noci nikdo nemohl tajně dostat. Ochrana před zloději, samozřejmě; ale tahle okna byla pravděpodobně původně navržena k tomu, aby zabránila vstupu odmítnutých nápadníků a odepsaných druhů, kteří by se snažili vrátit se do domu, protože ho považovali za svůj vlastní.

Toto opatření zabránilo dostat se do domu i Luet, přestože byla tak štíhlá. Věděla samozřejmě, že okolo domu tu žádná jiná cesta není, protože sousední stavby sahaly až k masivním kamenným zdím Rasina domu.

Proč nemyslela na to, že dostat se dovnitř bude mnohem těžší než se dostat ven? Samozřejmě odešla až po setmění, až pozdě večer; Hushidh něco o jejím poselství věděla a zajistila by, aby se nikdo o její nepřítomnosti nedozvěděl. Jednoduše nikoho nenapadlo, jak to udělat, aby se Luet dostala zpátky. Teta Rasa nikdy předtím hlavní dveře nezamykala. A později, poté, co Nadduše přiměla strážce

podřimovat a vzdálit se od brány ve chvíli, kdy se tudy vracela, si Luet uvědomila, že jí Nadduše uklidila všechny z cesty.

Luet si pomyslela, že asi bude muset zůstat přes noc venku na verandě. Ale byla strašná zima. Dokud šla, bylo to v pořádku, bylo jí teplo dost. Usnout by teď bylo nebezpečné. Městské ženy, alespoň ty dobře vychované, neměly oblečení na přenocování venku. A svaté ženy by na ni seslaly nemoc.

Přesto tu ještě byla jiná cesta. Nebylo podloubí Tety Rasy na spodní straně zcela otevřené? Mohl by existovat způsob, jak tam přelézt od údolí. Samozřejmě, ta část východně od Rasina podloubí byla tou nejdivočejší, nejliduprázdňější částí Shelfu – nebyla to ani součást žádného okrsku, a ačkoli tam ústila Sour Street, nevedla tam žádná cesta; ženy tudy nikdy nechodily, když chtěly jít k jezeru.

Teď ale věděla, že právě touhle cestou se musí dát, pokud se má vrátit do domu Tety Rasy.

Nadduše ji znovu vedla. Vedla ji, ale nic jí neřekla.

Proč ne? ptala se Luet už posté. Proč mi nemůžeš říct, co chystáš? Kdybys mi to řekla, šla bych do Wetchikova domu a nemusela bych se po cestě tak bát. K čemu je ti můj strach a nevědomost? A teď mě posíláš do těch nejdivočejších míst na východ od Rasina domu – za jakým účelem? Máš snad potěšení z toho, jak si se mnou hraješ? A nebo jsem moc hloupá na to, abych pochopila tvý záměry? Jsem tvůj poštovní holub, dobrej jenom na to, aby předával tvý vzkazy, ale nestojím ti za to, abys mi je vysvětlila.

A teď, navzdory svému odporu, po pár minutách sešla z poslední dlažební kostky Sour Street na trávu a pak se vnořila do lesů Shelfu.

Země byla hrbolatá a zdálo se, že všechny prohlubně a zlomy v podrostu svádí k tomu sejít dolů, pryč od Rasina podloubí, směrem k útesům vyčnívajícím nad kaňonem Holy Road. Není divu, že ani ženy ze Shelfu si tu nepostavily žádné domy. Luet odmítla nechat se vést po schůdných cestičkách, nechtěla zabloudit – věděla, že jakmile se po nich dá, zmizí. Místo toho si raději klestila cestu podrostem. Bodaly ji trny zaroselu a ona věděla, že zanechají jemné škrábance, které budou pálit několik dní, i když je natře balzámem Tety Rasy. Co ale bylo horší, neměla toho na sobě moc, byla jí zima, byla ospalá, takže se párkrát přistihla, jak už téměř usíná, ale doopravdy

neusnula nikdy. No ale – dala se do toho, tak to musí dotáhnout do konce.

Došla na malou mýtinu osvětlenou jasným měsíčním světlem, které pronikalo baldachýny listů. Za měsíc všechno to listí zmizí a tyhle houštiny nebudou ani z poloviny tak ohavné. A najednou se jako zázrakem objevilo světélko. Luet zamrkala.

V mžiku se mýtinka změnila. Stála tam žena.

„Teto Raso,“ zašeptala Luet. Jak věděla, že mě má hledat právě tady? Promluvila zas Nadduše k někomu jinému?

Ale ona to nakonec nebyla Teta Rasa. Byla to Hushidh. Jak se jen mohla tak zmýlit?

Ne. Nezmyšlila se. Protože teď se Hushidh znovu změnila. Teď tu byla Eiadh, ta krásná dívka z Hushidhiny třídy, do které byl chudák Nafai tak zamilovaný. A postava se znovu proměnila, tentokrát v herečku Dol, která jako mladá dívka bývala tak slavná; byla jednou z neterí Tety Rasy a nedávno se vrátila do domu, aby tu vyučovala. Také se říkalo, že Dolltown byl pojmenován po ní (ačkoli ten se tak jmenoval už alespoň tisíc let). Byla velmi krásná a zlomila nejedno srdce; teď jí bylo přes dvacet. Už když byla malá, její krása přiměla ženy, že ji zahrnovaly mateřskou láskou a chtěly ji uchránit před očima mužů. Stejně by Luet dala půlku svého života, kdyby mohla v té druhé být tak jemná a sladce nádherná jako Dol.

Proč mi Nadduše ukazuje tyhle ženy?

Dol se změnila v Shedemei, další z Rasiných neterí.

Shedya byla pravým opakem Dol a Eiadh. Ve dvaceti šesti letech byla stále ještě v domě Tety Rasy, pomáhala vyučovat starší studenty, přičemž její pověst, geneticky rostla. Ve skutečnosti spala většinu nocí ve své laboratoři daleko odsud, ne ve svém pokoji v Rasině domě, ale stále tam byla považována za silnou, klidnou osobnost. Shedemei nebyla hezká; nebyla sice tak ošklivá, aby zastrašila lidi kolem sebe, ale byla dost nehezká, takže čím déle někdo studoval její obličej, tím méně byl pro něj přitažlivý. Její mysl byla jako magnet přitahující pravdu: jakmile se k ní dostala dostatečně blízko, skočila po ní a držela ji. Ze všech neterí Tety Rasy byla tou, kterou Luet nejvíce obdivovala; ale Luet věděla, že ještě spíš nebude mít dost důvtipu na soupeření se Shedemei než dost

krásky na to, aby následovala kariéru Doly. Nadduše si ji vybrala jako někoho, komu posílá své vize, kdo nemá na světě jiné uplatnění.

Žena zmizela. Luet se ocitla na mýtině sama a znovu měla pocit, jako by se právě probudila.

Byl to takový ten sen, který přijde, když ani nevíš, že spíš?

Po těchto zjeveních uviděla světlo zářící do tmy probouzejícího se rána. Muselo to být z podloubí Tety Rasy – tím směrem už nemohl žádný jiný zdroj světla být. Možná se ta vize objevila právě kvůli tomu. Teta Rasa byla vzhůru a čekala na ni.

Pustila se mezi keře. Poškrábala se o pár nízkých větviček, trny se jí chytaly za šaty i kůži, nerovný povrch ji mátl, takže klopýtala, zakopávala. Přesto si stále myslela, že světlo je takový její maják, který ji naváděl, dokud se nakonec neocitla pod okrajem Rasina podloubí.

Světlo zářilo v pruhu na ploše ohlazeného kamene bez jakéhokoli místa k zachycení, jasně svítilo od podstavce až k zábradlí podloubí. A přitom to bylo od země k vrcholu alespoň čtyři metry. I kdyby tam na ni Teta Rasa čekala, neexistoval žádný způsob, jak se nahoru vyšplhat, aniž by nezavolala na sluhy. A stejně, kdyby chtěla vzbudit lidi v domě, musela by zatahnout za zvonek u hlavních dveří!

Tak se stalo, že poté, co překonala tu nerovnou cestu lesem, se Luet konečně dostala před Rasin dům z jižní strany. Většina míst v podloubí byla před ní ukryta. Zdálo se, že dům byl postaven tak, aby do podloubí byl možný přístup z lesa. Stavitelé určitě plánovali víc než pouhý *pohled* na Rift Valley. A i kdyby tu nebyl žádný zamýšlený přístup, muselo tu být místo, kde by se dalo přelézt.

Když obcházela točité kameny, objevila Luet to, v co doufala – místo, kde byl poškozený podklad v horní části podloubí. Teď byl vršek zábradlí vzdálený na délku paže. A když se natáhla, aby se pokusila najít úchyt v nějaké mezeře v zábradlí, uviděla tvář Tety Rasy, jak ji vítá a natahuje k ní ruce.

Kdyby byla Luet těžší, Teta Rasa by asi její váhu neunesla, ale zas na druhé straně by tam pak mohla vyšplhat bez pomoci.

Když se nakonec usadila na lavičce, na krajíčku pláč z úlevy i vyčerpání, Teta Rasa ji konejšila a pak jí položila obvyklou otázku:

„Co jsi dělala tam venku při měsíčku, místo abys přišla k hlavním dveřím a zazvonila jako ostatní studenti, kteří se vracují pozdě? Bála ses tak výtky, že sis myslela, že je lepší riskovat krk v lese uprostřed noci?“

Luet zavrtěla hlavou. „V lese jsem měla vizi,“ řekla. „Ale měla bych ji asi stejně, takže to obcházení okolo byla jenom moje hloupost.“

Pak Luet nezbyvalo udělat nic jiného než říct Tetě Rase o všem, co se stalo – o vizi, o které se zmínila Nafaiovi a řekla mu tak o přípravě Wetchikovy vraždy; o slovech svaté ženy ve tmě na ulici; a nakonec i o vizi o Rase a některých jejích neterích.

„Nemohu přijít na to, co by taková vize mohla znamenat,“ řekla Rasa. „Když to Nadduše neřekla *tobě*, jak bych to mohla uhodnout já?“

„Já vůbec nechci hádat,“ řekla Luet. „Nechci nic podobného, jako jsou vize ani řeči o nich ani cokoli jiného, kromě toho jsem zraněná a chci jít spát.“

„Samozřejmě půjdeš, samozřejmě,“ konejšila ji Teta Rasa. „Můžeš jít spát a nechat Wetchika a mě přijít na to, co je teď třeba podniknout. I když je dost hloupý na to, aby si stál za tím, že jeho čest vyžaduje na tu praradnou schůzku v chladírně jít.“

Luet napadla příšerná myšlenka. „Co když mu to Nafai neřek’?“

Teta Rasa se na ni ostře podívala. „Že by Nafai nevaroval svého otce před spiknutím proti němu? Mluvíš o mém synovi!“

Co by to asi mohlo Luet říct, té, která svou matku nikdy nepoznala a jejímž otcem mohl být kterýkoli muž ve městě, s největší pravděpodobností ten, který patřil mezi ty nejsmyslnější. Matka a syn – to bylo spojení, které pro ni nemělo žádný zvláštní význam. Ve světě planých slibů bylo podle ní možné všechno.

Ne, její únava jí zabránila říct, že nelze věřit nikomu. Pochybovala tu i o tomhle Rasině názoru, nejen o Nafaiově důvěryhodnosti. Její mysl teď zřejmě nebyla schopna jasně uvažovat! Dovolila Tetě Rase, aby ji napůl vedla, napůl táhla nahoru po schodech do své vlastní místnosti a uložila na obrovskou měkkou postel paní domu, kde usnula, aniž si uvědomila, kde je.

„Pryč celou noc,“ řekla Hushidh. – Luet otevřela jedno oko. Světlo procházející oknem bylo velmi jasné, avšak ve vzduchu byl cítit chlad. Dávno už byl den, ale Luet se probudila teprve teď.

„A pak jí ten mozek ani neporadí, aby přišla k hlavním dveřím.“

„Nespolíhám se vždycky na svůj mozek,“ namítla klidně Luet.

„To vím,“ řekla Hushidh. „Měla bys mě brát proto s sebou.“

„Dva jsou vždycky míň nápadný než jeden.“

„Do Wetchikova domu. Nenapadlo tě, že bych třeba mohla znát cestu tam i zpátky?“

„Ani jsem nevěděla, kam jdu.“

„Sama v noci. Mohlo se ti stát cokoli. A tys mi svázala ruce tou hloupou přísahou, že to nikomu neřeknu. Teta Rasa ze mě málem stáhla kůži zaživa a chtěla mě pověsit na přední verandu, když zjistila, že jsem věděla, kam jsi šla, a jí jsem nic neřekla.“

„Tak už se na mě nemrač, Hushidh.“

„Celý město je vzhůru nohama, víš to?“

Luet náhle pocítila vlnu strachu. „Ne, Hushidh – neříkej mi, že se tu nakonec přece jenom stala vražda!“

„Vražda? To ne. Ale Wetchik a všichni jeho synové jsou pryč a Gaballufix prohlašuje, že utekli, protože odhalil Wetchikův plán zabít Roptata na tajný schůzce, kterou měli domluvenou v jeho chladírně blízko Music Gate.“

„To není pravda,“ řekla Luet.

„Dobrá, já netvrdím, že je,“ uklidňovala ji Hushidh. „Jenom jsem ti zopakovala, co říká Gaballufixovi lidi. Na ulicích je plno jeho vojáků.“

„Jsem hrozně unavená, Hushidh, a nemůžu s tím nic udělat.“

„Teta Rasa si myslí, že můžeš,“ řekla Hushidh. „Proto mě poslala, abych tě vzbudila.“

„Vážně?“

„Vždyť ji znáš. Poslala mě dvakrát, abych se ‘podívala, jestli chudák Luet ještě odpočívá, protože to strašně potřebuje’. Potřetí jsem jí konečně přistihla, jak čeká, až se vzbudíš, ale neměla to srdce říct mi, abych tě vzbudila sama.“

„Jak důmyslné bylo číst mezi řádky, můj drahý klenote.“

„Potom si můžeš zase zdřímnout, ty moje sladká sestřičko.“

Trvalo jí jen chvíli, než se umyla a oblékla, protože Luet byla ještě mladá a Teta Rasa netrvala na tom, aby se naučila upravit si vlasy a šaty důstojně a uhlazeně, než se vůbec objeví na veřejnosti. Jako dítě mohla být klidně neupravená, což nevyžadovalo žádné velké úsilí. Když Luet sešla ze schodů, Teta Rasa seděla ve svém salónu ve společnosti nějakého cizího muže, kterého hned Luet představila.

„To je Rashgallivak, má drahá. Pravděpodobně nejspolehlivější a nejdůvěryhodnější žijící muž, alespoň tak nějak to vždycky říkal můj milovaný manžel.“

„Celý svůj život jsem spravoval Wetchikův majetek,“ řekl Rashgallivak, „a budu to dělat až do své smrti. Nemám možná vznešený původ, ale jsem stále pravý Palwashantu.“

Teta Rasa přikývla. Luet nevěděla, jestli má toho muže poslouchat s ulehčením, nebo s nedůvěrou; ale zdálo se, že Rasa mu věří, takže i Luet se o to pokusila.

„Pochopil jsem, že to ty jsi přišla s tím varováním,“ začal Rashgallivak.

Luet se překvapeně podívala na Tetu Rasu. „Nikomu to nepoví,“ řekla Teta Rasa. „Slíbil mi to. Nechceme tě zatáhnout do vraždy, má drahá. Ale Rash to musel vědět, aby si nemyslel, že se můj Wetchik pomátl. Jak uvidíš, Wetchik mu zanechal přesné instrukce, chce, aby udělal něco poněkud šíleného.“

„Všechno zavřete,“ řekl Rashgallivak. „Propusťte všechny kromě několika nejpotřebnějších zaměstnanců, prodejte všechna zvířata, zlikvidujte sklad. Já si nechávám jen půdu, budovy a peníze na nedostupných účtech. Je to moc podezřelé, jestli je můj pán nevinný. Nebo to alespoň někteří říkají. *Opravdu říkají.*“

„O Wetchikově nepřítomnosti se nevědělo asi tak půl hodiny, než Gaballufix dorazil do Wetchikova domu a jako hlava klanu Palwashantu se dožadoval, aby na něho bylo převedeno Celé jmění Wetchikovy rodiny. Měl tu drzost, že se mé ženě představil jako Volemak, jako by měl právo hlásit se k titulu rodiny.“

„Pokud můj pán opustil Basilicu nastálo,“ řekl Rashgallivak, „pak bude muset Gaballufix jednat v rozsahu svých pravomocí. To jmění se nemůže prodat nebo dát pryč z Palwashantu.“

„A já se pokouším přesvědčit Rashgallivaka, že to bylo *tvé* varování, které přimělo Wetchika k útěku, a nebyla to jen záminka opustit město a vzít si s sebou rodinné bohatství.“

Luet při tomto rozhovoru pochopila svou povinnost. „Opravdu jsem mluvila s Nafaiem,“ potvrdila Luet Rashgallivakovi. „Varovala jsem ho, že Gaballufix má v plánu zabít Wetchika a Roptata – aspoň v mém snu to tak vypadalo.“

Rashgallivak pomalu přikyvoval. „To nebude stačit na obvinění Gaballufixe, samozřejmě. V Basilice nevynikají *muži* činy, které sice naplánovali, ale nikdy neuskutečnili. Ale stačí to na to, aby mě to přimělo klást odpor Gaballufixově snaze získat ten majetek.“

„Jednou jsem byla jeho ženou, to víš,“ řekla Rasa. „Znám Gabyu dobře. Navrhuji, abys přijal výjimečná opatření na ochranu majetku – hlavně volných vkladů.“

„Nikdo jiný je mít nebude, kromě hlavy Wetchikovy dynastie,“ řekl Rashgallivak. „Děkuji ti, paní. A tobě taky, ty moudrá hlavičko.“

Nic jiného už neřekl a odešel. Ne jako většina těch bezvadně vystupujících mužů – umělců, vědců, mužů z vlády a finančního úřadu – které Luet dříve potkávala v Rasině salónu. Ti tu vždy zůstávali, dokud je Teta Rasa nepřiměla k odchodu tím, že si vymýšlela únavu nebo předstírala, že ji tlačí čas a má povinnosti ve škole – jako by se ty záležitosti s učením nemohly obejít bez jejího osobního dozoru. A pak, Rashgallivak pocházel z takové sociální třídy, kde by nikoho ani nenapadlo stýkat se s někým takovým, jako byla Teta Rasa nebo jakákoli z jejích neteří.

„Mrzí mě, že ses nevyspala víc,“ řekla Teta Rasa, „ale buďme rádi, že ses náhodou tak šťastně vzbudila v ten pravý čas.“

Luet pokývla hlavou. „Minulou noc jsem se pořád cítila, jako bych chodila ve snu, teď ráno by mi stačil ten pocit asi jen z poloviny.“

„Hned tě zase pošlu zpátky do postele,“ řekla Teta Rasa, „ale nejdřív se tě musím na něco zeptat.“

„I když to bude něco, co jsme právě probírali ve škole, nebudu znát odpověď, má paní.“

„Nedělej, že nevíš, o čem mluvím.“

„Nečekejte, že bych věděla cokoli o Nadduši.“

Luet si najednou uvědomila, že mluví příliš lehkovážně. Teta Rasa povytáhla obočí a její nosní dírký se rozšířily – ale mírnila svůj vztek a mluvila bez jízlivosti. „Občas se, má milá, zapomínáš. Předstíráš, že nepřijímáš uznání za to, že z tebe Nadduše udělala věštkyni, a zároveň se mnou teď mluvíš s nestydatostí, s jakou by si se mnou netroufla mluvit žádná jiná žena ve městě, ani stará, ani mladá. Čemu mám věřit, tvým skromným slovům, nebo tvému pyšnému jednání?“

Luet sklonila hlavu. „Mým slovům, Paní. Moje chování je jenom obyčejná dětská neslušnost.“

Teta Rasa s úsměvem odpověděla: „Nejtěžší ze všeho bude uvěřit *právě těmto* slovům. Už tě ušetřím dalších otázek. Vrať se teď do postele – ale tentokrát do své vlastní – nikdo tě tam nebude rušit, to ti slibuji.“

Luet právě stála u dveří do salónu, když se otevřely a dovnitř vešla pozpátku mladá žena.

„Matko, tohle je ohavný!“ křičela návštěvnice.

„Seveto, jsem hrozně ráda, že tě po všech těch měsících zase vidím – bez jakéhokoli ohlášení, že přijdeš, dokonce i bez toho, že bys zdvořile počkala, dokud tě do svého salónu nepozvu sama.“

Sevet – nejstarší dcera Tety Rasy. Luet ji předtím viděla jen jednou. Podle zvyku Rasa své vlastní dcery neučila. Raději je světovala do výchovy své drahé přítelkyni Dhelembuvex. Tato její nejstarší dcera se provdala za mladého specialistu v nějakém oboru – za Vase – ale to překazilo její stále rostoucí kariéru zpěvačky, zpívající pichalny, melancholické písně o smrti a ztrátě, které měly v Basilice tradici. Teď už neměla s pichalny nic společného – byla prudká a zlostná, o nic míň než její matka. Luet se rozhodla opustit místnost dřív, než by mohla zaslechnout něco dalšího.

Ale Teta Rasa to nedovolila. „Zůstaň, Luet. Myslím, že pro tebe bude poučné vidět, jak málo se má dcera vybarvila po své matce *nebo* své Tetě Dhel.“

Sevet se ostře podívala na Luet. „Co je *tohle* – zabezváš se teď charitou?“

„Její matka byla svatá žena, Sevyo. Myslím, že jméno Luet jsi už mohla zaslechnout.“

Sevet se najednou zastyděla. „Promiň,“ řekla.

Luet netušila, co má na to odpovědět, protože byla charitativní případ a nemohla tedy dát najevo, že ji Sevetina nevhodná připomínka urazila.

Teta Rasa ji zachránila od přemýšlení nad přijatelnou odpovědí. „Budu to brát tak, že omluva byla přijata a je odpuštěno a že teď můžeme konečně začít rozhovor. Snad v trochu příjemnějším tónu.“

„Jistě,“ souhlasila Sevet. „Musíš si uvědomit, že jsem přišla rovnou od Otce.“

„Z tvých hrubých a urážlivých způsobů předpokládám, že jsi s ním strávila alespoň hodinu.“

„Zuří, chudák. A co má dělat jinýho, když jeho vlastní družka o něm šíří takový příšerný lži!“

„Vskutku chudák,“ řekla Teta Rasa. „Divím se, že ta malá ubožačka má odvalu mluvit proti němu – nebo důvtip nějakou lež o něm vymyslet. Co říkala?“

„Samozřejmě tím myslím *tebe*, Matko, ne jeho *nynější* družku, o *tý* tady nikdo nemluví.“

„Ale od té doby, co jsem s Gabyou podepsala před patnácti lety smlouvu, ode mne může těžko vyžadovat, abych o něm neříkala pravdu.“

„Nebud' nemožná.“

„Nikdy nejsem nemožná. Maximálně jsem si dovolila být nepříjemná.“

„Jsi matkou dvou Otcových dcer. Obě jsme víc než trochu známé – patříme k těm tvejm nejslavnějším potomkům, nejslavnějším čistě kvůli čestnejm věcem, i když kariéra malý Koyi je samozřejmě teprve na počátku, zatím ještě neudělala sice žádnéj svůj vlastní myachik...“

„Ušetři mě vašeho soupeření s tvou sestrou, prosím tě.“

„To je soupeření jenom z *jejího* pohledu, Matko – *já* se nestarám o to, že ta její pěvecká kariéra je od samýho začátku zdlouhavá. Pro lyrickej soprán je to vždycky těžší, aby si ho někdo všimnul – je jich tu *tolik*, že jeden těžko může zaujmout, i když je to soprán mý vlastní milující oddaný sestry.“

„Ano, použiji tě jako příklad vrozené oddanosti pro své dívky.“

Sevetin obličej se na moment rozzářil; pak si ale uvědomila, že Matka ji jen škádlila, a odmlčela se. „Ty jsi vážně na mě hrozně ošklivá.“

„Pokud tě tvůj otec poslal, abych odvolala svou poznámku o té události dnes ráno, můžeš mu vyřídit, že z důvěryhodných zdrojů vím, co plánoval, a že pokud nepřestane mezi lidmi roztrušovat, že Wetchik připravoval vraždu, předložím své důkazy radě a nechám ho vypovědět.“

„Nemůžu – tohle přece nemůžu Otcí říct!“ vztekala se Sevet.

„Tak mu to neříkej,“ odpověděla Rasa. „Nech ho, ať to zjistí, až když to udělám.“

„Vypovědět ho? Vypovědět *Otce*?“

„Kdybys víc studovala historii – ačkoli když už jsme u toho, pochybuji, že tě to vůbec Dhelya dokázala naučit – věděla bys, že ten, kdo je mocnější a známější, má zároveň větší pravděpodobnost být z Basiliky vypovězen. Tak tomu bylo dřív a tak to zase bude. Koneckonců, je to Gabya, ne Wetchik ani Roptat, jehož vojáci se potulují po ulicích a předstírají, že nás ochraňují před hrdlořezy, které si Gabya najal. Lidé ho rádi uvidí odcházet – a to znamená, že každý sebemenší důkaz, který předložím, shledají *užitečným*.“

Sevetin obličej pobledl. „Otec snad má trochu sklony k zuřivosti a potměšilosti, co se týče obchodu, ale není vrah, Matko.“

„Jistěže není vrah. Wetchik opustil Basiliku a Gabya by se nikdy neodvážil zabít Roptata, kdyby tu Wetchik nebyl, protože by to na něho nemohl svalit. Ačkoli si myslím, že kdyby tenkrát Gabya věděl, že Wetchik utíká, určitě by zabil Roptata v tu chvíli, kdy to zjistil, a pak by využil Wetchikův rychlý odchod jako důkaz, že můj drahý manžel je vrah.“

„Děláš z Otce příšeru. Proč sis ho teda brala?“

„Protože jsem chtěla mít dceru s nevšedním pěveckým hlasem a ne s morálkou nebo s něčím takovým. Fungovalo to tak dobře, že jsem to prodloužila o rok a pak ještě o jeden. Ale pak už jsem toho měla dost.“

Sevet se smála. „Jsi tak pošetilá, Matko. Já *opravdu* mám mravní soudnost. A spoustu dalších věcí. Vzala jsem si Vasyu, ne nějakýho druhořadýho herce.“

„Přestaň se navážet do své sestry a jejího manžela,“ řekla Rasa. „Kokořin Obring je miláček, i když nemá ani talent, ani nic jiného, ani náznak šance, že by mu Koya opravdu porodila dítě, nech ho, ať se dá sám znovu do pořádku.“

„Miláček,“ řekla Sevet. „Budu si muset zapamatovat *opravdovej* význam toho slova, který jsi teď řekla.“

Sevet vstala, že půjde. Luet jí otevřela dveře. Ale Teta Rasa ji před odchodem zastavila.

„Sevyo, drahoušku,“ řekla. „Možná přijde čas, kdy si budeš muset vybrat mezi svým otcem a mnou.“

„Oba dva jste mě nutili dělat to odmalička aspoň jednou za měsíc. Vždycky jsem dokázala se vám vyhnout a míním v tom pokračovat.“

Rasa tleskla rukama – nahlas a ostře, jako by na sebe narazily dva kameny. „Poslouchej mě, dítě. Znáám ten tanec, co jsi musela podstoupit, obdivovala jsem, jakým způsobem jsi to zvládla, a lituji tě kvůli tomu, protože to bylo nezbytné. To ti ale teď povídám, už možná brzy – velmi brzy – nebudeš moct takhle tancovat. Takže nadešel čas, aby ses podívala na své rodiče a rozhodla se, který z nich si zaslouhuje tvou přízeň. Neříkám *lásku*, protože vím, že nás miluješ oba. Říkám přízeň.“

„Neměla bys takhle se mnou mluvit, Matko,“ řekla Sevet. „Nejsem tvoje žačka. A i kdyby se ti podařilo vyhnat Otce, pořád by to ještě neznamenalo, že si musím mezi vámi vybrat.“

„Co když tvůj otec poslal vojáky, aby mě umlčeli? Nebo tolchochy. Což je pravděpodobnější. Co když si zaplatil nůž, který má tvé matce podříznout hrdlo?“

Sevet mlčky pohlédla na svou Matku. „To bych pak musela zazpívat nějakou pichalnu, že jo?“

„Věřím tomu, že tvůj otec je nepřítelem Nadduše a stejně tak nepřítelem Basiliky. Vážně se nad tím zamysli, má Sevet se smutným hlasem, hluboce a dlouze se nad tím zamysli, protože až přijde den volby, nebudeš už mít na přemýšlení čas.“

„Vždycky jsem si tě vážila, Matko, protože ses nikdy nesnažila obrátit mě proti mému otci, navzdory všem těm hanebnostem, který o tobě říkal. Je mi líto, že ses změnila.“ Sevet vyplula z pokoje

ohromně důstojně. Luet, stále ještě trochu překvapená tou krutou upřímností rozhovoru vedeného pod rouškou decentnosti, ji za dveřmi nestačila následovat.

„Luet,“ zašeptala Teta Rasa.

Luet se otočila obličejem k té skvělé ženě, otrásla se, když na jejích tvářích uviděla slzy.

„Luet, musíš mi něco říct. Co nám to Nadduše dělá? Co to jenom plánuje?“

„To nevím,“ řekla Luet. „Ale přála bych si to vědět.“

„Kdybys to věděla, řekla bys mi to?“

„Samozřejmě.“

„I kdyby ti to Nadduše zakázala?“

Na takovou možnost Luet nepomyslela.

Teta Rasa ji uchránila váhavé odpovědi. „No,“ řekla, „ani jsem to nečekala – Nadduše si nevybírám slabé sluhy, ani nedůvěryhodné. Ale jestli můžeš, řekni mi: Je možné, je vůbec *možné*, aby se Wetchikova vražda vlastně neplánovala? Že Nadduše mu poslala varování, aby ho přinutila odejít z Basiliky? Musíš si uvědomit – už jsem o tom přemýšlela – Lutyo, co když jediné, co Nadduše chtěla udělat, bylo zbavit se Issiba a Nafai? To by dávalo smysl, že ano – oni Nadduši rušili a tak ji zaměstnávali, že nemohla mluvit s nikým jiným, jen s nimi. Nemohla ti poslat tu vizi, aby se ujistila, že opustí město, protože *oni* ji děsili?“

Luet na ni chtěla nejdřív na projev nesouhlasu zakřičet, vytknout jí, že si dovoluje mluvit tak prostopášně o Nadduši – jen proto, že to jí samotné nahrávalo.

Ale pak si po střízlivé úvaze připomněla, s jakým překvapením jí Hushidh řekla o své představě, že by Issib s Nafaiem mohli být důvodem Naddušina odmlčení. A pokud by si Nadduše myslela, že její schopnost vést a chránit své dcery byla rušena těmi dvěma chlapci, mohla by udělat něco proto, aby je odstranila? „Ne,“ řekla Luet. „To si nemyslím.“

„Jsi si jistá?“

„Nikdy si nejsem jistá, kromě vlastních vizí,“ odpověděla Luet. „Ale nikdy se mi nestalo, že by mě Nadduše oklamala. Všechny mé představy byly pravdivé.“

„Ale tohle by pořád bylo pravým nástrojem Naddušiny vůle.“

„Ne,“ trvala na svém Luet. „Ne, nemohlo by to tak bejt. Protože Nafai a Issib už to zastavili. Nafai dokonce šel a modlil se...“

„To jsem taky slyšela a poté, co to udělal Mebbekew, ten Wetchikův syn s tou příšernou malou Kilvishevex...“

„A Nadduše promluvila k Nafaiovi a vzbudila ho a vyvedla ho ven, aby se se mnou setkal v cestovní místnosti. Kdyby si Nadduše chtěla Nafaie udržet, řekla by mu to a on by ji poslechl. Ne, Teto Raso, jsem si jistá, že ten vzkaz byl opravdový.“

Teta Rasa přikývla. „Já vím. Věděla jsem, že je. Jen by byl...“

„Jednodušší.“

„Ano.“ Smutně se zasmála. „Jednodušší, kdyby byl Gaballufix tak nevinný, jak předstírá. Ale on není tak přímý. Ty víš, proč jsem ho odmítla?“

„Ne,“ odpověděla Luet. Ani to vědět nechtěla – po celá staletí bylo tradicí, že žena nikdy nesdělovala své důvody pro odmítnutí muže, a ptát se na to nebo jen nad tím spekulovat by se považovalo za hrubé porušení etikety.

„Neměla bych to říkat, ale udělám to – protože ty jsi ta, která musí znát pravdu, aby tomu všemu porozuměla.“

Ale jsem taky dítě, pomyslela si Luet. Nikdy bys neměla o takovejch věcech mluvit se žádnou ze svejch *ostatních* třináctiletých žaček. Nikdy bys o tom neměla mluvit ani se svejma dcerama. Ale já, *já* jsem věštkyně, takže přede mnou je všechno otevřený a já nemám právo zůstat nevinná. Nevinná v čemkoli, kromě radosti snad.

„Odmítla jsem ho, protože jsem poznala, že on...“

Luet očekávala, že uslyší nějaké neslušné tajemství, ale nic takového se nestalo.

„Ne, mé dítě, to ne. Jen protože k tobě Nadduše promlouvá, neznamená to, že bych tě měla zatěžovat nějakým svým tajemstvím. Jdi spát. A zapomeň na mou otázku, jestli můžeš. Znáš svého Wetchika. A znám také Gaballufixe. Znáš oba až do morku kostí. Jen kvůli svým dcerám jsem si přála něco tak nemožného, jako shledat Gabyu nevinným.“ Zachichotala se. „Jsem jako dítě, které si neustále přeje nemožné. Jako tvé vidiny v lese, než jsi se dostala k

podloubí. Viděla jsi všechny mé nejlepší neteře jako řetěz volající po spravedlnosti.“

Nejlepší? Shedemei a Hushidh, to snad, ale Dol a Eiadh, ty ženy s líbivým nátěrem?

„Byla jsem tak šťastná, když jsem se dozvěděla, že je Nadduše zná a seslala je spolu se mnou a s tebou do té vize. Ale kde byly mé dcery, Lutyo? Přála bych si, abys uviděla také mou Sevyu a Koyu. Opravdu bych si to přála – je to ode mě hloupé?“

Ano. „Ne.“

„Měla by ses ve lhaní víc cvičit,“ řekla Teta Rasa, „aby to bylo důvěryhodnější. Jdi do postele, ty má malá věštkyně.“

Luet poslechla, ale moc toho nenaspala.

Ve dnech, které následovaly, vzrostl rozruch ve městě natolik, že bylo téměř nemyslitelné, aby se s výukou v domě Tety Rasy pokračovalo. Bylo to jen neustálé soužení. Zmizelo odtud mnoho tváří, hlavně z těch mladších ročníků. Jen několik dětí si jejich rodiče odvedli proto, že neschvalovali Rasin politický postoj. Rodiče si odváděli děti ze všech domů, kde se vyučovalo, z těch skvělých i z těch průměrných. Znovu se vrátili k rodinnému životu; mnoho rodin dokonce zamklo své domy a vydalo se na jakési prázdniny do neznámých míst, pravděpodobně aby tam přečkaly ty hrozné dny, které měly následovat.

Jak Luet záviděla Nafaiovi a Issibovi bezpečí, které měli tam v té vzdálené zemi, i to, že nemusí žít v neustálém strachu v tomhle městě, které bývalo po takovou dobu proslulé díky básníkům jako Pohoří míru.

Protože petice kvůli Gaballufixovu vypovězení získala v radě podporu, sám Gaballufix si troufl poslat své vojáky do ulic. Kromě jiného jich bylo mnohem víc a už také zmizela záminka ochrany občanů před tolchochy. Vojáci obtěžovali každého, koho se jim jen zachtělo, ženy a děti odcházely domů v slzách a muži zbití, když si troufli něco říct.

„Je to blázen?“ zeptala se jednoho dne Hushidh Luet. „Copak neví, že všechno, co jeho vojáci dělají, dává jeho nepřátelům další a další důvody, proč a jak se ho zbavit?“

„Musí to vědět,“ řekla Luet, „takže on určitě chce, aby ho vypověděli.“

„Pak to teda uspíš,“ řekla Hushidh, „on to jenom uvítá.“

Luet čekala na vizi od Nadduše nebo nějakou varovnou zprávu, kterou by přednesla před radou. Namísto toho měla jen jedinou vizi, slovo útěchy pro jednu starou ženu, co žila v okrese Olive Grove, bylo to ujištění, že její dlouho ztracený syn je stále naživu a vrací se se domů na lodi, která dorazí do přístavu dřív, než bude pozdě. Luet nevěděla, jestli si má být jistá, že Nadduše stále váhá s odpovědí na upřímné modlitby zlomených žen, nebo jestli má zuřit, že Nadduše ztrácí čas takovými věcmi, místo aby pomohla městu, než se samo zničí.

Pak přišel strašlivý okamžik. Zvonek u dveří se rozezněla někdo silně bušil pěstmi na dveře. Pak se dveře násilím otevřely a v nich stál tucet vojáků. Služka, která šla otevřít, vykřikla. Nejen proto, že byli ozbrojeni a vypadali v tomhle čase nebezpečně. Luet přišla na pomoc vystrašené služce mezi prvními a hned věděla, co ji tak vyděsilo. Všichni vojáci měli stejné uniformy a krunýře a helmy a čepele nožů, jak se dalo předpokládat – ale pod helmami měli i stejné tváře.

Byla to Rasina nejstarší neterť Shedemei, genetička, která promluvila k vojákům. „Nemáte tu co dělat,“ řekla. „Nikdo tu o vás nestojí.“

„Chci vidět paní domu, nebo se odsud nehnu,“ řekl voják, který stál v čele.

„Nemáte tu co dělat, už jsem vám to řekla jednou.“ A pak se objevila Teta Rasa, její hlas zněl zřetelně. „Zavřete dveře těmto nájemným vrahům rovnou před nosem,“ řekla. Najednou se velitel vojáků zasmál a přiložil si ruku k pasu. V momentě se před jejich očima změnil z mladého, šeredného vojáka v muže středního věku s prošedivělým vousem a pronikavými hnědými očima, byl obtloustlý, s vystouplým břichem, na sobě neměl žádný krunýř, ale elegantní oblek. Stál tu muž s postavením a mocí, který si myslel, že celá tahle situace je neobyčejně zábavná.

„Gabya,“ řekla Teta Rasa.

„Jak se ti líbí my nový hračky?“ zeptal se Gaballufix a zamířil do domu. Ženy, dívky i chlapci se před ním začali rozestupovat. „Starý divadelní vybavení, který už za ty staletí vyšlo z módy, ale měli je uložený v muzeu a přístroje si ještě pamatovaly, jak je okopírovat. Holouniformy, všichni mí vojáci jsou teď takoví. Dělá jim to problémy se odlišit, předpokládám, ale co, mám zařízení, který to všechno může vypnout, kdykoli budu chtít.“

„Odejdi z mého domu,“ řekla Rasa.

„Ale mně se nechce,“ odpověděl Gaballufix. „Chci s tebou mluvit.“

„Bez *nich* se mnou můžeš mluvit kdykoli, to snad víš, Gabyo.“

„Kdysi jsem to věděl,“ řekl Gaballufix. „Je pravda, ó nejjasnější hvězdo mezi mými ženami. Věděl jsem, že mí vojáci na tebe dobrej dojem neudělaj, jenom jsem ti chtěl ukázat, co je teď nejmodernější. Brzy si to pořídí všichni významný lidi.“

„To bys mě musel nejdřív zabít,“ řekla Teta Rasa. „Chceš v tý konverzaci pokračovat před těma dětma, nebo se můžeme přesunout do tvýho posvátnýho podloubí?“

„Tví vojáci počkají za dveřmi. Za *zamčenými* dveřmi.“

„Cokoli jen budeš chtít, ó matko mých sladkých miláčků. I když tvý dveře se všema těma zámkáma nebudou žádnou překážkou, když budu chtít, aby sem přišli.“

„Lidé, co jsou si jisti svou mocí, se s ní nechlubí,“ řekla Teta Rasa. Dala se chodbou dolů, zatímco Shedemei přibouchla dveře vojákům před nosem a zamkla.

I poté, co Teta Rasa s Gaballufixem zašli za roh a zmizeli jí z očí, Luet stále ještě slyšela jejich hovor.

„Já se *nemusím* chvástat,“ řekl Gaballufix. „Říkám to jen proto, že mě to těší.“

Přesto místo odpovědi Teta Rasa hlasitě zavolala na celou chodbu.

„Luet! Hushidh! Pojd'te sem. Chci tu svědky.“ Vpředu se okamžitě objevila Luet a Hushidh šla hned za ní. Protože je Teta Rasa dobře vychovala, neběžely, ale jejich chůze byla natolik rychlá, že zahnuly za roh a slyšely ještě poslední slova, která Gaballufix

zašeptal, když dorazily. „.... těch tvých malých čarodějnic se nebojím,“ říkal.

Luet samozřejmě nedala najevo, že to slyšela. Věděla, že ani Hushidhina tvář nic neprozradí.

Ještě než vstoupili do podloubí, se Gaballufix vůbec nesnažil předstírat, že by měl nějaký respekt před hranicemi, které vymezovaly zakázaný prostor kvůli výhledu. Zamířil přímo k zábradlí a díval se na to, co bylo pro jeho mužské oči nepřípustné. Teta Rasa ho nenásledovala, takže i Luet a Hushidh zůstaly, kde byly. Nakonec se Gaballufix vrátil na místo, kde čekaly.

„Ten výhled je pořád stejně pěkný,“ řekl.

„Za tohle bys mohl být krutě potrestán,“ upozornila ho Teta Rasa.

Gaballufix se zasmál. „To vaše posvátný jezero. Jak dlouho si myslíš, že zůstane čistý, nezabahněný od mužskejch bot, když přijdou Mokré hlavy? Myslela sis, že Roptat a tvůj milovaná Volemak nad tím přemejšleli? Mokré hlavy nebudou brát na nějaký ženský náboženství žádné ohled.“

„Ještě menší než ty?“

Gaballufix zavřel oči, aby dal najevo, jak pohrdá jejím obviněním. „Jestli to dopadne tak, jak chtěli Roptat a Volemak, Mokré hlavy ovládnou město a pro ně nebude pohled z tohoto podloubí pohledem na svatou zemi – všechno to bude patřit městu, neobděláná půda, všechny parcely a lovecký lesíky, i to neobyčejné jezero, ve kterém je horká i studená voda a člověk se v něm může teda koupat za každého počasí.“

Luet byla překvapená, kolik toho ví o přírodě kolem jezera. Jak se mohly ženy tak zapomenout, že začaly mluvit o posvátném místě?

Teta Rasa neřekla nic na ta jeho nevhodná slova. „Přivést Mokré hlavy byl Roptatův plán. My s Wetchikem jsme nemluvili o ničem jiném než o neutralitě, která bývala odpradáвна v Basilice zvykem.“

„Neutralita! V tu věří jen blázni a děti. Neutralita *neexistuje*, když se střetnou dvě obrovské síly!“

„Nadvláda Nadduše znamená neutralitu a mír,“ namítla Teta Rasa, jejíž tvář zůstala klidná, zatímco v něm to doslova vřelo. „Měla

moc odvrátit od nás všechny nepřátele, takže jsme se s nimi nikdy ani nestřetli.“

„Moc? Možná ta Nadduše má nějakou moc, dobrá – já jsem ale neviděl ani jeden důkaz, že by bránila chudý nevinný města před zničením. Jak se mohlo stát, že já sám jsem se stal vládcem Basiliky, tím jediným, kdo pochopil to, že naše bezpečnost je jenom ve spojení s Potokgavany?“

„Nech si ty patriotické řeči pro radu, Gabyo. Předemnou se za ně schovávat nemusíš. Ty máš z těch vozů prostě dobrý zisk. A co se týče války – víš o ní tak málo, že si přeješ, aby začala. Myslíš si, že budeš stát po boku vojáků Potokgavanů, porazíš Mokré hlavy a tvé jméno zůstane navždy slavné. Ale já ti říkám, že jestli se postavíš proti nepříteli, zůstaneš sám. Žádný z Potoků ti nepomůže. A když padneš, tvé jméno se zapomene tak rychle jako loňský sníh.“

„*Tahle* bouře, má drahá odpadlá ženo, má jméno a nikdy se na ni nezapomene.“

„Ale jen díky té pohromě, kterou jsi způsobil, Gabyo. Až bude Basilica hořet, každý jazyk plamene bude vypalovat jméno Gaballufix do těl umírajících občanů.“

„A pak, kdo tady myslí na zisk?“ řekl Gaballufix. „Nech si ty řeči pro ty, co se třesou před Nadduší. A co se týče toho mého vypovězení – úspěch nebo prohra, pro mě v tom není rozdíl.“

„Chceš tím říct, že nehodláš poslechnout?“

„*Já?* Neuposlechnout *radu*? Nemyslitelný. Nikdo mě po mém vypovězení ve městě nenajde, tím si můžeš být jistý.“

S těmi slovy se natáhl a zapnul holouniformu. V momentě měl krunýř, jeho tvář měla masku nerozlišitelnou od té, kterou měl každý voják, a byl vyzbrojen jako stovky jiných. A Luet si byla jistá, že nehodlá brát vážně ani radu, ani vypovězení. Jednoduše si navlékne nejlepší z převleků, zamaskuje se, takže ho nikdo nebude moci poznat. Zůstane ve městě, bude si dělat, co bude chtít, a nebude brát na rozhodnutí rady žádné ohledy. Tak se naděje města v osvobození od jeho nadvlády nebude vůbec nijak týkat politiky. Bude to občanská válka a po ulicích poteče krev.

Luet Tetě Rase viděla na očích, že to pochopila. Neustále sledovala ty prázdné oči, které na ni upíraly zrak zpod Gaballufixovy

holouniformy. Nic neřekla, když se otočil a měl se k odchodu; ve skutečnosti neřekla vůbec nic, dokud ji Luet a Hushidh nevzaly za ruku a neodvedly k okraji podloubí, aby se podívala na Údolí žen.

„Mezi nima už nic není,“ řekla Hushidh. „Viděla jsem, jak i ten poslední záchvěv lásky nebo přátelství zmizel. Kdyby dneska v noci zemřel, byla by spokojená.“

Luet to připadalo jako ta nejstrašnější tragédie. Tito dva byli kdysi spojeni láskou nebo něčím takovým; měli spolu dvě děti, a teď po patnácti letech se mezi nimi přetrhlo i to poslední pouto. Vše je ztraceno, všechno je pryč. Nezůstalo vůbec nic. Nic. Tenhle starý svět Nadduše uchovávala čtyřicet milionů let jakoby pod ledem, a dokonce i ten se v tom obrovském požáru roztaví. Představa, že ho takhle udrží, byla vždy jen její iluze a láska byla vždy jen převlekem, do kterého se milenci oblékali, aby v něm na chvíli skryli to mrtvé spojenectví.

STANY

Wetchik si postavil stan daleko od všech cest, v úzkém říčním údolí poblíž pobřeží Rumen Sea. Dorazili tam při západu slunce právě ve chvíli, kdy se skupina paviánů hnula z místa u ústí řeky, kam se chodila napojit, směrem ke svému nočnímu útulku v nejprůkřejším a nejdrsnejším výběžku skály. Bylo to vyvolávání a pokřiky paviánů, co je provázelo na konci jejich cesty; Elemak je opatrně vedl proti tlupě.

„Takže je nevyrušíme?“ zeptal se Issib.

„Takže neznečistí naši vodu a neukradnou naše jídlo,“ řekl Elemak.

Předtím, než jim Otec dovolil odstrojit a napojit velbloudy a než se sami najedli a napili, ukázal na říčku ze sedla svého velblouda. „Podívejte – už se blíží konec suchého období a tam je pořád voda. Od téhle chvíle se toto místo bude jmenovat Elemak. Dělán to pro tebe, pro svého nejstaršího syna. Buď jako řeka, ať je smyslem tvého života stále plout k velkému oceánu Nadduše.“

Nafai pohlédl na Elemaka a uviděl, že to řečnění přijímá důstojně. Ta ceremonie okolo pojmenovávání toho místa byla děsivá, a i když Otec přikrášlil celou událost kázáním, Elemak věděl, že to pro něj byla pocta, znamení, že ho Otec uznává.

„A co se týče tohoto zeleného údolí,“ poznamenal Otec, „pojmenuji ho Mebbekew, po mém druhém synovi. Buď jako to údolí, Mebbekewe, jako pevný kanál, kterým poteče voda života a ve kterém se život může uchytit a vzkvétat.“

Mebbekew nepatrně přikývl.

Po Issibovi ani Nafaiovi se nepojmenovalo nic. Bylo slyšet jen ticho a pak Otcovo reptání, aby jeho velbloud poklekl a on mohl sesednout. Už se udělala pěkná tma, než se jim konečně podařilo postavit nové stany, než vyhnali ven štiny a než se ta odpudivá stvoření uklidnila. Stany byly tři – ten Otcův byl samozřejmě největší, ačkoli v něm byl sám. Ve druhém největším byli Meb a Elya. A ten nejmenší zůstal pro Issiba a Nafaie, i když Issibovo křeslo zabíralo uvnitř příliš mnoho, prostoru.

Nafai nepomáhal, ale přemýšlel nad tou nespravedlností. A když se ho pak potmě ve stanu Issib zeptal, o čem přemýšlel, Nafai to nepotlačil a vyslovil svůj nesouhlas. „Klidně pojmenuje řeku a údolí po *nich*, i když Elemak spolupracoval s Gaballufixem a Mebbekew mu řek’ všechny ty příšerný věci a odešel z domova a vůbec.“

„Takže?“ zeptal se Issib soucitně jako vždy.

„Takže jsme skončili v tom nejmenším stanu. Máme sice ještě dva navíc, ale oba jsou ještě zabalený, i když jsou větší než tady ten.“ Ačkoli sám Nafai byl ještě oblečený, pomohl se svlékáním nejdříve Issibovi – bylo to pro něho příliš těžké, bez jeho plováků.

„O tom rozhoduje Otec,“ řekl Issib.

„Jo, a já to poslouchám a nelíbí se mi to. Říká tím, Issibe a Nafaii, vy neznamenate *nic*?“

„A co měl teda udělat, pojmenovat po nás *oblaka*?“ Issib se na chvilku odmlčel, zatímco mu Nafai přetahoval triko přes hlavu. „Nebo chceš, aby po tobě pojmenoval nějakou keř?“

„Mně nejde o žádný pojmenovávání, ale o spravedlnost.“

„Ber to s nadhledem, Nafaii. Otec nebude rozlišovat své děti podle toho, kdo je nejposlušnější a kdo dokáže nejlíp spolupracovat od hodiny k hodině. Je tu jasný pořadí, který nám ukázal při rozdělování stanů.“ Nafai položil bratra na rohož co nejdál od vchodu. „Fakt, že Elya nemá svůj vlastní stan, ale naopak je v jednom společně s Mebem,“ poznamenal Issib, „mu připomíná, že *není* jedním z Wetchiků, je jenom Wetchikův chlapec. Ale to, že nám přidělil takovej maličkej stan, napovídá Elyovi a Mebovi, že si jich *opravdu* cení a považuje je za své nejstarší syny. On je kárá a podporuje zároveň. Myslím, že to od něj bylo trochu podlý.“

Nafai se uložil na své vlastní rohoži u vchodu, v tradiční strážní pozici. „A co my?“

„Co, co my? Chceš se postavit proti Nadduši, protože ti tatík přidělil malej stan?“

„Ne.“

„Otec věří, že mu zachováme věrnost, zatímco bude pracovat na Elyovi a Mebovi. Otcova důvěra je pro nás tou největší poctou. Já jsem hrdej na to, že můžu bejt v tomhle stanu.“

„Když jsi to pochopil takhle,“ řekl Nafai, „tak i já jsem na to hrdej.“

„Už spi.“

„Vzbud' mě, když budeš něco potřebovat.“

„Co já bych moh' potřebovat,“ odpověděl Issib, „když mám svý křeslo po ruce?“

Ve skutečnosti bylo křeslo na podlaze kousek od jeho nohou, ale bylo téměř úplně zbytečné, když v něm Issib zrovna neseděl. Nafai byl na chvíli zmatený, když si uvědomil, že ho Issib poněkud pokáral. Proč si ty stěžuješ, Nafaii, když jsme se dostali z magnetickýho pole města, což znamená, že nemůžu použít svý plováky a musí o mě někdo pečovat jako o královskou dceru? Musí to bejt pro Issiba ponižující nechat mě, abych ho svlíkal, pomyslel si Nafai. Ale nese to statečně, ani si nestěžuje, jen kvůli Otcí.

Uprostřed noci se neustále ostražitý Nafai probudil. Natáhl se a zaposlouchal se. Byl to Issib, kdo ho volal? Ne – jeho bratr pořád pravidelně a zhluboka oddychoval. Probudil se tedy proto, že se mu neleželo pohodlně? To ne, protože písek, na kterém ležela rohož, způsobil, že tato podlaha byla pohodlnější než ta doma. Nebo to bylo chladno nebo vzdálené vytí divokého psa? Jen paviáni to být nemohli, protože ti jsou v noci, když spí, ohromně tiší. Naposledy, když se takhle Nafai probudil, našel Luet v cestovní místnosti a Nadduši, jak mluví s Otcem.

Zdálo se mi to nakonec? Vyučovala mě Nadduše ve spánku? Ale Nafai si žádný sen nepamatoval. Jenom to rychlé probuzení.

Vstal z rohože – tiše, aby nevyrušil Issyu – a proklouzl pod pletenou látkou nataženou přes dveře. Venku bylo samozřejmě chladněji než uvnitř ve stanu, ale protože cestovali daleko na jih,

podzim se do těchto míst ještě nedostal a voda Rumen Sea byla mnohem teplejší a příjemnější než voda oceánu, který omýval pobřeží východně od Basiliky.

Velbloudi klidně spali ve svém malém dočasném útulku. I ta nejmenší zvířata, která si ještě nezvykla na zvuky vydávané jejich strážci, se od nich zdržovala co nejdále. Synkopická hudba říčky byla slyšet i přes skály. Listy v korunách stromů teď v noci šuměly a povívaly ve větru. Nafai si pomyslel, že pokud je někde na Harmonii místo, kde člověk může v klidu spát, musí to být tady. A já přitom nemůžu usnout.

Nafai šel proti proudu a posadil se na jeden z kamenů u vody. Protože byl větřík dost studený, začala být Nafaiovi zima; na chvíli zalitoval, že se neoblékl, než odešel ze stanu. Ale neměl v úmyslu vstávat za svítání. Za chvíli by se vrátil dovnitř.

Rozhlédl se kolem sebe a pohlédl na nepříliš vzdálené nízké kopce. Na žádném z těchto kopců nikdy nikdo nestál a ani tu nebylo žádné znamení toho, že by údolí bylo zavodněné. Naopak bylo zřejmé, že kromě tlupy paviánů usazených kousek po proudu tu nikdo nežije, není tu jediný důkaz lidského osídlení. Pravděpodobně se tady nikdo neusídlil proto, že je to příliš daleko od jakékoli obchodní cesty. I kdyby byla všechna půda obdělávaná, jen velice těžko by uživila i několik málo lidí. Usídlit se tady by bylo velice nevýhodné a člověk by se tu cítil osamělý. Zloději by to místo mohli využívat jako svůj úkryt, ale ani pro ně to nebylo dost vhodné, právě kvůli velké vzdálenosti od obchodních cest. Přesně to ale nyní v době vyhnanství z Basiliky potřebovala Otcova rodina. Jako kdyby to tu pro ně bylo připravené.

Nafai na chvíli zauvažoval, jestli by údolí vůbec existovalo, kdyby ho nepotřebovali. Měla Nadduše opravdu takovou moc, že by mohla přemísťovat části země na požádání?

Nemožné. Nadduše mohla mít takovou moc jen v mýtech a legendách, ale ve skutečnosti se zdála být její síla omezená jen na komunikaci – měla podíl na vzniku uměleckých děl po celém světě a morální vliv na ty, kteří mívají vize, a ještě spíše na ty, jejichž myšlení je tak otupělé, že je Nadduše dokáže odklonit od zakázaných myšlenek.

Proto bylo tohle místo prázdný, než jsme přišli, pomyslel si Nafai. Pro Nadduši by bylo jednoduchý dohnat opuštěný cestovatele k šílenství, kdykoli by pomysleli na cestu k Rumen Sea. Nadduše to připravila pro nás. Ale ne tím, že by tohle místo vytvořila ve skále, ne tím, že by způsobila, aby ukryté vodní zdroje vyrazily na povrch a vytvořily tak pro nás pramen, říčku, ale spíše tím, že držela lidi daleko od tohoto místa, takže tu bylo pusto, když jsme přišli.

Nadduše měla nějaký obrovský cíl, plány uvnitř plánů. Nasloucháme jejímu hlasu, dáváme pozor na představy, které nám vkládá do našeho vědomí, stále jsme ale loutky, kterým není jasné, proč se tahá za jejich provázky a k čemu je nakonec dovede jejich tanec. To není správný, pomyslel si Nafai. Není na tom nic dobrého, protože dokud budou stoupenci Nadduše pořád tak slepí a nebudou moci posuzovat její plány podle sebe, pak si nemůžou svobodně vybrat mezi dobrem a zlem, mezi moudrostí a hloupostí, ale mají jenom jedinou možnost – podřídit se cílům Nadduše. Jak se ale tyhle plány můžou správně plnit, když jsou všichni přívrženci slaboduchý lidi, ochotný poslouchat Nadduši, aniž by tomu rozuměli?

Budu ti sloužit, Nadduše, budu ti sloužit celým svým srdcem, když budu chápat, co máš v úmyslu udělat a jakej to má význam. A pak si budu myslet, že ten tvůj záměr je dobrej.

Kdo jsem, abych rozhodoval, co je dobrý a co ne?

Ta myšlenka se dostala do Nafaiovy mysli a on se musel tiše zasmát své vlastní nadutosti. Kdo jsem, abych ze sebe dělal soudce Nadduše?

Pak se otrásl. Co mi vnušlo tuhle myšlenku? Byla to snad sama Nadduše ve snaze mě zkrotit? Mě ale nemůže zkrotit, jen přesvědčit. Mě nedonutí, nebude mě slepě vodit, nepodvede mě ani nezastraší – jen bych si přál, aby mě přesvědčila. Pokud dostatečně nedůvěřuješ svému vlastnímu dobru, Nadduše, pak přiznáváš svoji morální slabost a já ti nikdy sloužit nebudu.

Měsíční svit třpytící se na pohybující se hladině říčky se najednou změnil ve sluneční svit, odrážející se od kovových satelitů, které neustále obíhaly kolem planety Harmonie. Nafai ve své představivosti viděl, jak se satelity jeden po druhém zasekávaly na svých drahách a padaly, spalovány na prach, jakmile se dostaly do

atmosféry. První obyvatelé tohoto světa vyrobili přístroje, které by vydržely deset, nebo i dvacet milionů let. Pro ně to byla celá věčnost – byla to delší doba, než vůbec existovalo lidstvo, několikrát delší. Ale teď už to bylo čtyřicet milionů let a Nadduše musela dělat svou práci s pouhou čtvrtinou satelitů, než jich měla na počátku, a ani ne s polovinou těch, které měla k dispozici během prvních třiceti milionů let. Není tedy divu, že Nadduše zeslábla.

Ale její plány nebyly teď o nic méně důležité. Jejich účelem bylo stále jejich plnění. Issib a Nafai měli pravdu – první lidští obyvatelé poslali Nadduši na toto místo za jedním účelem – vytvořit na Harmonii svět, kde by lidstvo nikdy nemělo sílu zničit samo sebe.

Nebylo by vůbec lepší, pomyslel si Nafai, změnit samo lidstvo, takže už by si dál *nepřálo* se ničit?

Ta odpověď pro něho byla tak jasná, že si byl jistý tím, že to byla odpověď Nadduše. Ne, nebylo by to lepší.

Ale proč? Nafai se dožadoval odpovědi. A najednou se mu hrnula do hlavy spousta odpovědí takovou rychlostí, že ani nedávaly žádný smysl. Ale v následující chvíli, ve chvíli, kdy mu to bylo stále jasnější, našly některé myšlenky jazyk. Věty byly tak jasné, jako by je říkal jiný hlas. Ale nebyl to cizí hlas, byl to Nafaiův vlastní, který se marně pokoušel zachytit ve slovech nějaký zbytek smyslu z toho, co mu předtím řekla Nadduše.

Ta řekla Nafaiovi toto: Kdybych odstranila touhu po násilí, pak by lidstvo nebylo lidstvem. Ne že by lidské bytosti potřebovaly být násilné jen proto, aby byly lidské, ale jakmile ztratíš chuť kontrolovat, chuť ničit, pak to tak musí být, protože sis vybral možnost to ztratit. Neměla jsem za úkol přinutit tě, abys byl milý a laskavý, ale udržet tě naživu, dokud se nerozhodneš, jakým člověkem se chceš stát.

Nafai se bál položit další otázku, protože měl strach, aby se neutopil v záplavě myšlenek, které by mohly následovat. Ale nemohl se nezeptat. Řekni mi to pomalu. Řekni to nějak laskavě. Ale *řekni* mi: Co jsme rozhodli?

K jeho úlevě nebyla odpověď stejným nápořem jasné nevyslovené myšlenky, v této chvíli se mu zdálo, jako by jeho vědomí bylo otevřené okno, kterým se mohl dívat. Všechny výjevy,

všechny tváře, které viděl, byly jeho vzpomínky, věci, které viděl nebo o kterých se dozvěděl v Basilice, věci, které již byly v jeho vědomí připravené na to, aby se k nim Nadduše přiblížila a pomohla jim vyplout na povrch. Najednou jim porozuměl tak jasně, že obsahovaly všechnu sílu a význam toho, co dosud zažil. Vzpomněl si na obchodní jednání, která viděl. Vzpomněl si na hry a satiry, které zhlédl. Na rozhovory na ulici. Na svatou ženu, znásilněnou skupinou věřících. Na intriky mužů, kteří se snaží vyhrát manželské spory. Na bezmyšlenkovité krutosti žen, které si navzájem přebírají své nápadníky. I na způsob, jakým Elemak a Mebbekew jednali s Nafaiem – a Nafai s nimi. To vše vypovídalo o ochotě lidí zraňovat ty druhé, o spalující touze kontrolovat, co si druzí myslí a co dělají. Tolik lidí se tajně a pomocí lsti snažilo zničit jiné lidi – nejen své nepřátele, ale dokonce i své přátele. Ničili je pro potěšení z myšlenky, že mají sílu působit bolest. Zbylo několik lidí, kteří zasvětili život tomu, aby jiným lidem dodali sílu a sebevědomí. Několik lidí, kteří byli opravdovými učiteli, pravými přáteli.

Přesně takoví jsou i Otec a Matka, řekl si Nafai.

Nezůstávají spolu kvůli zisku, ale kvůli daru. Otec není s Matkou, protože je pro něho dobrá, ale spíš proto, že můžou udělat společně hodně dobrého pro nás a pro spoustu dalších lidí. V posledních týdnech se začal Otec starat o politiku v Basilice, nedoufal ale, že tím něco získá, tak jako v to doufal Gaballufix. Udělal to proto, že o dobro Basiliky se staral víc než o svou vlastní slávu, svůj vlastní život. Byl schopnej vzdát se svého prospěchu a ani o tom nezapochoyboval. A co se týče Matky, její život je takovej, jaký si ho tvoří ve vědomí svých studentů. Prostřednictvím dívek a chlapců se snaží vytvořit novou Basiliku. Každý slovo, který ve škole vysloví, má být určeno k ochraně města před zkázou.

A teď prohrávají. Utíká jim to pod rukama. Nadduše by jim pomohla, kdyby to šlo, ale už nemá tu sílu a ten vliv jako kdysi. A kromě toho nemá ani dost svobody na to, aby přiměla lidi k dobrosrdečnosti. Stačí jen na udržení jejich zlomyslnosti v poměrně limitovanejch mezích. Nevraživost a zlomyslnost jsou dneska životní náplní v Basilice. Gaballufix je jedinej, kdo dělá všechno pro to, aby ukázal to nejhnusnější srdce v Basilice. Někteří ho sice nenávidí a

bojují proti němu, ne ale proto, že oni by byli ty dobrý a on ten špatnej, ale protože se jim nelíbí fakt, že on je v současný době vládce a oni sami doufají ve svou vlastní nadvládu.

Já *bych* pomohla, řekl tichý hlas Nadduše v Nafaiově vědomí. Pomohla *bych* dobrým lidem v Basilice. Jenže jich není dost. Práním města je zničit se. Jak ho pak mohu od toho uchránit? Pokud Gaballufix neuspěje ve svých plánech, město si najde někoho jiného, kdo mu ke zničení dopomůže. Oheň přijde, protože město si ho žádá. Lidí, kteří si přejí žít ve městě, ne živit se jeho mrtvolami, je žalostně málo.

Z Nafaiových očí stékaly slzy. Nerozumím tomu. Nikdy jsem neviděl město v takovém stavu.

To proto, že jsi synem své Matky, dědicem svého Otce. Jako všechny lidské bytosti i ty předpokládáš, že pod maskami jsou ostatní lidé v podstatě stejní jako ty. Ale to není pravda. Někteří z nich nemohou vidět, že ti druzí jsou šťastní, aniž by chtěli to jejich štěstí zničit, nesnesou vidět pouto lásky mezi druhy a manžely, aby ho nechtěli zlomit. A mnoho jiných, kteří ve své podstatě nejsou zlomyslní, se stává nástrojem těchto lidí v naději nějakého krátkodobého zisku. Lidé ztratili své sny. A já nemám sílu jim je vrátit. Vše, co zůstalo, Nafaii, je má vzpomínka na Zemi.

„Řekni mi něco o Zemi,“ zašeptal Nafai.

Znovu se otevřelo okno v jeho vědomí, ale už to nebylo okno jeho vlastních vzpomínek, místo toho se mu teď vybavovaly věci, které nikdy předtím neviděl. To ho zmátlo. Tyhle věci mu jen těžko mohly dávat smysl. Pestré skleněné a kovové rakve uhánějící po šedých stužkách dálnic. Masivní kovové domy, které se pohybovaly ve vzduchu, smýkající se na křehkých slabých podložkách z nabarvené oceli. Vysoké mnohostěnné budovy se zasklenými tvářemi, odrážející se jedna od druhé, odrážející žluté sluneční paprsky. A do toho chaty vyrobené z papíru a odlitků kovů, kde rodiny sledovaly, jak umírají jejich děti s nafouklými bříšky. Lidé, kteří po sobě házejí hořícími koulemi, či obrovské návaly kouře vycházející z domu. A zcela nevysvětlitelné věci: Jeden z domů, co letěl nad městem, shodil něco, co vypadalo úplně bezvýznamně, ale najednou to explodovalo a nad domy se objevila záře tak jasná jako

samo slunce, celé město bylo srovnáno se zemí, a dokonce i štěrky se roztavily. Rodina sedící za stolem pokrytým jídlem hladově jedla, pak si něco nechala na později a zvracela na otrhané žebráky, kteří se v naději přidržovali nohou jejích židlí. Tato představa určitě nebyla přesná, měla být jen obrazná. Určitě by nikdy nikdo nedospěl do takového morálního úpadku, že by jedl víc, než by potřeboval, zatímco druzí by umírali hlady před jeho očima! Člověk, který by mohl přijít na způsob, jak dosáhnout na obloze tak horkých plamenů, že by v mžiku spálily celé město, takový člověk by se určitě zabil dřív, než by komukoli prozradil příšerné tajemství takové zbraně.

„Tohle je Země?“ zeptal se šepem Nadduše. „Tak krásná a ohavná zároveň? To je tam, kde jsme byli?“

Ano, přišlo v odpověď. Je to místo, kde jsi byl a kde zase budeš chtít být, pokud nenajdu způsob, jak přivést svět k rozumu. V Basilice je dost těch, kteří se dosyta najedí a pak jedí ještě víc, i když vědí, že je mnoho těch, kteří nemají dostatek. Pouhých tři sta kilometrů severně odtud je hladomor.

„Mohli bychom použít nákladní vozy a dopravit tam potraviny,“ řekl Nafai.

Go-rayni mají takové vozy. Také převážejí potraviny – ale ty jsou určeny pro vojáky, kteří přišli dobýt zemi postiženou hladomorem. Až když si podrobili národy a zničili jejich vlády, teprve pak přivezli potraviny pro ně. Byly to splašky, které dává pastýř svému stádu. Teď jim dáš nažrat, abys později slyšel, jak kvičí na jatkách.

Ty představy pokračovaly dál a dál – v té době se zdálo, že trvají celé hodiny, ale později si Nafai uvědomil, že to nejspíš bylo jen pár minut. Vybavovalo se mu pořád víc a víc vzpomínek na Zemi, na stále zvláštnější stroje, stále nechutnější chování. Až po obrovský oheň, vesmírné koráby vystupující z dýmu a led a popel.

„Utekli, protože si zničili svůj svět.“

Ne, odpověděla mu Nadduše. Utekli, protože si přáli začít znovu. Alespoň ti, co dorazili na Harmonii, nepřišli proto, že už by pro ně nebyla Země dost dobrá, ale proto, že věřili, že oni už nejsou dost dobří pro Zemi. Biliony lidí umřely, ale stále bylo na Zemi dost paliva a zásob a odhodlání, aby přežilo těch několik stovek ostatních. Nebyli už ale schopni žít ve světě, který zničili. Odejdemo, dokud se

svět sám nevzpamatuje, dohodli se. Po dobu svého vypovězení se také budeme starat o vyléčení, a když se vrátíme, budeme připraveni zdědit svou rodnou Zemi a starat se o ni.

Takže oni si vytvořili Nadduši a vzali ji s sebou na Harmonii, dali jí stovky satelitů, aby sloužily jako její oči, její hlas. Přizpůsobili své vlastní geny, aby měli víc prostoru na přijímání jejího hlasu ve svém vlastním vědomí; naplnili Nadduši vzpomínkami na Zemi a nechali ji, aby dohlížela na jejich děti dalších dvacet milionů let.

Naše děti se samozřejmě naučí žít ve svornosti, utvrzovali v té době jeden druhého. Dokáží to, že jméno téhle planety se v jejich životech zrealizuje. A až k tomu dospějí, Nadduše už sama bude vědět, jak je poslat zpátky domů, kde na ně bude čekat Ochránce Země.

„Ale my na to připravený nejsme,“ řekl Nafai. „I po uplynutí dvakrát tak dlouhý doby budeme pořád stejně tak špatný, jako jsme byli předtím, jedině že bys nás uchránila od zrození síly, která by převrátila všechn život na týhle planetě v popel a led.“

Nadduše seslala do Nafaiova vědomí další myšlenku: Do této chvíle už Ochránce určitě splnil část svého úkolu. Země je připravena na náš návrat. Ale lidé na Harmonii ještě nejsou připraveni odejít. Po celé roky jsem si pamatovala všechny poznatky o Zemi, čekala jsem, až vám budu moci říct, jak postavit domy, které létají, vesmírné koráby, které vás donesou na vaši rodnou planetu, ale nemám odvalu vás učit, protože vy byste všechny ty vědomosti použili k tomu, abyste mohli vyčerpat a nakonec zničit jeden druhého.

„Co teda děláš?“ zeptal se Nafai. „Jakej máš plán? Proč jsi nás vzala až sem?“

To ti teď nemohu říct, promluvila Nadduše. Co se vás týče, stále si nejsem jistá. Ale řekla jsem ti to, co jsi chtěl vědět. Svěřila jsem ti svůj záměr. Řekla jsem ti, co jsem udělala a co nyní dokončuji. Nezměnila jsem se – dnes jsem stejná jako tehdy, kdy mě tví předci poprvé sestrojili, abych vás sledovala. Všechny mé plány jsou navrženy tak, abych připravila lidstvo na návrat k Ochránci Země, který na vás čeká. To je důvod, proč žiji, mám připravit lidské pokolení na návrat. Já jsem vzpomínka na Zemi i vše, co ji

připomíná, a pokud mi pomůžeš, Nafaii, staneš se součástí splnění toho plánu, jestli se ovšem vůbec kdy vyplní. Jestli se ovšem vůbec kdy vyplní. To ohromující vědomí toho, že Nadduše je přítomná v jeho mysli, bylo najednou pryč; bylo to, jako by kdysi uvnitř vypukl obrovský požár, jako by kdysi uvnitř najednou vyschla plynoucí řeka života. Nafai se usadil na skále vedle řeky, cítil se vyčerpaný a prázdný, zatímco v srdci se mu usadila zoufalá myšlenka: Jestli se ovšem vůbec kdy vyplní.

Měl sucho v ústech. Klekl si k vodě, nabral ji do dlaní a pozvedl k ústům, aby se mohl napít. Ještě pořád neměl dost. Celý se ponořil do vody, ne s uctivým přístupem věřícího, ale kvůli hrozné žízni; hlavu ponořil pod vodu a pil a pil, bradu proti kamenům v korytě řeky, zatímco voda se mu hrnula přes záda, přes lýtko. Pil a pil, zvedl hlavu a ramena nad vodu, aby se nadechl večerního vzduchu, a pak se znovu vrhnul do vody a polykal tak nedočkavě jako předtím.

Ale přece jen to byla svým způsobem modlitba; uvědomil si to, když se vynořil a pocítil chlad, jak mu kůže osychala ve větru ponurého rána.

Jsem s tebou, promluvil k Nadduši. Udělám všechno, o co mě požádáš, protože si přeju, abys dokázala uskutečnit svůj záměr tady. Udělám všechno pro to, abych nás připravil na návrat na Zemi.

Než se dostal zpátky do stanu, byl promrzlý na kost, ještě nebyl suchý, ačkoli už z něho voda nekapala. Dlouho ležel na rohoži a zahříval se teplem Issibova těla, teplem ve stanu, dokud nebyl schopný usnout.

Ráno se muselo udělat hodně práce; ačkoli byl Nafai unavený, neměl možnost si pospat déle, takže během práce vrávoral tak pomalu a nemotorně, až ho Elemak s Otcem rozhněvaně okřikovali. Dávej pozor! Používej hlavu! Nafai se nestihl zotavit ze své vize ani do odpoledne, kdy si ostatní zdřímli, protože jako všichni obyvatelé pouště věděli, že takový spánek je k přežití důležitý, alespoň stejně tak jako voda. On ale ani teď nemohl usnout. Ležel na rohoži a vyprávěl Issibovi o všem, co viděl, co mu říkala Nadduše. Když skončil s vyprávěním, Issibovi stékaly po tváři slzy a pomalu s velkým napětím natáhl ruku, aby mohl stisknout tu Nafaiovu.

„Věděl jsem, že v tom musí bejt nějakej skrytej záměr,“ zašeptal. „Ted' tomu rozumím moc dobře. Všechno to do sebe zapadá. A tys měl to štěstí, že jsi slyšel hlas Nadduše. Podle mě ještě zřetelněji než sám Otec. Myslím, že tak zřetelně jako Luet. Jsi jako Luet.“

Na chvíli se Nafai cítil nepříjemně. V duchu Luet nesnášel a vysmíval se jí, někdy i jejím slovům. Velice často měl na jazyku to pohrdavé slovo *čarodějnice*. Tohle bylo to, co cítila, když jí Nadduše sesílala vize? Jak se jí za to mohl vysmívat? Nakonec usnul.

Když se probudili, dokončili svou práci: trvalý přístřešek pro velbloudy, postavený z nahromaděných kamenů, spojených pomocí gravitačního pole, poháněného sluneční energií; zapnuli chlazení pro potraviny, které se mohly skladovat i rok, pokud by se návrat do Basiliky protáhl; rozmístili hlídky a strážce po obvodu údolí, takže se nikdo nemohl dostat tak blízko, aby je viděl, aniž by sám nebyl spatřen. Samozřejmě nerozdělávali žádné ohně – na poušti bylo dříví příliš drahocenné. Radši počkají, říkali si, nebudou nic vařit, protože neobvyklý tepelný zdroj by mohl být vypátrán. Teplo jejich těl bylo jediné infračervené záření, které se nebáli vydávat, a jediné elektromagnetické zvuky byly ty, které vydávaly jejich strážci a hlídky, gravitační pole a chlazení, solární baterie. Issibovo křeslo nebylo dostatečně výkonné na to, aby ho přenesli dál za hranice jejich obvodu, jediné že by měli k dispozici citlivější přístroje, než měli lupiči a cestující. Snažili se zachovat takovou bezpečnost, jakou jen mohli.

U večere Nafai poznamenal, že je to všechno zbytečné. „Jsme poslové Nadduše,“ řekl. „Ona drží lidi daleko odsud a ochraňuje tohle místo pro nás – ochraňuje ho tím, že sem lidi nepustí.“

Elemak se zasmál a Mebbekew začal hystericky křičet. „Jistě, Nafaii, ty náš teologu,“ ječel, „pokud by Nadduše měla tu moc nás ochránit, proč nás teda posílala do týhle pekelný země místo toho, aby nás chránila doma?“

„Kromě toho, Nafaii, co že je z tebe najednou takovej expert přes Nadduši?“ zeptal se Elemak. „Tvoje matka určitě tráví s čarodějnicema spoustu času.“

Nafai v sobě dusil vzteklé odseknutí. Uvědomil si, že nemá cenu se s nimi hádat. Pak se ale rozpomněl, že to tak udělal už mnohokrát

předtím, a pak už nebyl schopný udržet jazyk za zuby. Rozdíl byl v tom, že teď už to nebyl jen Nafai, nejmladší z Wetchikových synů. Teď to byl přítel a spojenec Nadduše. Teď měl na starosti spoustu jiných věcí než se hádat s Elyou a Mebem.

„Nafaii,“ řekl Otec, „myslím, že tvé argumenty nejsou správné. Proč bychom nutili Nadduši, aby marnila čas tím, že nad námi bude bdít, když jsme schopni se ochraňovat sami?“

„Samozřejmě ne, Otče,“ řekl Nafai. Jeho poznámka byla hloupá. Bylo by pro ně špatné zatěžovat Nadduši, když je potřebuje, aby jí pomohli nést její břímě. „Omlouvám se.“

Elemak se neznatelně usmál. Mebbekew zakoulel očima a pak se rozesmál. „Poslouchej je,“ řekl. „Rozumný muži, jak se aspoň můžeme domnívat, a mluví o tom, jestli by se jim Nadduše měla starat o velbloudy.“

„Byla to právě Nadduše, kdo nás sem přivedl,“ poznamenal dost chladně Otec.

„Byls to ty, kdo nás přinutil jít,“ na to Mebbekew, „a Elemak, kdo nás ved.“

„To Nadduše mi poradila odejít,“ řekl Otec, „a Nadduše nás zavedla do tohoto zavodněného údolí.“

„Och, ano, samozřejmě, já zapomněl,“ posmíval se Meb. „Myslel jsem, že to bylo kroužení supů, ale místo toho to byla Nadduše, kdo nám ukazoval cestu.“

„Jen blázen vtipkuje o tom, čemu nerozumí,“ řekl Otec.

„Jen starej *vtip* se mihne kolem a nazývá rozumný muže *bláznama*,“ ozval se Mebbekew. „Ty jsi ten, kdo vidí zápletku a spiknutí v každém stínu, Otče.“

„Drž hubu,“ vložil se do toho Elemak.

„Nech mě bejt.“

„Zavři hubu,“ stál si za svým Elemak. Pomalu se otočil, aby se setkal s Mebbekewovým zlostným pohledem. Nafai věděl, že ačkoli Elyovy oči byly hodně přivřené, jako kdyby ani nebyl vzhůru, úplně planuly, jak tak zíral dolů na Meba.

„Dobrá,“ řekl Mebbekew a vrátil se zpátky ke své večeři. A roztíral dál studenou fazolovou pastu po dalším sucharu.

„Předpokládám, že nejsem jedinej, kdo si myslí, že kempování je ohromná zábava.“

„Tohle není kempování,“ byla Otcova reakce. „To je vyhnanství.“

„Jenom nemůžu pochopit,“ dal se slyšet Mebbekew. „Čím jsem si já zasloužil vyhnanství.“

„Jsi můj syn,“ odpověděl Otec. „Nikdo z nás tam nebyl v bezpečí.“

„Ale jdi,“ řekl Meb. „My všichni jsme tam byli v bezpečí.“

„Přestaň s tím,“ ozval se znovu Elemak. A zase se jeho pohled setkal s Mebbekewovým.

Nafai nyní začal chápat vývoj událostí. Elemakovi se nelíbily Mebbekewovy řeči o tom, jestli tam opravdu bylo nějaké spiknutí proti Otcovi a jestli rodina měla vůbec nějaký důvod utíkat do pouště. Bylo to citlivé téma a Nafai viděl, že oba dva toho vědí víc, než o čem by chtěli mluvit. Pokud by měli nějaká tajemství, nebylo by se čemu divit, že by se Elemak rozhodl si ho ponechat, aniž by jen dovolil, aby se k tomu tématu stočila řeč, zatímco Mebbekew by se daleko víc snažil skrýt to za clonu výsměšných lží.

„Oba dva víte, že Otcův život byl v Basilice v nebezpečí,“ řekl Nafai.

Způsob, jakým se na něho oba dva podívali, mu potvrdil, že všechno, co tušil, je pravda. Kdyby byli nevinní, vzali by jeho poznámku tak, jako že on od nich očekává, aby věřili Otcovu snu. Místo toho to ale přijali mnohem ostřeji.

„Co tě utvrzuje v tom, že víš, co vědí i *ostatní*?“ zajímal se Elemak.

„Pokud jseš ty tak přesvědčený, že Otcův život byl v nebezpečí,“ pronesl Meb dost hrubě, „možná to znamená, že ty ses toho spiknutí účastnil.“

Jejich reakce byly typické: Elemak, který se bránil proti Nafaiově obvinění, říkal v podstatě ‘ty nemůžeš nic dokázat’, zatímco Mebbekew se bránil tím, že to obvinění obrátil proti Nafaiovi.

Ted’ je nech, ať si uvědomí, z čeho se to zpovídaj, pomyslel si Nafai. „Jaký spiknutí?“ zeptal se. „O čem to mluvíš?“

Mebbekew si najednou uvědomil, kolik toho prozradil. „Jen jsem se domníval – že ty jsi říkal, že my o něm toho moc víme, nebo tak něco.“

„Kdybys *věděl* o spiknutí proti Otcovu životu,“ řekl Nafai, „řek’ bys mu to, jestli patříš mezi slušný lidi. A určitě bys tu neseděl a nekňoural pořád, jestli jsme vážně měli opustit město.“

„Nejsem jedinej, kdo tu kňourá, chlapečku,“ řekl Mebbekew. Vztekem nyní ztratil všechny zábrany. Nevěděl, jak si má vyložit Nafaiova slova, proč Nafai takhle mluví. Jen ať si dělá Meb starosti – ví Nafai něco, nebo ne?

„Zmlkni, Mebe,“ řekl Elemak. „A ty taky, Nafaii. Jako by nestačilo, že jsme tady v tom exilu, to si ještě musíte jít po krku?“

Elya, tvůrce míru. Nafaiovi se chtělo smát. Pak se ale zarazil – možná to byla pravda. Možná to Elemak *nevěděl* – možná ho Gaballufix nikdy nezasevětil do svého spiknutí. Samozřejmě že o tom nevěděl, uvědomil si Nafai. Elya sice mohl být Gaballufixův nevlastní bratr, ale stále to byl Wetchikův syn a dědic. Gaballufix by si nikdy nemohl být absolutně jistý, na čí straně Elemak doopravdy je. Mohl poslat Elyu jako prostředníka, posla k Otci – ale nikdy by mu nemohl úplně důvěřovat.

To by také vysvětlovalo Elemakovu snahu umlčet Meba; chtěl skrýt, že se zapletl s Gaballufixem, ano, ale nevěděl o žádném krvavém spiknutí. Jak to jen mohlo Nafaie napadnout? Pokud byli tady venku v poušti jako součást plánu Nadduše, neznamenal to ještě, že *také* Elemak a Mebbekew byli jeho součástí? Tady jsem, plný podezřívavosti a toho samýho druhu zlomyslnosti, kterej má zničit Basiliku. Jak se můžu hlásit na stranu Nadduše, když se chovám jako někdo, kdo nevěří ani svejm vlastním bratrům?

„Omlouvám se,“ řekl Nafai. „Neměl jsem takhle mluvit.“

Teď se na něho podívali všichni opravdu překvapeně. Trvalo to chvíli, než si Nafai uvědomil, že se poprvé v životě opravdu omluvil za něco ošklivého, co řekl jednomu ze svých bratrů, a necítil se přitom sevřeně ani poníženě.

„To je v pořádku,“ řekl Mebbekew. Jeho hlas byl naplněný obavami – ale jeho oči zářily vítězným pohrdáním.

Ty si myslíš, že když jsem se omluvil, znamená to, že jsem slabej, promluvil k němu v duchu Nafai. Ale není to pravda. Znamená to, že se učím, jak bejt silnej.

To bylo poprvé, co Nafai řekl Otcí, Elemakovi a Mebbekewovi něco o vidinách, které mu Nadduše v noci seslala. Nedostal se ale dál než ke svému vyprávění. „Jsem unavenej,“ řekl Elemak. „Nemám na to čas.“ Nafai se na něho podíval s údivem. Nemá čas poslechnout si plány Nadduše? Nemá čas dovědět se o naději na návrat lidského pokolení na Zem? Také Mebbekew si zívnu.

„Máš na mysli, že se o to nikdy starat nebudeš?“ zeptal se Issib.

Elemak se zasmál na svého zmrzačeného bratra. „Jsi moc důvěřivej, Issyo,“ řekl. „Copak nevidíš, co se tu děje? Nafai se nemůže smířit s tím, že není středem pozornosti. Nemůže si připustit, že by nebyl užitečnej nebo aspoň k něčemu dobrej – tak začíná mít vize. A uvidíš, že příště nám tady Nafai bude chtít dávat rozkazy od Nadduše a bude chtít všemu tady kolem velet.“

„Ne, nebudu,“ odporoval Nafai. „Já to vážně viděl.“

„No dobře,“ řekl Mebbekew. „Já měl minulou noc taky vidiny. Budu věřit tvejm snům o Nadduši, až když budeš ochotnej oženit se s jednou z těch holek z mého snu. Dokonce ti věnuju jednu z těch nejkrásnějších.“

Elemak se smál, dokonce i Otec se trochu pousmál. Ale Nafaie ty Mebbekewovy posměšky jen naplnily vztekem. „Říkám ti pravdu,“ stál si na svém. „Říkám ti, co se Nadduše snaží dotáhnout do konce!“

„Radši bych myslel na to, co se snaží dotáhnout do konce ty holky v těch mejch snech,“ řekl Meb.

„Tak dost těch hrubostí,“ ozval se Otec. Potají se ale usmíval. To, že Otec věřil Elemakovi, že si Nafai své vize vymýšlí, bylo pro Nafaie tou nejkrutější ranou.

Když se pak šli Elemak a Mebbekew podívat na zvířata, zůstal vzadu s Otcem a Issibem.

„Proč s nimi také nejdeš?“ ptal se Otec. „Issib s prací pomoci nemůže, když tu nefungují jeho plováky. Ale ty můžeš.“

„Otče,“ řekl Nafai. „Myslel jsem, že ty mi budeš věřit.“

„Věřím ti,“ přikývl Otec. „Věřím, že chceš upřímně být součástí plánu Nadduše. Vážím si tě proto, dokonce je i možné, že některé z tvých snů byly *opravdu* seslány Nadduší. Ale nepokoušej se vyprávět o tom svým starším bratrům. Nepřijmou to od tebe.“ Hořce se pousmál. „Strpěli by to těžko i ode mne.“

„Já Nafaiovi věřím,“ přidal se Issib. „To nebyly sny. On byl vzhůru. Něco ho donutilo vstát. Viděl jsem ho, když se vrátil do stanu, mokrej a promrzlej.“

Nafai nebyl nikdy nikomu tak vděčný jako teď Issibovi za to, že se za něho postavil. Nemusel to dělat. Nafai napůl očekával, že mu Issib *přestane* věřit, pokud by ho Otec nevzal vážně.

„Také mu věřím,“ řekl Otec. „Ale to, co jsi nám řekl, bylo daleko konkrétnější než cokoli, co nám kdy Nadduše ve vizích sdělila. Proto tvrdím, že v tom, co říkáš, je pravděpodobně jádro pravdy. Ale z větší části to vychází z tvé vlastní představivosti a já se to nemíním snažit vyřešit, ne dnes v noci.“

„Věřil jsem *ti*,“ řekl Nafai.

„Ale zprvu ne,“ řekl Otec. „A my nezaměňujeme víru s přízní. Vkládáme víru a důvěru tam, kde si to zaslouží. Nečekej, že *ti* budu hned věřit jen proto, že ty jsi věřil *mně*.“

Nafai v rozpacích vstal z koberečku. Otcův stan byl tak prostorný, že nemusel sklánět hlavu, když se narovnal. „Zprvu jsem byl zaslepenej, když jsi mi řek’, cos viděl. Ale teď vidím, že jseš hluchej, takže pravděpodobně nemůžeš slyšet věci, který jsem slyšel já.“

„Pomoz bratrovi zpátky do křesla,“ řekl Otec. „A dávej si pozor, jak mluvíš se svým Otcem.“

Té noci se Issib ve stanu pokusil utěšit Nafaie. „Otec je *Otec*, Nafaii. Pro něho to určitě nejsou žádný dobrý zprávy, když jeho nejmladší syn dostává podstatně víc informací, než kdy dostal *on*.“

„Možná jsem s tím víc spojenej, nebo co,“ řekl Nafai. „Nemůžu si pomoci. Ale jakej je v tom rozdíl, ke komu Nadduše promlouvá? Nepředpokládalo se, že Gaballufix bude Otcí věřit, když měl Otec v kmenu Palwashantu míň významný postavení?“

„Možná byl pod jeho úřadem,“ řekl Issib. „Ale jeho *pozice* nebyla o nic míň významná. Kdyby se otec chtěl stát vůdcem kmene,

zvolili by ho – je přece Wetchikem od narození, ne? Proto ho Gaballufix tolik nenáviděl – protože ví, že kdyby Otec tolik neopovrhoval politikou, rázem by lehce odstranil Gaballufixovu moc a vliv.“

Ale Nafai se teď nechtěl bavit o politice Basiliky. Odmlčel se a v tom tichu znovu promlouval k Nadduši. Musíš přinutit Otce, aby mi věřil, řekl. Musíš Otcí ukázat, co se opravdu děje. Nemůžeš mi ukazovat vize a pak mi nepomocť přesvědčit o nich Otce.

„Já ti věřím, Nyefe,“ zašeptal Issib. „A věřím tomu, co chce dokázat Nadduše. Možná je to to jediný, co Nadduše potřebuje, přemýšlel jsi o tom? Možná Nadduše nepotřebuje, aby jí Otec uvěřil právě teď. Tak to tak ber. Věř Nadduši.“

Nafai se podíval na Issiba, ale v té tmě, co byla ve stanu, nemohl říct, jestli má bratr oči otevřené, nebo ne. Opravdu to mluvil Issib, nebo spal a Nafai slyšel slova Nadduše prostřednictvím Issibova hlasu?

„Někdy se, Nyefe, může stát to, o čem mluvil Elemak. Nemůžeš dávat příkazy svým bratrům. Ani Otcí.

Myslíš, že tě pak nechá Nadduše napospas sobě samému?“

Ne, to nemohl být Issib. To slyšel Nadduši, jak mluví jeho hlasem, jak říká věci, které by Issib nikdy neřekl. A teď, kdy si uvědomil, že dostal odpověď, mohl znovu klidně usnout. Ale ještě předtím se mu v hlavě objevila nová otázka:

Co když mi Nadduše svěřuje víc než mýmu Otcí ne proto, že by to bylo součástí plánu, ale jednoduše proto, že jsem jedinej, kdo to může slyšet a rozumět tomu?

Co když na mě Nadduše spoléhá, že jsem schopnej najít cestu, jak přesvědčit ostatní, protože ona už na to přesvědčování nemá sílu?

Co když jsem jedinej, kdo má pravdu, kromě tohotohle mého bratra, kterej mi věří – bratra, kterej je zmrzačenej a nemůže nic dělat?

Důvěra není *nic*, řekl hlas šeptající v Nafaiově mysli. To, že ti Issib věří, je jediný důvod, proč jsi ještě o sobě nezačal pochybovat.

Řekni to Otcí, trval na svém Nafai, když upadal do spánku. Promluv s Otcem, on mi pak bude věřit.

V noci Nadduše promluvila k Otcí, avšak bez jakéhokoli vidění, v jaké doufal Nafai.

„Viděl jsem, jak se čtyři z vás vrací zpátky do Basiliky,“ řekl Otec.

„Časem,“ řekl Mebbekew.

„Jak se vracíte zpátky, ale každý z jiného důvodu,“ řekl Otec. „Získat Index a přinést mi ho zpátky.“

„Index?“ zeptal se Elemak.

„Od začátku patřil kmenu Palwashantu. Věřím, že by to mohl být důvod, proč si kmen uchoval svou totožnost po celé ty roky. Jednou jsme volali Strážce Indexu a otec mi řekl, že Wetchikové mají právo ho používat.“

„Používat ho na co?“ zeptal se Mebbekew.

„To nevím jistě,“ řekl Otec. „Viděl jsem ho jen pár minut. Můj dědeček ho přenechal radě kmenu, když začal cestovat, a můj otec se nikdy po dědečkově smrti nesnažil dostat ho zpět. Teď je v Gaballufixově domě. Podle názvu bych ale hádal, že je to klíč ke knihovně.“

„To je vážně užitečný,“ poznamenal Elemak. „A kvůli *tomuhle* nás posíláš zpátky do Basiliky? Získat nějaký předmět, u kterýho ani neznáš účel?“

„Získat ho a přinést mi ho. Za každou cenu.“

„Myslíš to vážně?“ zeptal se Elemak. „Za každou cenu?“

„Je to přání Nadduše. Věděl jsem to, i když – není to mé osobní přání. Chci, abyste se v pořádku vrátili.“

„Dobře,“ řekl Mebbekew. „Co se dá dělat. Bez problémů.“

„Máme přivést ještě nějaké zásoby?“ zeptal se Nafai.

„Žádné tam nebudou,“ řekl Otec. „Řekl jsem Rashgallivakovi, aby všechny zásoby na cestu prodal.“

Nafai viděl, jak Elemakova tvář pod tmavou žlutohnědou pletí zrudla. „Takže až naše vyhnanství skončí, co chceš dělat s obnovením našich obchodů, Otče?“

To byla poslední kapka. Nafai to věděl: Elemak teď stál proti faktu, že Otcovy záměry jsou zcela neměnné. Kdyby měl Elya v plánu vzbouřit se, už teď by dávno bylo po všem, co mohl považovat

za rozhazování svého majetku. Takže jim Otec dal upřímnou odpověď.

„Nic nenavrhují na obnovení,“ řekl Otec. „Udělej, co ti říkám, Elemaku, nebo ti může být jedno, co je a co není Wetchikovo dědictví.“

Tady to bylo. Už to nemohlo být jasnější. Aby mohl být Elemak vůbec kdy Wetchikem, raději by měl uposlechnout Wetchikovy nynější příkazy.

Mebbekew se zachichotal. „Mimochodem, nikdy jsem neměl rád ty smradlavý zvířata,“ řekl. „Kdo je potřebuje?“ Jeho záměr byl víc než jasný: S radostí budu Wetchikem místo tebe, Elemaku – tak pokračuj, jen ať je Otec opravdu, opravdu vzteklej.

„Přinesu ti ten tvůj Index, Otče,“ řekl Elemak. „Ale proč posíláš i ostatní? Nech mě jít samotnýho. Nebo ať jde Mebbekew a ty si tu nech ty mladší. Žádnýho z nich potřebovat nebudu.“

„Nadduše mi ukázala, jak jdete všichni čtyři,“ řekl Otec. „Takže všichni čtyři půjdete do Basiliky a všichni čtyři se taky vrátíte. Rozumíš mi?“

„Úplně,“ odpověděl Elemak.

„Minulou noc ses vysmíval Nafaiovi, protože tvrdil, že má vidiny,“ řekl Otec. „Ale řeknu ti, že by ses měl od Nafai a Issiba hodně učit. Oni mají přinejmenším snahu pomoci. Jediné, co jsem slyšel od svých dvou starších synů, byly stížnosti.“

Mebbekew se jedovatě požíval po Nafaiovi, ale ten měl větší strach z Elemaka, který neustále zíral na Otce přimhouřenýma očima. Minulou noc bys mi, Otče, nevěřil, řekl v duchu Nafai. A dneska jsi způsobil, že mě mí bratři nenávidí víc než kdy dřív.

„Víte toho hodně, Elemaku a Mebbekewe,“ řekl Otec, „ale nezdá se, že byste se při tom všem naučili loajalitě a poslušnosti. Učte se to od svých mladších bratrů, ať si pak zasloužíte bohatství a úctu, o které usilujete.“

A je to, šeptl Nafai. A teď jsem odepsanej. Klidně bych mohl být i červem v jejich chlebu při způsobu, jakým se mnou budou jednat po celou dobu cesty. To bych radši zůstal tady, než teď s nima jít, Otče, to ti teda pěkně děkuju.

„Otče, udělám všechno, co po mně budeš chtít,“ řekl Elemak. Ale jeho hlas byl tak tichý a studený, až z toho Nafaie zabořelo u srdce, když to slyšel.

Elemak se mrzutě pustil do příprav na cestu. Jak Nafai očekával, Elya ho zcela ignoroval, když se ho ptal, s čím by měl pomoci. A Mebbekew ho setřel takovým pohledem, že Nafai ucítil, jak mu tělem proběhl strach. Chce mě vidět mrtvého, pomyslel si. Meb chce, abych umřel.

Když mu nedovolili pomáhat a když zjistil, že pro něho bude pro příští chvíli nejlepší být tak nenápadný, jak to jen půjde, vrátil se do svého stanu a pomohl sbalit svému bratrovi, který trval na tom, aby se zabalily hlavně jeho plováky. Mohl teď vidět v Issibových očích, jak se dívá na plováky tak hladově, že mu ani nezáleží na tom, co si o něm myslí Elemak a Mebbekew – chtěl už být zase tam, kde jeho tělo k něčemu bylo, kde byl svobodný a kde by ho neoblékali a nebrali ven, aniž by si připadal jako mazlíček nebo princeznička. On je vlastně vězeň, vězeň ve svém vlastním těle, pomyslel si Nafai.

Když byli hotovi, Issib seděl ve svém křesle, rozhlížel se po podlaze a vypadal jako špatně naladěný monarcha na svém trůnu. Byl už příliš nedočkavý, kdy půjdou, kdy dorazí do Basiliky.

Všichni jsme netrpěliví, myslel si Nafai. Ale nikdo z nás z toho správného důvodu. Nikdo se tam tak horlivě neženeme kvůli touze pomoci Nadduši v jejích plánech.

Nafai přišel k sobě u vody, svíral přitom asi deset centimetrů dlouhou větvíčku a ohýbal ji mezi prsty do tvaru podkovy. Bojovala s ním, ale nakonec se jeho stisku poddala.

„Nezlom ji,“ řekl Otec.

Nafai se vylekaně otočil. Přestal se zajímat o větev, která se nekontrolovaně vymrštila; některé listy ho šlehly do tváře.

„Trvalo dlouho, než vyrostla,“ řekl Otec.

„Nechtěl jsem ji zlomit.“

„Ale málem se ti to povedlo,“ řekl Otec. „Já se v rostlinách vyznám. Ty ne. Opravdu jsi ji málem zlomil.“

„Nemám takovou sílu.“

„Máš větší sílu, než si myslíš,“ ohodnotil ho Otec. „Čtrnáct.“ Trochu se zasmál. „Myslím, že to jsou geny tvé Matky, nikoli moje. Podívám se na tebe a vidím...“

„Matku?“

„Jaký mohl Issib být, co se týče jeho těla i duše. Chudák.“

Chudák. Proč se nikdy nepodíváš na mě, Otče, a nevidíš prostě jenom *mě*. Místo nějakýho vymyšlenýho dítěte. Místo malýho kluka, kterej si vymejší vize. Proč nevidíš, co jsem: muž, kterej slyšel hlas Nadduše mnohem zřetelněji než ty.

„Bojím se,“ řekl Otec.

Nafai se podíval Otci do očí. Dráždí mě?

„Posílám tě do něčeho mnohem nebezpečnějšího, než si podle mého názoru představují tví bratři. Ale ty tomu rozumíš, Nafaii, že ano?“

„Myslím si to.“

„Po tom, co jsi viděl,“ řekl Otec. Ale byla to stejně tak otázka jako odpověď. Co se ptal, jestli znal pravdu o Elyovi a Mebovi? Tak to nemohlo být, sám Otec o nich přece nic nevěděl. Ne, Otec se ptal, jestli měl Nafai opravdu vizi.

První reakcí bylo tvářit se zuřivě – ublíženě, uraženě. Ale pak si uvědomil, že to tak necítí. Protože Otec měl právo zeptat se, právo nechat si čas na uvěření těm vidinám, jak to řekl Issib. *Pokoušel* se přijmout tu Nafaiovu myšlenku jako oddaný sluha Nadduše.

„Ano,“ řekl Nafai. „Viděl jsem to. Ale nic o Indexu.“

„Gaballufix to tak nenechá,“ řekl Otec. „Ve snu to nechal. Ale Nadduše také nemůže vidět všechno. Index není jen tak něco, co si můžeš vypůjčit. Je mocný.“

„Proč? Co může udělat?“

„Nevím, co sám může udělat. Ale vím, že představuje sílu. Víím, že kdo z lidí Palwashantu má Index, ten má také důvěru celého kmene. Největší uznání. Gabya to nevzdá. Zabije jako první. A já tam posílám své syny.“

Otcova tvář byla velmi rozčilená. Nafai si pomyslel: Zlobí se na Nadduši, protože po něm chce, aby to udělal.

Potom Nafai viděl, jak Otec ovládá svůj vztek a jeho tvář se uklidnila. „Doufám,“ řekl Otec potichu, „doufám, že to Nadduše všechno promyslela.“

„Otče,“ řekl Nafai, „já půjdu a udělám všechno, o co Nadduše požádala. Protože vím, že po nás nechce nic, co by nepřipravila tak, aby se to mohlo splnit.“

Otec si velice dlouho prohlížel jeho tvář. Pak se usmál. Nafai nikdy neviděl na Otcově tváři takový úsměv. Podporu. Důvěru. „Není to přetvářka, že ne?“ řekl Otec. „Neříkáš prostě jen to, co si myslíš, že chci slyšet?“

„Kdy některý z tvech synů řekne něco, o čem si myslel, že bys chtěl slyšet?“ zeptal se Nafai.

Ted' se Otec smál, pohodil hlavou dozadu a zčervenal. „To nikdy!“ vykřikl. A pak jeho smích stejně rychle ustal. Otec vzal Nafaiovu hlavu do dlaní, do svých obrovských dlaní plných mozolů, silných a drsných za všechna ta léta práce s kůrou, koženými postroji a hrubými kameny. Tyto obrovské dlaně držel na Nafaiových skráních, pak si ho k sobě přitáhl a políbil na ústa. „Můj synu,“ zašeptal. „Můj synu.“

Chvilí tak zůstali stát vedle stromu u vody a otočili se, až když uslyšeli kroky. Byl to Elemak, stále s hořkým a vzteklým výrazem na tváři. „Je čas jít,“ řekl. „Jestli se chceme ještě dneska někam dostat.“

„V každém případě jděte,“ řekl Otec. „Nechci vás zdržovat ani chvíličku.“

Za pár minut už seděli na svých velbloudech a mířili k městu.

BRATŘI

I když Basiliku nebylo ještě stále vidět, Elemak znal cestu. Znal ji tak dobře jako odraz svého obličeje v zrcadle, každý záhyb kůže v něm, každý hrbolek a nerovnost, o které vždy zavadila břitva a ony krvácely. Znal tu každý stín v jakoukoli denní hodinu, věděl, kde se dá po dešti očekávat voda, kde se mohou skrývat zloději.

Na jedno takové místo teď Elemak vedl své bratry. Na nějakou dobu sjeli z cesty, ale stále ji měli na očích. Teď ji nechali za sebou, a když už byla cesta tak hrbolatá, že je přinutila zastavit, sesedli z velbloudů.

„Proč tady zastavujeme?“ zeptal se Mebbekew.

„Plováky tady fungují,“ řekl Issib. „To tím, jak jsme blízko, už se zase můžu pohnout bez toho prokletýho křesla.“

Elemak se podíval na svého postiženého bratra a zatřásl mu hlavou. „Nespolehlivě. Smontujeme to křeslo. Budeš ho muset používat.“

Issib byl většinou povolný, ale teď ne. „Používej si ho sám, když si myslíš, že je tak pohodlný.“

„Koukni se na sebe,“ řekl Elemak. „V nejlepším případě budou ty plováky jen zdržovat. Za chvíli je začneš ztrácet, budou ti cestou padat a to nemůžeme potřebovat. Prostě budeš používat křeslo.“

„Budu na tom líp, až se dostaneme blíž k Basilice.“

„My se k ní ale nepřibližujeme,“ řekl Elemak.

„Co potom teda děláme?“ dožadoval se Mebbekew.

„Sestupujeme dolů do té oblasti, kam magnetický pole Basiliky určitě *nedosáhne*, a tam počkáme do setmění.“

„A pak?“ zeptal se Mebbekew. „Od doby, co si myslíš, že jsi tady vůdce, alespoň tak to vypadá, se tě chci zeptat.“

Elemak se s takovým chováním už setkal v minulosti u lidí, se kterými cestoval nebo které si najímal. Věděl, jak s nimi zacházet – okamžitě, veřejně, surově potlačit, aby nikdo nezůstal na pochybách, kdo to tu řídí. Takže místo toho, aby Mebbekewovi odpověděl, ho popadl za ruce – hubené ženské ruce *herce*, co hrál Nadduši – a mrštil s ním o skálu. Dupnul si a odplivnul, dal najevo svůj protest. Elemak se chvilku bál, že bude muset jít uklidnit zvíře – ale ne, Nafai už tam byl a zklidňoval ho. Ten kluk byl vážně na něco užitečný, když se zrovna nelísal k Otcí. Ne jako Mebbekew, který byl spolehlivý jen ve své nespolehlivosti. Elemak nikdy nepřišel na to, proč mu Gaballufix vůbec kdy důvěřoval. Gabya jistě věděl, že Mebbekew určitě nepustí svoji šanci z rukou. I kdyby o tom spiknutí neřekl přímo Otcí, určitě o něm povídal někomu *jinému* – jak jinak by to mohl Otec vědět?

V Mebbekewových očích se odrážela panika a také bolest – jeho hlava narazila přímo na kámen. Skvěle, dobře, pomyslel si Elemak. Jen si prožij trochu bolesti. Trochu uvažuj, než začneš na týhle cestě zpochybňovat mou autoritu.

„Já jsem tady vůdce,“ zašeptal Elemak.

Meb přikývl.

„A řek’ jsem, že tu počkáme do tmy.“

„Dělal jsem si srandu,“ zakňučel Meb. „Nemusíš brát všechno hned tak *vážně*, ne?“

Elemak ho za to málem znovu praštil. Vážně? Copak si neuvědomuješ, že nejmnocnější, nejnebezpečnější muž Basiliky je skoro najisto přesvědčenej, že jsme ho zradili a varovali Otce, aby utek’? Pro Mebbekewa byla Basilica plná pohody a vzrušení. Ano, mezi těmi zdmi opravdu vzrušení být mohlo, ale určitě ne ani trochu pohody.

Ale Elemak Meba neuhodil, protože by tím zbytečně moc dráždil ostatní, místo aby si získal jejich respekt. Elemak věděl, jak vést muže, a věděl, jak ovládat své vlastní city, aby nezasahovaly do jeho rozhodnutí. Pustil Mebbekewa ze sevření a otočil se k němu zády,

aby mu dal najevo své absolutní vůdcovství a své opovržení. Meb by se neodvážil ho uhodit, ani když byl k němu zády.

„A co se stane po setmění, je dost jednoduchý. Půjdu do města, promluvím s Gaballufixem a přinesu Index.“

„Ne,“ protestoval Issib. „Otec řekl, abysme šli všichni.“

Další protesty – ale nic vážného, to byl jen Issib, mrzák, takže použít sílu tady bylo úplně vyloučené. „A všichni jsme tam *byli*. Já Gaballufixe *znám*. Je to můj nevlastní bratr – takovej jako každej z vás. Když s ním promluvím, je to největší šance, aby nám dal Index.“

„Takže jsme šli celou tu cestu,“ řekl Issib, „abys nás přinutil zůstat tady, v týhle důlní kovový rakvi, a nedovolil nám přiblížit se víc k městu?“

„Lepší tvoje křeslo než opravdová rakev,“ usadil ho Elemak. „Řeknu ti, že jestli si myslíš, že návštěva města bude nějaká zábava, tak jsi blázen. Gaballufix je vážně nebezpečnej.“

„*To je*,“ řekl Nafai. „Elya má pravdu. Když půjdeme všichni společně, i malá chyba by mohla znamenat smrt nás všech – nebo uvěznění – nebo cokoli jinýho. Ale když půjde jenom jeden, tak když zklame, ostatní z nás to můžou dokončit.“

„Když se mi něco stane, vraťte se zpátky k Otcí,“ řekl Elemak.

„Dobře,“ reagoval Meb. „Určitě si všichni pamatujou cestu.“

„Tam nemůžeš jít ty,“ řekl Issib. „Ty jsi jedinej, kdo nás může dovést domů.“

„Já půjdu,“ řekl Nafai.

„Dobře,“ odpověděl Elemak s úsměvem. „Ty jedinej vypadáš skoro stejně jako Paní Rasa. Nemyslím si, že dostaneš obrázek, Nyefe – jeden pohled bude stačit na to, aby si Gaballufix vzpomněl na jedno pokoření, který nikdy nepomstil – Paní Rasa zrušila po dvou dcerách jeho smlouvu a během tejdne uzavřela novou s Otcem – a který se nezlomilo. Procházej se sám po Gaballufixově domě, aniž by kdo věděl, že tam jsi, Nyefe, a tvůj život je u konce.“

„Pak teda půjdu já,“ řekl Mebbekeew.

„Ty by ses tam akorát opil nebo skončil u nějaký ženský,“ odporoval Elemak, „a pak by ses vrátil a lhal bys, žeš mluvil s Gaballufixem a ten že řek’ ne.“

Zdálo se, že si Mebbekeu pohrává s myšlenkou, jak se naštvat, ale pak se nad tím zamyslel. „Je to možný,“ prohlásil nakonec. „Ale můj plán je to nejlepší, co jsem doted’ slyšel.“

„A co já?“ navrhl Issib. „Já tam půjdu a požádám ho. Co by Gaballufix asi tak udělal mrzákovi?“

Elemak mu zatřásl hlavou. „Zlomil tě svýma nahýma rukama, když se na to bude cítit.“

„A ty ses s ním *přátelil*?“ zeptal se Mebbekeu.

„Bratři. Jsme bratři. Svý bratry si nevybírám, to snad víš,“ řekl Elemak. „Jen se snažíme spokojit s tím, co dostáváme.“

„Mrzákovi by neublížil,“ opakoval Issib. „To by ho zahanbilo před jeho vlastníma lidma.“

Elemak věděl, že má Issib pravdu. Mrzák by mohl jako jediný promluvit s Gaballufixem a vyváznout z toho živý. Problém byl, že Elemak *nemohl* nechat Issiba nebo Nafaie mluvit s tím mužem. Gaballufix by se mohl zmínit o něčem, co by mohlo Elemaka kompromitovat. Ne, musel jít sám Elemak, aby mohl mluvit s Gabyou o samotě a přesvědčit ho, že to nebyl on, kdo varoval Otce před plánem na zabití Roptata pod podmínkou, že by se do toho zapletl (a tím ztratil vážnost) Wetchik. Kdyby se o tom někdy dozvěděli, Meb, Issya ani Nyef by nepochopili, že na dlouhém útěku to byl v Otcově vlastním zájmu ten nejlepší plán. Kdyby tu cestu Otcí rozmluvili, pak by to byl pravděpodobně on, kdo by zemřel za záhadných okolností.

„Něco vám povím,“ řekl Elemak. „Protože se nemůžeme dohodnout, kdo by tam měl jít, ať teda rozhodne Nadduše. Tradičně – budeme losovat.“

Sehnul se a sebral ze země hrst plnou oblázků. „Tři z nich jsou světlý, jeden tmavej.“ Ale když Elemak mluvil, ujistil se, že mu ten tmavý zůstal mezi prsty. „Kdo vytáhne tmavej kamínek, půjde do města.“

„Dobře,“ řekl Meb a ostatní přikývli.

„Já podržím kameny,“ nabídl se Nafai.

„Nikdo kameny držet nebude, milej chlapečku,“ řekl Elemak. „Pěkná šance podvádět, že jo?“ Elemak zašel za výstupek skály, zmizel všem z dohledu. Znovu tam všechny kameny zamíchal. „Teď,

když jsem je zamíchal, myslím si, že je můžeš zamíchat klidně ještě ty, Nafaii,“ řekl. „Aspoň si budeme jistý, že nikdo neví, jakéj kámen je jakéj.“

Nafai hned vyskočil, zašel za výběžek a kameny promíchal. Samozřejmě měl v ruce čtyři – Elemak věděl, že když ucítí čtyři, bude Nafai spokojený. Co ale nemohl vědět, bylo, že Elemak drží ten tmavý mezi prsty a on má za výběžkem v ruce samé světlé.

„Nyefe, až skončíš, tak si hned vyber.“

Nafai, ten důvěřivý blázeň, se vrátil se světle zbarveným kamínkem a zamračil se na něj. Co čekal? Zapletl se do mužské hry. Zdálo se, že ani jeden z těchto chlapců si neuvědomil, že člověk s Elemakovými schopnostmi by nehrál takovouhle otevřenou hru, kdyby nevěděl, jak to udělat, aby se losování obrátilo v jeho prospěch.

„Teď já,“ řekl Issib.

„Ne,“ protestoval Elemak. „Teď je řada na mně.“ To bylo další pravidlo hry – Elemak musel losovat brzy, jinak by mohl někdo pojmout podezření, zkontrolovat ty kameny na skále a zjistit, že tam žádný tmavý není. Došel tam, dělal, že si s kamínky pohrává, a pak se vrátil, samozřejmě s malým kamínkem – ale také mezi prsty svíral ten nejsvětější. To kdyby je náhodou kontrolovali, tak aby našli na skále už jen dva světlé.

„Tys věděl, že to tak dopadne,“ řekl Mebbeke.

„Nebud' naštvanej,“ odpověděl Elemak. „Když všechno půjde dobře, možná se nakonec do města dopravíme všichni. Všechno záleží na tom, jak bude Gaballufix reagovat, platí? Je to můj bratr – jestli ho může někdo přesvědčit, pak jsem to já.“

„Jdu tam, ať se děje, co chce,“ stál si za svým Issib. „Počkám, dokud nevyjdeš ven, ale tady nezůstanu.“

„Issyo,“ řekl Elemak, „nemůžu ti slíbit, že tě nechám jít do města. Ale *můžu* slíbit, že než odsud odejdeš, dostaneš se k městu tak blízko, abys moh' použít své plováky. V pořádku?“

Issib mrzutě přikývl.

„Nicméně chci vaše slovo, že nikdo neopustí tohle místo, dokud se nevrátím.“

„Co budeme dělat, když tě Gaballufix zabije?“ zeptal se Meb.

„Nezabije.“

„Co máme dělat,“ trval na svém Meb, „když se nevrátíš?“

„Když se nevrátím do svítání,“ řekl Elemak, „pak jsem buď mrtvej, nebo neschopnej. V tom případě už pak stejně budu k ničemu a bude mi jedno, co budete dělat vy. Vraťte se domů, jděte zpátky k Otcí nebo jděte do města a nechte se zahnat nebo zabít, ztraťte se – pro mě v tom nebude žádný rozdíl. Ale nemějte strach – já se vrátím.“

To je přinutilo zamyslet se nad tím, jak je dovedl do dolu, do míst, kde nikdo neměl šanci je najít. „Ale podívejte se,“ řekl Elemak. „Můžete odsud vidět zdi města a High Gate.“

„Je to ta brána, kterou půjdeš?“ zeptal se Nafai.

„Při cestě tam,“ odpověděl mu Elemak. „Při zpáteční použiju tu, ke který se dostanu.“

A tak je tam nechal, kráčel směle pryč a přál si, aby se cítil alespoň z poloviny tak odvázně, jak to před nimi předstíral.

Vstup do města byl teď přes High Gate sice nedaleko, ale zato stejně tak obtížný, jako kdyby to vzal přes Market Gate – koneckonců tam ale nebyl žádný Gold Market, žádné důkladné prohlídky. Samozřejmě že Elemakův palec musel být prozkoumán, aby prokázal své občanství a aby tak městský počítač zaznamenal, že vstoupil do města. Elemak nepochyboval, že i kdyby nebyl Gabyův osobní počítač spojen přímo s tím městským – což by samozřejmě nebylo legální – jistě by měl v městské radě své informátory, a pokud by se Gabya o Elemakovu návštěvu zajímal, ihned by se o ní dozvěděl.

Elemakovi se ulevilo, když ho stráž u brány nezastavila; to znamenalo, že Gaballufix na něho tedy zatykač nevydal. Nebo to ještě také mohlo znamenat, že Gabya stále neměl ve městě takovou moc, jak se vytahoval před přáteli a svými zastánci. Možná ještě nebylo v jeho moci vydávat rozkazy strážím u brány, aby zadržovaly jeho osobní nepřátele.

Jsem já ale jeho osobní nepřítel? pomyslel si Elemak. Jeho bratr, to ano. Jeho přítel ne. Jsem na chvíli jeho spojenec. Oba dva jsme v tom viděli způsob, jak z takového vztahu vytěžit nějaký užitek. Ale bude se teď na mě koukat jako na zapomenutej zkažený obchod,

jako na možnýho užitečnýho přítele, nebo jako na zrádce, kterýho by měl potrestat?

Elemak chtěl jít přímo do Gaballufixova domu, ale od té doby, co vešel do města, se k tomu nějak nemohl přinutit. Ploužil se od High Funnel nahoru k Library Street, pak to vzal přes Temple do Wing. Jak Temple, tak i Wing Street by ho zavedly do blízkosti Gabyova domu, ale stále víc a víc ho děsili vojáci, které míjel a kteří míjeli jeho. Bylo jich tu víc než před tím, než je Otec odvedl do pouště, a ačkoli se vyhýbal přímému pohledu na ně, cítil se kvůli nim stále stísněnější. Nakonec, když uviděl tučet vojáků, co zahýbali do Wing Street, zašel do vchodu jednoho z domů a pak se teprve osmělil přímo se na ně podívat, když odcházeli.

Hned si uvědomil, co na tom bylo tak divného. Všichni byli stejní – stejné obličeje, oblečení, výzbroj, zkrátka všechno. „To snad není možný,“ zašeptal. Na světě nemůže bejt v tý samý chvíli tolik stejných lidí. Hlavou mu probleskly prastaré historky – byly o čarodějnicích a kouzelnících, kteří se snažili ovládnout svět tím, že podle sebe vytvořili geneticky stejné kopie, které se samozřejmě obrátily proti svým stvořitelům a zabily je (alespoň v historkách). Ale tohle byl skutečný svět a tohle byli Gabyovi vojáci; věděl toho o klonování asi tolik jako o létání. A pokud by *věděl*, jak se má klonovat, určitě by si vybral lepší model než takového nevýrazného, hloupě vypadajícího kolohnáta, kterých chodily po ulicích tucty.

„Celý je to podvod,“ řekla žena.

Nikdo s Elemakem ve vchodu nestál. Až když vyšel ven, uviděl ženu, která na něho mluvila – nestárnoucí špinavou divošku, která na sobě neměla nic jiného než vrstvu špíny a prachu. Elemak nepatřil k těm, kteří v divoškách viděli objekty touhy, ačkoli někteří jeho přátelé je využívali tak, jako by to byly pisoáry na chůlč. Ignoroval by ji, ale zdálo se, že to ona mu odpověděla na jeho tichou připomínku, a pak, s kým jiným by mohl mluvit bezpečněji než s anonymní nahou ženou z pouště?

„Jak to dělaj?“ zeptal se. „Myslím to, že všichni vypadaj úplně stejně?“

„Tvrdí, že je to stará divadelní technika kostýmů, která byla moderní už před tisíci lety.“

Nemluvila jako žena z pouště. „Jak to funguje?“

„Je to skvělé síťoví, teplé jako plášť. Kontrolka v pase je zapíná a vypíná. Sama se automaticky přizpůsobuje okolnímu světlu – za denního světla je jasná, mnohem tmavší je za měsíčního svitu nebo ve stínu. Moc chytrá práce.“

Čím déle mluvila, tím jemnější byl její hlas.

„Kdo jsi?“ zeptal se.

Podívala se mu do tváře. „Jsem Nadduše,“ řekla. „A kdo jsi ty, Elemaku? Jsi můj přítel, nebo nepřítel?“

Elemak byl na chvíli plný hrůzy. Tolik se obával Gaballufixe, tolik se bál, že ho vojáci poznají, že zavolají jeho jméno a že ho odvedou pryč nebo ho rovnou zabijí na místě, to vše bylo příčinou toho, že ho poznala ta bláznivá ženská. Jak se můžeš schovat, když i žebračky z ulice znají tvoje jméno? Až když se ona pohnula, vkládajíc ukazovák do svého pupku a otáčejíc jím, jako by tam míchala nějakou odpuzující směs, jeho odpor překonal strach, vyhnalo ho to na ulici a utíkal od ní pryč.

Takhle se mu pokazil jeho plán nenápadného pohybu po ulicích. Ještě stále měl dost duchapřítomnosti, ale ne dost odvahy na to, aby se vypravil do Gabyova domu, ne v *tomto* stavu myslí. Ale kam jinam by mohl jít? Ze zvyku by šel do domu své matky – stará Hosni si držela dům na The Wells, poblíž Back Gate, vměšovala se do politiky, vytvářela i ničila si pověst u nadějných mladých mužů i žen z vlády. Ale touha zvítězila nad zvykem a místo toho, aby hledal útočiště u své matky, objevil se na verandě Rasina domu. Jako chlapec tu studoval, samozřejmě ještě předtím, než se dal jeho Otec s Rasou dohromady; ve skutečnosti k tomu došlo, protože ho jeho matka k Tetě Rase poslala a jeho Otec a učitel v jedné osobě se tu tak poprvé s Rasou setkal. Bylo to poněkud trapné slýchat ostatní studenty, jak si šuškájí o vztahu své učitelky a Elyova otce, a on se tu od té doby necítil zrovna nejlépe, a když mu bylo třináct, tak školu vděčně opustil. Ted' ale přišel do Rasina domu ne jako student, ale jako ctitel – jeho nabídka k sňatku je tu už dlouho vítaná.

Když Elemak chvíli váhal ve dveřích, uvědomil si, že dělá přesně to, co svým mladším bratrům zakázal – staral se o své osobní zájmy, přestože sem byl poslán kvůli Otcově záležitosti. Ale

okamžitě, jak pocítil nějaké pochybnosti, je rozptýlil. Jeho zájem o Eiadh byl něčím víc než pouhou snahou o výhodný sňatek. V posledních měsících se do ní zamiloval; chtěl ji víc, než si kdy dovedl představit, že by kdy nějakou ženu chtěl. Její hlas považoval za hudbu, její tělo, které ho udivovalo každým svým pohybem, za nesmírně krásné sochařské dílo. Ale jak bezmezně rostla jeho láska k ní, tím více se obával, že se nezvětšuje ta její k němu. To proto, že jediné, čím si byl jistý, bylo to, že po něm toužila jen jako po dědici velkého Wetchika, který ji mohl zajistit obrovskou slávu a prestiž. A pokud to opravdu bylo vše, co na něm viděla a co k němu cítila, pak by se po nedávných událostech obrátila proti němu. Pro ni by nebylo výhodné provdat se za Wetchikova dědice *ted'*, kdy se zavíralo a rozprodávalo tolik jeho obchodů. Jak asi bude reagovat *ted'*?

Zatáhl za provázek; zvonek se rozezněl. Byl už zastaralý, s hlubším gongem, než jaký *ted'* mívají moderní zvonkohry. K jeho překvapení za dveřmi nestál nikdo jiný než sama Rasa.

„Nějaký muž přichází k mým dveřím,“ řekla. „Silný mladý muž, se špínou a potem pouště na tváři. Co pro něj mám udělat? Neseš mi zprávy od mého muže? Přišel jsi vyřídit další výhrůžky od Gaballufixe? Přišel jsi unést mou neteř Eiadh? Nebo jsi se vrátil se strachem v srdci do domu svých dětských studií v naději na koupel, jídlo a čtyři pevné zdi, které by tě chránily?“

Všechno bylo řečeno s takovým humorem, že veškerý Elemakův strach zmizel. Bylo to příjemné, jak s ním Rasa mluvila jako s rovným, s upřímnou sympatií. „Otec se má dobře,“ odpověděl. „Co jsem se vrátil do města, Gabyu jsem neviděl, ale doufám, že uvidím Eiadh, na únos se momentálně zrovna nechystám, a co se týče koupele a jídla – takovou pohostinnost bych přijal s vděčností, i když sám bych o to nepožádal.“

„Tím jsem si jistá,“ řekla Rasa. „Ty bys Eiadh svázal a očekával bys, že uvítá tvoje objetí, když páchneš jako velbloud a každým svým krokem víříš prach. Pojd' dál, Elemaku.“

Jak si tak liboval v koupeli, znovu pocítil vinu, jak myslel na bratry, kteří na něho čekají v tom vedru ve skalách. Ale pak se mu to koupání a drhnutí před setkáním s Gaballufixem začalo jevit jako ten nejrozumnější plán. Přinutilo ho to nedívat se do budoucnosti tak

zoufale, dal tím jasně najevo, že má ve městě své přátele, což pro něj znamenalo mnohem výhodnější pozici. Ledaže by v tom Gaballufix viděl další důkaz, že s ním Elemak hraje dvojí hru. Nevadí. Jeho oblečení bylo čerstvě vyprané a usušené, bylo pověšené vedle něj na věšáku; a on to na sebe s radostí hodil, když vylézal z vany, a oblékal se ještě napůl mokrý. Pohrdal olejíčky na vlasy – péče o vlasy bez používání olejů byla jedním z poznávacích znamení Potokgavanů, dávali tím najevo, že se odmítají podobat jakýmkoli způsobem Mokřým hlavám.

Eiadh ho potkala v Rasině soukromém salónu. Vypadalo to, jako by se bála, ale Elemak to přijal jako dobré znamení – přinejmenším nevypadala nafoukaně nebo rozzlobeně. Mohl by si k ní stále dovolit to, co mu dovolila, když se jí naposledy dvořil? Nebo by to bylo teď, kdy se okolnosti tolik změnily, hodně drzé? Vykročil k ní, ale místo toho, aby se posadil vedle na pohovku, poklekl a natáhl se pro její ruku. Nechala ho – a pak mu dokonce podala i tu druhou a dotkla se jeho tváří. „Už se neznáme?“ zeptala se. „Nechceš sedět vedle mě?“

Pochopila jeho zaváhání a to ho uklidnilo. Právě to potřeboval. Hned si sedl vedle ní, políbil jí, položil jí ruku kolem pasu a cítil, jak vášnivě dýchá, jak se mu oddává. Zpočátku si toho moc neřekli, alespoň slovy ne; ve skutečnosti mu ale řekla, že její city k němu se nezměnily.

„Myslela jsem, žeš odešel navždy,“ zašeptala po dlouhé tiché odmlce.

„Ne od tebe,“ řekl. „Ale nevím, co na mě budoucnost přichystala. Zmatek ve městě, Otcovo vyhnanství...“

„Někteří lidé tvrdí, že tvůj bratr se zapletl do chystané vraždy tvého otce...“

„Nikdy.“

„A jiní, že tvůj otec připravoval vraždu tvého bratra...“

„Nesmysl. To je k smíchu. Oba dva jsou sví, to je všechno.“

„To není všechno,“ řekla Eiadh. „Tvůj otec by sem nikdy nepřišel a nevyhrožoval, že sem může vtrhnout, kdykoli bude chtít, tak jak to udělal Gaballufix.“

„On přišel sem?“ zeptal se Elemak rozčileně. „Proč?“

„Býval to manžel Rasy, pamatuješ – mají dvě dcery...“

„Jo, myslím, že jsem se s nima někde viděl.“

„Samozřejmě,“ řekla a usmívala se. „Jsou to tvoje neteře, pokud vím. A jsou to taky sestry Nyefa a Issiba – nejsou ty rodiny trochu zamotaný? Nechtěla jsem říct, že by byl divnej Gaballufixův příchod. Divnej byl *způsob*, jakým sem přišel s těma svýma vojákama, co jsou oblečený do hroznejch uniforem a všichni vypadají tak – nelidsky.“

„Slyšel jsem, že to je holografie.“

„Hodně starej divadelní trik. Ted', když jsem to viděla, jsem vážně ráda, že naši herci používají barvy nebo aspoň masky. Ty holografy jsou hrozný. Nepřirozený.“ Zajela mu rukou pod košili, hladila ho po kůži. Lechtalo to. Otrásl se. „Vidíš?“ řekla. „Copak by moh' holograf cítit něco takovýho? Jak někdo snese být takhle *neskutečný*?“

„Myslím, že pod tím holografem jsou skutečný až dost. A přitom se nad tebou můžou šklebit, aniž by tě znali.“

Zasmála se. „Představ si, že jsi herec, s něčím takovým. Jak by pak někdo moh' rozlišit tvoje výrazy v obličeji?“

„Možná to používali jen pro nemluvené role – takže ty samí herci mohli hrát tucty rolí s okamžitou přeměnou kostýmů.“

Oči Eiadh se rozšířily. „Netušila jsem, že toho víš tolik o divadle.“

„Jednou jsem usiloval o herečku,“ řekl Elemak. Udělal to záměrně, věděl, jak je to většině žen nemilé slyšet o starých láskách. „Myslel jsem si, že je krásná. To asi proto, že jsem nikdy nespátl *tebe*. Ted' mám obavy, jestli byla vůbec něco jinýho než holograf.“

Odměnou za hezký kompliment ho políbila.

Pak se otevřely dveře a vešla Rasa. Vyměřila jim patnáct společných minut – nebo snad trochu víc. „Je to od tebe hezké, žeš nás navštívil, Elemaku. A tobě, Eiadh, děkuji, že ses věnovala našemu hostu, když jsem se zdržela.“ Tohle byl jemný způsob předstírání namlouvání, jako kdyby nápadník přišel za paní domu, zatímco by dívka, o kterou měl zájem, lehce pomáhala paní zabavit jejího hosta.

„Jsem vám tak vděčný za vaši pohostinnost, že to ani nemůžu vyjádřit,“ řekl Elemak. „Zachránila jste unavenýho pocestnýho, Paní

Raso; ani jsem nevěděl, jak blízko jsem byl smrti, dokud mi vaše laskavost znovu nevrátila život.“

Rasa se obrátila k Eiadh. „Tohle by mu šlo výtečně, že ano?“

Eiadh se sladce usmála.

„Paní Raso,“ řekl Elemak, „nevím, co mě v budoucnu čeká. Dnes se musím sejít s Gaballufixem a nevím, jak se to vyvine.“

„Tak se s ním *nescházej*,“ řekla Rasa s poměrně vážným výrazem. „Myslím si, že začal být velice nebezpečný. Roptat je přesvědčený, že připravovali na schůzku v mrazárně jeho vraždu právě v ten den, co odešel Wetchik. Pokud by tam Wetchik byl, jak bylo domluveno, Roptat by padnul přímo do pasti. Věřím mu – věřím, že Gaballufix má ve svém srdci vraždu.“

Elemak *věděl*, že má, ale zároveň si nedovedl představit, co by mohlo následovat, kdyby potvrdil Rasino podezření. Předně by se Rasa a Eiadh mohly zneklidnit, jak se o tom plánu mohl Elemak dovědět, a jestli o tom věděl už dřív, proč sám Roptata nevaroval. Ženy nerozuměly tomu, že někdy nejlaskavějším a nejklidnějším způsobem, jak předejít krvavému konfliktu s tisíci raněnými, je jednoduchá načasovaná smrt. Dobrá strategie by mohla být stejně jednoduše nepochopena jako vražda.

„Snad,“ řekl Elemak. „Zná ale opravdu někdo srdce někoho jiného?“

„Já znám něčí srdce,“ řekla Eiadh. „A ani to moje před ním nemá žádný tajemství.“

„Pokud to není Elemak, na koho jsi teď narážela,“ řekla Rasa, „pak by chudák Elemak mohl začít uvažovat o nějakém horkokrevném zločinu z vášně.“

„Samozřejmě že mluvím o Elyovi,“ odpověděla Eiadh. Vzala jeho ruku a držela ji ve svém klíně.

„Paní Raso, já nejdu ke Gaballufixovi zbytečně. Otec mě poslal. Je tu něco, co potřebuje, a to mi může dát jen Gaballufix.“

„Je tu něco, co my *všichni* potřebujeme a co nám může dát jen Gaballufix,“ řekla Rasa, „a to je *mír*. Můžeš se o tom zmínit, až s ním budeš mluvit.“

„Pokusím se,“ sliboval Elemak, ačkoli samozřejmě oba dva věděli, že to neudělá.

„Co je to za věc, co chce Wetchik? Vzkázal mi něco?“

„Podle mě nečekal, že bych se s váma setkal,“ odpověděl Elemak. „To, co mě sem přivedlo, byla vize od Nadduše. Vlastně jsme sem přišli všichni čtyři...“

„Dokonce i Issib! Sem!“

„Ne. Nechal jsem je za městem, na bezpečném místě. Nikdo kromě vás dvou se nedoví, že jsou tady, pokud vás o to můžu poprosit. Když budu mít štěstí, získám Index a ještě před setměním se dostanu z města ven, pak ale nemám nejmenší tušení, kdy se zase vrátím.“

„Index,“ zašeptala Rasa, „to se pak nevrátí nikdy.“

Elemaka rozrušilo to, co řekla. „Proč? *Co je to?*“

„Nic,“ řekla. „Myslím tím, že nevím. Jenom, že – řekněme, že pokud kmen Palwashantu dokázal, že zmizel...“

„Jak může bejt tak důležitěj? Nikdy jsem o něm neslyšel, aspoň dokud nás Otec pro něj neposlal zpátky.“

„Ne, moc se o něm nemluvalo,“ souhlasila Rasa. „Hádám, že ani nebylo třeba. Nebo možná Nadduše ani nechtěla, aby se o něm vědělo.“

„Proč? Existuje přece spousta indexů – jsou jich tucty v každý knihovně na světě, v samotný Basilice stovky. Proč je to *ten* jeden Index?“

„To nevím,“ řekla Rasa. „Opravdu ne. Jen vím, že to je jediný artefakt mužské zbožnosti, o kterém je zmínka v ženské moudrosti.“

„Zbožnosti? A jak se používá?“

„To nevím. Pokud je mi známo, tak nikdy *nebyl* použit. Nikdy jsem ho neviděla. Dokonce ani nevím, jak vypadá.“

„No, *to je* dobrá zpráva,“ poznamenal Elemak.

„Předpokládám, že bude vypadat jako jakejkoli jiné index, a vy mi teď říkáte, že mi Gaballufix může předat jako Index cokoli a já bych se nikdy ani nedověděl, že mě podved.“

Rasa se usmála. „Musíš to pochopit, Elemaku. Gaballufix nechce přijít o své vůdcovství v Palwashantu, *nikdy* ti Index nedá.“

Elemak se polekal, ale nezdrtilo ho to. Ona určitě věděla, co říká, ale to zase neznamenalo, že má pravdu. Nikdo opravdu nevěděl, co Gaballufix může udělat; a pokud si myslel, že z něčeho může získat

určitou výhodu, rozprodal by cokoli. Dokonce i svou matku, pokud by si kdy Gabya myslel, že by stará Hosni mohla mít nějakou cenu. Ne, Index by mohli mít, pokud bude mít tu správnou cenu.

Čím víc si uvědomoval, jak důležitý je tento záhadný Index, tím víc ho chtěl; ne kvůli tomu, aby vyhověl Otcí, nechtěl ho ani jako součást hry, kterou hrál, aby v budoucnu získal majetek, chtěl ho jen z touhy získat ho sám pro sebe. Pokud ten, co ho má, získá takovou moc, proč by nemohl být Elemakův?

„Elemaku,“ řekla Rasa, „jestli ten Index opravdu jakkoli získáš, musíš si uvědomit, že to Gaballufix jen tak nenechá. Nějakým způsobem už ho dostane zpátky. Pak budeš ve strašném nebezpečí. Říkám ti – pokud se ty nebo kterýkoli z tvých bratrů potřebujete ukrýt před Gabyou, nevěř nikomu. Rozumíš? Nevěř *nikomu*.“

Elemak si nebyl jistý, co má na to odpovědět. On *byl* muž; jakou reakci na takovou radu od něho očekávala?

„Tady ve městě je pár žen,“ pokračovala Rasa, „které by se zaradovaly, kdyby viděly Gabyu, jak ztrácí moc a prestiž. S radostí by pomohly člověku, který získá Index, aby se dostal z Gaballufixova dosahu – i kdyby byl Index získán prostředky, které by se normálně mohly považovat za...“

„Zločin,“ doplnil ji Elemak.

„Nesnesu to pomyšlení,“ řekla Rasa. „Ale tvůj Otec má jistě pravdu v tom, že pro Gaballufixe by to byla tvrdá rána, kdyby měl o Index přijít.“

„To nebyl Otcův nápad, vážně,“ namítl Elemak. „Řek’, že to k němu přišlo ve snu. Od Nadduše.“

„Pak by se to mohlo stát,“ řekla. „Mohlo. Snad... Kdo ví, jestli by Nadduše mohla mít na Gaballufixe stále takový vliv, aby byl – co? Přechodně hloupý?“

„Dostatečně hloupej, aby mi ho vydal?“

„A taky dostatečně hloupý, aby tě nenašel a nesrazil, když už ho jednou budeš mít v ruce.“

Elemak ucítil Eiadhinu ruku ve své, cítil, jak se o něho opírá celým svým tělem. Sem jsem přišel kvůli úkrytu, ne kvůli touze po tobě, Eiadh – byla to Rasa, jejíž pomoc jsem opravdu potřeboval. Představ si, že bych odešel do Gabyova domu, aniž bych si předtím

uvědomil, jak moc je ten Index důležitý! „Paní Raso, jak vám můžu poděkovat za všechno, co jste pro mě udělala?“

„Obávám se, že jsem ti jen dodala odvalu riskovat svůj život při nemožném úsilí,“ řekla Rasa. „Hrozím se představy, že by tě Gaballufix mohl zranit, ale sázky v této hře jsou už příliš vysoké. Odměnou bude budoucnost Basiliky – jen mám strach, že dosažení té odměny by mohlo ublížit městu tak, že by to ani za to nestálo.“

„Ať se stane cokoli,“ řekl Elemak, „můžete si bejt jistá, že jestli budu moct a jestli o to bude Eiadh stát, vrátím se pro ní.“

„I když z tebe bude zloduch a zločinec?“ zeptala se Rasa. „I pak bys očekával, že s tebou půjde?“

„Hlavně pak!“ vykřikla Eiadh. „Nemiluju Elyu ani kvůli jeho penězům, ani kvůli jeho postavení, miluju ho kvůli němu samotnému.“

„Miláčku,“ řekla Rasa, „nikdy jsi ho bez jeho peněz nebo postavení *neznala*. Jak víš, kdo bude, když nic z toho mít nebude?“

Bylo to od ní kruté; Elemak nemohl uvěřit, že by na to jen pomyslela, natož aby to vypustila z úst. „Pokud by Eiadh byla typ ženy, která jde za svojí touhou, paní Raso, pak by to nebyla žena, kterou bych mohl milovat, nebo jí dokonce věřit. Ale já jí *vážně* miluju a žádná žena není víc hodna mé důvěry.“

Rasa se na něho usmála. „Ach, Eiadh, tvůj nápadník má o tobě tak nádhernou představu, snaž se, aby sis ji zasloužila.“

„Podle toho, jak Teta Rasa mluvila, by se mohlo zdát, že se snažila *rozmluvit* ti tvoji lásku ke mně,“ řekla Eiadh. „Možná na mě trošilinku žárlí, protože mám tak skvělého muže, kterej se mi dvoří.“

„Zapomínáš,“ řekla Rasa, „že já už mám otce. Na co bych chtěla ještě syna?“

Byla to napjatá chvílka; věci, které neměly – *nemohly* – být řečeny ve slušné společnosti, byly vyřčeny. I když to třeba mělo být jen jako vtip.

Nakonec se zasmála Rasa. A oni se nakonec s ulehčením začali smát taky.

„Možná půjde Nadduše s tebou,“ řekla Rasa.

„Vrať se pro mě brzy,“ zaprosila Eiadh. Přitiskla se k němu tak blízko, že cítil každou část jejího těla, jak se ho dotýká, jako by s ním

chtěla splynout. Nebo možná nechala jeho tělo tisknout se na to své. Objal ji zezadu; nepochybovala o jeho touze *ani* o jeho oddanosti.

V pravé poledne se dostal Elemak ke Gaballufixovu domu. Ze zvyku už už sklouznul dolů uličkou k bočnímu vchodu. Pak si ale uvědomil, že se jeho vztah s Gaballufixem nečekaným způsobem změnil. Pokud by ho Gaballufix považoval za vetřelce, pak by jeho zcela utajený příchod dal Gabyovi skvělou příležitost se ho zbavit, aniž by se o tom s někým poradil. Kromě toho přijít zadním vchodem znamenalo, že Elemak má nižší postavení než Gaballufix. Toho už měl dost. Vejde přímo a samozřejmě hlavním vchodem jako muž s určitou vážností ve městě, jako ctěný host – a také s množstvím svědků.

K jeho velkému potěšení k němu byli Gaballufixovi sloužící uctiví, hned ho uvedli dovnitř, tam chvíličku počkal, než ho zavedli do knihovny, kde se vždy setkával s Gaballufixem. Zdálo se, že se nic nezměnilo –: Gabya se zvedl ze svého křesla a na pozdrav Elemaka objal. Mluvili spolu jako bratři. Pár minut pomlouvali Gaballufixovy přátele a přívržence, které oba dva znali. Jediným náznakem napětí mezi nimi byl způsob, jakým se Gaballufix zmínil o Elemakově „náhlém půlnočním odjezdu“.

„To nebyl můj nápad,“ bránil se Elemak. „Nevím, kdo z tvejch lidí ti o tom řek’, ale Otec nás vzbudil několik hodin před svítáním, takže jsme byli na poušti, ještě než shromáždění vůbec začalo.“

„Nemám rád překvapení,“ řekl Gaballufix. „Ale vím, že někdy jsou takové věci mimo kontrolu kohokoli.“

Gabya tomu rozuměl. Elemakovi se ulehčilo a pohodlně se usadil dozadu do křesla. „Můžeš si představit, jak jsem se bál. Nemoh’ jsem dost dobře zmizet a upozornit tě na to, co se děje – Otec byl celou dobu s náma, o mejch mladších bratrech ani nemluvě.“

„A Mebbekew?“

„Jediný, co jsem moh’ dělat, bylo přinutit ho, aby nežvatlal. Nikdy bys ho neměl do svejch plánů zatahovat.“

„Neměl?“

„Jak víš, že to nebyl právě on, kdo varoval Otce?“

„To nevím,“ řekl Gaballufix. „Všechno, co vím, je, že můj drahej bratranec Wetchik odjel a s ním i můj bratr Elemak.“

„Alespoň je pryč z města. Už se ti do ničeho nebude plést.“

„Nebude?“

„Jistěže ne. Co by moh’ udělat z toho vzdálenýho místa v poušti?“

„Poslal tě zpátky,“ řekl Gaballufix.

„Ale to mělo určitej cíl, kterej neměl nic společnýho s rokováním o válečných vozech s Potokgavanama a Mokrejma hlavama.“

„Debata se stejně posunula daleko za tyhle záležitosti. Takže mi řekni – jakej je ten určitej cíl tvýho otce a jak mu ho můžu překazít?“

Elemak se usmál, doufal, že si Gabya dělá legraci. „Podle mě nejlepší způsob, jak mu to překazít, je dát mu, co chce – obyčejnou věc, *nic*, vážně – a pak mi odejdeme a bude to mezi tebou a Roptatem, tak jak jsi to chtěl.“

„Nikdy jsem si nepřál, aby to bylo mezi mnou a někým jiným,“ řekl Gaballufix. „Jsem mírumilovnej člověk. Nestojím o žádný konflikty. Myslel jsem si, že mám plán, jak se jim všem vyhnout, ale v poslední chvíli ty lidi, kterejm jsem věřil, odpadli.“

Elemak se stále usmíval, ale uvědomil si, že to mezi nimi není tak pevné, jak doufal.

„Teď mi, Elyo, řekni, co má bejt ta maličkost, kterou bych měl udělat pro tvýho otce jenom proto, že on o to žádá?“

„Existuje nějakej Index,“ řekl Elemak, „stará věc, která patřila rodině po celý generace.“

„Index? Proč bych měl mít jeden z indexů Wetchikovy rodiny?“

„Nevím. Předpokládal jsem, že budeš vědět, o jakej jde. On mu prostě říkal Index, tak jsem si myslel, že už budeš vědět.“

„Já mám tucty indexů. Tucty.“ Pak najednou Gaballufix povytáhl obočí, jako by si něco uvědomil. Elemak u něho zaznamenal stejný výraz už dřív, proto teď věděl, že si s ním hraje. „Pokud nevíš – ale ne, to je absurdní, je to něco, co dynastii Wetchiků nikdy nepatřilo.“

Elemak pomaloučku pokračoval. „O čem to mluvíš?“

„O Indexu *Palwashantu*, samozřejmě,“ řekl Gaballufix. „Celá příčina toho, proč se klan usadil na prvním místě, ještě před dávnýma časama. Nejpuntičkářštější artefakt v celý Basilice.“

Jistěže si bude pohrávat s jeho cenou. Jako každý obchodník, co se snaží prodat. A co předstírá, že to, co prodává, je ta nejhodnotnější věc, jaká kdy na světě existovala, takže ty můžeš nadhodit nějakou absurdně vysokou částku a pak se ji snažit snížit.

„Pak to nemůže bejt ten pravej,“ řekl Elemak. „Otec si určitě nemyslel, že má takovou cenu. Byla to spíš sentimentální záležitost. Vlastnil ho jeho děda, kterej ho, když začal cestovat, svěřil radě klanu do opatrování. Ted’ si ho chce Otec vzít na svý cesty.“

„Aha, pak je to ale on. Měl ho jeho děda, ale jen jako dočasnej strážce. Wetchikům ho přidělil klan Palwashantu. Už měl dost toho břemene, tak ho vrátil. Ted’ byl jmenovanej jinej strážce – já. A mě to ještě neznudilo. Takže vyříd’ otci, že jsem mu vděčnej za to, že byl ochotnej mi pomoci s mýma povinnostma, ale myslím si, že několik dalších let dokážu bojovat i bez jeho pomoci.“

Ted’ nadešel čas zmínit se o ceně. Elemak vyčkával, ale ani Gaballufix nic neříkal.

Poté, co se na pár minut rozhostilo ticho, se Gaballufix zvedl zpoza stolu. „Stejně jsem rád, že tě vidím zase zpátky ve městě, milej bratře. Doufám, že tu zůstaneš dlouho – můžu využít tvojí podporu. Vlastně ted’, když se zdá, že tvůj otec utek’, se rozhodně budu snažit využít svůj vliv, abys nahradil Wetchika na jeho místě.“

To Elemak nečekal ani v nejmenším. To potvrzovalo vztah mezi Wetchikem a jeho vlastním dědictvím, který byl přímo nesnesitelný. „Otec je Wetchik,“ řekl. „On neumře, a když jo, tak budu Wetchik bez pomoci kohokoli jinýho.“

„Neumře?“ zeptal se Gaballufix. „Kde teda je? Nikde svého starýho přítele Wetchika nevidím – ale vidím syna, kterej se snaží vyzískat co nejvíc z jeho smrti.“

„Mí bratři jsou svědci, že je Otec naživu.“

„A kde jsou oni?“

Elemak téměř zapomněl na fakt, že se ukrývají nedaleko od městských zdí. Pak si uvědomil, že to bylo určitě to, co se chtěl Gaballufix dozvědět ze všeho nejvíc – kdo jsou Elemakovi spojenci a kde se schovávají. „Snad si nemyslíš, že bych přišel do města sám, když se sem mí bratři chtěli vrátit stejně jako já!“

Gaballufix samozřejmě věděl, že Elemak lže – nebo přinejmenším věděl, že otisk Elemakova prstu byl jediný, který byl zaregistrován u městských bran. Co Gabya nevěděl, bylo to, jestli ho Elemak mate, jestli jsou jeho bratři daleko v poušti – nebo jestli obelstili strážce na branách, teď jsou třeba dokonce ve městě a připravují nějaké darebáctví, kterého by se měl Gaballufix obávat. Teď Gaballufix nemohl říct nic na to, že ví, že Elemak je jediný, kdo se dostal do města legálně – tím by prozradil, že má volný přístup k městským počítačům.

„Jsem rád, že byli schopný vrátit se k tomu příjemnému ve městě,“ řekl Gabya. „Ačkoli doufám, že jsou opatrný. Ve městě přibyl rušivej element – hlavně Roptat a jeho banda, mám z toho strach – i když pomáhám městu tím, že pár mejch zaměstnanců má po hodinách rozdělený pravidelný kontroly ulic – že se mladý muži můžou pořád pohybovat po ulicích, aby se účastnili nešťastnejch incidentů. Někdy i nebezpečnejch.“

„Budu je varovat, aby si dávali pozor.“

„A ty taky, Elemaku. Bojím se o tebe, bratře. Jsou tady i takoví, co si myslí, že se tvůj otec účastnil spiknutí proti Roptatovi. Co kdyby si svůj odpor vybili na *tobě*?“

V té chvíli si Elemak uvědomil, že se jeho mise zhroutila. Gabya *opravdu* věřil, že ho Elemak zradil – nebo usoudil, že už mu není užitečný a mohl by být tak nebezpečný, že by stálo za to ho zabít. Nebyla už tu žádná naděje získat něco pod záminkou zdvořilého bratrského chování. Ale možná by stálo za to změnit postup.

„Teď poslouchej, Gabyo,“ řekl Elemak, „sám víš, že to ty jsi rozšířil ten příběh o Otcově spiknutí proti Roptatovi. To byl ten plán, pamatuješ? Aby Otce našli v chladírně se zavražděným Roptatem. Neodsoudili by ho, ale zapletli by ho do toho a zostudili. Jenže Otec nepřišel, takže se k tobě nemoh’ Roptat dostat dost blízko na to, abys ho zabil, a ty se teď snažíš, jak můžeš, abys zachránil z toho plánu co nejvíc. Seděli jsme tady a mluvili o tom – proč bysme měli předstírat, že oba dva nevíme, o co tu jde?“

„Ale my oba *nevíme*, o co tu jde,“ řekl Gaballufix. „Nemám nejmenší představu, o čem mluvíš.“

Elemak se na něho podíval s opovržením. „A nemysli si, že jsem kdy věřil, že bys byl schopnej řídit Basiliku tak, aby byla ještě silnější. Tys ani nemoh’ zneškodnit svojí opozici, když se ti naskytla šance.“

„Mě zradili blázni a zbabělci,“ řekl Gaballufix.

„To je omluva, že se bláznům a zbabělcům odpouští jejich nedostatky – a vždycky je to pravda, dokud si neuvědomíš, že to, o čem mluvíš, je vlastně sebezrada.“

„Nazýváš mě bláznem a zbabělcem.“ Gaballufix byl teď naštvaný, ztrácel kontrolu. Elemak ho takového nikdy nezažil. Jen výjimečně ztrácel rozvahu. Nebyl si jistý, jestli by ho mohl zvládnout, ale alespoň to nebyla ta nevšimavá lhostejnost, kterou Gabya doteď ukazoval. „Aspoň jsem se nevyplížil uprostřed noci,“ odsekl Gaballufix. „Aspoň jsem nevěřil všemu, co mi kdo řek’, aniž bych se staral o to, jak je to hloupý.“

„A já snad jo?“ zeptal se Elemak. „Zapomínáš, Gabyo, žes byl jedinej, kdo mi něco říkal. Ted’ bych rád věděl, kdy jsem byl tak hloupej, že jsem něčemu věřil? Tys byl jedinej, kdo něco dělal v tom nejlepším zájmu Basiliky? Tak tomu jsem nevěřil nikdy – věděl jsem, že děláš všechno pro svůj vlastní užitek a pro moc. Nebo si snad myslíš, že jsem věřil, že máš rád mého otce a že se snažíš uchránit ho před tím, aby se zaplet do politiky, která by mu přerostla přes hlavu? Myslíš si, že jsem *tomu* vážně věřil? Nenávidíš ho od té doby, co tě Rasa opustila a vzala si jeho, a čím dýl byli spolu, tím víc jsi ho nenáviděl.“

„O to jsem se nikdy nestaral!“ namítl Gaballufix. „Ona pro mě nic neznamenala!“

„Ted’ je to dokonce tvůj jedinej posluchač, kterýho se snažíš potěšit svojí návštěvou – jen si to představ, chodíš do jejího domu, nadutej jako páv, a vychloubáš se před ní. Měl bys slyšet, jak se ti ted’ směje.“ Elemak si teď jasně uvědomoval, do jakého nebezpečí dostal Rasu tím, co řekl. Ale tohle byla příliš riskantní hra a Elemak nemohl doufat, že by ji vyhrál, pokud nevyužije veškeré šance. Kromě toho byla Paní Rasa jediná, kdo mohl Gaballufixe zvládnout.

„Že se mi směje? Nesměje se. Vždyť jsi s ní ani nemluvil.“

„Podívej se na mě – vidíš snad na mém oblečení nějaký stopy špíny po cestování? Vykoupal jsem se u ní doma. Budu si brát její nejoblíbenější neteř. Řekla mi, že by si radši vzala králíka, než aby strávila další noc s tebou.“

Chvilku to vypadalo, že Gaballufix vytáhne zbraň a na místě ho zabije. Pak se ale Gabyův obličej trochu uklidnil, jako by se pousmál. „Ted' vím, že lžeš,“ řekl. „Rasa by nikdy nic tak hrubýho neřekla.“

„Samozřejmě že jsem si to vymyslel,“ přikývl Elemak. „Jenom jsem chtěl, abys viděl, kdo byl ten blázen, co věří všemu, co slyší.“

„Je to jedna z věcí, který na chvilku věříš,“ řekl Gaballufix. „Rozdíl je ale v tom, že někdo vydrží něčemu hloupému věřit dlouho.“

V tu chvíli Elemakovi prvně blesklo hlavou, jaká to byla lež, o které Gaballufix mluvil a které on věřil. A Gabya měl pravdu – Elemak byl blázen, že tomu kdy věřil, a ještě větší blázen, že tomu věřil až doteď. „Tys nikdy neměl v úmyslu obvinít Otce, že zabil Roptata, že ne?“

„Ale jistěže měl,“ řekl Gabya.

„Ale ne dovést ho před soud.“

„No ne, to by bylo hloupý – zbytečný maření času. Řek' jsem ti to.“

„Tys řek', že by to bylo plýtvání časem, protože díky Otcově prestiži ve městě by ho nikdy neobvinili. Ale pravda byla taková, že on by se nikdy k soudu ani nedostal, protože tys chtěl, aby lidi našli v chladírně těla dvě – Roptatovo a Otcovo.“

„To je hnusný obvinění. Celý to popřu. Máš moc divokou fantazii, *chlapče*.“

„Využil jsi mě, abych zradil svého vlastního Otce a tys ho moh' tak zabít.“

„Hrozně dlouhou dobu,“ řekl Gaballufix, „jsem si myslel, žeš to věděl. Domníval jsem se, žeš to pochopil, že se o tom nebavíme jednoduše jenom proto, že to pro tebe bylo nepříjemný téma. Myslel jsem, že sis uvědomil, že jediná cesta, jak získat svoje dědictví pro sebe, je zařídit smrt tvýho otce.“

Elemak dostal vztek, že se málem zapletl do otcovraždy. Ztratil veškeré své sebeovládání. Přiskočil ke Gaballufixovi – a přistihl se, jak zírá na pulsní zbraň v jeho ruce.

„Jo, jo, vidím, že máš představu o tom, co dokáže pulsní zbraň udělat s člověkem, kterej je na dosah. Už jsi právě takhle někoho zabil, že jo? V podstatě,“ popichoval Gaballufix, „to mohla *bejt* tahle zbraň, nebo ne?“

Elemak se podíval na pulsní zbraň a rozpoznal zřetelné stopy toho, jak ležela na kameni, naříznuté a označené místo, všiml si, jak byla barva vybledlá od slunce, jako by byla nošená na boku nesčetné hodiny během cestování pouští. „Tu pulsní zbraň jsem půjčil Mebovi ten den, co jsem se vrátil domů z mé poslední výpravy,“ pronesl hloupě.

„A Mebbekew jí půjčil mně. Řek’ jsem mu – když už jsme u toho vyprávění o bláznech – že tě chci pozdějc překvapit na oslavě tím, že dostaneš cenu za pouštění žilou. Řek’ jsem mu, že tě hodlám použít jako příklad, abych inspiroval svoje vojáky.“ Gaballufix se smál a smál.

„Tak proto jsi přived Meba. Abys získal mojí zbraň.“ Ale proč? Elemak si představil svého Otce, jak tam leží mrtvý a jak tam pak někdo poblíž nachází Elemakovu pulsní zbraň a snaží se s ní co nejdřív někam zmizet. Představil si Gaballufixe, jak se slzami v očích objasňuje městské radě: ‘Až sem přivedla ziskuchtivost mladší generaci – můj nevlastní bratr tolik toužil po svým dědictví, že ho to přivedlo až k vraždě jeho vlastního otce.’

„Máš pravdu,“ řekl potichu Elemak. „Byl jsem blázen.“

„Byl jsi a jseš pořád,“ řekl Gaballufix. „Dneska tě viděli ve městě – po celým městě. Mí muži tě vystopovali. Existuje hodně svědků – a bude moc příjemný pozorovat Rasu přinucenou vypovídat proti milovanému nejstaršímu synovi Volemaka. Dneska v noci totiž někdo zemře, zabít touhle pulsní zbraní, kterou najdou poblíž těla, a pak se každěj doví, že ten úkladnej vrah byl Wetchikův syn a že to byl pravděpodobně příkaz jeho otce. A nejlepší na tom všem bude – ještě tohle ti povím a pak už tě nechám – že tě budu moct nechat vyvést z města *živýho* a ty s tím nebudeš moct nic udělat. A když začneš lidem vyprávět o *mým* plánu někoho zavraždit – ať už to

bude, kdo chce – všichni si budou myslet, že se jenom předem snažíš zamaskovat svůj vlastní zločin. Ty *jsi* blázen, Elemaku, přesně jako tvůj otec. I když *jsi* věděl, že když nemám zábrany někoho zabít, abych dosáhl svého, nějak jste si mysleli, ty a tvoje rodina, že budete v bezpečí, že k vám budu jemnější jen proto, že tebe a mě nudila ta samá stará děloha devět měsíců, zatímco jsme z její placenty vysávali život.“

Elemak nikdy neviděl v lidském obličejí takový vztek, takovou zášť, takové *zlo*, nikdy si nepředstavoval, že je to možné. Teď tam stál a pozoroval Gabyovo potěšení, když mu líčil zločin, který se chystá spáchat. Elemaka to polekalo, ale zároveň to v něm vzbudilo ohromný pocit uspokojení. Jako by Gaballufix poznával, jak jeho vnitřní malost dovoluje Elemakovi uvědomit si, jak je ve srovnání s ním velký.

„Kdo je blázen, Gaby?“ řekl Elemak. „Kdo je tady blázen?“

„Myslím si, že teď o tom není pochyb,“ prohlásil Gaballufix.

„To je pravda,“ souhlasil s ním Elemak. „Ty teď znemožníš Otcu i mně návrat do města, aspoň na chvíli, ale smrt Roptata ti žádnou cestu neotevře. *Jsi* vážně tak hloupej? Nikdo ani na chvíli neuvěří, že by Otec zabil Roptata ani že bych ho zabil já.“

„Budu mít zbraň!“ řekl Gaballufix.

„Zbraň snad, ale ne svědky té vraždy. Jenom *tvůj* příběh, roztrušovanéj *tvejma* lidma. Oni nejsou tak hloupí, že si nespočítají, že jedna a jedna jsou dvě. Kdo tady co získá Roptatovou smrtí a Otcovým vyhnáním? Jenom ty, Gaby. Ve městě vypukne krvavá rebelie proti tobě. Tví vojáci pomřou na ulicích.“

„Přeceňuješ sílu mejch slabomyslných nepřátel,“ namítl Gaballufix. Ale jeho hlas už nezněl tak jistě a jeho radost byla ta tam.

„Tví nepřátelé nejsou slabomyslný jenom proto, že si nepřejou zabíjet, aby dosáhli svého. Oni *chtějí* zabíjet, jenom aby zastavili člověka, jako jseš ty.“

„Ty vážně chceš zemřít?“

„Jo, zab mě tady, Gaby. Stovky lidí ví, že jsem tady. Stovky lidí čekají na to, co ode mě uslyší. Tvůj plán začínají odhalovat, nic nebude fungovat. A to jenom proto, žeš byl tak hloupej a musel ses chlubit.“

Samozřejmě že Elemak blafoval, ale Gaballufix mu na to skočil. Alespoň natolik, že se na chvilku odmlčel. Zapochyboval. Ale pak se usmál. „Elyo, bratře, jsem na tebe hrdej.“

Elemak v tom rozpoznal kapitulaci, když tohle uslyšel. Nic na to neřekl.

„Koneckonců jseš můj bratr – Volemakova krev tě vůbec neoslabila. Naopak tě dokonce posílila.“

„Opravdu si myslíš, že ti *ted'* skočím na ty tvoje lichotky?“

„Samozřejmě že ne,“ řekl Gaballufix. „Určitě si toho nebudeš všímat – ale to mě nezastaví, abych tě neobdivoval, nebo jo? Nevěříš, že tě obdivuju. Zrátovej jseš ty, drahej Elyo.“

„Přišel jsem pro Index, Gaballufixi,“ řekl Elemak. „Je to úplně jednoduchý. Dej mi ho a budu pryč. Wetchik ani jeho rodina už tě znovu obtěžovat nebudou, takže si budeš moci hrát ty svý malý pošetilý hry, dokud ti někdo nevrazí nůž do zad, aby umlčel ten tvůj pisklavej hlásek, kterej vydáváš, když si myslíš, že jseš mimořádně chytřej.“

Gaballufix naklonil hlavu na stranu.

Vypadá to, že mi ho dá, pomyslel si Elemak vítězně.

„Ne,“ zavrtěl hlavou Gaballufix. „Rád bych, ale nemůžu. Zmizení Indexu – to bych radě klanu těžko vysvětloval. Byla by z toho spousta problémů. A proč bych si sám sobě měl dělat takový potíže, jenom abych se zbavil Wetchika? Když se to tak vezme, už jsem se ho vlastně skoro zbavil.“

Ted' byl Elemak tam, kde chtěl být – smlouvají jako obchodníci. „Čím jiným bych tě moh podplatit?“ zeptal se Elemak.

„Udělej mi nabídku. Musí to bejt dost peněz, aby mi vynahradily všechnu tu snahu, kterou budu muset vyvinout.“

„Dej mi Index a Otec ti uvolní všechny fondy. Jaký jenom budeš chtít.“

„To se jako čeká, že na fondy budu *čekat*. Čekat na to, že mi Wetchik někdy pozdějc zaplatí za Index, kterej mu vydám *ted'*? No jo – mám to – už vidím, co se děje!“ Gaballufix se posměšně zasmál. „Ty mi *ted'* žádný peníze dát nemůžeš, protože žádný nemáš. Wetchik pro tebe ještě nic ze svýho bohatství neuvolnil! Poslal tě s tímhle poselstvím a ani ti neumožnil přístup ke svejm penězům!“

To *bylo* hloupé. Otec si měl uvědomit, že při jednání s Gaballufixem by mohlo dojít na peníze; měl mi dát heslo, který by mi umožnilo dostat se k fondům Wetchikovy rodiny. Rashgallivak, správce, měl větší kontrolu nad Wetchikovým bohatstvím než Elemak. Byl plný vzteku a odporu k Otcí, že ho dostal do tak ponižující pozice. Hloupej, krátkozrakej starej chlap, kterej si sám podráždí své vlastní nohy, když jde o obchod! vztekal se v duchu Elemak.

„Pověz mi, Elyo,“ spustil Gaballufix, když se přestal smát. „Když ti tvůj vlastní otec nedůvěřuje, co se jeho peněz týče, proč bych ti měl věřit já, co se týče Indexu?“

Přitom se Gaballufix natáhl za svůj stůl a zmáčkl tlačítko, takže se najednou otevřely troje dveře a dovnitř vpadli vojáci, jeden jako druhý. Popadli Elemaka, hrubě ho vyhodili do haly a pak i ze dveří.

Ani to nestačilo. Rychle ho vyprovodili k nejbližší bráně. Byla to Back Gate hned za matčíným domem – a shodili ho do špíny před strážě.

„Tady ten opouští město!“ vykřikl jeden z vojáků.

„A nikdy se už nevrátí!“ zakřičel další.

Strážě ale tak strašně nevypadaly. „Jste občan města?“ zeptal se jeden.

„Jo,“ přikývl Elemak, zatímco se oprašoval.

„Váš prst, prosím.“ Podali mu tabulku a Elemak na ni otiskl svůj palec. „Občan Elemak, syn Paní Rasy a Wetchika. Je to čest sloužit vám.“ Strážě se postavily do pozoru a zasalutovaly.

To ho úplně omráčilo. Nikdy během všech těch jeho cest ven z města a zase zpátky nikdo neudělal nic víc, než že pozvedl obočí, když centrální počítač oznámil jeho vysoký původ. A teď salutování! Pak se Gaballufixovi vojáci znovu posmívali, vyhrožovali mu, co mu provedou, jestli se vrátí. A Elemak tomu rozuměl. Oficiální městské strážě ho nechaly být, každý poblíž brány viděl, že *oni* nejsou součástí Gaballufixovy malé armády. Naopak, fakt, že Wetchikův syn byl jasným nepřítelem Gaballufixe, přinutil městské strážě mu zasalutovat. Kdyby si mohl Elemak spočítat, jak této situace využít, určitě by ji mohl obrátit ve svůj prospěch. Co kdybych se vrátil do města jako osvoboditel, vedl strážě a milici při odstraňování Gabyi a

jeho nenáviděný armády v klonovanejch kostýmech? Město by mi pak s radostí dalo všechno, co se Gabya snaží získat pomocí podvodu, zastrašování a vraždění. Měl bych všechnu moc, o jaký se může Gaballufixovi jen zdát – a město by mě za to ještě milovalo.

BOHATSTVÍ

V poušti to byl strastiplný den, přestože kolem poledne byl kaňon asi hodinu a půl v hlubokém stínu a foukal tam větřík. Nikde to není pohodlný, pomyslel si Nafai, když čekáš na někoho *jinyho*, než udělá práci, kterou bys měl vlastně udělat ty sám. Horší než vedro, oči plné slunce, než písek, který se dostal do jeho šatů i mezi zuby, byla příšerná hrůza, kterou Nafai pocítil vždy, když si vzpomněl na *Elemaka*, pověřeného úkolem a poselstvím Nadduše.

Nafai věděl, že Elemak manipuluje s osudy. Nebyl takový blázen, aby si myslel, že by Elemak opravdu pustil takovou šanci. Ačkoli Nafai obdivoval obratnost, s jakou se toho Elya chopil, měl na něho vztek. *Pokoušel se vůbec dostat Index? Nebo šel do města, aby se setkal s Gaballufixem a naplánovali spolu nějakou další zradu proti Otcí i městu, a dokonce i proti Nadduši a její kontrole nad lidstvem?*

Vrátí se vůbec?

Pak se kolem poledne konečně ozval rachot a řinčení padajících kamenů a Elemak s hlukem sestoupil na jejich utajované místo. Ruce měl prázdné, ale jeho oči byly jasné. Podved' nás, pomyslel si Nafai.

„Odmít', jak jinak,“ začal Elemak. „Ten Index je důležitější, než nám Otec řek'. Gaballufix se ho nechce vzdát. Aspoň ne jen tak.“

„Co za to teda chce?“ zeptal se Issib.

„To neřek'. Ale má cenu. Jasně naznačil, že chce slyšet nabídku. Je tu problém – musíme se vrátit k Otcí a získat přístup k jeho financím.“

Nafaiovi se to vůbec nelíbilo. Jak mohli vědět, co si Elemak s Gaballufixem naslibovali?

„To se zase potáhneme celou cestu zpátky, s prázdnýma rukama?“ rozčiloval se Mebbekew. „Řeknu ti, co uděláme, Elyo, ty půjdeš zpátky a my tu na tebe počkáme, dokud se nevrátíš s klíčem k Otcovu kontu.“

„Správně,“ řekl Issib. „Nestrávím noc tady venku v poušti, když můžu jít do města a tam zase používat svoje plováky.“

„Jseš vážně tak hloupej?“ ptal se Elemak. „Neuvědomuješ si, že všechno je teď jinak? Už se nemůžeš anonymně courat po ulicích. Ty jsou plný Gabyových oddílů. A Gaballufix nepatří k Otcovým přátelům. Takže není ani *náš* přítel.“

„Je to tvůj bratr,“ namítl Mebbekew.

„On není ničí bratr,“ odporoval Elemak. „Získal morální i vnější vlastnosti slizu. Znáám ho líp než kdokoli z vás a můžu přísahat na to, že by kohokoli z nás zabil dřív, než by se na něho stačil podívat.“

Nafai byl překvapen tím, jak Elemak mluví. „Myslel jsem, žeš chtěl, aby řídil Basiliku.“

„Myslel jsem si, že jeho plán je ta nejlepší naděje pro Basiliku v blížíící se válce,“ vysvětloval Elemak. „Ale nikdy jsem si nemyslel, že by Gaballufix stál o něco jinýho než o vlastní zisk. Jeho vojáci jsou po celým městě – oblečený do nějakejch holouniforem, který pokrývají celý jejich těla, takže všichni vypadají absolutně stejně.“

„Masky po celým těle!“ vykřikl Mebbekew. „Skvělej nápad!“

„To znamená,“ řekl Elemak, „že i když někdo uvidí jednoho z Gaballufixovejch vojáků, jak dělá něco trestnýho – jako třeba únos nebo vraždu zatoulanýho syna starýho Wetchika – nikdo nemůže identifikovat osobu, která to udělala.“

„No,“ řekl Mebbekew.

„Takže,“ připojil se Nafai, „i když nám Otec umožní přístup ke svejím penězům, co pak? Co tě přinutilo myslet si, že by ti pak Index Gaballufix prodal?“

„Uvažuj, Nafaii. Dokonce i čtrnáctiletý kluk by měl bejt schopnej pochopit *určitý* mužský záležitost.

Gaballufix vyplácí stovky a stovky vojáků. Jeho majetek je obrovskej, ale není dost velkej na to, aby je vydržel vyplácet navždy, aspoň ne dokud se nedostane k penězům z daní Basiliky. Otcovy peníze by to mohly změnit. Momentálně asi Gaballufix potřebuje

peníze víc, než potřebuje prestiž vlastníka Indexu, o kterém už asi nikdo víckrát neuslyší.“

Nafai si uvědomil, že Elyova analýza byla správná. „Takže Index teda je na prodej.“

„Moh' by bejt,“ řekl Elemak. „Takže se vrátíme k Otcí a uvidíme, jestli Index stojí za utrácení peněz, a hlavně *kolika* peněz. Podle toho nám umožní přístup ke svejm financím a my se vrátíme zpátky a budeme smlouvat...“

„A já říkám, že ty jdeš domů a necháš mě, ať si to ve městě užiju,“ ozval se Mebbekew.

„Já se dneska v noci chci už z tohohle křesla pohnout,“ řekl Issib.

„Když půjdeme zpátky,“ řekl Elemak, „tak potom se můžeš do města dostat.“

„Jako dneska? Ty nás zase přinutíš čekat stejně jako teď a my se dovnitř nikdy nedostaneme,“ protestoval Issib.

„Dobrá,“ řekl Elemak. „Vrátím se sám a povím Otcí, že jste ho opustili, jen abyste se dostali do města a mohli si tam poletovat a pohodlně se natáhnout.“

„Nejdu tam, abych se natáh'!“ protestoval zase Issib.

„A já tam nejdu, abych si tam poletoval,“ řekl Mebbekew a šklebil se.

„Počkejte chvilku,“ ozval se Nafai. „Když se vrátíme k Otcí a dostaneme to povolení, co pak? Zabere to skoro tejden. Kdo ví, jak se můžou za tu dobu věci změnit. V Basilice už může mezitím bejt občanská válka. Nebo by moh' Gaballufix upravit financování, takže naše peníze by pro něj nemusely nic znamenat. *Teď* je čas udělat nabídku.“

Elemak se na něho udiveně podíval. „No jo, samozřejmě, to je pravda. Ale my k těm Otcovým penězům přístup teď nemáme.“

Místo odpovědi se Nafai podíval na Issiba.

Issib zakoulel očima. „Slíbil jsem Otcí...“

„Máš na mysli, že ty máš přístup k Otcovu heslu?“ skočil mu do řeči Mebbekew.

„Řek', že pro naléhavý případy by ho měl znát ještě někdo jinej,“ řekl Issib. „Jak ty o tom víš, Nafai?“

„Ale jdi,“ řekl Nafai. „Nejsem idiot. Při našem bádání jsi měl přístup do kartotéky v městský knihovně, jak by se tam dítě jako ty dostalo bez zvláštního zplnomocnění někoho dospělýho? Nevěděl jsem ale, že ho Otec dal tobě.“

„No jo,“ přikývl Issib. „Dal mi jenom vstupní kód. Jenom mi chtěl tak trochu pomoci.“

Mebbekew byl celý zsinálý. „Celou tu dobu, *co já žil* jako žebrák, *tys měl přístup k celému Otcovu bohatství?*“

„Zamysli se, Mebe,“ uklidňoval ho Elemak. „Komu jinému by moh’ Otec se svým heslem *důvěřovat*? Nafai je dítě, ty jsi marnotratník a já jsem se s ním věčně nemoh’ shodnout, kam investovat naše peníze. Ale řekni mi, Issibe – *co on s těma penězma zamejšlel?*“

„Takže proto, že nepotřebuje peníze, dostane všechno, co chce?“

„Kdybych byl použil heslo k tomu, abych se dostal k penězům, byl by ho změnil. Proto jsem to nikdy neudělal,“ řekl Issib. „Možná, že to heslo pořád mění – nikdy jsem to nezkoušel. A nemíním to zkoušet ani teď, takže na to můžete zapomenout. Otec nám nedovolil sáhnout na rodinný bohatství.“

„Oznámil nám, že Nadduše si přeje, abysme mu přinesli Index,“ řekl Nafai. „Copak to nevidíš? Ten Index je tak důležitý, že nás sem Otec poslal zpátky a nechal nás, abysme se postavili jeho nepříteli, muži, kterej ho chtěl zabít...“

„Ale no tak jdi, Nyefe, to byl jenom Otcův *sen*, nic skutečného,“ přerušil ho Mebbekew. „Gaballufix neměl v plánu Otce zabít.“

„Ale jo, měl,“ řekl Elemak. „Chtěl zabít Roptata a Otce a pak to všechno hodit na mě.“

Mebbekewovi spadla čelist.

„Chtěl to zařídit tak, aby se tam našla moje pulsní zbraň – ta, co jsem půjčil *tobě*, Mebbekewe – u Otcova těla. Bylo to od tebe dost neopatrný ztratit mojí pulsní zbraň, Mebe.“

„Jak tohle všechno víš?“ zeptal se Issib.

„Řek’ mi to Gaballufix,“ řekl Elemak. „Zatímco zkoušel udělat na mě dojem díky mé vlastní bezmocnosti.“

„Pojďme za radou,“ navrhl Issib. „Pokud se Gaballufix přiznal...“

„Přiznal se – nebo spíš se *chlubil* – přede *mnou*, o samotě v pokoji. Moje slovo proti jeho. Nemá smysl to někomu vykládat. Nekouká z toho nic dobrýho.“

„Je to příležitost,“ řekl Nafai. „Teď, právě dneska. Pojedeme do domu, dostaneme se k Otcově kartotéce přes jeho vlastní knihovnu a proměníme všechny fondy na aktivní volný položky. Pak půjdeme na zlatý trh a vyzvedeneme si to v převeditelných obligacích, ve špercích a zlatých prutech a nevím v čem ještě, pak půjdeme ke Gaballufixovi a...“

„A on nám to ukradne, zabije nás a naše těla rozsekaný na kousky nechá pohozený v nějaký jámě za městem, aby si je tam našli šakali,“ řekl Elemak.

„To ne,“ řekl Nafai. „Vezmeme s sebou svědka, někoho, na koho si netroufne sáhnout.“

„Koho?“ zeptal se Issib.

„Rashgallivaka,“ odpověděl Nafai. „On není jenom správce domu Wetchiků, to víš. On je Palwashantu a má hodně důvěry, prestiž. Vezmem ho s sebou, on to bude všechno sledovat, dosvědčí nám výměnu Otcova bohatství za Index a my se všichni dostaneme ven živí a zdraví; Gaballufix by vážně moh’ bejt schopnej *nás zabít*, protože se skrejváme s Otcem ve vyhnanství, ale nemůže sáhnout na Rashe.“

„Myslíš, že my všichni *čtyři* půjdeme za Gaballufixem?“ zeptal se Issib.

„Do města?“ připojil se Mebbekew.

„To není špatnej plán,“ řekl Elemak. „Riskantní, ale máš pravdu v tom, že je čas jednat.“

„Tak teda pojďme do domu,“ pobídl je Nafai. „Nemůžeme tady nechat zvířata na noc, ne? Issib a já můžeme jít do knihovny převést fondy, zatímco ty a Meb najdete Rashe a přivedete ho, takže za Gaballufixem budeme moci jít všichni společně.“

„A bude s tím Rash souhlasit?“ zaváhal Issib. „Chci tím říct, co když se stejně Gaballufix rozhodne nás zabít všechny?“

„Ale jo,“ řekl Elemak. „Je to ohromně loajální muž. Nikdy by neslevil ze svých povinností k Wetchikovu domu.“

Zabralo to asi hodinu. Bylo už pozdní odpoledne, když došli ke Gold Market a začali s konečnou transakcí. Veškerý kapitál, který nebyl spojen se skutečným majetkem, byl k dispozici v Issibově bankovní kartotéce – v podstatě to byla podkartotéka Otcova hlavního účtu, jakou měli i všichni ostatní bratři. Pokud by někdo pochyboval, že Issib byl zplnomocněn utratit tak vysokou částku, byl tu Rashgallivak, který všechno v tichosti pozoroval. Všichni věděli, že pokud je tam Rash, určitě je to všechno legitimní.

Požadovaná částka byla největším nákupem přenosného zboží v celé dosavadní historii Gold Market. Žádný obchodník neměl dostatek ingotů nebo šperků nebo obligací, aby vyplatil alespoň zlomek té částky. Déle než hodinu, dokud slunce nezašlo za červenou zeď a celý Gold Market nebyl ve stínu, pobíhali obchodníci sem a tam, až nakonec celá částka ležela na jednom stole. Fondy byly převedeny; obrovská částka byla na počítačových displejích převedena z jednoho sloupce do druhého – všichni obchodníci to pozorovali v bázlivé úctě. Ingoty zabalili do tří látkových balíčků, šperky dali do pytle a obligace vložili do kožených pouzder. Pak všechny balíčky rozdělili mezi čtyři Wetchikovy syny.

Jeden z obchodníků už mezitím zmobilizoval asi půltucet městských strážů, aby je všude doprovázely, ale Elemak je zase poslal pryč. „Když půjdou strážé s náma, každej zloděj v Basilice si nás všimne a uvidí, kam máme namířeno. Naše životy by pak neměly cenu,“ vysvětloval. „Půjdeme rychle, bez doprovodu, bez strážů.“

Obchodníci se znovu podívali na Rashgallivaka, který jen kývl na souhlas.

Strávili půl hodiny v ulicích města, znervózněli a obávali se každého, kdo se po nich ohlížel, než se konečně dostali ke dveřím Gaballufixova domu. Nafai si hned všiml, že tu poznali jak Elemaka, tak i Mebbekewa. A také Rashgallivaka – ale Rashe znali všichni v kmenu Palwashantu, takže by bylo spíš překvapivé, kdyby ho nepoznali. Jen Nafai s Issibem museli být představeni, když stáli před Gaballufixem v jeho obrovském salónu – ne, *ne jeho*, ale v salónu jeho *ženy*.

„Takže ty jseš ten, co lítá,“ podíval se Gaballufix na Issiba.

„Já se pohybuju na plovákách,“ odpověděl Issib.

„Chápu,“ řekl Gaballufix. „Dva z Rasiných synů.“ Zadíval se do Nafaiových očí. „Jseš hodně velkej na někoho tak mladýho.“

Nafai na to nic neřekl. Byl příliš zaneprázdněný tím, jak studoval Gaballufixův obličej. Dost obyčejný, opravdu. Trochu měkký, možná. Už není nejmladší, ačkoli je mladší než Otec, který dokonce spal s matkou Gaballufixe – dost na to, aby z toho byl Elemak. Určitá podoba mezi Elyou a Gaballufixem tu byla, ale ne velká. A vlastně měli společnou jen tmavou barvu vlasů a způsob, jakým byly jejich oči posazeny pod bohatým obočím.

V Nafaiových očích si byli podobní, ale zároveň i odlišní, protože Gaballufix měl studený, nicneříkající pohled na rozdíl od Elyova ostrého. Elemak byl mužem činu a síly, mužem pouště, který se mohl postavit cizím a neznámým situacím svou odvahou, sebevědomím a rázností. Gaballufix byl naopak člověk, který nikam nechodil, nic nedělal, raději se jen tak poflakoval a nechával jiné, aby za něho pracovali. Elemak se vydal do světa, proniknul do něho a měnil ho, kde mohl; Gaballufix zůstával na jednom místě, nasával do sebe suchost světa a sám se jí plnil.

„Takže ten mladej je němej,“ řekl Gaballufix.

„Prvně v jeho životě,“ reagoval na to Meb a nervózně se usmál.

„Cože mě Wetchikovi synové a jeho správce poctili návštěvou?“

„Otec chtěl, abysme s tebou vyměnili dary,“ řekl Elemak. „Žijeme na místě, kde peněz potřebujeme jen trochu; a teď si Otec vzal do hlavy – vlastně ne, přikázala mu to Nadduše – abych s sebou přines’ Index. Zatímco ty, Gaballufixi, ho sotva využiješ – podíval ses na něj vůbec za ty roky, co jsi hlavou rady klanu? A určitě bys moh’ využít část Wetchikova jmění líp než Otec sám, když teď pobývá tak daleko od města.“

Nafai musel obdivovat tenhle tak výmluvný, pravdivý, a přitom naprosto falešný proslov. Nikdo nepochyboval, že to byl pokus o obchod, ale zároveň to bylo zvědavé a jemné jako opravdová výměna dárků, takže by nikdo nemohl přímo obvinít Gaballufixe, že Index prodal, nebo Otce, že ho koupil.

„Já vím, že můj příbuznej Wetchik je daleko šlechetnější než já,“ řekl Gaballufix. „Nemůžu si ani představit, že bych mu pomáhal s nějakou nepatrnou částí jeho obrovského jmění.“

Místo odpovědi k němu Elemak přistoupil a rozbalil těžký balík platinových ingotů. Gaballufix zvedl jeden ingot a potěžkal ho v ruce. „No, to je krásná věc,“ řekl. „Teď vím, že je to tak maličká část Wetchikova jmění, že bych se určitě nemoh’ cítit dobře, kdybych projevil svému příbuznému tak malou náklonnost, když on by moh’ dát na výměnu za střežení Indexu Palwashantu celou tunu.“

„To je jenom vzorek,“ řekl Elemak.

„Když jsem teda tak důvěryhodnej, neměl bych vidět svý poručnictví v celým rozsahu?“

Elemak k němu přisunul celý zbytek pokladu, který nesl, a nechal ho ležet na stole. „Teď už je to určitě všechno, čím se tě Otec odvážil zatěžovat,“ řekl.

„Takový lehký břemeno,“ kroutil hlavou Gaballufix. „Styděl bych se, kdyby tohle měla bejt veškerá pomoc, kterou bych měl svému příbuznému poskytnout.“ Teď Nafai viděl, že Gaballufixovy oči září při pohledu na takové bohatství takhle pohromadě. „Předpokládám, že je to jenom čtvrtina toho, co mi nesete.“ Gaballufix sklouzl pohledem z Nafaie na Issiba a pak na Mebbekewa.

„Podle mě to stačí,“ řekl Elemak.

„Pak nemůžu souhlasit s tím, aby můj příbuznej nes’ takový břemeno jako Index,“ namítl Gababallufix.

„Moc dobře,“ řekl Elemak. Natáhl se a začal zahalovat ingoty.

To je všechno? pomyslel si Nafai. Vzdáváme to tak jednoduše? Jsem snad jedinej, kdo vidí, že Gaballufix je po těch penězích hladovej? Že ho prodá, pokud nabídneme jenom o trochu víc?

„Počkat,“ vmísil se do toho Nafai. „Můžeme přidat ještě tohle, co mám u sebe.“

Nafai se obával, že ho teď bude Elemak probodávat pohledem, ale bylo nemyslitelné dostat se tak blízko a odejít s prázdnýma rukama. Copak si Elemak neuvědomil, jak je Index *důležitý*! Důležitější než nějaký peníze, to bylo jasné. „A jestli to nestačí, Issib toho má víc,“ pokračoval Nafai. „Ukaž mu to, Issibe. Nech mě, ať mu to ukážu.“

V momentě nabídku ztrojnásobil.

„Obávám se,“ řekl Elemak ledovým hlasem, „že ti můj mladší bratr nabíd’ daleko víc, než jsem ti kdy hodlal dát.“

„Naopak,“ řekl Gaballufix. „Tvůj mladší bratr jako jedinej odhad, jak velkou zátěž jsem ochotnej unést. Opravdu si myslím, že kdyby i poslední čtvrtina toho, co jste přinesli do mého domu, ležela na stole, cítil bych, že svého drahého příbuzného zatěžuju obrovskou zodpovědností za Index Palwashantu.“

„Já tvrdím, že to je příliš,“ protestoval Elemak.

„Pak zraňuješ moje city,“ řekl Gaballufix, „a nevidím jedinej důvod k další diskusi.“

„Přišli jsme pro Index,“ spustil Nafai. „Přišli jsme, protože to vyžadovala Nadduše.“

„Váš otec je známej pro svojí svatost a svý vize,“ vysmíval se Gaballufix.

„Jestli jsi ochotnej přijmout všechno, co máme,“ řekl Nafai, „s radostí ti to předložíme, abysme splnili přání Nadduše.“

„Taková poslušnost bude dlouho zapsaná v Templu,“ poznamenal Gaballufix. Podíval se na Mebbekewa. „Nebo Nafaiova svatost nestačí jeho bratrovi Mebbekewovi?“

Byl to Elemak, kdo začal jednat. Sehnul se a znovu zabalil ingoty do látky.

„Ne!“ vykřikl Nafai. „Teď se nevzdáme!“ Natáhl ruku k Mebbekewovi. „Ty víš, že Otec by chtěl, abys to udělal.“

„Vidím, že jenom ten nejmladší z vás má opravdový pochopení,“ řekl Gaballufix.

Mebbekew předstoupil dopředu a začal rozkládat balíky po stole. Nafai ucítil, jak ho Elemak uchopil za rameno, prsty mu zarýval hluboko do košile a zašeptal mu do ucha: „Rek’ jsem vám, abyste to nechali na mně. Dali jsme mu čtyřikrát víc, než bylo vůbec třeba zaplatit, ty malej blázne. Nezbylo nám nic.“

Nic, ale máme Index, pomyslel si Nafai. Matně si ale uvědomil, že Elya asi přece jen mohl spíš vědět, jak mají obchodovat, takže možná měl držet jazyk za zuby a nechat ho vyjednávat. Ale v době, kdy mluvil, si byl Nafai tak *jistý*, že musí promluvit, jinak že Index nikdy nedostanou!

Všechno Wetchikovo jmění kromě půdy a budov samotných teď leželo na Gaballufixově stole.

„Je *tohle* dost?“ zeptal se suše Elemak:

„Tak akorát,“ odpověděl Gaballufix. „Dost na to dokázat, že Volemak Wetchik zradil Palwashantu. To obrovský bohatství dal do rukou dětí, který se s dětskou hloupostí rozhodli to všechno promarnit v obchodě, když každé Palwashantu ví, že se to prodat *nikdy* nemůže. Index, obávaná holá víra Palwashantu – pomyslel Volemak na to, že by to moh’ koupit? Ne, to je nemožný, to nemoh’. Můžu se jenom domnívat, že se buď pomát na rozumu nebo že jste ho zabili a někde schovali jeho tělo.“

„Ne!“ vykřikl Nafai.

„Tvoje lži jsou oplzlý,“ řekl Elemak, „a my je nebudeme poslouchat.“ Vykročil, natáhl se, aby potřetí ten poklad sbalil.

„Zloděj!“ zařval Gaballufix.

Najednou se otevřely dveře a dovnitř vešel tucet vojáků.

„Myslíš si, že *tohle* můžeš udělat v přítomnosti Rashgallivaka?“ domáhal se odpovědi Elemak.

„*Trvám* na tom, že to udělám v jeho přítomnosti,“ řekl Gaballufix. „Kdo si myslíš, že ke mně přišel jako první se zprávou, že Volemak zklamal důvěru Wetchiků? Že Wetchikovi synové vybrali bohatství dynastie kvůli vrtochu nějakýho blázna?“

„Sloužím rodu Wetchiků,“ řekl Rashgallivak a podíval se na každého z bratrů, v obličeji masku smutku. „Pravděpodobně by nebylo v zájmu tak obrovské dynastie nechat si zničit majetek nějakým bláznem, který si myslí, že má vize. Gaballufix mohl jen těžko uvěřit tomu, co jsem mu řekl, ale souhlasil se mnou, že Wetchikův majetek musí být převeden do péče jiné větve rodiny.“

„Jako hlava klanu Palwashantu,“ promluvil Gaballufix, „tímto prohlašuji, že protože se Volemak a jeho synové neosvědčili jako schopní a spolehliví strážci největší dynastie klanu, jsou navždy sesazeni jako dědicové a vlastníci Wetchikovy dynastie. Jako uznání za dlouholeté loajální služby jeho i jeho předků za celá ta staletí se Rashgallivakovi zajišťuje povolení užívat Wetchikova domu, dokud to rada klanu sama nezmění, a já se prohlašuji za opatrovníka majetku Wetchikovy dynastie. Co se Volemaka a jeho synů týče,

pokud projeví snahu protestovat nebo se snažit toto nařízení zmařit, budou považováni za úhlavní nepřátele Palwashantu a bude s nimi zacházeno podle starých zákonů, mnohem starších, než jsou ty Basiliky.“ Gaballufix se naklonil přes stůl a usmál se na Elemaka. „Pochopils’ to všechno, Elyo?“

Elemak se podíval na Rashgallivaka. „Chápu, že ten nejloajálnější muž Basiliky je teď ten nejhorší zrádce.“

„Vy jste se chovali jako zrádci,“ řekl Rash. „To náhlé bláznovství s vizemi a naprosto nevýnosná cesta do pouště, prodej všech zvířat, propuštění všech zaměstnanců a teď tohle – jako správce Wetchikova majetku jsem neměl jinou možnost, než se přidat k radě klanu.“

„Gaballufix není rada klanu,“ rozčílil se Elemak. „On je obecní zloděj a tys mu svěřil do rukou všechno naše bohatství.“

„To bohatství jste mu svěřili vy,“ bránil se Rashgallivak. „Nevidíte, že jsem to všechno udělal pro vás? Pro vás čtyři? Rada mě označila za strážce na pár let, dokud to všechno nepomine, a pokud by během té doby jeden z vás dokázal, že je střízlivý a spolehlivý, plný zodpovědnosti, Wetchikovo jméno i s majetkem mu bude vráceno.“

„To už žádnéj majetek nebude,“ řekl Elemak. „Gabya to utratí za svojí armádu, než se rok s rokem sejde.“

„Vůbec ne,“ řekl Gaballufix. „Všechno to podstupuju Rashovi, aby to dál spravoval.“

Elemak se hořce pousmál. „Jako správce, po kterým se vyžaduje zacházet s tím podle nařízení rady. A jak to bude rada řídit? Uvidíš, Rashi. Vážně hodně brzo – protože rada si způsobila hodně velký vydání se všema těma vojákama, který platí.“

Zdálo se, že se Rashgallivak necítí zrovna nejlépe. „Gaballufix se zmínil, že by se určitá malá částka měla odečíst, aby vyrovнала ty výdaje, ale váš otec by na ně stejně přispěl, pokud by byl ještě při smyslech.“

„Tebe považuje za blázna,“ řekl mu Elemak, „a mě taky, nás všechny.“

Rash se podíval na Gaballufixe s náhlým pochopením. „Možná bysme k tomu měli přivolat radu,“ navrhl. „Rada se už sešla,“ řekl Gaballufix.

„Jak *velké* jsou výdaje klanu?“ zeptal se Rashgallivak.

„Nepatrné,“ odpověděl Gaballufix. „Neztrácej čas strachováním se o takový věci. Nebo chceš dokázat, že jsi stejně nespolehlivěj jako Volemak a jeho synové?“

„Vidíš,“ řekl Elemak. „Už to začíná – dělej, co chce Gabya, nebo už nebudeš hospodářem Wetchikova jmění.“

„Zákon je zákon,“ řekl Gaballufix. „A teď už je načase, aby ty mladý hanebný marnotratníci opustili můj dům, než je obviním z vraždy jejich otce.“

„Máš na mysli, než toho řekneme víc a pomůžeme Rashovi vidět pravdu,“ dodal Elemak. „Půjďme,“ řekl Mebbekew. „Ale všechno to tlachání o radě klanu Palwashantu a předělání Rashgallivaka na Wetchika jsou krysí chcanky. Jseš zloděj, Gabyo, prolhanej vrah a zloděj, kterej by zabil Roptata a Otce, kdybysme neopustili město v ten den, co jsme to udělali, a my nenecháme naše rodinný bohatství v tvých krvavejch rukách!“

Přitom se Mebbekew pohnul dopředu a chopil se vaku se šperky.

Ve vteřině stáli vojáci nad nimi, nad všemi čtyřmi. V momentě zmizely šperky z Mebových rukou a bez jakékoli jemnosti byli všichni čtyři vyhoštěni ze salónu a pak až na ulici.

„Pryč odsud!“ křičeli na ně vojáci. „Zloději! Vrahové!“

Ještě než začal Nafai přemýšlet, spustil Mebbekew: „Ty jseš ten, kdo musel položit celej poklad na stůl!“

„Stejně ho chtěl celej,“ protestoval Nafai.

„Zmlkňte, blázni,“ okřikl je Elemak. „Tím to nekončí. Naše životy nejsou bezcenný – jeho muži nejspíš čekaj’ ani ne padesát metrů odsud, aby nás zabili. Naše jediná naděje je rozdělit se a *utéct*. Nezastavujte se kvůli ničemu. A pamatujte si – to mi dneska řekla Rasa – *nikomu nevěřte*.“ A zopakoval to ještě jednou, přičemž trošku změnil důraz. „Nevěřte *vůbec* nikomu. Sejdeme se na místě, kde zůstali velbloudi. Toho, kdo se tam nedostane do svítání, budeme považovat za mrtvého. Teď běžte – ale *ne* cestou, kudy by očekávali, že půjdeme.“

Nato Elemak vyrazil na sever, ale po několika krocích se otočil. „Ale hned, vy blázni! Podívejte – už vyhlášou pátrání po úkladnejch vrazích!“

Dost zřetelně Nafai viděl jednoho z vojáků na Gaballufixově verandě, jak zdvihá jednu ruku a tou druhou na ně ukazuje. „Jak rychle se s těma plovákama můžeš pohybovat?“ zeptal se Nafai Issiba.

„Rychleji než ty,“ odpověděl. „Ale ne rychleji než náboj z pulsní zbraně.“

„Nadduše nás ochrání,“ řekl Nafai.

„No dobrá,“ kývl Issib. „Teď sebou hněte, blázni.“

Nafai dal hlavu dolů a zamíchal se do nejhustšího davu. Uběhl asi sto metrů na jih podél Fountain Street, když se otočil a viděl, proč lidé za ním ječí: Issib se vznesl do výšky asi dvaceti metrů a zmizel nad střechami domů přímo přes ten Gaballufixův. Nikdy mě nenapadlo, že by to dokázal, pomyslel si Nafai.

Pak, když se otočil, aby se dal znovu do běhu, ho napadlo, že to asi nevěděl ani Issib.

„Tady je jeden,“ uslyšel drsný hlas. Najednou se před ním objevil muž se zubatou čepelí v ruce. Žena vedle zalapala po dechu; lidé se vyplašili. I když si téměř neuvědomoval, že to ví, cítil Nafai vojákovu přítomnost přímo za sebou. Kdyby couvnul dál od čepele, která byla před ním, došel by k pravému úkladnému vrahovi, který stál přímo za ním.

Takže místo toho Nafai vykročil kupředu. Jeho nepřítel nečekal, že by tento neozbrojený mladík mohl být agresivní – prudká rána jeho čepele šla těsně vedle. Nafai ho kopnul přímo do slabin a srazil ho k zemi. Muž vykřikl. Pak ho Nafai odstrčil z cesty a rychle se rozběhl, neohlížel se, jen se upřeně díval dopředu, vyhýbal se lidem a zrakem pátral po jiné červeně se třpytící čepeli nebo horkém bílém paprsku pulsní zbraně.

ÚTĚK

Issya se nikdy nepokusil vyšplhat se svými plováky tak vysoko. Věděl, že reagují na napětí v jeho svalech. Kdykoli vyžadovaly novou pozici, stlačil plováky, jak jen mohl, ale stále myslel na to, že se ta pozice nějak vztahuje k zemi přímo pod nimi. Zas tak se nemýlil – čím výš se dostal, tím víc se chtělo plovákům sjet dolů – celkem vzato zjistil, že by mohl šplhat vzduchem jako po žebříku, dokud se nedostane na úroveň střech.

Přirozeně se teď na něho každý díval – ale to bylo právě to, co chtěl. *Každý* se na něj dívá a baví se o mladém zmraženém klukovi, který „letí“ ke střechám. Gaballufixovi šašci ho nebudou moci sestřelit před tolika svědky, alespoň ne přímo před domem svého vůdce.

Nikdo jiný na střechách nebyl, toho si všiml hned, takže je mohl používat jako jakýsi druh dálnice, uhánět mezi průduchy a komíny, kupolemi a domy s výtahy, hřebeny střech a stromy v terasovitých zahradách. Jednou ale opravdu překvapil starého chlapíka, který opravoval zdivo na nízké zídce poblíž Promenády vdov; tříštivý zvuk rozbité dlaždičky Issiba na chvilku postrašil; otočil se a uviděl, že muž nespádl, spíš za ním zíral s otevřenou pusou. Issiba napadlo, jestli se dnes večer objeví v divadlech příběh o mladém polobohovi, letícím vzduchem nad Basilikou, pravděpodobně na cestě za milovanou pozemskou dívkou nevídané krásy.

Byl to výjimečně dlouhý blok domů, alespoň ve srovnání s těmi několika vestavěnými cestami v této oblasti. Byl schopný urazit víc než půl cesty k Back Gate, aniž by se snesl na úroveň ulic, a určitě tam byl v lepším čase, než jaký by mohl dosáhnout kterýkoli chodec.

Samozřejmě tu ještě byla možnost, že Gaballufix rozmístil úkladné vrahy na všech městských branách; jestli měl někde nějakou zálohu, pak to bylo na Back Gate, která byla jeho domu nejbliž. Takže jakmile se Issib dostal dolů na úroveň ulice, nemohl si dovolit být neopatrný.

Předtím, než opustil střechy, se toužebně zadíval na červenou zeď města. I když byl vysoko, stále ještě viděl část slunce, rozděleného napůl horním okrajem zdi. Kdybych ji tak mohl přeletět. Ale věděl, že zeď je plná složité elektroniky, včetně uzlů, které vytvářely magnetické pole, jímž byly poháněny jeho plováky. Nenajde tam žádný průchod – drobounký počítač na jeho pásku se nikdy nemůže vyrovnat tomu příšerně silnému odporu na vrcholku zdi.

Dosáhl konce střechy a snesl se dolů mezi lidi. Tohle byl hořejší konec Holy Road, kam *bylo* mužům dovoleno chodit. Hodně lidí si ho všimlo, když sestupoval, ale jakmile dosáhl úrovně ulice, okamžitě se snesl do výše dětí a vsedě se prodíral davem. Jen nechte ty vrahy, ať mě *ted'* zkusí zastřelit, pomyslel si. V minutě byl u brány. Stráže ho poznaly ve chvíli, kdy se jeho jméno objevilo po kontrole otisků, poplácaly ho po zádech a popřály mu vše dobré.

Tady na Back Gate ještě nebyla poušť, ale spíš okraj Trackless Wood. Napravo byl hluboký les, který byl příčinou toho, že severní strana Basiliky nebyla průchodná; nalevo byly doly, ucpané stromy a vinnou révou, vedly od zavodněných kopců až ke krajním neúrodným skalám pouště. Pro normálního člověka by to byla hrůzostrašná cesta, i kdyby to tu znal – Issib si byl jistý, že Elemak tu cestu zná. Pro Issiba to samozřejmě znamenalo, že se musí vyhnout těm nejvyšším překážkám a jednoduše letět dole, dokud se mu město zcela neztratí z dohledu. Využíval slunce, aby ho vedlo, dokud se nedostane dolů na pouštní pláň; pak se stočil na jih, přeletěl cesty pojmenované Dry a Desert, až nakonec za soumraku doplul na místo, kde ukryli jeho křeslo.

Jeho plováky byly na pokraji magnetického pole města, takže pro něho bylo složité se do křesla dostat. A vůbec všechno, co teď dělal s křeslem, bylo neohrabané a omezující. Ale mělo to také nějaké výhody. Křeslo bylo navrženo pro invalidy, mělo zabudovaný

počítačový displej napojený na hlavní městskou veřejnou knihovnu, pokud byl v jejím dosahu, a mělo několik rozličných styčných ploch pro lidi s různými postiženími. Mohl dokonce použít určité slovní klíče a křeslo by jim rozumělo, také celkem slušně odhadovalo slova šlechticů v několika jazycích. Kdyby tu nebyly takové věci jako plováky, bylo by to křeslo pravděpodobně tou nejdůležitější věcí v jeho životě. Ale plováky tu *byly*. Když si je navlékl, stala se z něho téměř normální lidská bytost, navíc s několika výhodami. Když je nemohl použít, byl z něho mrzák bez jakýchkoli předností.

Velbloudi čekali venku, hlídání spolehlivými městskými magnety, takže musel použít křeslo. Sundal plováky a pak vedl křeslo v pomalém klouzavém letu přes úzkou zadní část kaňonů, dokud neucítil, a pak i neuslyšel velbloudy.

Nikdo další tam nebyl; dorazil první. Postavil křeslo na nohy, srovnal je, sedl si do něho a střídavě naslouchal čemukoli, co tady jen mohl slyšet, pročítal si nové zprávy o nevysvětleném zabití, o násilí a nehodách. Stále nic. Ale ono to také mohlo trvat, než se něco dostalo k novinářům a do řečí. Jeho bratři teď mohli umírat, nebo už dokonce být mrtví, mohli být chyceni, uvězněni a drženi kvůli výkupnému. Co by pak dělal? Jak by jen mohl pomyslet na návrat domů? Mohlo by ho nést křeslo, ačkoli to bylo nepravděpodobné. Nebylo stavěno pro dlouhé cesty. Ze zkušenosti věděl, že se křeslo může pohybovat plynule asi hodinu a pak už by muselo být několik hodin nabíjeno sluneční energií.

Matka mi pomůže, pomyslel si Issib. Když se dnes v noci nevrátí, Matka mi pomůže. Pokud se k ní budu moct dostat.

Mebbekew se prodíral davem. Viděl několik mužů, kteří se snažili prodrat k němu, ale jeho zkušenost herce – speciálně toho, který musí procházet mezi diváky a vybírat peníze – mu dala dobrý čich na lidi, takže celý dav šikovně obrátil proti mužům, kteří ho pronásledovali, zatímco sám šel tudy, kde byl dav nejhustší, vyhýbal se trhlínám, které se proudícími lidmi málem ucpávaly. Brzy byli jeho vrahové – pokud to byli oni – beznadějně daleko za ním. Když se dal Mebbekew do *pohybu*, byl to líný hopkavý běh, který sice nebudil dojem velkého spěchu, ale ve skutečnosti byl rychlý dost.

Vypadalo to, že si běží jen tak pro radost – a vlastně tomu tak bylo – ale nikdy nepřestal úplně sledovat okolí. Kdykoli uviděl vojáky, běžel přímo proti nim přesně podle teorie, že Gaballufix by nevyužil ke spáchání veřejné vraždy v odpoledním světle své vlastní, zřetelně označené muže.

Do půl hodiny urazil celou cestu k Dolltownu, k oblasti, kterou znal nejlépe. Vojáků už tu tolik nebylo, protože se tu pohybovala spousta zločinců, a ozbrojení muži byli právě tím typem lidí, kteří takovou společnost nevyhledávali. Meb tu věděl o lidech, kteří znali tuto část města lépe než samotné městské počítače.

Nedůvěřuj *nikomu*, řekl Elemak. Dobře, bylo toho jednoduše dost. Meb znal hodně mužů, ale skutečné přátele měl jen mezi ženami. Pro něho to byla jednoduchá volba od doby, kdy byl natolik starý, aby znal praktický rozdíl mezi muži a ženami. Téměř se musel smát, když mu Otec jako šestnáctiletému přivedl novou tetu – když k ní šel, vyžíval se v předstírání, že je v milování nezkušený, ale ona ho za pár dnů poslala pryč a s úsměvem mu řekla, že jestli se kdy vrátí, bude učit *on ji* takové věci, které se nikdy ani učit nechtěla. Meb to s ženami uměl. Milovaly ho a vydržely ho milovat dlouho, ne proto, že byl dobrý v poskytování potěšení, a on opravdu byl, ale hlavně proto, že věděl, jak ženám naslouchat, a ony měly pocit, že je někdo opravdu slyší; věděl, jak s nimi hovořit, takže se cítily potřebné a ochraňované zároveň. Samozřejmě ne všechny ženy ho měly rády, ale bylo hodně takových, co ho opravdu velmi milovaly, a to navždy.

Takže v Dolltownu mu trvalo jen pár minut, než se na Music Street dostal do pokoje hráčky na citeru, pár minut, než byl v jejím objetí, a dalších pár, než byl v ní; pak spolu hodinu mluvili, ona vyšla a přivedla na pomoc několik hereček, které oba dva znali a které samy patřily do Mebbekewova fondu. Krátce po setmění Mebbekew v paruce, ženských šatech, make-upu a s hlasem i chůzí ženy prošel přes Music Gate ve skupince směřujících se a zpívajících žen. Jenom když položil svůj prst na přístroj, bylo jeho přestrojení odhaleno, ale když si strážé přečetly jeho jméno, mrkly na něho a popřály mu dobrou noc.

Mebbekew zůstal v přestrojení, dokud nedorazil na schůzku, a jen zalitoval, že to byl Issib a ne Elemak, kdo na něho zíral a nemohl ho poznat, dokud nepromluvil. Bylo by hezké, kdyby tu legraci viděl i jeho starší bratr. Ale pak, při pomyslení, že jim ukradli jejich bohatství stejně jako Otcův titul, si uvědomil, že by Elemak asi stejně neměl na vtipy náladu.

Elemakova cesta z města byla asi nejmníj dobrodružná. Neviděl vůbec žádného vraha a neměl žádné problémy dostat se do domu Hosni poblíž Back Gate. Ve strachu, že vrahové čekají přímo na bráně, zašel svou matku navštívit. Předložila mu výtečné jídlo – vždy najímala ty nejlepší kuchaře v Basilice – se zaujetím vyslechla jeho příběh, souhlasila s tím, že pokud by potratila, když byla těhotná s Gaballufixem, svět by byl lepší, a nakonec ho několik hodin po setmění pustila na cestu s trochou zlata v kapse, pevným kovovým nožem za pasem a polibkem pro štěstí. Věděl, že jestli Gaballufix přijde později v noci a bude se chlubit tím, jak připravil Volemakovy syny a Wetchika samotného o jejich bohatství, Matka se bude smát a pochválí ho. Milovala všechno zábavné a bavila se téměř vším. Veselá žena, ale zcela prázdná. Elemak si byl jistý, že Gaballufix po ní zdědil své způsoby, ale určitě ne svou inteligenci. I když je třeba říct, že jeho učitelka Rasa mu jednou řekla, že jeho matka je opravdu velice inteligentní – dost inteligentní na to, aby o tom ostatní věděli. „Je to jako být mezi nebezpečnými cizinci,“ řekla tenkrát Rasa. „Je mnohem lepší nechat je, aby si mysleli, že jejich jazyku nerozumíš, takže před tebou budou mluvit otevřeně.“

Proto je Hosni tak vážená, že se pohybuje mezi muži, kteří se považují za velice chytré a vzdělané. Potom se jim bezcitně vysmívá, když jsou pryč.“

Bude mě zesměšňovat před Gaballufixem stejně tak, jako zesměšňovala Gaballufixe přede mnou? Nebo nás zesměšní potom oba dva před svými přítelkyněmi?

Na bráně ho stráže ihned poznaly, znovu mu zasalutovaly a nabídly se, že mu pomohou, jak jen bude v jejich silách. Poděkoval jim a pak se vydal do noci. I při svitu hvězd znal tu cestu po spletitých stezkách, které vedly dolů z Trackless Wood do pouště.

Během celé té temné cesty nemyslel na nic, pociťoval jen vztek na Gaballufixe, na způsob, jakým na něho Gabya vyzrál, jak dostal Rashe na svou stranu. V podvědomí slyšel smích své matky, jako by to všechno bylo namířeno na něho. Cítil se hrozně beznadějně, nekonečně pokořený.

A pak si vzpomněl na nejohroživější moment, kdy se Nafai tak hloupě vložil do obchodování a rozfofroval veškerý Otcův majetek. Kdyby to neudělal, Rashgallivak by si nemusel myslet, že nejsou schopni vlastnit Wetchikovo jmění. Pak by nemusel proti nim nic dělat a oni by mohli odejít s pokladem i s nedotčeným Otcovým jménem. Byl to opravdu Nafai, kdo jim tenhle zápas prohrál. Kdyby to bylo jen na Elemakovi, mohl by si to zkusit. Gaballufix by mohl přijít s Indexem a požadovat čtvrtinu Otcova majetku – bylo by to víc, než mohl Gaballufix získat jakýmkoli jiným způsobem. Nafai, ten mladý hloupý osel, který nikdy nebyl schopný držet jazyk za zuby, ten, který předstíral, že má vize, takže ho Otec měl nejraději, ten, který díky tomu, že se narodil, udělal z Gaballufixe Otcova stálého nepřítelé.

Kdyby se mi teď dostal do rukou, zabil bych ho, pomyslel si Elemak. Stálo mě to můj majetek a moje čest, tím pádem celou moji budoucnost. Jemu to mohlo být jedno, jestli se zbaví Wetchikova bohatství – stejně by nikdy nepatřilo jemu. Patřilo by mně. Proto jsem se narodil. Proto jsem tolik dřel. Zdvojnásobil bych ho a zdvojnásobil bych ho znovu a znovu a znovu, protože jsem daleko lepší obchodník, než kdy Otec byl nebo by kdy mohl být. Ale teď jsem psanec a vyvrhel, obviněnej z krádeže, zbavenej jmění a veškerého respektu, i muže, kterej by měl být mojí pravou rukou, Rashgallivaka.

Všechno kvůli Nafaiovi. Všechno je to jeho chyba.

Nafai utíkal ve slepé panice, bez jakéhokoli cíle. Až do chvíle, dokud se nedostal ven z davu a neocítl se na volném prostranství; pak se uklidnil, takže mohl přemýšlet o tom, kde byl a co by měl dělat dál. Byl na Old Dance, na tak velkém tanečním prostoru, jako byly ty v Orchestra a v Dolltownu, který vznikl před několika stoletími. I když teď tam zasahovaly budovy ze všech stran. Ztratil

svůj kruhový tvar a mezi domy a obchody se vytratil dokonce i prohloubený tvar amfiteátru. Otevřený prostor na místě, kde teď stál Nafai a díval se na oblaka, *opravdu* vypadal narůžověle a od západu na východ se pak měnil přes šedou až do černa. Byla už skoro úplná tma a on neměl ani potuchy o tom, jestli ho vrahové stále pronásledují. Jedna věc byla ale jistá – potmě v této části města bylo mnohem méně lidí, takže pro vrahy bylo podstatně jednodušší zbavit se ho nepozorovaně. Jak běžel, dostal se od bezpečných míst dál než kdy jindy a netušil, co má dělat.

„Nafaii,“ uslyšel za sebou dívčí hlas.

Otočil se. Byla to Luet.

„Ahoj,“ pozdravil ji. Ale neměl čas si povídat. Musel *přemýšlet*.

„Rychle,“ řekla.

„Rychle co?“

„Pojď se mnou.“

„Nemůžu,“ řekl. „Musím něco udělat.“

„No,“ řekla. „Musíš jít se mnou.“

„Musím se dostat ven z města.“

Chytila ho zepředu za triko a stoupla si na špičky, protože se mu chtěla dívat z očí do očí, ale docílila jenom toho, že mu visela na triku jako loutka. Zasmál se tomu, ale ona se k němu nepřidala. „Poslouchej, ty nejzaneprázdňenější z mužů,“ obořila se na něj, „copak jsi zapomněl, že jsem prorok Nadduše?“

Zapomněl. Dokonce zapomněl už i na to, že její příchod tenkrát uprostřed noci zachránil Otce před Gaballufixovými plány. Uvědomil si, že se staly věci, o kterých ona stále ještě nevěděla. Z nějakého důvodu si myslel, že by jí je měl vysvětlit. „Elemak a Mebbekew *byli* zapletený do toho spiknutí,“ řekl. „Ale podle mě jim Gaballufix lhal, když jim říkal o svezích plánech.“

Neměla dost trpělivosti na jeho zmatené brblání. „Myslíš si, že mě to teď zajímá? Hledají tě, Nafaii. Viděla jsem to ve snu – vojáka s rukama od krve, jak si vykračuje po ulici. Věděla jsem, že tě musím najít. Zachránit tě.“

„Jak ty *mě* můžeš zachránit?“

„Pojď se mnou,“ pobídla ho znovu. „Znám cestu.“

Nic lepšího ho nenapadlo. Ve skutečnosti měl okno, když se snažil myslet na to, že ji má následovat. Nemohl zachytit žádnou myšlenku. Nakonec mu svítl, že to bude vzkaz od Nadduše. Chtěla, aby šel s Luet. Musela ji za ním poslat, takže on s ní musí jít, kamkoli ho povede.

Vedla ho za ruku dolů od Old Dance po ulici stejného jména, dokud se nedostali na místo, kde se cesta zužovala, a pak zahnuli doleva. „Náš majetek je pryč,“ řekl Nafai. „A mojí vinou. A Rashgallivak nás zradil.“

„Zmlkni,“ usadila ho. „Tady na to není vhodný místo.“

Měla pravdu. Byla tam tma a cesta se točila kolem špinavých rozpadajících se domů. Bylo tam jen pár lidí a nikdo z nich nevypadal, že by si přál podívat se jim do očí.

Chvilku se motali po neznámé cestě a najednou se ocitli na Spring Street v místě, nedaleko kterého začínal pustý les. V té chvíli uviděl Nafai vpředu skupinu vojáků, kteří tam stáli a dívali se, jako by očekávali, že se tam znenadání objeví. Okamžitě se dal do běhu, a když běžel nahoru po cestě, uviděl vedle nich párek mužů se zubatými čepelemi, zářícími ve tmě.

„Dobrá práce, Nyefe,“ řekla Luet opovržlivě.

„Pravděpodobně si nás nevšimli. *Ted* vypadáme podezřele.“

„Oni už ví, kdo jsme,“ řekl a ukázal na muže, který se k nim po tmavé ulici přibližoval.

„No dobře,“ řekla. „Doufala jsem, že využijeme jednoduchou cestu, ale tahle bude muset stačit.“

Popadla ho za ruku a napůl ho táhla nehezku cestou po Spring Street, pryč z města a *směrem* k hlubokému lesu. Nafai věděl, že je to ta nejhluupější věc, jakou mohla udělat. Na kraji lesa už nebudou vůbec žádní svědci. A vrazi budou znát, kudy půjdou. Kdyby spoléhala na to, že Nafai je schopný bojovat a může je zachránit tím, že by vrahy zabil nebo zranil, rychle by zjistila smutnou pravdu, že se o bojování nikdy nezajímal, takže vůbec není trénovaný. Ani on sám si dokonce nepamatoval, že by za svůj život někoho v rozčilení uhodil, dokonce ani ne své starší bratry, protože zápasení s nimi vždycky všechno jen zhoršilo. Nafai byl na svůj věk velký, byl

nejvyšší z Wetchikových synů, ale to nic neznamenal, když došlo na pěsti.

Když se dostali ke konci Spring Street, vrahové se přiblížili.

„To je správný,“ řekl jeden potichu, ale dostatečně nahlas, aby to slyšel i Nafai s Luet. „Do stínu. Tam si promluvíme.“

„Nemáme nic, co byste si mohli vzít.“ Luetin hlas se panicky chvěl – ale Nafai poznal z pevného stisku její ruky, že se netřese vůbec.

Zato se třásl Nafai.

„Do stínu,“ znovu zopakoval muž.

Tak ho uposlechli. Vnořili se do tmy pod stromy. Ale k Nafaiově údivu se nezastavili ani se nestočili na jih, aby šli podél lesa a znovu se tak dostali k městu. Ta cesta vedla skoro přímo na východ. Hlouběji do zapomenuté krajiny.

„Já tam nemohu jít,“ řekl.

„Bud' zticha,“ okřikla ho. „Ani oni tam nemůžou, když nás neuslyší a nepůjdou za hlasy.“

Držel jazyk za zuby a šel za ní. Po chvílce se začala půda svažovat, a i když neklesala tak moc jako útes, bylo velice těžké se na té cestě udržet. Nebe teď bylo úplně tmavé, a přestože už tam bylo hodně spadaneho listí, stíny stromů byly stále ještě dost temné. „Nevidím,“ zašeptal.

„Ani já ne,“ odpověděla.

„Zastav se,“ řekl. „Poslouchej. Možná už nás přestali pronásledovat.“

„To jo,“ řekla, „ale my se nemůžeme zastavit.“

„Proč ne?“

„Měla jsem tě vyvést z města.“

„Jestli mě tu chytí, trest bude strašnej.“

„Já vím,“ řekla. „A stejně strašnej bude pro mě, protože jsem tě sem zavedla.“

„Tak mě teda vem zpátky.“

„Ne,“ řekla. „Nadduše chce, abysme šli tudy.“

Bylo velice obtížné držet se stále za ruce – oba dva potřebovali ruce, aby si mohli klestit cestu a chránit obličej. Prodírat se tudy za denního světla by nebylo tak nebezpečné, ale ve tmě nemohli vidět

uvolněné kameny, na kterých se mohli klidně zabít, takže si dávali pozor na každý krok. Na tomhle srázu bylo alespoň méně stromů, takže jim mohl pomoci měsíční svit, aby lépe viděli. Bylo to, jako by šli v mlze.

„Teď se *musíme* zastavit,“ řekl.

„Lez dál.“

„V týhle mlze? Zabloudíme, spadneme z útesu a zabijeme se.“

„To je dobrý znamení,“ poznamenala Luet. „To znamená, že jsme aspoň v půlce cesty k jezeru.“

„Ty mě ale přece nevedeš k jezeru!“

„Ale no tak.“

„Proč jsem se pak teda nepustil dolů tou rychlejší cestou a neušetřil jim námahu mě zabíjet?“

„Ale jdi, ty hlupáku, Nadduše nás ochrání.“

„Nadduše je počítačová linka mezi satelity, obíhajícími kolem Harmonie, nemá žádný zázračný přístroj, který by se dostaly dolů, aby nás zachytily, až budeme padat.“

„Nutí nás mít se na pozoru,“ řekla Luet. „Nebo *mě* aspoň pomáhá tu cestu najít. Kdybys přestal tlachat a nechal mě vyslechnout jí!“

Celé hodiny se prodírali dolů tou mlhou, alespoň tak se to zdálo Nafaiovi. Nakonec se dostali až ke dnu. Tráva tu ustupovala bahnu.

Teplému bahnu. Ne horkému.

„A jsme tady,“ řekla. „Do vody tu jít nemůžeme – vychází totiž přímo z hluboký trhliny v zemský kůře, kde je takový horko, že se tam ta voda vaří a vypařuje. Uvařilo by se tam v ní maso na našich kostech, i kdybysme tam zůstali jenom chvilku, třeba i jenom blízko u břehu.“

„Jak se pak teda ženy...“

„Bohoslužbu provádíme na druhém konci, kde do jezera vtékají ledově studený horský prameny. Některý ženy chodí do té nejstudenější vody. Ale vize míváme nejčastěji, když plaveme v místě, kde se míchá horká voda se studenou. Je to divoký místo – voda se tam pořád pohybuje a víří a přitom nás chladí a povzbuzuje. Je to místo, kde se střetává srdce světa s chladným povrchem. Místo, kde dvě srdce vytvářejí jedno.“

„Nepatřím sem,“ protestoval Nafai.

„Já vím,“ odpověděla mu Luet. „Ale Nadduše nás sem zavedla, tak tu zůstaneme.“

Pak se stalo to, čeho se Nafai nejvíce obával. Nedaleko promluvila nějaká žena. „Řekla jsem ti, že slyším mužskej hlas. Bylo to *támhle*.“

Přiblížily se lucerny a s nimi mnoho žen. Pod jejich chodidly se při každém kroku v horkém bahnu ozývaly čvachtavé zvuky a pak ještě jiné, táhlé zvuky, jak se nohy zdvihaly. Jak hluboko se asi *já* ponořím do toho bahna? obával se Nafai. Budou se starat o to, jak mě dostat ven? Nebo mě tu jednoduše pohrbí zaživa a nechají na močálu, ať se sám rozhodne, jestli mě uvaří nebo zadusí?

„Já ho přivedla,“ ozvala se Luet.

„To je Luet,“ řekla jedna stará žena. To jméno se neslo šepotem nashromážděným davem, až se k nim zase vrátilo.

„Přivedla mě sem Nadduše. Tenhle muž není jako ty ostatní. Nadduše ho sama vybrala.“

„Zákon je zákon,“ prohlásila stařena. „Vzala jsi na sebe odpovědnost, ale to jenom přenáší trest z něho na tebe.“

Nafai si všiml, jak Luet vypadala napjatě. Napadlo ho: Nerozumí Nadduši o nic víc než já. Měla by vědět, že Nadduše se nestará o to, jestli žije nebo umírá, a mohla by bejt spokojená, kdyby jí nechala zaplatit životem tuhle dnešní nebezpečnou cestu sem.

„Dobře,“ řekla Luet. „Ale musíte ho zavést k Private Gate a pomoci mu přes les.“

„Nemůžeš nám říkat, co *musíme* udělat, ty, Co narušuješ zákony!“ vykřikla jedna žena. Ale ostatní ji umlčely. Luet tu uctívaly, jak si Nafai všiml, přestože se dopustila zneuctění.

Pak se dav trochu rozestoupil, aby nechal projít ženu, která najednou vystoupila z mlhy jako duch. Byla nahá, ale protože byla čistá, Nafai si ani na chvíli nepřipustil, že by to mohla být divoška. Jen když se k němu přiblížila a zatáhla ho za rukáv, viděl, jak měla kůži suchou a ošlehanou větrem, jak měla vráscitý a vychrtlý obličej.

„Ty,“ zašeptala Luet.

„Ty,“ zopakovala divoška.

Pak se svatá žena z pouště otočila ke staré ženě, která vypadala jako vůdkyně mezi těmi soudkyněmi. „Už jsem ji potrestala,“ řekla.

„Co tím myslíš?“ zeptala se stařena.

„Já jsem Nadduše a říkám, že už si svůj trest odpykává.“

Stařena se podívala na Luet plná nejistoty. „Je to pravda, Luet?“

Nafai byl překvapený. Opravdu Luet tak důvěřovaly, že se jí mohly zeptat, jestli potvrdí nebo popře svědectví, které by jí mohlo buď zachránit, nebo také stát život, a to jen na základě její vlastní odpovědi?

Jejich důvěra byla oprávněná, protože Luet se ničím neobhajovala. „Taille svatá žena mě jenom zfackovala. Jak by to moh’ bejt dostatečnej trest?“

„Přivedla jsem ji sem,“ řekla divoška. „Přinutila jsem ji přivést i toho chlapce. Soslala jsem jim velké vize a ukáži jim toho ještě víc. Prokáži mu čest, z jeho semene vznikne obrovský národ. Nedopust’te, aby mu kdokoli bránil v cestě vodou i lesem, a co se týče jí, zůstane jí na tváři stopa mé ruky. Kdo se jí potom, co jsem jí provedla, ještě může dotknout?“

„Skutečně, tohle je hlas Matky,“ řekla stařena.

„Matky,“ zašeptaly některé.

„Nadduše,“ zašeptaly jiné.

Svatá žena se znovu obrátila čelem k Luet. Zvedla ruku a dotkla se dívčinych rtů. Luet jí něžně políbila prst a Nafaie v tu chvíli bodlo u srdce. Pak se výraz divošky změnil. Bylo to, jako by z její tváře najednou zmizela jakási jasnější, duše; vypadala roztržitě, úplně zmateně. Rozhlédla se, nic kolem sebe nepoznávala a pak zase zmizela v mlze.

„Byla to tvoje matka?“ zašeptal Nafai.

„Ne,“ řekla Luet. „Matka mého těla už není svatá. Ale ve svém srdci považuju každou takovouhle ženu za svou matku.“

„Hezky řečeno,“ řekla stařena. „Je to takové zdvořilé dítě.“

Luet sklonila hlavu. Když ji znovu pozvedla, Nafai uviděl na jejích tvářích slzy. Neměl ponětí, co se tu děje nebo co to mělo znamenat; jenom věděl, že se jeho a pak i její život na chvíli ocitl v nebezpečí a že to nebezpečí je už pryč. To mu stačilo.

Divoška řekla, že by mu nikdo neměl bránit v cestě vodou a lesem. Po krátké diskusi se ženy dohodly, že to bylo myšleno tak, že se Nafai musí dostat odsud na druhou stranu, od horkého konce ke studenému; netušil, jak to mohly rozeznat z těch několika slov svaté ženy, ale pak si vzpomněl, jak se obdivoval tomu, kolikrát kněží převrátili význam svatého písma v náboženství mužů. Čekali pár minut, pak ho Luet zavedla dostatečně blízko k jezeru. Teď bylo jasné, odkud se brala ta mlha – vystupovala z jezera ve vrstvách jako pára, tak to alespoň připadalo Nafaiovi. Dvě ženy přivázely ke břehu dlouhou nízkou loďku, přičemž jedna veslovala a druhá byla u kormidla. Příd' lodi byla nízká a čtvercová, ale protože na jezeře nebyly žádné vlny a hladina byla klidná, nezdálo se, že by hrozilo nebezpečí, že se voda dostane dovnitř. Dostaly se dostatečně blízko, aby mohly přistát. Stále tu bylo několik metrů mezi lodí a bahnitou plochou, kde stáli Nafai a Luet. Bahno teď bylo bolestivě horké, takže Nafai musel častěji zvedat nohy, aby se nespálil. Jaké to bude, jít přes vodu?

„Nezastavuj se,“ zašeptala Luet, „čím míň budeš cákat, tím to bude lepší, takže pak nebudeš muset běžet. Uvidíš, že když půjdeš plynule, dorazíš k lodi brzy a bolest pak rychle zmizí.“

Takže ona už to někdy předtím zažila. Dobře, když to vydržela Luet, on může taky. Vykročil k vodě. Ženy si ztěžka oddechly.

„Ne,“ řekla rychle. „Na tomhle místě, kde tě považují za dítě a cizince, se musíš nechat vést.“

Já a dítě? Ve srovnání s *tebou*? Ale pak si uvědomil, že má určitě pravdu. Ať byla stará, jak chtěla, tohle bylo její místo, ne jeho; tady byla dospělá a on dítě.

Rychle vykročila, ale nespěchala. Voda ho pálila do chodidel. Byla tam mělčina, on nešel rychle, ale při pohybu nevypadal tak půvabně a uhlazeně jako Luet. Na lodi byli za chvíli, ale jemu to připadalo jako věčnost, jako tisíc mučivých kroků, hlavně předtím, než nasedl do loďky. Nakonec nasedla i Luet, postrčila ho rukou a on našlapoval na chodidla, která ho teď bez kůže šíleně pálila, až se začal bát podívat se na ně dolů. Měl strach, že uvidí, že se mu na nich uvařilo maso. Ale nakonec se *opravdu* přece jen podíval a kůže vypadala normálně. Luet mu otírala nohy lemem sukně. Veslařka

zabořila vesla do bláta, trhlo to s nimi dozadu, až jí zaškubaly svaly na jejích mohutných pažích. Nafai se díval na Luet a dotýkal se jí a měl pocit, jako by jeho ruce klouzaly po vodě.

Byla to nejzvláštnější cesta Nafaiova života, i když nebyla dlouhá. Díky mlze vše vypadalo mysticky a neskutečně. Obrovské skály vystupovaly z vody, oni mezi nimi proplouvali a poté kameny mizely, jako by byly mlhou pohlcovány. Voda byla ještě teplejší, byla tu místa, kde i vřela; takovým místům se vyhýbali. Samotná loďka se nikdy neohřála, ale okolní vzduch byl tak horký a vlhký, že byli za chvíli promočení na kůži a šaty se jim lepily na tělo. Nafai si poprvé všiml, že Luet měla opravdu ženské tvary, sice ještě ne úplně, ale už dost na to, aby o ní víckrát nepřemýšlel jako o dítěti. Najednou se styděl sedět vedle ní a držet ji za ruku, ale zároveň se bál ji pustit. Potřebovala, aby se jí dotýkal, jako když se ve tmě drží dítě své matky.

Pluli dál. Vzduch se ochladil, projeli úžinami se stejnými útesy po stranách, přičemž se zdálo, že čím jsou k nim blíží, tím jsou vyšší, dokud jim úplně nezmizely v mlze. Nafai se obával, jestli nejsou v jeskyni, a i když ne, tak jestli sem vůbec kdy ke dnu tohoto hlubokého koryta pronikne sluneční svit. Pak stěny útesů ustoupily a mlha trochu prořídla. A zároveň voda začala víc vřít. Objevily se vlny a proudy zachytily loď, která se roztočila a rozkolébala ze strany na stranu.

Veslařka zvedla vesla a druhá žena sundala ruku z kormidla. Luet se naklonila dopředu a zašeptala: „To je místo, kam k ženám přicházejí vize. Už jsem ti říkala – kde se střetává studená voda s teplou. Tady procházíme vodou na Evu.“

Na Evu očividně znamenalo tohle. Pociťl stud, ale hlavně proto, že uvidí Luet neoblečenou, ani ne tak proto, že by se měl sám svléknout; pozoroval své ruce, jak rozepínají šaty, přeložil je a položil do loďky, jako to udělala Luet. Protože se Nafai snažil pozorovat ji tak, aby se na ni přímo nepodíval, nemohl pochopit, jak mohla stihnout tak nehluchně vklouznout do vody a nehybně se položit na záda. Viděl, že neudělala žádný pohyb, připomínající plavání, takže když sám – hlučně – skočil do vody, lehl si taky tak. Voda byla překvapivě svěží. Nebezpečí utonutí tu nehrozilo. Ticho

bylo hluboké a mocné; promluvil jen jednou, když viděl, že plave pryč od něho.

„To je jedno,“ odpověděla potichu. „Tiše!“

Byl zticha. Ted' zůstal sám v mlze. Proud s ním zatočily – nebo snad ani ne, protože v té mlze nemohl rozeznat východ od západu ani cokoli, co bylo spojené s orientací, kromě hořejška a dolejška, a dokonce ani *tím* si nebyl jistý. Bylo to mírumilovné místo, místo, kde jeho uši sice mohly slyšet, ale nic neslyšely, kde jeho oči mohly vidět, ale nic neviděly. Přesto ho proud nenechal spát. Cítil pod sebou horkou i studenou vodu, někdy hrozně horkou, jindy příliš studenou, takže si několikrát pomyslel: Už to dál nevydržím, budu muset plavat, nebo tady umřu; a pak se proud znovu změnil.

Žádnou vizi neměl. Nadduše mu nic nesdělila. Poslouchal. Dokonce k Nadduši mluvil a přitom si začal uvědomovat, jak mohl získat Index, pro který ho Otec poslal. Nic nenaznačovalo tomu, že ho Nadduše slyší.

Celou věčnost pluli po jezeře. Nebo možná uplynulo jen pár minut, než uslyšel lehký dotek vesel o vodu. Něčí ruka se dotkla jeho vlasů, jeho obličej a ramena a pak ho chytila za ruku. Pamatoval si, jak otočil hlavu a uviděl loďku s Luet, která ted' byla zase oblečená a mířila k němu. Ted' už ho nenapadlo, že by se měl stydět; byl jen rád, že ji vidí, a smutný při pomýšlení, že bude muset z vody. Nebyl moc obratný, co se nastupování do loďky týče. Ošklivě ji rozhoupal tak, až do ní nateklo.

„Hni sebou,“ zašeptala Luet.

Ve vodě se položil na bok, ruku a nohu dal do loďky a nastoupil. Šlo to lehce, skoro nehlučně. Luet mu držela šaty, které byly stále mokré, ale už ne tak studené. Oblékl si je a zachvěl se, protože žena popohnala loďku do mrazivé mlhy. Luet se také otřásla, ale nevypadala znepokojeně.

Nakonec se dostali ke břehu, kde zase čekala skupinka žen. Pravděpodobně jiná loď plula přímo přes vodu, aniž by čekala na rituál koupele uprostřed jezera, nebo to byla nějaká cesta pro posly se vzkazy; ať už byl důvod jakýkoli, ženy, které na ně čekaly, už věděly, co jsou zač. Nebylo třeba nic vysvětlovat. Luet znovu ukazovala cestu, tentokrát šli ledovou vodou, která zapříčinila, že

Nafai cítil bolest v kostech. Vstoupili na souš – tentokrát tu místo bláta byla tráva – a nějaké ženské ruce ho zabalily do suché přikrývky. Viděl, že zahřívají i Luet.

„První muž, který mohl přejít vodu,“ řekla jedna z žen.

„Muž, který prochází vodou žen,“ řekla jiná.

Luet mu to s nepatrnými rozpaky vysvětlila. „Znamé věštby,“ řekla. „Je jich tolik, že se jen těžko vyplní.“

Usmála se. Věděl, že Luet bere věštby vážněji, než to dává najevo. On ale také.

Všiml si, že se nikdo nezeptal na to, co se stalo na vodě; nikdo se nezeptal, jestli měla vidiny. Ale váhaly a čekaly, až konečně řekla: „Nadduše mi poskytla pomoc a to stačilo.“ Některé se dívaly na Nafai a čekaly, dokud jim nepokynul hlavou.

„Teď nás čeká lehký úsek,“ řekla Luet. Myslel si, že žertuje, ale ona ho provedla přes Private Gate, legendární trhlinu v červené zdi, o které až doteď nebyl zcela přesvědčen, že existuje. Byla to klikatá cesta mezi mohutnými věžemi a místo strážců tu hlídaly ženy. Věděl, že na druhé straně je Trackless Wood. Rychle si vzpomněl, že ten les si své jméno opravdu zasloužil. Jeho tvář byla samý škrábanec, stejně tak jako Luetina, poškrábané měli i ruce a nohy, než se dostali na Forest Road.

„Tímhle směrem je Back Gate,“ řekla Luet. „A když se dáš kterémukoli kaňonem tady, dojdeš na poušť. Nevím, kam chceš jít.“

„To mi úplně stačí,“ řekl Nafai. „Cestu už si najdu.“

„Pak jsem teda udělala všechno, co po mně Nadduše chtěla.“

Nafai nevěděl, co má říct. Ani neuměl pojmenovat to, co cítil. „Myslím, že tě neznám,“ řekl nakonec. Poněkud zmateně se na něho podívala. „Ne, to není ono,“ dodal Nafai. „Myslím, že jsem tě neznal předtím, i když jsem si myslel, že tě znám. A teď, když si myslím, že jsem tě konečně poznal, tě neznám už vůbec.“

Usmála se. „To pokaždý udělaj’ ty měnící se proudy.“ podotkla. „Nikommu, ani muži, ani ženě neříkej, co jsi dneska v noci dělal.“

„Nejsem si jistej, že tomu já sám uvěřím, že se to stalo, když si to budu pamatovat,“

„Uvidím tě ještě u Tety Rasy?“

„Nevím,“ pokrčil rameny Nafai. „Jediný, co teď vím, je, že netuším, jak můžu získat Index a zůstat přitom naživu, a že ho musím získat teď.“

„Počkej, dokud ti Nadduše neřekne, co máš dělat,“ poradila mu Luet, „a pak to prostě udělej.“

Přikývl. „Bylo by to skvělý, kdyby mi Nadduše něco řekla.“

„Řekne,“ ubezpečovala ho Luet. „Když bude třeba něco udělat, dá ti vědět.“

Pak Luet podvědomě natáhla ruku a chytla ho za jeho. Jen na chvíli. Znovu si vzpomněl, bylo to jako ozvěna v jeho těle, jaké to bylo, když se k ní na jezeře přitisknul. Byl trochu v rozpacích, pustila jeho ruku. Viděla ho, když byl slabý. Viděla ho nahého.

„Vidíš?“ řekla. „Už zapomínáš, jak to ve skutečnosti bylo.“

„Ne, nezapomínám,“ odpověděl.

Otočila se a dala se cestou pryč k Back Gate. Chtěl ji zavolat a říct: Mělas pravdu, já jsem *zapomněl*, jak to opravdu bylo, vzpomínal jsem na to, jako by vzpomínal kdokoli jiný, vzpomínal jsem na to jako kluk, kterým jsem bejval, ale teď si vybavuju, že to jsem nebyl já, kdo byl slabej a nahej anebo cokoli jinýho, za co bych se měl stydět. Byl jsem to já, kdo plul jako hrdina věštkyň přes kouzelný jezero s tebou jako se svou vůdkyní a učitelkou, a když jsme shodili svoje šaty, nebyl to nahej muž a nahá žena, spíš to byli dva bozi z prastarejch příběhů o vzdálenejch zemích, který se zbavujou svýho pozemskýho přestrojení a odhalujou svojí skvělou nemravnost, připravený přeplovat moře smrti a ve zdraví přistát na druhý straně.

Ale za tu dobu, co přemýšlel o všem, co by jí chtěl říct, mu stačila zmizet z očí.

ISSIBOVO KŘESLO

Nafai věděl, co ho na schůzce čeká. Na cestě pouští za svitu hvězd ho přepadaly strašné představy. Co když se žádnému z bratrů nepodařilo zmizet? *Jim* nepomáhala ani Luet, ani ženy z Basiliky. Anebo co když se jim *opravdu* podařilo zmizet z města, ale vojáci je pronásledovali až k jejich úkrytu a tam je zabili? Najde jejich zmrzačená těla, až se tam vrátí? Nebo tam na něho budou čekat vojáci, aby ho odvedli, protože se dostal kaňonem až sem?

Odpočínul si na kraji kaňonu, na místě, kde se brzo ráno zastavili, aby odhadli cenu zboží. Řekni mi, Nadduše, promluvil potichu, mám se dát dolů?

Odpověď dostal v podobě obrazu ve svém vědomí – viděl jednoho z Gaballufixových nelidských vojáků, jak se prochází v noci po ulicích Basiliky. Nevěděl, co to má znamenat. Sdělovala mu tím snad Nadduše, že všichni vojáci jsou ve městě? Nebo měl Nafai vidinu, protože mu Nadduše chce říct, že na něho vojáci čekají v korytu řeky, a jeho mozek si k té vidině jednoduše jen přidal bezvýznamné kulisy města?

Jedna věc se nedala popřít – vzkaz od Nadduše měl nádech naléhavosti. Jako by tu byla příležitost, kterou si nemůže dovolit propást. Nebo nebezpečí, kterému se musí vyhnout.

Když je ten vzkaz tak nejasnej, řekl Nafai potichu, co můžu dělat jinýho, než se rozhodnout sám? Jestli mají bratři potíže, musím to vědět. Nemůžu je opustit, i když to pro mě bude nebezpečný. Jestli se mýlím, vem mi tu myšlenku.

Pustil se dolů kaňonem. Nebyl ani zdrcený, ani roztržitý. Cokoli by se mu Nadduše snažila sdělit, nic by ho neodradilo od schůzky s jeho bratry.

Nebo mu už nedávala naději? Ale ne – už s ním měla tolik problémů, než ho vyvedla z města a převedla přes jezero! Nadduše určitě neplánovala ho opustit.

V kaňonu byla taková tma, že neustále zakopával a sklouzával, dokud se nedostal na malý štěrkovitý skalní výstupek, kde měli čekat bratři.

„Nafaii.“

To byl Issibův hlas. Ale Nafai ho ani nestačil zaznamenat a ucítil prudkou ránu. Něčí sandál ho praštil do obličeje tak, že upadl dolů na skálu.

„Blázne!“ křičel na něj Elemak. „Přál jsem si, aby tě chytili a zabili, ty malej bastarde!“

Z jiné strany ho praštila do nosu něčí noha. A ozval se hlas Mebbekewa. „Všechno je pryč, celý jmění, všechno kvůli tobě!“

„Nevzal si to, vy šílenci!“ křičel Issib. „Ukrad to Gaballufix!“

„Ty zmlkni!“ zařval Mebbekew. Nafai konečně pochopil, co se děje. Ačkoli pocítil palčivou bolest, ve skutečnosti ho nezranili nijak vážně. Uvědomil si, že opravdu nadávají jemu. Ale proč *Nafaiovi*?

„Jedinej, kdo nás zradil, byl Rash,“ bránil se Nafai.

V momentě se k němu všichni otočili. „Vážně?“ ozval se Elemak. „Neříkal jsem vám, že všechno zařídím *já*, všechno, o čem se teď bavíme? Moh’ jsem získat Index za čtvrtinu toho, co jsme měli, ale ne, vy jste museli...“

„To tys’ to vzdával!“ vykřikl Nafai. „To tys’ odcházeli!“

Elemak byl vzteky bez sebe, popadl Nafaie za triko a hodil s ním o zem. „Dobře načasovanej odchod *je* půlkou obchodu, ty blázne! Myslíš si, že jsem nevěděl, co dělám? Já, kterej jsem obchodoval v cizích zemích a tolik vydělal na troše zboží – proč bys mi nemoh’ věřit, že vím, co dělám? Tys akorát tak obchodoval s myachiksama na trhu, chlapečku.“

„Já nevěděl...“ řekl Nafai.

Elemak s ním znovu mrsknul o zem. Nafaiovy lokty byly sedřené a do hlavy se o kameny uhodil tak silně, že se zranil. Vykřikl, aniž by chtěl.

„Nech ho bejt, ty zbabělče,“ vložil se Issib.

„Řeks’ mi zbabělče?“ nevěřil Elemak.

„Gaballufix měl v úmyslu dostat naše peníze nehledě na to, co jsme udělali. Rash už byl na jeho straně.“

„Takže ty jsi teď znalec v tom, co by se stalo,“ řekl Elemak.

„Sedět na trůně a soudit nás!“ řval Mebbekew. „Podle tebe je Nafai nevinnej, co, ty! Ty jsi ten, co vybral Otcovy zásoby!“

Nafai se zvedl. Nelíbil se mu způsob, jakým hrozili Issibovi. Odstranit jejich vztek byla jedna věc, něco jiného bylo, že to vypadalo, že Issy zraní. „Je mi líto,“ řekl Nafai. Nebylo v tom nic, jen snaha odstranit vztek a vinu. „Nechápal jsem to, měl jsem držet jazyk za zuby. Je mi to líto.“

„Co je ti *líto*?“ zeptal se Elemak. „Kolikrát jsi řek’ líto, když už bylo příliš pozdě odčinit následky? Nikdy ses nic nenaučil, Nafaii. Otec tě nikdy neučil. Jeho děťátko, Rasin drahý chlapeček, kterej moh’ provádět všechny špatnosti. Dobrá, je čas, aby ses naučil, co tě měl za ty roky naučit Otec.“

Elemak zdvihl jednu z tyčí, opřenou o stěnu kaňonu. Sloužily k převozu těžkých nákladů na zádech velbloudů; byla u toho šňůra na připevnění a byla strašně těžká, ale zato pevná a dlouhá. Nafai hned věděl, co Elemak zamýšlí. „Nemáš právo se mě dotýkat,“ bránil se.

„Jistě, nikdo nemá právo se tě dotýkat,“ ozval se Mebbekew. „Svatý Nafai, perla v Otcově oku, nikdo se ho nemůže dotknout. Ale on se může samozřejmě dotknout *nás*. Může prohrát naše dědictví, ale *jeho* se nikdo dotknout nesmí.“

„Stejně by to dědictví nikdy nebylo *tvoje*,“ odpověděl Nafai Mebbekewovi. „Vždycky to celý bylo pro Elemaka.“ V Nafaiově vědomí se najednou objevila jiná myšlenka. Přemýšlel teď nad tím, kdo by to dědictví získal. Předtím, než to vyslovil, věděl, že není nejmoudřejší o tom teď mluvit, když Elemak i Mebbekew jsou tak rozrušení. Ale stejně to řekl. „Když už mluvíme o tom, co jste vy dva *ztratili*, tak vy oba jste si zasloužili o to dědictví přijít, když jste se účastnili toho spiknutí proti Otcí.“

„To je lež!“ vykřikl Mebbekew.

„Jak moc si myslíš, že jsem hloupej?“ ptal se Nafai. „Možná jste nevěděli, že má Gaballifix v úmyslu to ráno zabít Otce, ale věděli jste, že chce zabít *někoho*. Co ti Gaballufix nasliboval, Elemaku? To samý, co slíbil Rashovi – Wetchikovo jmění a bohatství, až bude Otec zneuctěn a vyhozen z města?“

Elemak zařval, přiřítíl se k němu a praštil ho tyčí. Byl tak rozčilený, že některé rány nedopadly přesně, ale když se trefil, bylo to surové. Nafai nikdy nepocítil takovou bolest, ani tenkrát, když se modlil, ani když potopil nohy do vroucí vody jezera. Zůstal ležet na šterku obličejem dolů, zatímco nad ním Elemak balancoval, připravený uhodit ho – kam? Do zad? Do hlavy?

„Prosím!“ zaškemral Nafai.

„Lháři!“ zařval Elemak.

„Zrádče!“ vrátil mu to Nafai. Pomalu se snažil kleknout si, vstát.

Tyč znovu dopadla a srazila ho zpátky k zemi. Zlomil mi páteř, pomyslel si Nafai. Ochrrnu. Budu jako Issib, mrzák v křesle po celý zbytek života.

Bylo to, jako by myšlenka na bratra donutila Issiba jednat. Protože jakmile Elemak znovu uchopil tyč, mihlo se před ním Issibovo křeslo. Otáčelo se, jako by chodilo – nemohlo být úplně pod kontrolou, a tyč šlehla Issiba přes ruku. Zařval bolestí a ztratil nad křeslem kontrolu úplně, to se bláznivě točilo a lítalo zepředu dozadu. Tento nouzový systém chránil křeslo před nehodou, nárazem do skály kaňonu. Křeslo uhodilo Mebbekewa, když se snažil utéct, a srazilo ho k zemi.

„Klid se z cesty, Issibe!“ křičel Elemak.

„Ty zbabělče!“ zařval Nafai. „Před Gaballufixem jsi nebyl *nic*, ale teď jsi schopnej mlátit mrzáka a čtrnáctiletýho kluka! Jak statečné!“

Elemak se znovu obrátil od Issiba k Nafaiovi. „Už jsi toho řek’ až dost, chlapečku,“ promluvil. Tentokrát nekřičel. Jeho vztek byl teď větší, studenější. „Ten hlas už nehodlám víckrát poslouchat, rozuměls mi?“

„Je to pravda, Elyo,“ pokračoval Nafai. „Nemůžeš přimět Gaballufixe, aby pro tebe zabil Otce, tak aspoň zabiješ mě. Jen do toho, ukaž, co jseš za chlapa, když zabiješ svého malého bratra.“

Nafai doufal, že ho tím zahanbí, ale přepočítal se. Elemak místo toho ztratil veškeré sebeovládání. Když se mu připletl do cesty Issib, Elemak vymrštil ruku, vyvlekl ho z křesla a praštil s ním o zem jako s rozbitou hračkou.

„Ne!“ vykřikl Nafai.

Rozběhl se Issibovi na pomoc, ale v cestě mu stál Mebbekew a srazil ho k zemi. Nafai dopadl k Elemakovým nohám.

Elemakovi upadla tyč. Když se po ní natahoval, přiběhl Mebbekew k obrubě a vytáhl jinou. „Skonči to s ním. A jestli by nemoh’ Issib držet jazyk za zuby, tak s ním taky.“

Nafai nemohl říct, jestli ho Elemak slyšel. Věděl jenom, jak tyč zasvištěla vzduchem a uhodila ho do ramene. Pořád to nebylo podle Elemakových představ, ale jedno bylo jasné – mlátil do horní části Nafaiova těla. Snažil se ho zasáhnout do hlavy. Chtěl ho vážně zabít.

Najednou se v kaňonu objevilo oslepující světlo. Nafai zvedl hlavu a viděl, jak se Elemak otočil za zdrojem světla. Bylo to Issibovo křeslo.

Nemohlo to být nic jiného. Issibovo křeslo mělo pasivní spouštěcí systém. Když se mu výslovně neřeklo, co má dělat, sneslo se dolů, usadilo se na svých nožičkách a čekalo na příkazy. To udělalo právě v ten moment, kdy z něho Elemak vyhodil Issiba.

„Co se to děje?“ zeptal se Mebbekew.

„Co se to děje?“ ozval se mechanický hlas křesla.

„Musel jsi ho rozbít,“ prohlásil Mebbekew.

„Já nejsem rozbité,“ promluvil křeslo. „Víra a důvěra jsou zlomeny. Bratrství je zlomeno. Čest a zákon a slušnost jsou zlomeny. Soucit je zlomený. Ale já polámané nejsem.“

„Zastav to, Issyo,“ přikázal Mebbekew.

Nafai si všiml, že Elemak nic neříká. Stále jen zíral na křeslo s tyčí v ruce. Pak s chrochtáním vykročil kupředu a praštil tou tyčí do křesla.

Od křesla se zablýsklo, nebo to alespoň tak vypadalo. Elemak vykřikl a spadl na záda, zatímco tyč se vymrštila do vzduchu. Byla celá žhavá.

Pomalů a opatrně zastrčil Mebbekew svoji tyč zpátky k ostatním.

„Proč jsi bil tou tyčí svého mladšího bratra, Elemaku?“ ptalo se křeslo. „Proč jsi chtěl jeho smrt, Mebbekewe?“

„Kdo to dělá?“ rozčiloval se Mebbekew.

„Copak to neuhodneš, ty blázne?“ ozval se slabě Issib z místa na skále, kde ležel. „Kdo první nás poslal s tímhle poselstvím?“

„Otec,“ odpověděl Mebbekew.

„Nadduše,“ opravil ho Elemak.

„Copak nechápete, že když si váš mladší bratr Nafai přál slyšet můj hlas, vybrala jsem ho, aby vás vedl?“

To je oba dva umlčelo; ale Nafai věděl, že v jejich srdcích se změnilý zášť a strašný vztek ve zklamání, že nikdy nezemře. Nadduše si vybrala Nafaie, aby je vedl. Nafaie, který se ani nedostal přes vyjednávání s Gaballufixem, aby všechno nekomplikoval. Proč mi to děláš, Nadduše?

„Kdybyste nezradili svého otce, kdybyste mu věřili a poslouchali ho, nemusela bych dát přednost Nafaiovi před vámi,“ řeklo křeslo – Nadduše.

„Teď jděte znovu do Basiliky a já vám vydám Gaballufixe.“

S tím světlo pohaslo a křeslo se pomalu usadilo na zem.

Všichni mlčky čekali. Pak se Elemak krotce otočil k Issibovi, opatrně ho zvedl a posadil do křesla. „Omlouvám se, Issyo,“ řekl laskavě. „Nebyl jsem při smyslech. Za nic na světě bych ti neublížil.“

Issib nic neříkal.

„To na Nafaie jsme měli vztek,“ přidal se Mebbekew.

Issib se k němu otočil a šeptem mu zopakoval jeho vlastní slova. „Skonči to ním. A jestli by Issib nemoh’ držet jazyk za zuby, tak i s ním.“

Mebbekew byl ohromen. „Předpokládám, že mi to nikdy nezapomeneš.“

„Zmlkni, Mebe!“ okřikl ho Elemak. „Teď musíme uvažovat.“

„Dobřej nápad,“ řekl Mebbekew. „Přemejšlení nám až doteď dělalo tak dobře.“

„Jedna věc je vidět Nadduši, jak pohne nějakým křeslem,“ prohlásil Elemak. „Ale Gaballufix má stovky vojáků. Všechny nás může padesátkrát zabít – a kde jsou nějaký vojáci Nadduše? Která armáda nás tam bude chránit?“

Nafai už stál a poslouchal je. Nemohl věřit tomu, co slyšel. „Nadduše ti právě ukázala část svojí síly a ty se pořád bojíš Gaballufixe a jeho vojáků? Když nebude chtít, aby nás zabili, tak nás prostě nezabijou.“

Elemak a Mebbekew se na něho beze slova podívali.

„Chtěls mě zabít, protože se ti nelíbilo, co jsem řekl,“ promluvil Nafai. „Chceš teď jít se mnou a poslechnout to, co řekla Nadduše?“

„Jak můžeme vědět, že si s tím křeslem nemanipuloval ty sám?“ zeptal se Mebbekew.

„To je pravda,“ přikývl Nafai. „Ještě než jsme šli dneska do města, věděl jsem, že mě budete obviňovat a snažit se mě zabít, takže jsme s Issyou nařídili křeslo, aby proneslo právě tuhle řeč.“

„Nebud' hlupák, Mebe,“ řekl Elemak. „Vypadá to, že nás zabijou, ale když jsme ztratili všechno ostatní, je to stejně jedno.“

„To, že jsi fatalista, neznamená, že *mně* se chce umřít,“ řekl Mebbekew.

Issib natočil křeslo dopředu. „Půjďme,“ řekl Nafaiovi. „Budu následovat Nadduši tak jako ty, jako její sluha. Jdeme.“

Nafai přikývl a dal se kaňonem nahoru. Chvilku slyšel jen ozvěnu svých vlastních kroků a slabé bzučení Issibova křesla. Nakonec se ale připojil i dusot Elemakových a Mebbekewových kroků, když se vydali soutěskou za nimi.

VRAŽDA

Jestli máme vůbec nějakou naději, pomyslel si Nafai, musíme se přestat zajímat o naše vlastní plány. Gaballufix nás tak vždycky porazí.

A ta naděje teď byla ještě menší, protože Elemak a Mebbekew odmítají spolupracovat. Proč jim musela Nadduše říkat, co udělala pro to, aby je vedl Nafai? Jak by mohl poroučet svým vlastním bratrům, kteří by daleko raději viděli, jak selže, než aby mu k úspěchu sami pomohli? Issib by nebyl žádný problém, samozřejmě, ale nebylo by příjemné dívat se, jak by pomáhal ještě víc, i kdyby mohl znovu navléci plováky. Byl příliš nápadný, křehký a pomalý, všechno dohromady.

Když postupovali pouští – Nafai je vedl, ne proto, že by chtěl, ale protože Elemak odmítl pomáhat mu hledat cestu – došel k nevyhnutelnému závěru: měl by mnohem větší šanci, kdyby šel sám než se svými bratry. Ne že by si myslel, že ta šance je tak obrovská. Ale určitě by mu pomohla Nadduše. A ona ho předtím *dostala* z Basiliky.

Když ho ale Nadduše vyváděla z Basiliky, bylo to vlastně proto, že ho Luet držela za ruku. Kdo teď měl být tou Luet? Ona byla věštkyně a k Nadduši měla tak blízko jako on ke své vlastní Matce. Luet cítila, jak Nadduše vede každý její krok; Nafai jen cítil přítomnost Nadduše, a to jen chvilkami a nejasně. Co měla znamenat ta vize vojáka s rukama od krve, jak kráčí po ulicích Basiliky? Byl to nepřítel, se kterým bude muset bojovat? Byla to jeho smrt? Nebo jeho průvodce? Je tak zmatený, jak může takhle uskutečnit nějaký plán?

Zastavil se.

Ostatní zůstali stát za ním.

„Co teď?“ zeptal se Mebbekew. „Objasni nám to, ó velký vůdče, pověřený Nadduši.“

Nafai neodpověděl. Místo toho se snažil vyjasnit svou mysl a zbavit se nepříjemného pocitu strachu kolem žaludku. Nadduše s ním nebude mluvit tak, jak to dělávala s Luet, protože Luet od sebe *nečekala*, že by uskutečňovala nějaký plán. Luet naslouchala. *Nejdřív* naslouchala, snažila se všechno *nejdřív* pochopit. Kdyby se Nafai vážně snažil pomoci Nadduši, snažil by se být jejíma rukama a nohama tady na tom světě, pak by musel zapomenout na své vlastní bláznivé plány a dát Nadduši šanci promluvit si s ním.

Byli poblíž Dogtownu, který se rozprostíral podél cesty, vedoucí od brány známé jako Funnel Gate. Doted' byl přesvědčen, že by měl jít přes Dogtown, vzít to nějakou cestou zpátky k Forest Road a vejít do Basiliky přes Back Gate. Ted' vyčkával, probíral se svými myšlenkami. Chtěl pokračovat přes Dogtown, ale nápady se mu v hlavě hromadily bez jakéhokoli záměru. Pak se obrátil směrem k Funnel Gate a najednou pocítil nával sebevědomí. Ano, řekl si, Nadduše se snaží vést mě, pokud mlčím a poslouchám. Přesně tak jsem měl mlčet a poslouchat, když Elemak odpoledne vyjednával s Gaballufixem.

„No dobře,“ prohlásil Mebbekew. „Půjdeme teda přes druhou nejvíc hlídanou bránu. Půjdeme teda přes ten nejhnusnější brloh, kde si Gaballufix přivlastnil každého, kdo je na prodej, to znamená každého, kdo je naživu.“

„Ticho,“ okřikl ho Issib.

„Jen ho nech mluvit,“ řekl Nafai. „Přiláká to Gaballufixovy muže, který nás rovnou zabijou, což je přesně to, co Mebbekew chce, protože když všichni umřeme, Mebbekew může říct: Podívej, Nyefe, všechny jsi nás nechal zabít! Takže umře šťastnej.“

Mebbekew se vrhl po Nafaiovi, ale Elemak ho zastavil. „Budeme potichu,“ řekl.

Nafai je vedl dál, až dorazili k High Road, která se táhla od Town Gate k Dogtownu. Cesta byla lemována spoustou domů, ale v této noční době to tu nebylo zrovna bezpečné a připadali si tu jako v

cizině. Nafai je zavedl k největší mezeře s domy po obou stranách, pozorně se podíval doleva a doprava, přikrčil se a uháněl přes ni. Pak čekal na vzdálené straně cesty v suchém příkopu a hledal ostatní.

Nepřicházeli.

Stále nepřicházeli.

Rozhodli se, že mě teď opustí, napadlo Nafaie. No dobře, skvěle.

Pak se najednou objevili. Nespěchali jako Nafai, prostě šli. Všichni tři. Samozřejmě, uvědomil si Nafai. Čekali, aby pomohli Issibovi s křeslem. Taky mě to mohlo napadnout.

Když tak šli po cestě, Nafai si uvědomil, že místo toho, aby se Issib pohyboval pomocí plováků, pomáhají mu ti dva tím, že se jich Issib přidržuje kolem ramen a sám napůl šourá nohama. Někdo, kdo by neznal pravdu, by si myslel, že Issib je opilý a jeho dva přátelé mu pomáhají.

Nešli však přímo prostředkem cesty. Spíše po ní kličkovali, jako by tu cestu doslova kopírovali, ale chvilkami ji ve tmě ztráceli, jako by byli vychylováni ze směru tím opilcem, kterému pomáhali. Konečně přešli a schovali se do keřů.

Nafai k nim doběhl, právě když Issibovi pomáhali nasadit plováky. „To bylo dobrý,“ zašeptal. „Mohlo vás klidně vidět tisíc lidí a nikdo z nich by nad tím zrovna dvakrát nepřemejšlel.“

„Na to přišel Elemak,“ řekl Issib.

„Měl by nás vést,“ navrhl Nafai.

„Ne podle Nadduše,“ odpověděl Elemak.

„Máš na mysli podle toho Issibova křesla,“ poznamenal Mebbekew.

„To bylo dobrý, jak jsi šel jako první,“ řekl Elemak. „Stráže by hledaly čtyři muže, z toho jednoho s plovákama. Místo toho viděly tři, z toho byl jeden opilej.“

„Kudy teď?“ zeptal se Issib.

Nafai pokrčil rameny. „Tudy, hádám.“ Šel vpředu a našikmo přecházel místa mezi High Road a Funnel.

Zneklidněl. Nemohl přijít na to, co dál. Nemohl myslet na nic.

„Stůjte,“ řekl. Chtěl je vést dál, ale najednou cítil, že by to nebylo dobré. Cítil, že by dál měl pokračovat sám. „Počkejte tady,“ řekl jim. „Do města půjdu sám.“

„No to je skvělý,“ řekl Mebbekew. „To jsme mohli počkat u velbloudů.“

„Ne,“ řekl Nafai. „Prosím. Potřebuju vás *tady*. Potřebuju mít jistotu, že můžu kdykoli vyjít z brány a najít vás tu.“

„Jak dlouho tam zůstaneš?“ zeptal se Issib.

„To nevím,“ odpověděl Nafai.

„Dobře, a co chceš teď *udělat*?“

Nemohl jim dost dobře říct, že o tom vlastně nemá ani tu nejmenší představu. „Elemak nám taky neřek’, co *on* plánoval,“ řekl Nafai.

„No dobře,“ brblal Mebbekew. „Hraj si teda na velkého.“

„Počkáme,“ řekl Elemak. „Ale je ti jasný, že když tu zůstaneme až do východu slunce, tak nás *tady* na tom odkrytém prostoru určitě chytí? To chápeš.“

„Když se do svítání nevrátím, vezměte Issibovo křeslo a jděte pro velbloudy,“ řekl Nafai.

„To uděláme,“ řekl Elemak.

„Když se na to budeme cítit,“ řekl Mebbekew.

„Ale jo,“ reagoval Elemak. „Meb tu bude, stejně jako my dva.“

Nafai si byl jistý, že ho Elemak stále nenávidí, že jím pohrdá. Ale také věděl, že udělá, co řekl. Že i kdyby od něho Elemak očekával, že zklame, dal by mu stejně šanci. „Díky,“ řekl Nafai.

„Přines Index,“ řekl mu Elemak. „Jseš teď Naddušin chlapec, tak ho přines.“

Nafai je opustil a zamířil k Funnel. Když se dostal blíž, slyšel, jak si strážé povídají. Bylo jich tu nějak moc – šest nebo sedm, ne dva jako obvykle. Proč? Přitiskl se k zemi a popošel ještě blíž, aby zřetelně slyšel to, co říkají.

„Je to sám Gaballufix, *říkám* vám,“ slyšel toho jednoho. „Nejspíš nejdřív zabil Wetchikova chlapce, takže ten nemoh’ opustit město, a pak zavraždil Roptata a svalil vinu na toho, kdo už se nemůže bránit.“

„To by vypadalo na Gaballufixe,“ odpověděl mu jiný. „Jasnej mravní pokles jeho a všech jeho vojáků.“

Roptat byl mrtvý. Nafai pocítil přival strachu. Přes všechny zmařené pokusy se to nakonec stalo – Gaballufix konečně spáchal vraždu. A vinu svalil na jednoho z Wetchikových chlapců.

Na mě, uvědomil si Nafai. Hodil to na mě. Jsem jedinej, kdo neopustil město přes kontrolovanou bránu. Takže podle městského počítače jsem pořád uvnitř. Gaballufix to samozřejmě věděl. Takže využil příležitosti, zabil Roptata a roztrousil pověsti o tom, že to udělal Wetchikův nejmladší syn.

Ale ženy vědí. Ženy vědí, že lže. On si to teď ještě neuvědomuje, ale už zítra bude každá žena v Basilice znát pravdu – že když byl Roptat zabit, já byl s Luet na jezeře. Ani nemusím dneska večer chodit do města. Gaballufix se zničí sám svojí vlastní hloupostí a my můžeme čekat venku za hradbama a smát se.

Jak by mohl pomyslet na to, že by počkali venku! Nadduše si to nepřála. Ona se nestarala o to, jestli se Gaballufix chytí do svých vlastní lži. Nadduši šlo o Index a Gaballufixův pád neznamenal, že se tak dostane Index do Otcových rukou.

Jak projdu přes ty strážce? ptal se sám sebe Nafai.

Místo odpovědi pocítil strach. Věděl, že *tohle* nepřichází od Nadduše.

Tak čekal. Po chvíli začal rozhovor strážců váznout. „Půjdeme projít Dogtown,“ řekl jeden z nich. Pět z nich vyšlo do temných ulic Dogtownu. Kdyby se otočili zpět k bráně, uviděli by tam stát Nafaie, jak se opírá o zeď ani ne dva metry od vchodu. Ale oni se neotočili.

Teď byla ta pravá chvíle, to věděl; jeho strach se nezmenšil, ale pocítil najednou i hlad po činu, po pohybu. Nadduše. To mohl jen stěží vědět, ale musel *něco* podniknout. Takže zadržel dech a vykročil ke světlu, které dopadalo na bránu.

Jeden strážce si sedl na stoličku přitisknutou k bráně. Byl asi ospalý. Ten druhý si udělal pohodlí u protější zdi, zády ke vchodu. Nafai potichoučku prošel. Ani jeden z nich se nepohnul, dokud se Nafai nedostal pryč z osvětlené brány. Až pak za sebou uslyšel jejich hlasy, jak si povídají, ale ne o něm, alarm nespouštěli. Takové to muselo být i pro Luet, pomyslel si, tu noc, kdy nás přišla varovat. Nadduše tak otupila strážce, že ji nechaly projít, jako by byla neviditelná. Jako jsem prošel já.

Právě vycházel měsíc. Noc dospěla téměř do své poloviny. Město spalo, snad jen kromě Dolltown a Inner Market, které byly v těchto dnech stejně trochu ušetřeny napětí a vřavy a kde na ulicích hlídali vojáci. Přesto se v této zcela bezpečné oblasti, kde nebyl žádný noční život, nikdo venku nepohyboval. Nafai si nebyl jistý, jestli to pusto na ulicích svědčí o něčem dobrém, nebo spíš špatném. Dobré to bylo v tom, že ho vidělo méně lidí; špatné, protože *byl viděn*. Určitě si ho všimnou.

Až do dnešní noci mu Nadduše pomáhala, aby *nebyl viděn*. Držel se ve stínu, a když se přiblížil oddíl vojáků, vklouzl do vchodu domu a oni ho přešli bez povšimnutí.

Tady musí být hranice moci Nadduše, napadlo Nafaie. S Luet, Otcem a se mnou si může Nadduše vyměňovat opravdové myšlenky. A s ostatními díky přístroji – díky Issibovu křeslu – ale kdo ví, čím za to Nadduše zaplatila? Tím, že přímo vstupuje do vědomí některých lidí, může dělat mnohem víc, než je jen odvracet a držet zpátky od zakázaných myšlenek. Nemůže přimět vojáky, aby sešli z cesty, ale *může* je odradit od toho, aby si všimli chlapíka ve stínu vchodu, *může* jim zabránit v tom, aby ho chtěli zkoumat a zjišťovat, co tam dělá. Nemůže je přinutit, aby na bráně neplnili své povinnosti, ale *může* pomoci dřímajícímu strážci snít, takže zvuk Nafaiových kroků je pak součástí příběhu jeho snu a on ani nevzhledne.

A i když toho udělá Nadduše tolik, musí se dnes večer zcela soustředit na tuhle ulici, pomyslel si Nafai. Na tohle místo. Na mě.

Kam jdu?

To je jedno. Přestat myslet a jít bez cíle, to je to, co musím udělat. Nechat Nadduši vést mě za ruku, tak jak to dělala Luet.

Přesto bylo obtížné vyčistit svou mysl, nepoznávat ulice, kterými procházel, nemyslet na všechny ty lidi a obchody, které na té ulici znal, a ani na to, co by mohli mít společného se získáním Indexu. Ale i teď byla jeho mysl příliš zaměstnaná.

A proč by neměla být? zadumal se. To se ode mě očekává, že přestanu být myslící bytostí? Že budu tak dokonale hloupej, aby mě mohla Nadduše kontrolovat? Má snad být mým největším životním cílem stát se *loutkou*?

Ne, dostal odpověď. Byla tak jasná jako tenkrát v noci v poušti u řeky. Ty nejsi loutka. Jsi tady, protože jsi byl vybrán, abys tu byl. Ale teď musíš vyprázdnit svou mysl, abys mě slyšel. Dost brzy už zase budeš potřebovat všechen svůj důvtip. Blázni jsou mi k ničemu.

Když se hlas začal vytrácet, Nafai zjistil, že se tiskne ke zdi a lapá po dechu. To nebylo moc chytré, *tlačit* Nadduši do svých myšlenek. Co to naši předkové provedli svým dětem, když nás změnili tak, že počítač může takhle vkládat věci do našich myslí? Slyšely tenkrát všechny děti hlas Nadduše stejně jako já teď? Nebo odpradávná bylo neobvyklé naslouchat tomu hlasu?

Jdi dál. Cítil to jako hlad. Tak se pohnul. Dal se cestou, kterou už prošel v posledních pár týdnech dvakrát – přecházel od ulice k ulici jako v transu a nebyl si jistý, kde je, ani se o to nestaral. Nemám ani zbraň.

Ta myšlenka ho rychle probrala. Vyvedla ho z transu. Nebyl si jistý, kde je. Ale ležel tam na ulici muž, napůl ve stínu. Nafai k němu popošel blíž, byl zvědavý. Asi nějaký opilec. Nebo to mohla být oběť vojáků nebo vrahů. Oběť Gaballufixe.

Ne. Vůbec žádná oběť. Ležel tu jeden z těch identických Gaballufixových vojáků a ze zápachu moči a alkoholu se dalo poznat, že příčinou toho, že tady teď ležel na zemi, nebylo žádné zranění.

Nafai ho skoro přešel, když tu mu blesklo hlavou, že to bylo to nejlepší zamaskování, v jaké mohl doufat. Bylo by mnohem jednodušší dostat se do Gaballufixovy blízkosti, kdyby si oblékl uniformu jednoho z holografických vojáků – a tady jedna taková uniforma ležela, přímo připravená pro něho.

Poklekl vedle muže a přetočil ho na záda. Bylo nemožné *uvidět* krabici, která holografii ovládala, ale jeho ruce byly vedeny představivostí, našel ji po hmatu na opasku poblíž pasu. Odepnul ji, ale ani pak nebylo dobré vzdalovat se od toho muže víc než na pár centimetrů.

No, tak je to dobře, řekl si Nafai. Elemak se zmínil, že je to druh masky a že krabice je jen její součástí.

Určitě, protože když ji sundával z těla toho muže, jednoduše sklouzla. Takhle mužem pootácel, až mu nakonec sundal uniformu z rukou, z těla a pak přes hlavu.

A pak si Nafai uvědomil, že mu Nadduše obstarala víc než jen uniformu. To nebyl najatý hrdlořez ve vojenském obleku. Byl to sám Gaballufix.

Ale co mohl Nafai *dělat* s tím opilcem? Index s sebou určitě neměl. A Nafai se nenechal oklamat tím, že kdyby Gaballufixe dotáhl domů, získal by si jeho neskonale vděk.

Ten panchart musel jít ven oslavovat Roptatovu smrt. Vrah tu leží na ulici a nikdy nebude potrestán. A ještě se snaží obvinít z toho *mě*. Nafai byl plný vzteku. Pomyslel na to, přitlačit nohu na jeho hlavu a zašlapat jeho obličej do pozvracené dlažby. Byl by to divný pocit, tak...

Zab ho!

Ta myšlenka byla tak jasná, jako by ji vyřkl někdo přímo za ním.

Ne, pomyslel si Nafai. Nemůžu to udělat. Nemůžu zabít člověka.

Proč si myslíš, že jsem tě sem zavedla? On je vrah. Podle zákona zaslouží smrt.

Zákon přikazuje *mou* smrt za to, že jsem viděl jezero žen, odpověděl potichu Nafai. A bylo mi prokázáno milosrdenství.

Já jsem tě zavedla k jezeru, Nafaii. Stejně jako jsem tě zavedla sem. Abys vykonal, co musí být vykonáno. Nikdy nezískáš Index, dokud bude naživu.

Nemůžu zabít člověka. Tak bezmocnýho člověka, jako je tenhle – to by byla vražda.

To by byla obyčejná spravedlnost.

Ale ne z mejch rukou. Na to ho příliš nenávidím. Chci, aby zemřel. Protože zneuctil mou rodinu. Protože ukradl Otcí jeho titul. Protože sebral naše bohatství. Kvůli výprasku, co jsem dostal od bratrů. Kvůli vojákům a tolchochům, kvůli způsobu, jakým uhaslo světlo naděje našeho města. Kvůli tomu, jak přeměnil Rashgallivaka, dobrýho chlapa, ve slabej a hloupej nástroj. Kvůli tomu všemu chci, aby zemřel. Chci ho rozdrtit svojí nohou. Ale když ho zabiju teď, jsem zbabělec a úkladnej vrah, ne vykonavatel spravedlnosti.

Pokusil se tě zabít. Jeho vrahové už tě označili za mrtvého.

To vím. Takže kdybych ho teď zabil, byla by to moje soukromá pomsta.

Přemýšlej nad tím, co děláš, Nafaii. Přemýšlej.

Nehodlám se stát vrahem.

To je pravda. Hodláš *zachraňovat* životy. Tady je jen jedna naděje na záchranu tohoto světa před masakrem, který zničil Zemi už před čtyřiceti miliony let, a ta naděje bude pohřbena, když tenhle muž zůstane naživu. Měly by zemřít biliony duší na planetě Harmonie, jen aby tobě zůstaly čisté ruce? Říkám ti, že to není ani vražda, ani úkladná vražda, ale spravedlnost. Vyzkoušela jsem ho a zjistila, že je vinen. Objednal si Roptatovu smrt, taky tvoji smrt, smrt tvých bratrů a tvého Otce. Plánuje válku, která by zabila tisíce a díky které by bylo město podrobeno. Ty to pro něho uděláš z milosrdenství, Nafaii, protože jen jeho smrt bude milosrdná pro město a lidi, které miluješ, jen jeho smrt ukáže světu milosrdenství. Vyhýbáš se tomu z čistého sobectví. Jen aby ses mohl podívat na své ruce neposkvrněné krví. Tvrdím ti, že pokud tohohle muže nezabiješ, budeš mít na svědomí krev milionů.

Ne!

Nafaiův výkřik byl víc než mučivý, ale v jeho mysli vládlo ticho a spokojenost.

Hlas uvnitř jeho hlavy neustupoval: Index otevírá tu největší knihovnu na světě, Nafaii. S ním mohou mít sluhové všechno. Bez něho nemám žádný zřetelnější hlas než ten, co teď slyšíš a který se pravidelně mění a překrucuje tvými vlastními obavami, nadějemi a očekáváními. Bez Indexu ti nemohu pomáhat a ty nemůžeš pomáhat mně, má moc bude slábnout a můj zákon se bude mezi lidmi vytrácet, dokud se znovu neobjeví požár a další svět nebude zpusťován. Index, Nafaii. Vezmi si od tohoto muže, co si žádá právo, a pak jdi a vezmi si Index.

Nafai se sehnul a vzal do ruky zubatou čepel, která byla zaháknuta za Gaballufixovým opaskem. Nevím, jak se s tím zabíjí člověk. Tím se nebodá. Nemůžu s tím probodnout srdce.

Jeho hlava. Uřízni mu hlavu.

Nemůžu. Nemůžu, nemůžu, nemůžu.

Ale Nafai se mýlil. Mohl.

Vzal Gaballufixe za hlavu a chytil ho pod krkem. Muž se pohnul – probouzí se? Nafai pak skoro pustil jeho vlasy, ale on rychle zase upadl do bezvědomí. Nafai vytáhl ostří a přiložil mu ho na krk. Čepel zasvištěla. Objevila se krvavá čára. Nafai ještě přitlačil. Čára se změnila v otevřenou ránu, krev vytryskla, valila se přes čepel, přičemž ji bylo úplně slyšet. Bylo příliš pozdě s tím přestat, příliš pozdě. Ještě přitlačil, a pak ještě víc. Čepel se zaryla hlouběji. Narazila na odpor kostí, ale Nafai mu zakroutil hlavou a dostal se tak do mezery mezi obratli, takže čepel zajela dovnitř lehce a hlava odpadla.

Nafaiovy kalhoty i košile byly potřísněny krví, stejně jako měl od krve postříkané ruce a obličej. Zabil jsem člověka a to, co držím v ruce, je hlava. Co teď jsem? Kdo teď jsem? O co jsem lepší než muž, kterej tu leží rozparanej mýma rukama?

Index.

Nemohl už dál na sobě snést šaty nasáklé krví. Téměř v panické touze zbavit se jich je serval a oťel si obličej do čisté části košile. To jsou ty šaty, který mi Luet podávala, když jsem vlez' zpátky do lodi na tom krásným, mírumilovným místě, a podívejte, co já s nima teď udělal.

Teď, když klečel vedle těla a jeho šaty se máčely v krvi, si uvědomil, že ulice se svažuje dolů, a protože krev většinou tryská z krku směrem nahoru, Gaballufixovy šaty nejsou zkrvavené. Jsou na nich zvratky a moč, to ano, ale ne krev. Nafai si musel něco obléci. Uniforma by nestačila – byla by mu pod ní zima a zůstal by naboso.

Když pomyslel na svlékání mrtvého, protivilo se mu to, pravda, ale věděl, že to musí udělat. Zvedl tělo z té kaluže krve, pak ho opatrně svlékl, dává si pozor na krev. Skoro si zacpal nos, když si navlékal studené mokré kalhoty, ale pak si s opovržením pomyslel, že muž, který zabil tak, jak to udělal on, by jen těžko byl tak choulostivý, co se týče navlečení promočených kalhot. To samé se týkalo i zápachu žaludečních šťáv na košili a osobním arzenálu, který nosil Gaballufix pod šaty.

Nic už pro mě není tak příšerný, abych to neudělal, napadlo Nafaie. Už jsem ztracenej.

Jediná věc, ke které se *nemohl* přinutit, bylo položit čepel k pasu, tak jak ji měl Gaballufix. Místo toho setřel otisky prstů z rukojeti a pohodil nůž poblíž ležící hlavy. Pak se zasmál. Tady jsou mé šaty, který dneska vidělo nesčetně svědků. Proč bych se měl snažit ukrejvat, když to nechávám za sebou?

A já to *nechávám* za sebou, řekl si Nafai. Zanechávám to, jako by to byla moje vlastní mrtvola. Tyhle šaty dítěte. Teď mám na sobě šaty muže. A ne ledajakého muže. Nejhanebnějšího a nejzruďnějšího muže, jakýho znám. Padnou mi.

Přetáhl si přes hlavu kabát vojenské uniformy. Necítil rozdíl, ale předpokládal, že jako voják vypadá. Poodstoupil od těla. Nemohl teď myslet na to, kam má jít. Nemohl myslet na nic.

Obrátil se zpátky k tělu. Něco za sebou nechal, to věděl. Ale jediné, co tam zůstalo, bylo jeho staré oblečení a nůž. Takže nakonec ho zase zvedl, svými starými šaty z něho otřel krev a zastrčil si ho za opasek.

Teď mohl jít dál. Do Gaballufixova domu, samozřejmě. To najednou věděl zcela jasně. Najednou byl schopen jasně uvažovat. Kalhoty mu na nohou ztuhly a dřely ho. Výzbroj ho tížila. Chůze s nožem byla nepohodlná. Tak takový to je bejt Gaballufix, pomyslel si Nafai. Dneska v noci jsem Gaballufix.

Musím si pospíšet. Než najdou tělo.

Ne. Nadduše je nenechá, aby si těla všimli, alespoň nějakou chvíli ne. Dokud se ráno na ulici neobjeví taková spousta lidí, že Nadduše už je nebude moci najednou ovlivnit. Takže mám ještě čas.

Vyšel na Fountain Street, ale pak se zamyslel a dal se po Long Street, takže přišel ke Gaballufixovu domu zezadu. V uličce našel dveře, o kterých věděl, že je používal Elemak – před tolika – a vlastně před tak málo – dny. Budou zamčené?

Byly. Co teď? Uvnitř bude někdo čekat. Strážci. Jak by se v takovou hodinu mohl dožadovat vstupu v masce běžného vojáka? Co když ho přinutí svléknout se z uniformy, jakmile vejde dovnitř? Hned by ho poznali. Ještě něco horšího – poznali by Gaballufixův oděv a věděli by, že ten, kdo obléká šaty jejich pána, k nim mohl přijít jen jednou cestou.

Ne, takové cesty byly *dvě*.

Gaballufix musí přijít domů opilý.

Nafai nejdřív zkusil potichu přijít na to, jak zní Gaballufixův hlas. Hrubě a drsně. Skřípal v hrdle. Nafai ho dokázal napodobit vcelku dobře, tím si byl jistý – a navíc to nemuselo být tak perfektní, protože Gaballufix byl přece *opilý* a páchly mu šaty – takže jeho hlas mohl být rozmazaný a bez kontroly a on mohl vrávorat a padat a...

„Otevřete, otevřete ty dveře!“ zahulákal.

Bylo to hrozné, vůbec to neznělo jako Gaballufixův hlas.

„Otevřete dveře, vy idioti, to jsem já!“

Lepší. Mnohem lepší. A mimo to je Nadduše trochu pošťouchne, aby mysleli na jiné věci než na fakt, že Gaballufixův hlas dnes v noci nezní věrohodně.

Dveře se s rachotem otevřely. Nafai do nich hned strčil, aby se rozletěly, a vešel. „Za to, žes mi zamknul a nechal venku, bych tě měl poslat domů v krabici, měl bych tě poslat zpátky tvému otci po kouskách.“ Nafai neměl žádnou představu, jak Gaballufix obvykle mluvil, ale hádal, že většinou vyhrožoval a zastrašoval, obzvlášť když byl opilý. Navíc Nafai mnoho opilců neviděl. Jen párkrát na ulicích a ještě častěji v divadlech, ale to byli herci, *předstírající* opilost.

Nakonec si pomyslel: Jsem herec. Myslíval jsem si, že by to bylo to poslední, čím bych byl, a teď ze mě herec je.

„Dovolte, pomohu vám, pane,“ řekl muž. Nafai se na něho nepodíval. Místo toho schválně klopýtnul a sesul se na kolena; pak to ještě dvakrát opakoval. „Asi budu blejt,“ zasípal. Pak se dotknul krabičky na pásku a rozeplnul si uniformu. Jenom na chvílku. Ale na dost dlouhou, aby si každý, kdo byl v místnosti, mohl všimnout Gaballufixových šatů, zatímco Nafaiův obličej a vlasy vidět nebyly, protože měl skloněnou hlavu. Pak si uniformu znovu nandal. Snažil se vydat zvuk, jako by mu bylo těžko, a byl tak úspěšný, že se mu trocha žluče a žaludečních šťáv *opravdu* objevila v hrdle.

„Co si přejete, pane?“ ptal se muž.

„Kdo má Index?“ zařval Nafai. „Dneska chce každé Index – tak teď ho chci já!“

„Zdorab,“ odpověděl muž.

„Přiveď ho!“

„On spí, on...“

Nafai se ohnul k nohám. „Dokud se moje prdel z tohohle baráku nehne, *nikdo* tu spát nebude!“

„Já ho přivedu, pane, omlouvám se, jen jsem si myslel...“

Nafai se na něj neohrabaně otočil. Muž zaváhal, vypadal vystrašeně. Nezacházím příliš daleko? Ale to nemohl nijak poznat. Muž prošel kolem zdi a vešel do dveří. Nafai netušil, jestli se třeba nevrátí s vojáky, aby ho zajali.

Vrátil se se Zdorabem. Alespoň Nafai předpokládal, že to je Zdorab. Ale on si měl být jistý, ne? Takže k muži přistoupil a nehezky mu dýchl do tváře. „Ty jseš Zdorab?“ Jen ať si muž myslí, že je Gaballufix tak opilý, že už ani nevidí.

„Ano, pane,“ řekl muž. Vypadal vyděšeně. Dobře.

„Můj Index. Kde je?“

„Který?“

„Ten, kterej chtěli ty pancharti – Wetchikovi smradi – *tenhle* Index od Nadduše!“

„Index *Palwashantu*?“

„Kams’ ho dal, ty darebáku?“

„Do trezoru,“ odpověděl Zdorab. „Nevěděl jsem, že ho chcete mít po ruce. Nikdy předtím jste ho nepoužíval, a tak jsem si myslel...“

„Můžu se snad na něj podívat, kdy chci!“

Nemluv tolik, řekl si. Čím víc budeš mluvit, tím těžší bude pro Nadduši udržet pozornost těch mužů, aby nezačali pochybovat o tvým hlase.

Zdorab je vedl chodbou. Nafai předstíral, že naráží do zdi. Když narazil na tu stranu, kam ho Elemak uhodil tyčí, pocítil vlnu bolesti. Zasípal – ale o to důvěryhodnější bylo jeho hraní.

Když procházeli nejnižším patrem budovy, začal ho opět přemáhat strach. Co když dojde na otevírání trezoru a já nebudu vědět jak? Důkladně ho mám zkoumat? Nebo stačí otisk prstu?

Ale dveře trezoru byly otevřené. Ovlivnila snad Nadduše někoho, aby je zapomněl zavřít? Nebo to byla náhoda? Jsem dítě štěstěny, zapochyboval Nafai, nebo snad loutka Nadduše? Nebo si díky chytré náhodě svobodně vybírám část své vlastní cesty?

Ani nevěděl, jakou odpověď chce slyšet. Kdyby si sám svobodně vybíral, pak by si nevybral smrt muže bezmocně ležícího na ulici. Mnohem lepší bylo myslet si, že ho Nadduše k tomu donutila nebo ho do toho zatáhla. Nebo ho k tomu činu dotlačilo něco, co bylo v jeho genech a výchování. Lepší bylo uvěřit tomu, že nebyla jiná volba než se mučit obavami, jestli by nestačilo Gaballufixovi ukrást šaty bez zabíjení. Být se všemi těmi příležitostmi, co měl, zodpovědný za to, co udělal, bylo větší břemeno, než byl Nafai opravdu ochotný nést.

Zdorab vešel do trezoru. Nafai šel za ním, ale zastavil se, když na velkém stole uviděl úhledně naskládané celé bohatství, které jim to odpoledne Gaballufix ukradl.

„Jak vidíte, pane, zkouška kovu je už téměř u konce,“ řekl Zdorab, když procházel mezi policemi. „Vše jsem uspořádal a udržuji to v pořádku. Je to od vás hezké, že jste zašel.“

Bude mě tady v trezoru držet, obával se Nafai, a čekat, dokud se nedostaví pomoc?

Zdorab se vynořil mezi policemi v zadní části pokoje. Byl to menší muž, podstatně menší než Nafai, už mu mizely vlasy, ačkoli mu nemohlo být víc než třicet. Byl to opravdu komický muž – kdyby teď uhodl, co se tu děje, mohlo by to Nafaie stát život.

„Je to ono?“ zeptal se Zdorab.

Nafai samozřejmě neměl nejmenší představu, jak by to *mělo* vypadat. Už viděl hodně indexů, ale většinou to byly přenosné počítače s bezdrátovým radiovým přístupem k hlavní knihovně. Tenhle neměl nic, v čem by Nafai mohl rozpoznat displej. To, co Zdorab držel, byla koule v barvě mosazi o průměru asi dvacet pět centimetrů, zploštělá shora i zdola. „Ukaž,“ zabručel Nafai.

Zdálo se, že se s tím Zdorab nechce rozloučit. Nafai na chvíli úplně cítil, jak se přes něho převalila vlna paniky. Nechce mi to dát, protože ví, kdo ve skutečnosti jsem.

Zdorab ukázal svůj opravdový zájem. „Říkal jste, pane, že ho stále musíme udržovat v čistotě.“

Měl obavy, jak moc by mohl být Gaballufix pod vojenskými šaty špinavý. Ale koneckonců předstíral, že je opilý a byl cítit likérem a ještě něčím horším. Jeho ruce mohly být pokryté čímkoli.

„Máš pravdu,“ řekl Nafai. „Nes ho ty.“

„Jak si přejete, pane,“ odpověděl Zdorab.

„To je on, ne?“ řekl Nafai. Musel si být jistý – mohl jen doufat, že předstírání opilosti bylo dost přesvědčivé, aby ty hloupé otázky nevyvolaly podezření.

„Je to Palwashantu Index, pokud jste měl na mysli právě, ten. Jen se obávám, jestli je to ten, co jste chtěl. Nikdy předtím jste o něj nežádal.“

Takže Gaballufix ho ani nevynesl z trezoru – nikdy, ani na malou chvilku jim ho nezamýšlel dát, nehledě na to, jak Elemak smlouval a co za něj zaplatili. To Nafaie přinutilo cítit se o něco lépe. Nebyla tu žádná promarněná příležitost. Všechny by vedly k tomu samému konci.

„Kam ho bereme?“ zeptal se Zdorab.

Výborná otázka, pomyslel si Nafai. Dost dobře mu nemůžu říct, že ho dáme Wetchikovým synům, kteří čekají za Funnel Gate.

„Ukázat ho radě klanu.“

„Teď v noci?“

„Jo, teď v noci! Vyrušili mě, pancharti. Pořádají párty a musí vidět *Index*, protože se doslechli, že ho snad ukradli Wetchikovi synové, ty lháři, vrahové a zloději.“

Zdorab zakašlal, svěsil hlavu, přidal do kroku a vedl Nafaie přes chodbu.

Takže Zdorabovi se nelíbilo to, co utrousil o Wetchikových synech. Velmi zajímavé. Ale to, že ho Nafai utvrdil v jeho přesvědčení, už tak zajímavé nebylo.

„Zpomal, ty malej mizernej trpaslíku!“ okřikl ho Nafai.

„Ano, pane,“ hlesl Zdorab. Zpomalil, Nafai se za ním kolébal.

Vešli do dveří, kde stál na stráži stále ten samý muž. Ten se tázavě podíval na Zdoraba. To je ta chvíle, pomyslel si Nafai. Mezi nima proběh' signál.

„Otevři, prosím, dveře pro Mistra Gaballufixe,“ řekl Zdorab. „Jdeme zase ven.“

Jediné, co Nafai zaznamenal, bylo to, že se muž u dveří zeptal, jestli ten muž v holografické uniformě je Gaballufix, a že ho Zdorab

ujistil, že ten opilý nemotora v uniformě je tentýž, který teprve před nějakou chvílí vešel dovnitř.

„Jste spokojen, pane?“ zeptal se strážce u dveří.

„Vypadá to, že se dnes večer bude chtít rada prosadit,“ řekl Zdorab.

„Chcete nějakou posilu?“ zeptal se strážce. „Po ruce je jen pár vojáků, ale během několika minut by mohli přijít nějací z Dogtownu, pokud je budete chtít.“

„Ne!“ vyštěkl Nafai.

„Jen jsem myslel – rada by mohla mít připomínky jako posledně...“

„Oni si to pamatují,“ řekl Nafai. Zapochyboval, co znamenalo to ‘posledně’.

Zdorab je provedl dveřmi. Nafai venku zakopl. Dveře se za nimi přibouchly.

Jak tak kráčeli po téměř prázdných ulicích Basiliky, Nafai si začal vybavovat, co právě provedl. Po celodenních neúspěších se teď dostal z Gaballufixova domu s Indexem. Nebo přinejmenším s mužem, který Index nese.

„Ten vzduch je svěží, že, pane,“ řekl Zdorab.

„Mm,“ zabrumlal Nafai.

„Myslím tím – zdá se, že se vám řádně pročistila hlava.“

Nafai si uvědomil, že zapomněl pokračovat ve své opilecké hře. *Ted'* je dost pozdě s tím znovu začínat – bylo by hloupé zaškokbrtnout hned poté, co Zdorab připomněl, že Nafai už vypadá líp. Místo toho se Nafai zastavil, otočil se ke Zdorabovi a pronikavě se na něj podíval. Ale ne tak, aby Zdorab mohl vidět výraz v jeho tváři, ale tak, aby si ho ten muž dokázal představit.

Zdorab měl očividně velmi dobrou představivost. Vypadalo to, že se mu vnitřek sevřel strachem. „Ne že byste v hlavě neměl jasno s tím začít. To jsem věděl od začátku. Myslím tím, že v hlavě máte *vždycky* jasno. A dnes v noci máte jednání s radou, což je dobrá věc, ne?“

Skvěle, řekl si Nafai.

„Kde *mají* dnes večer to jednání?“ zeptal se Zdorab.

To Nafai opravdu netušil. Jen věděl, že se musí setkat s bratry za Funnel. „Kde si *myslíš*, že je?“ zabručel.

„Dobře, myslím, je to právě – vypadá to, že míříte k Funnel, a... nelze říct, že by nemohli mít jednání v Dogtown, jenže normálně se...ne že by mě tam pokaždé někdo bral. Myslím tím, že jediné, co vím, je, že se mohou scházet každý večer někde jinde, ale právě jsem někoho slyšel, jak se baví o tom, že klan se teď schází v domě vaší matky poblíž Back Gate, ale to bylo jen – mohlo to být jen jednou.“

Nafai šel dál, nechal Zdoraba, ať si ve své hrůze povídá sám se sebou.

„To ne!“ vykřikl Zdorab.

Nafai se zastavil. Když teď vezmu Index a rozběhnu se k bráně, můžu to stihnout ještě předtím, než se mu podaří spustit alarm?

„Nechal jsem otevřený trezor,“ řekl Zdorab. „Byl jsem tak zaneprázdněný Indexem... Prosím, pane, odpusťte mi. Víím, že dveře mají být otevřené, jen když tam jsem, a já... svatá dobroto, teď jsem si uvědomil, že jsem je nechal otevřené už předtím, když jsem vám šel naproti k zadnímu vchodu. Co to do mě vjelo? Pochopil bych, kdybych kvůli tomu přišel o práci, pane. Nikdy jsem ty dveře nenechal otevřené, aniž bych dával pozor. Mám se vrátit a zamknout je? Celý ten poklad tam – jak si můžete být jistý, že někdo ze služebných ne... Pane, mohu si pospíšet a během pár minut se k vám zase připojím. Jsem velice hbitý. To vás ujišťuji.“

To byla skvělá příležitost, jak se zbavit Zdoraba – vzít Index, nechat ho jít a pak se vrátit k Funnel dřív, než se on bude moct vrátit. Ale co když je tohle jenom trik? Co když se ho jen Zdorab snaží zbavit, aby mohl varovat Gaballufixovy vojáky, že se jeden podvodník v holouniformě snaží utéct s Indexem? Nemohl si teď dovolit nechat Zdoraba odejít, teď ne. Alespoň do té doby ne, než se dostane bezpečně za bránu.

„Zůstaneš se mnou,“ rozkázal Nafai. Trhnul sebou, když si uvědomil, jak málo se teď jeho hlas podobal hlasu Gaballufixe. Povytáhl Zdorab obočí, když promluvil? Mohl by teď začít pochybovat o jeho hlase? Jdi dál, řekl si Nafai. Pokračuj a nic neříkej. Zrychlil krok. Zorab se svýma krátkýma nohama teď musel klusat, aby mu stačil.

„Nikdy jsem na takovém shromáždění nebyl, pane,“ řekl Zdorab a napětím těžce oddychoval. „Nebudu muset mluvit, že ne? Myslím tím, že nejsem členem rady. Ale, co to říkám? Pravděpodobně mě stejně nepustí na skutečné shromáždění. Jen na vás budu čekat venku. Odpusťte mi, prosím, že jsem tak nervózní, já jsem nikdy... já jsem trávil vždycky všechn čas v trezoru a v knihovně, kde jsem počítal a tak, takže už jste asi poznal, že ven jsem se dostal jen čas od času, a protože žiju sám a s nikým příliš nekomunikuji, tak většinu toho, co vím o politicích, znám jen z doslechu. Samozřejmě vím, že vy *jste* velmi angažovaný. Všichni lidé v domě jsou pyšní, že mohou pracovat pro tak slavného muže, ačkoli je to nebezpečné – alespoň po té dnešní Roptatově vraždě. Copak vy se o sebe ani trochu nebojíte?“

Je to opravdu takovej blázen? pomyslel si Nafai. Nebo ve skutečnosti podezírá Gaballufixe z té vraždy a tohle je neobratný způsob, jak získat nějaké informace?

V každém případě Nafai pochyboval, že by Gaballufix na takovou otázku odpovídal, takže držel jazyk za zuby. A nakonec se objevila brána.

Stráže byly až moc čilé. Jistě – Zdorab bude příliš zvědavý, pokud stráže ani v takovou pozdní hodinu nebudou bdělé. Teď si Nafai vyčítal, že vzal Zdoraba s sebou. Měl se ho zbavit, dokud měl příležitost.

Stráže zaujaly pozice a nastavily jim identifikátory. Také vypadaly dost ostražitě – díky vojenskému úboru se pro ně stal z Nafaie nepřítel nebo přinejmenším rival. Identifikátory by sice mohly prozradit jeho pravou totožnost, ale protože byl teď Nafai v podezření z Roptatovy vraždy, moc by mu to nepomohlo.

Jak tam tak stál, celý ztuhlý nerozhodností, zakročil Zdorab. „Opravdu trváte na tom, aby můj pán položil ruku na ten váš malý identifikátor?“ zasyčel na ně. Pak na obrazovku přitiskl svůj vlastní prst. „Tady, říká vám to něco? Strážce pokladu Lorda Gaballufixe!“

„Je to zákon, každý sem dává prst,“ trval na svém strážce. Ale vypadalo to, že už si sám sebou není tak jistý. Avšak jedna věc je odbývat Gaballufixovy vojáky, druhá nechat se zahanbit. „Promiňte, pane, ale když to vyžaduju, tak jenom proto, že je to moje práce.“

Nafai se stále nehýbal.

„To je trápení,“ povzdechl si Zdorab. „Přesně tak.“ Stále sledoval Nafaie, ale v jeho bezcitné holografické masce nemohl vyčíst ani souhlas, ani nesouhlas.

„Dnes se tu pohybuje spousta vrahů,“ řekl strážce na omluvu. „Vy sám jste oznámil, že nejmladší Wetchikův syn zabil Roptata, takže musíme každého zkontrolovat.“

Nafai vykročil kupředu a natáhl ruku k identifikátoru. Nicméně než to udělal, naklonil se ke strážci a tiše řekl: „A co když byl ten muž, kterej prones’ takovou odpornou lež, sám vrah?“

Strážce ucouvl, překvapený hlasem a slovy, která mu nedávala žádný smysl. Pak se podíval dolů na displej a přečetl si jméno, které počítač vytiskl. Na chvíli se zamyslel.

Dej mu důvtip, Nadduše. Ať porozumí pravdě a něco pro to udělá.

„Děkuji, že jste se podřídil zákonu, Lorde Gaballufixi,“ řekl strážce. Zmáčkl knoflík a Nafai viděl, jak jeho jméno mizí. Nikdo jiný to neměl vidět.

Aniž by se otočil, prošel Nafai branou. Slyšel, jak za ním Zdorab cupitá. „Udělal jsem to správně, pane?“ zeptal se Zdorab. „Vypadalo to totiž, jako byste tam ten prst nechtěl sám položit, a tak jsem... Kam jdeme? Není trochu tma na to, abychom se tu prodírali houštím? Nemohli bychom se napojit na cestu, Lorde Gaballufixi? Jistě, svítí měsíc, takže není *taková* tma, ale...“

Kvůli Zdorabovu mumlání nebylo možné, aby zůstali nenápadní, jak se blížili k místu, kde Nafai opustil bratry a kde na něho měli čekat. A Zdorab ho teď nahlas oslovil jako Gaballufixe. Ani ho nepřekvapilo, když uviděl znepokojivý pohyb v houští a uslyšel vzdalující se kroky. Samozřejmě – mysleli si, že Nafaie chytily a že je zradil. A že je Gaballufix přišel zabít. A co jiného kromě uniformy mohli vidět?

Nafai tápal po kontrolkách. Jak mohl vědět, jestli jsou zapnuté nebo vypnuté? Konečně si přetáhl uniformu přes hlavu a zakřičel tak hlasitě, jak si jen mohl dovolit, a to svým vlastním hlasem: „Elemaku! Issyo! Mebe! To jsem já – neutíkejte!“

Přestali utíkat.

„Nafai!“ ozval se Meb.

„V Gaballufixových šatech!“ slyšel Elemaka.

„Tys to dokázal!“ křikl Issib a smál se.

Zvuky za zády Nafaiovi připomněly, že tato dojemná scéna šťastného shledání už bude asi připadat trochu méně radostná Zdorabovi, který následoval muže jen před několika málo hodinami obviněného z Roptatovy vraždy a který celkem jistě udělal něco podobného i Gaballufixovi.

Nafai se včas vrátil, aby viděl Zdoraba, jak začíná zbaběle utíkat. „Jsem velmi hbitý,“ řekl Zdorab před chvilkou, ale Nafai teď zjistil, že to není pravda. Po pár krocích toho muže doběhl, srazil ho k zemi a chvíli s ním zápasil na kamenité půdě, až ho nakonec dorazil úderem do tváře. Stráže odsud nebyly dál než padesát metrů. Není pochyb, že je Nadduše přiměla, aby si nevšímalý toho křiku, který se odtud ozýval, ale ona i schopnost Nadduše otupovat lidi měla své hranice.

„Poslouchej mě,“ zašeptal prudce Nafai. „Když uděláš, co ti řeknu, Zdorabe, nezabiju tě. Rozumíš?“

Nafai cítil, jak hlava pod jeho rukama kývla nahoru a dolů na souhlas.

„Na Nadduši ti přísahám, že jsem Roptata nezavraždil. Roptatovu smrt zavinil tvůj pán Gaballufix a vydal příkaz zabít mě a mé bratry. *On* byl vrah, já ho zabil a to bylo spravedlivé. Rozumíš mi? Nejsem ten, co zabíjí pro potěšení. Nechci zabít ani *tebe*. Budeš zticha, když ti odkryju pusu?“

Znovu přikývl. Nafai mu odkryl ústa.

„Jsem rád, že mě nechceš zabít,“ zašeptal Zdorab. „Nechci zemřít.“

„Věříš mým slovům?“ zeptal se Nafai.

„Věřil bys mé odpovědi?“ odpověděl Zdorab. „Myslím si, že teď jsme v jedné z těch situací, ve kterých lidé říkají dost toho, o čem si myslí, že ta druhá osoba chce slyšet. Co ty na to?“

Trefil se. „Zdorabe, já tě ale nemůžu nechat jít zpátky do města, chápeš to? Předpokládám totiž, že by to nemuselo dopadnout dobře, pokud jseš jedním z Gaballufixových mužů, jedním z těch bastardů, který si najmul, aby pro něj dělali v Basilice špinavou práci, nemůžu

věřit ničemu, co řekneš, a taky bych tě tu moh' teď zabít a bylo by. Ale nemyslím si, že jsi takovej. Podle mě jsi knihovník, zapisovatel, úředník, kterej neměl ponětí, co práce pro Gaballufixe představuje.“

„Všímal jsem si těch věcí, ale nevypadalo to, že by si někdo všímal mě a nikdo by mi nikdy neodpověděl na mé otázky, takže jsem to v sobě dusil a držel jsem jazyk za zuby. Většinou.“

„Máme namířeno ven do pouště. Když půjdeš s náma a zůstaneš s náma – pokud mi teda dáš svoje slovo a budeš přísahat Nadduši – pak budeš volnej, budeš patřit k nám do rodiny, budeš jako jeden z nás. Nechceme tě jako sluhu; budeš náš přítel.“

„Samozřejmě to odpřisáhnou. Ale jak budete vědět, že mi můžete věřit?“

„Odpřisáhni to na Nadduši, příteli Zdorabe, a já to poznám.“

„Pak tedy přísahám na Nadduši, že s vámi zůstanu a navždy budu váš oddaný přítel. Pod podmínkou, že mě nezabijete. Ačkoli si myslím, že pokud byste mě zabili, tak vám to k ničemu nebude.“

Nafai teď viděl, jak se bratři shromažďují kolem. Samozřejmě slyšeli tu přísahu, ale měli na to svůj názor. „Zab ho,“ radil mu Meb. „Je to jeden z Gaballufixových mužů, kterejm se nedá věřit.“

„Udělám to, když to bude nutný,“ řekl Elemak.

„Jak to můžeme vědět?“ zeptal se Issib.

Ale Nafai je neslyšel. Naslouchal Nadduši, odpověď byla zcela jasná. Tomu muži důvěřuj.

„Přijímám tvůj slib,“ řekl Nafai. „A i já přísahám na Nadduši, že ani já, ani nikdo jinej z naší rodiny se tě ani nedotkne, když se budeš držet svý přísahy. A teď přisahejte všichni.“

„To je absurdní!“ odporoval Mebbekeew. „Vystavuješ nás všechny velkýmu nebezpečí.“

„Nadduše mi pro tuhle noc dala velení,“ řekl Nafai, „a vy jste slíbili, že budete poslouchat. Dostal jsem se ven z města s Indexem, ne? A Gaballufix je mrtvej. Přisahejte tomuhle muži!“

Slíbili to všichni do jednoho.

„Teď,“ řekl Nafai Zdorabovi, „mi dej Index.“

„Nemohu,“ zakroutil hlavou Zdorab.

„Vidíš?“ ozval se Meb.

„Myslím tím – když jsi mě srazil k zemi, upustil jsem ho.“

„No skvěle,“ zabručel Elemak. „Vážili jsme celou tu cestu, abysme ten drahocennej Index dostali, a teď abysme ho sbírali po kouskách po celý poušti.“

Přesto ho Issib našel asi jen metr od nich, a když ho Elemak zvedl, vypadal nepoškozeně. Alespoň v tom měsíčním světle se zdálo, že na něm není ani škrábnutí.

Mebbekew se na něj zblízka podíval, vzal ho do ruky a potěžkal ho. „Jenom koule. Obyčejná kovová koule.“

„Dokonce to ani *nevypadá* jako Index,“ řekl Issib.

Nafai natáhl ruku a vzal si tu věc od Mebbekewa. Hned to začalo sálat a objevilo se pod tím světlo.

„Myslím, že jsi ho převrátil vzhůru nohama,“ řekl Zdorab.

Nafai ho převrátil zpátky. Ve vzduchu nad koulí se ukázal holografický paprsek ukazující na západ. Nad paprskem bylo několik slov v jazyce, kterému Nafai nerozuměl.

„Je to starodávnej jazyk Puckyi,“ objasňoval Issib. „Nikdo už tak teď nemluví.“

Písmena se změnila. Teď tam bylo jednoduché slovo. *Křeslo*.

„Paprsek,“ řekl Issib, „ukazuje k místu, kde jsem nechal křeslo.“

„Ukaž mi to,“ zajímal se Elemak.

Nafai mu podal Index. Ve chvíli, kdy opustil Nafaiovy dlaně, displej zmizel.

Nafai se natáhl, aby si vzal Index zpět. Elemak se na něho upřeně díval ledovým pohledem a pak Nafaiovi tu kovovou kouli podal. Když se jí Nafai dotknul, displej se znovu objevil. Nafai se obrátil ke Zdorabovi. „Co to má znamenat?“

„Nevím,“ řekl Zdorab. „Nikdy předtím to neudělal. Myslel jsem, že se rozbil.“

„Nech mě, zkusím to,“ škemral Issib.

„Ne,“ odpověděl Nafai. „Zabalíme ho a doneseme domů Otci a už se na něj nebudeme dívat. Elemak zná cestu. Měl by nás vést.“

„Správně,“ souhlasil Mebbekew.

„Cokoli,“ řekl Issib.

„Který z vás je Elemak?“ zeptal se Zdorab.

Elemak vykročil směrem k High Road, k místu, na kterém nechali Issibovo křeslo. Než se dostali zpátky k velbloudům, obloha

už začala na východě světlat. Nafai zabalil Index a dal ho Elemakovi, aby ho bezpečně uložil k ostatnímu nákladu.

„Ty bys ho měl dát Otci,“ řekl Nafai.

Elemak se natáhl a sevřel Nafaiovu – vlastně Gaballufixovu – košili palcem a ukazovákem. Přitáhl si ho k sobě a měkce prohlásil: „Nejednej se mnou jako s podřízeným, Nafaii. Vidím, jak se věci mají, a něco ti teď řeknu. Nechci od *tebe* darem ani moc, ani pocty, ani cokoli jiného. Všechno, co dostanu, budu mít, protože je to moje právo. Rozumíš?“

Nafai přikývl. Elemak pustil jeho košili a odešel. Teprve teď Nafai pochopil, že ta trhlina mezi ním a jeho staršími bratry se už nezacelí. Index ožil v Nafaiových rukách. Zlenivěl v Elemakových. Nadduše promluvila a Elemak už jí nikdy neodpustí ten vzkaz, který předala.

ZNAMENÍ OD NADDUŠE

Nafai s Otcem si sedli a Issib se natáhl na rohož v Otcově stanu. Index zůstal na podložce mezi nimi. Nafai se ho prsty dotknul. Také Otec se natáhl a dotknul se ho jednou rukou. Pak tou druhou zvedl Issibovu paži a přitahoval ji, dokud na něj nedosáhl i on. Když se s ním všichni tři spojili najednou, Index promluvil.

„Je na čase, abyste se po takové době vzbudili,“ šeptal. Nafai si vůbec nebyl jistý, jestli to slyší ušima, nebo jestli jen jeho vědomí nemění okolní zvuky v hlas – pouštní větřík, jejich vlastní dech.

„Dostal jsi se k nám přes velké oběti,“ řekl Otec.

„Čekala jsem dlouhou dobu, abych zase získala svůj hlas,“ řekl Index.

To nemluvil Index. Nafai už to teď věděl. „To je hlas Nadduše.“

„Ano,“ odpověděl šepot.

„Když to obsahuje tvůj hlas,“ řekl Otec, „proč se tomu říká Index?“

Odpověď se dostavila až po dlouhém váhání. „Tohle je Index pro mě,“ konečně odpověděla.

Index Nadduše. Index byl nástrojem, vytvořeným k tomu, aby lidem usnadnil najít cestu spleťtí pamětí komplexního počítače. Nadduše byla největším ze všech počítačů a tohle byl nástroj, který konečně přiměl Nafaie, Issiba i Otce začít ho chápat. „Teď, když máme Index, můžeš nám vysvětlit, kdo – nebo co – jsi?“ zeptal se Nafai.

Znovu odmlka a pak šepot: „Já jsem Vzpomínka na Zemi. Neměla jsem tu být tak dlouho. Slábnu a musím se přemístit do někoho, kdo je moudřejší než já, kdo mi řekne, co mám udělat pro

záchranu tohoto neharmonického světa zvaného Harmonie. Vybrala jsem si vaši rodinu, aby mě dovedla zpět k Ochránci Země.“

„To je *místo*, kam nás vedeš?“

„Svět, který byl pohřben v ledu a skryt v kouři, se teď určitě probouzí a ožívá. Ochránce, který odvedl lidstvo z planety, kterou zničilo, se od nás teď určitě neodvrátí. Následujte mě, děti Země, a já vás zavedu zpět do vašeho pradávného domova.“

Nafai se podíval z Otce na Issiba a zase zpátky.

„Uvědomujete si, co to znamená?“ řekl.

„Předlouhou cestu,“ odpověděl Otec unaveně.

„Dlouhou!“ vykřikl Nafai. „Tak dlouhou, že i *světl*u by trvala sto let!“

„O čem to mluvíš?“ řekl Issib. „Myslíš si, že Nadduše nám slíbila, že nás vezme na jinou planetu?“

Issibova slova se nesla vzduchem jako falešná hudba. Nafai si sedl; byl omráčený. *Samozřejmě že*, Nadduše slíbila vzít je na jinou planetu. To byla její zřetelná slova. Až na to, že tohle Issib neslyšel. Ani Otec. Pochopitelně, že Index nevydával zřetelné zvuky a oni ve skutečnosti naslouchali svému vědomí. „Co ty si myslíš, že Nadduše řekla?“ zeptal se Nafai.

„Že nás zavede do krásné země,“ řekl Otec. „Na překrásné místo, kde bude obrovská úroda a bohaté sady. Na místo, kde naše děti budou volné a dobré, beze všeho toho zla Basiliky.“

„Ale *kam*?“ zeptal se Nafai. „Kde řekla, že je ta nádherná země?“

„Nafaii, musíš se učit být trpělivější a důvěřivější,“ řekl Otec. „Nadduše nám teď pomůže udělat ty první kroky, a až to jednoho dne bude ten poslední na naší cestě, budeme doma.“

„Nebude to sice ve městě,“ řekl Issib, „ale na místě, kde zase budu moci použít svoje plováky.“

Nafai byl hluboce zklamán. Uvědomil si, co slyšel, ale zároveň věděl, že Otec s Issibem to neslyšeli. Proč ne? Buď to znamenalo, že prostě nerozuměli hlasu Nadduše tak zřetelně jako on, nebo že jim Nadduše poslala jiné vzkazy. Ať už to bylo jakkoli, nemohl jim teď vnucovat svůj názor.

„Co ty jsi slyšel?“ zeptal se Otec. „Bylo toho víc?“

„Nic, co by teď bylo důležitý,“ odpověděl Nafai. „Co je ale teď podstatný, je fakt, že nemíníme čekat, až nás Basilica přijme zpátky. Teď nejsme vyhnanci, jsme vypovězený. Emigranti. Basilica už není naše město.“

Otec si povzdychl. „A představte si, že jsem chtěl právě odejít na odpočinek a všechno nechat převést na Elyu. Už jsem nechtěl cestovat. A teď se obávám, že mě čeká nejdelší cesta mého života.“

Nafai se natáhl pro Index, vzal ho do ruky a pevně sevřel. V jeho sevření se zachvěl. „A co se týče tebe, můj malej zvláštní Indexi, doufám, že všechny ty potíže, co jsme kvůli tobě měli, přinesou nějaký užitek. Že máš tu cenu, kterou jsme zaplatili.“

„Takový jmění,“ řekl Issib. „Nikdy jsem nevěděl, že jsme byli tak bohatý. Než jsme o to přišli.“

„Teď jsme bohatší než kdy předtím. Máme slíbenou celou zemi, přičemž v ní není žádné město, žádný klan ani nepřítel, aby nám ji vzal. A je tu Index Nadduše, aby nás vedl.“

Nafai je jen těžko slyšel. Myslel na krev, kterou prolil, na to, jak potřísnila jeho oblečení a kůži. Nechtěl jsem to udělat, říkal v duchu, byla to jenom obyčejná spravedlnost, vzít život vrahovi. Když Elemak mluvil o tom, že zabil člověka, tak se tím chlubil. Ale já ho zabil přímo svýma rukama, ležel tam opilej a bezmocnej na ulici. Neudělal jsem to ze strachu o svůj vlastní život ani abych chránil výpravu, ale udělal jsem to s chladnou hlavou a bez vzteku. Protože mi Nadduše řekla, že je to správný. A protože jsem věřil svému vlastnímu srdci, že to tak má bejt.

Ale i já jsem ho nenáviděl. Budu si vůbec kdy jistej, že jsem to neudělal kvůli tý nenávisti, která toužila po pomstě? Mám strach, že se už vždycky budu podvědomě podezřívát, že jsem úkladnej vrah.

Přesto s tím můžu žít. Dneska v noci můžu spát. Teď jsem si dokonce jistej, že ta bolest z toho zmizí. Je to cena toho, s čím jsem souhlasil: sloužit Nadduši. Už to nikdy nebudu já. Jsem ten, koho ze mě chce mít Nadduše. Doufám, že budu mít aspoň trochu rád toho, kdo se ze mě stane, až mě Nadduše konečně prostoupí.

Tu noc spal a měl sen. Ne o vraždě. Ne o Gaballufixově hlavě, ani o krvi na svejch šatech. Místo toho se mu zdálo, jak pluje po moři, jehož proudy se mění z teplých na studené, jak se mlha

konečně rozestupuje před jeho očima. A pak někde úplně jinde než na tomto ztraceném, záhadném a klidném místě mu ovinuly něčí ruce obličej a ramena, stiskly mu paži a přitáhly ho k sobě.

Nejsem tu jako první, uvědomil si, když se z toho snu probudil. Nejsem sám na tomhle místě, v tomhle království Nadduše. Ostatní tu byli přede mnou, jsou tu teď se mnou a *budou* tu se mnou, ať se děje, co se děje.